

PARTIZAN

HAZİRAN-TEMMUZ 1992, YIL: 1, SAYI: 1, AYLIK SİYASİ DERGİ FİYATI: 8000 (KDV DAHİL)

"ÖNÜMÜZ
ÇETİN AM
ŞAN

MÜCADELE GÜNLERİ VAL
SINIF MÜCADELESİNİN DENİZİN
BÜTÜN VARDUĞUMIZLA ATILAN

DEVİRİMCİ GÖREV: BİRLİĞİ PEKİŞTİRMEK!

"Birlikten kuvvet doğar." Birlikte yapılan işler, tek tek yapılan işlerin toplamından daima büyüktür. Birlik, ayrıştırıcı öğelerden arındırılmış, evrensel barışçı kardeşlik dünyası için mücadele eden insanların hayat çizgisi ve amacıdır. Birliğe, tepeden tırnağa, sayısız kurumlarıyla örgütlü sömürücü sınıflara karşı kölelikten kurtulmak isteyen emekçilerin mutlak gereksinimi vardır. Birlik, kazanma ve başarıya bilincine sahip insanların işidir. Birlik, özel mülkiyetin baştan çıkarıcı bencilliğiyle atomize olmayan, bireyselliğe karşı toplumcu eğilimler besleyen işçilerin işidir. Ve yine birlik işçi sınıfının bu sosyal tutumuyla bütün emekçileri enternasyonalist bir halk devrimi için birleştirmek isteyen komünistlerin işidir...

Öte yandan gerçek birlik, ancak bir tek yöne ve hedefe yönelmiş insanların irade birliği yapmasından doğar. Değişik yönlerde yönelmiş, belirsiz düşünce biçimlerinden bir birlik ve örgütlülük yaratılamaz; bu, birlikleri ve örgütleri dağıtmanın ve felç etmenin yoludur. Bu yüzden, bir tek proleter çizgide netleşmek için uzun tartışmalara girişmek ve uzun mücadelelerden geçerek birliğe ulaşmak, onun sağlamlığını gösterir ve doğaldır. Bu, aynı zamanda, devrimin kitlelerin eseri olduğu bilincine sahip ve ona karşı yüksek sorumluluk duygusu taşıyan ciddi insanların tutumudur.

Özetle, Halk Demokrasisi ve Yeni Demokrasi dergilerinin yürüttükleri mücadeleyi birleşik bir kuvvet halinde üstlenmek ve sürdürmek üzere yayına başlayan dergimiz, PARTİZAN ağır görev ve sorumluluklarının bilincindedir. Şimdi daha büyük güç, olanak ve moralle faşist rejimi teşhir ve tecrit etmek; emperyalist haydutları teşhir ve tecrit etmek; her türlü burjuva ideolojilere karşı sosyalist dünya görüşünü ve sosyalizmi savunmak; emekçi kitleleri aydınlatmak ve onların devrimci toplumsal eylemlerine yardım etmek; kısacası bir yığın gerici basın zırlısı içinde işçi sınıfının ve halkın sesi ve sözü olmaya daha bilmiş ve güçlenmiş olarak devam ediyoruz. Bundan böyle faşizmin zalimane işkenceleri, katliamları, kitleler üzerindeki devlet terörü, haksızlık ve adaletsizlik daha da zorlaşacaktır. Çünkü küçümsenmeyecek basın deneyimiyle şimdi bütün proleter basın emekçileri ve gazeteciler olarak bir aradayız. Ellerimiz daha uzundur, adalelerimiz daha güçlüdür ve gözlerimiz zulmün üstüne daha keskin biçimde dikilmektedir.

Bu aslında, iki sosyalist derginin birleşmesinden çok daha fazla bir anlam ifade etmektedir. Her şeyden önce birleşen yalnızca iki sosyalist dergi değildir. Gerçekten artık kendine özgü bir kişilik kazanmış her milliyetten Türkiye Proleter sosyalistlerinin birliğidir bu. Bu kişiliği belirleyen, UKH (Uluslararası Komünist Hareket) içinde uluslararası üne kavuşturan İbrahim KAYPAKKAYA'nın düşüncelerine sempati duyan, savunan, proleter öncünün zaferi ve gücü için içten duygular besleyen sayısız insan ve kurum şimdi aynı çizgide ve bir tek yönde gücünü ve olanaklarını birleştiriyor.

Her şeyden önce birleşen yalnızca iki sosyalist dergi değildir. Gerçekten artık kendine özgü bir kişilik kazanmış her milliyetten Türkiye Proleter sosyalistlerinin birliğidir bu. Bu kişiliği belirleyen, UKH (Uluslararası Komünist Hareket) içinde uluslararası üne kavuşturan İbrahim KAYPAKKAYA'nın düşüncelerine sempati duyan, savunan, proleter öncünün zaferi ve gücü için içten duygular besleyen sayısız insan ve kurum şimdi aynı çizgide ve bir tek yönde gücünü ve olanaklarını birleştiriyor. Emekçilerdeki bu sevincin coşkusunu bu yüzden her yerde görüyoruz ve bu bizi daha da heyecanlandırıyor. Hepimiz işe başlarken şunun bilincindeyiz: Türkiye'deki her milliyetten bütün proleter sosyalistleri birleştirici irade İbrahim KAYPAKKAYA'nın çizgisidir. Her Sosyalist, gerçek sosyalist bir kişilik kazanmak için onları öğrenmek, öncüde yer almak ve uygulamak durumundadır. Aynı kişilik arayışları ve İbrahim'in "yetersizliği" üzerine ahkam kesenler, sonunda sosyalist kişiliklerini yitirecek, kişilik kaybına uğradılar.

İçinden geçtiğimiz koşullar devrim için hem sonsuz olanaklarla dolu, hem de sonsuz tehlikelerle! Olanaklarla doludur çünkü; düzenin akıl almaz haksızlık ve adaletsizliklerine karşı hoşnutsuzluklarla dolu ve içi uğradığı zulüm ve haksızlıktan kan ağlayan bir ülkenin, bir halkın sosyalistleriyiz. Tehlikelerle doludur çünkü, halkın devrim hareketini engelleyemeyen komprador feodal güçler, halka karşı caniyane tertip ve katliamlar peşindedir. Farklı milliyetleri ve mezhepleri birbirine kırdırma peşindedir. Ülkemizi uluslararası savaş macerasına sürüklemeye peşindedir. Kısacası düzen iflase doğru yaklaştıkça, akıl almaz çılgınlıklar artmakta ve daha nesnel bir durum kazanmaktadır.

Bu durumda ancak, sayısız sınavlardan geçerek doğrulanmış Kaypakkayacı düşüncelere sahip insanlar ve kurumlar halka doğru yolu gösterebilir ve onların demokratik halk devrimi kavgasına öncülük edebilir. Bu yüzden bu birlik çok daha fazla bir anlam ve öneme sahiptir ve bizi onurlandırarak mücadele heyecanımızı körüklüyor.

PARTİZAN

Umut Yayıncılık ve Basım Sanayi
Limited Şirketi Adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Kemal BOZTAŞ

Genel Yayın Yönetmeni
Aydın HANBAYAT

Yönetim Yeri:
Oğul Sok. No. 16/2
Sultanahmet/İST.
Tel: 516 25 38-516 60 20
Fax: 518 84 29

Dizgi: Umut Yayıncılık
Baskı: Aydınlar Matbaacılık

BÜROLARIMIZ
ANKARA
Necatibey cad. No: 80/12
MALTEPE
Tel: 230 63 27

İzmir
850. Sok. No. 31 Üçüncübeşler
Yaparsoy İşhanı 5/504 Konak

İzmit
Karabaş Mah. A. Yüksel Cad.
Kaptanlar İşhanı No. 8/204

ÇUKUROVA
Atatürk cad. Belediye Karşısı çıkmaç
sokak seven Ap. kat 1 Daire 1
ADANA

MALATYA
Turgut Temelli cad. Barış işhanı kat 1
No:72

ABONE KOŞULLARI
Yurtiçi:
6 aylık 48.000 TL
1 Yıllık 96.000 TL

Yurtdışı:
6 Aylık 30 DM
1 Yıllık 60 DM

YURTDIŞI HESAP NO:
Kemal BOZTAŞ
T. Vakıflar Bankası Nuruosmaniye
Şubesi
Hesap No: 2004187

YURTDIŞI HESAP NO:
Kemal BOZTAŞ
T. Vakıflar Bankası Nuruosmaniye
Şubesi
Hesap No: 4004188

SUNU.

Merhaba,
Emperyalizmin "Yeni Dünya Düzeni" ile ezilen halkların ve mazlum ulusların özgü ve demokrasi mücadelesini kanla boğmaya çalıştığı bir ortamda, dergimiz PARTİZAN uluslararası proletaryanın Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki gözü, kulağı ve dili olarak elinizdeki sayı ile yayın hayatına başlıyor. Aslında dergimiz Partizan'ın yayın hayatı daha eskiye dayanmaktadır.

PARTİZAN'ı, şimdiye kadar aynı hatta yayın hayatını sürdüren sosyalist dergiler Halk Demokrasisi ve Yeni Demokrasi'nin birlikteliğinin bir ürünü olarak omuzladığı ağır sorunu luğun bilinciyle her ayın birinde okuyucularına daha nitelikli bir dergi olarak ulaştırmak midedir.

PARTİZAN, Türkiye'de 20 yıl önce, revizyonist, reformist ve kemalist çemberi parça ederek Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesi'nin Türkiye toprağında ayağı üzerine oturtan komünist önder İbrahim KAYPAKKAYA'nın mirası üzerinde yürümektedir. Partizan, bundan böyle de ML-MZD'nin Türkiye toprağındaki parlak uyarlamaları olan Proletarya Partisi'nin '72 manifestosunun sözcüsü olmaya devam edecektir. Yine geçmişte olduğu gibi, bundan sonra da Partizan, faşizmin bir devlet biçimi olarak hüküm sürdüğü Türkiye'de, yoğun olarak estirililen devlet terörüne karşı halkların Halk Demokrasisi Bağımsızlık ve Sosyalizm mücadelesinde rehber olmaya devam etme azmindedir.

Komprador patron-ağa devletinin her türlü engellemelerine karşın, hazırladığımız sayımızda:
SHP-DYP koalisyon hükümetinin "demokratikleşme" programı olarak halkımıza yutmayacağı devlet terörünün iğrenç yüzünü açığa çıkararak, insan hakları ihallerini "Demokratikleşme Ve Şeffaflaşmaya Devrimci Yanıt" "Alın Başınıza çalın!" başlıklı yorum yaşıyla birlikte sunuyoruz.

Öncü güçlerin tarihi öneme sahip birliğine ilişkin, "Tüm Dünya Komünist Güçlerine" taban gönderilen mektubunu ve Proletarya Partisi'nin çeşitli konulara ilişkin yaptığı açıklamaları yayınlamaya okuyucularımızı ve devrimci demokratik kamuoyunu aydınlatmaya çalıştık.

Emperyalizmin "Yeni Dünya Düzeni" ekseninde halkları birbirine kırdırarak, mazlum uluslar ve ezilen halklar üzerinde oynadığı oyunları irdeleyen "Bosna-Hersek Sorunu" başlıklı bir yazıya yer verdik.

Toplumsal kurtuluş mücadelesinin Proletarya Partisi'nin önderliğinde keskinleştiği alanlardan yerel muhabirlerimizin gönderdiği haberlerden yaptığımız derlemeyi sunuyoruz. Yine Proletarya Partisi'nin 20. kuruluş yıldönümü ve komünist önder İBRAHİM KAYPAKKAYA'yı anma etkinliklerine geniş yer verdik. Bu ilk sayımızda "felsefe bizim işimiz değil" başlıklı yazının yaygın olarak hüküm sürdüğü toplumumuzda "Marksist Felsefenin Başlıca Temelleri" başlıklı bir yazı dizisi ile bu yanlış kanıyı yıkmak için katkıda bulunacağı umuduyla yayınlıyoruz. Yine Halk Demokrasisi'nde "Ulusal Sorun" ve "Gençlik Üzerine" başlıklı yazı dizisinin devamını dergimizde yayınlamaya devam ediyoruz.

Ayrıca, kamu çalışanlarının mücadelelerinden işçi sınıfının mücadelesinden haber yorumlarla önceli yakalamaya çalıştık
2. Sayıda buluşmak umuduyla... Dostlukla...

İÇİNDEKİLER

-Çıkarken	2
-Partizan'dan	4
-"Demokratikleşme" ve "Şeffaflaşma"ya Devrimci Yanıt	6
-22. Yıldönümünde 15-16 Haziran	15
-Bir Partizan Savaşçısı Daha Düşü Toprağa!	20
-TKP/ML-YKP/ML Görüşmesi	26
-TKP/ML'den DEH'e Mektup	30
-Bosna -Hersek Sorunu	33
-O'nu Komünizm Mahvetti	36
-Marksist Felsefenin Başlıca Temelleri	40
-20. Kuruluş Yıldönümü Şenlikleri	48
-Düzenle Uzlaşmanın Öbür Yüzü: Yasalılık	56
-ML'lerin Gençlik Mücadelesi Karşısında Durumu	59
-Hak Yalvarmakla Değil, Mücadeleyle Kazanılır	72
-Belediyelerde Grev Dalgası	79
-Tarım-İş'te Grev	83
-Ulusal Sorun	85
-Okur Mektubu	93

ÇIKARKEN

YENİ DEMOKRASİ ve HALK DEMOKRASİSİ dergilerinin MAYIS 1992 tarihli sayılarında, güç ve imkanlarımızı birleştirerek YENİ HALK DEMOKRASİSİ isimli yeni bir dergi çıkartacağımızı bildirmiştik. MAYIS 1992 tarihli sayılarımızı yayınladığımız zaman **PARTİZAN** ismine yeniden izin verilip verilemeyeceği belli değildi. Onun için garanti olması açısından YENİ HALK DEMOKRASİSİ ismini kullanmayı uygun bulmuştuk. Okurlarımızın yoğun bir şekilde YENİ HALK DEMOKRASİSİ kavramına karşı çıkmaları ve **PARTİZAN**'ın imtiyaz hakkının yeniden alınmasından sonra YENİ HALK DEMOKRASİSİ ismi yerine **PARTİZAN** ismini kullanmayı daha uygun bulduk.

Aynı amaç ve hedefler uğrunda ve aynı çizgide mücadele yürüten YENİ DEMOKRASİ ve HALK DEMOKRASİSİ dergileri olarak, bizler, şimdiye kadar yayın yoluyla verdiğimiz kavgayı; yüce komünizm idealleri uğrunda, Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesi bilimi ışığında, Bağımsızlık, Halk Demokrasisi ve Sosyalizm mücadelesini, tüm haksızlıklara, baskılara ve işkencelere karşı yürüttüğümüz direnişi, bundan böyle; bir adım daha ileri atarak, kavgamızın daha güçlü, sesimizin daha gür, direnişimizin daha direngen olması için, güç ve imkanlarımızı birleştirerek; yeni bir anlayış ve yeni bir ruhla, daha ileri amaçlar ve daha ileri hedefler uğrunda mücadelemizi daha güçlü olarak sürdürmek amacıyla **PARTİZAN** dergisiyle yine karşınızdayız.

PARTİZAN dergisi olarak; Türk, Kürt ve çeşitli milliyetlerden Türkiye halkına ve tüm okuyucularımıza yeniden MERHABA derken; sevinçliyiz, mutluyuz, gururluyuz. İnanıyoruz ki, sizler de bizi anlayacak, bizimle birlikte sevincimizi, mutluluğumuzu, gururumuzu paylaşacaksınız. Yine inanıyoruz ki, görmek istediğiniz bu tabloyu sizler çoktan istiyor ve niçin bu kadar geç kaldınız diyorsunuz. Haklısınız...

PARTİZAN dergisi olarak; yine sizlerle olacağız. Sizinle her yerde; mücadele alanlarında, dağ başlarında, kavga meydanlarında, işkence merkezlerinde, iş yerlerinde, tezgah başlarında, tarlada, büroda, okulda ve hayatın tüm alanlarında birlikte olacağız. Sizin sesi, kulağı, gözü ve bilinci olacağız. Mücadelenize omuz vereceğiz, kavganızı kavgamız bileceğiz. Kısacası sizleri hiç bir yerde yalnız bırakmayacağız.

PARTİZAN dergisi olarak; mücadelesini yürüttüğümüz davanın haklılığına inanmış, sizlerden güç aldık. Bu inanç ve güçle bilincimizi, güç ve imkanlarımızı birleştirip, kavgaya ara vermeden daha güçlü ve bilinçli olarak yeniden atıldık. Şimdiye kadar yılmadık. Bıkmadan, usanmadan haksızlıkların, baskıların, anti-demokratik yasa ve uygulamaların üzerine gittik. Tabii ki biz kazandık, yani sizler kazandınız. İnanıyoruz, inanmaya ve sizlere güvenmeye devam edeceğiz. Çünkü, yine bizleri yalnız bırakmayacaksınız, bize güç, bize güven, bize umut, bize inanç kaynağı olacaksınız. Yine bu inanç ve bilinçle, ama daha güçlü olarak kavgamıza bundan sonra da devam edeceğiz. Hiç şüphemiz yok ki, yine kazanan bizler, yani sizler, yani hepimiz olacağız. Yani ezilen, sömürülen Türk, Kürt ve çeşitli milliyetlerden Türkiye halkı olacaktır. Çünkü haklıyız...

YENİ DEMOKRASİ ve HALK DEMOKRASİSİ dergilerimizin çıkmaya başladıkları günden bu yanaki yayın hayatları, **PARTİZAN** adı altında birlikte sürdüreceğimiz yayın hayatımızın, düşmana karşı mücadelede bilinçli ve kararlı, haksızlıklara ve baskılara karşı koymada ise tavizsiz, dostlarımıza karşı hoşgörülü ve dostane yaklaşımlar içinde olacağını göstermektedir. Ve öyle de olacaktır. bir yanda kavgacı, direngen ve tavizsiz mücadele çizgisi, diğer yanda ise, hoşgörülü ve dostane yaklaşımlar içinde olup devrim güçlerinin düşmana karşı ortak mücadelelerinin örgütlenmesi için eleştirici ve yapıcı bir çizgi izleyecektir.

PARTİZAN dergisi olarak; bundan böyle daha bilinçli, daha kararlı ve kendi hatalarımıza karşı mücadelede daha cesaretili olacağız. Dergimize ve proleter öncüye zarar veren, bu güçleri bölen ve gücünü zayıflatan tavır ve davranışlara karşı tavizsizce ve ısrarla karşı koyacağız. Bunu dergilerimizi birleştirme konusunda

attığımız cesur adımla gösterdik. Dergimizin ve proleter öncünün birliğine fiilen zarar veren anti-birlikçi tavır ve davranış gösteren kişilere saflarımızda yer veremeyeceğiz. Bu türden anlayışların dergilerimizin birleşmesinden doğan gücünü zayıflatmasına, düşmana karşı verdiğimiz mücadeleyi zaafa uğratmasına ve devrim güçlerinin ortak hedef ve amaçlar doğrultusunda düşmana karşı birlikte mücadelesine zarar vermesine asla müsaade etmeyeceğiz.

Bundan önce olduğu gibi bundan sonra da **PARTİZAN**, yayın hayatına ikinci defa adım attığı bu ilk sayısından itibaren, doğruluğuna inanarak belirttiği görüş ve anlayışlardan sapmadan, belirlemiş olduğu mücadele çizgisine ve devrimci yayın ilkelerine sadık kalarak; yüce komünizm ideallerinden, Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesi bilimine ve proletarya ideolojisine dayanan ideolojik ve siyasi görüşlerinden, Enternasyonalizm ruhundan ve devrimde proleter öncünün önderliği ve yol göstericiliğinin belirleyici olduğu anlayışından taviz vermeden; tüm anti ML akımlara, sosyalist değerlere, yüce komünizm ideallerine ve ML ustalara yönelen saldırılara karşı kararlılıkla ve inançla mücadele yürütecek, tüm anti-ML akımların görüşlerini, somut politikalarını tarihsel kökleriyle birlikte ele alıp eleştirecek, ideolojilerinin, politikalarının ve pratiklerinin iç yüzlerini ve açmazlarını ayrıntılarıyla açığa çıkarıp mahkum etmeye çalışacaktır.

PARTİZAN, devletin, başta Kürt Ulusu olmak üzere tüm halklara yönelik baskı ve katliamlarına ve Kürt ulusuna uyguladığı milli baskı ve asimilasyon politikasına karşı çıkıp mücadele yürütürken, aynı zamanda, halkların kurtuluşunun Demokratik Halk Devriminde olacağını propagandasını yapacak. Kürt Ulusunun Kendi Kaderini Tayin Hakkı'nı kayıtsız koşulsuz savunacak, Türkiye'de yaşayan ezilen tüm halkın ortak örgütlenme ve mücadelesinden yana olacaktır.

PARTİZAN, Türk, Kürt ve çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının ve ezilen tüm dünya halklarının haklı devasını savunacak, bağımsızlık, halk demokrasisi ve sosyalizm mücadelesi veren devrim güçlerini destekleyecek ve bu mücadeleye yayın yoluyla katkıda bulunmaya çalışacaktır. Bunu yaparken proleter enternasyonalist anlayışından asla taviz vermeyecek, Uluslararası Devrimci Enternasyonalist Hareketin birliğinin sağlanması ve pekişmesi için üzerine düşeni yapmaktan çekinmeyecek, bu güçlerin görüşlerine, görüşmelerini anlatan yazılara sayfalarını sürekli açık tutacaktır.

PARTİZAN, emperyalizme, komprador kapitalizme, feodalizme, faşizme, şovenizme ve her türden gericillığe karşı mücadele yürütürken, bu güçlere karşı mücadele yürüten ulusal ve sosyal kurtuluş hareketlerini destekleyecek, bunu yaparken hiçbir tereddüt göstermeyecektir.

PARTİZAN, Faşist Türk devletinin ideolojik temelini oluşturan Kemalizm ideolojisine ve Kemalizm hayranlığı ve kuyrukçuluğuna karşı ideolojik mücadele yürütecek, devletin, ırkçılık ve şovenizmin gelişmesini körükleyerek kardeş halkları birbirine düşman eden politikasına kararlılıkla karşı koyacak, "yaşasın tüm dünya halkların kardeşliği" şiarını kendisine bayrak edinip kardeş halklar arası birlik ve kardeşlik bağlarının pekişmesine, dayanışma duygularının gelişmesine hizmet edecek enternasyonalist bir politika izleyecektir.

PARTİZAN, merkezi görev anlayışından sapmadan, enginleri fethetme ruhuyla, proleter öncünün altıncağı yaratma mücadelesine gücü ve bilinci oranında katkıda bulunmaya çalışacak, hitap ettiği kitlelerin ve hizmet ettiği sınıfın kim olduğu bilinci ve sorumluluğuyla hareket ederek, ortaya koyduğu amaç ve belirlediği hedefleri gerçekleştirmek için kollektif bir çaba gösterecektir.

PARTİZAN, böylesi bir mücadele çizgisi izleyen ve geleceğin engin derinliklerinde yankılanan ve gelecek kuşaklar tarafından aranan, her yeni sayı bir önceki sayıyı gerek nitelik ve gerekse sayı olarak aşan yetkinleşen, eiden geldiğince geniş kitlelerle birleşme, onlarla yürüme anlayışıyla hareket eden, kitlelerin önerilerine, eleştirilerine ve görüşlerine sayfalarını açan, kitlelerin desteğiyle ve bu güçle yaşayan bir dergi olma arzu ve isteğiyle; tüm okurlarını sevgiyle selamlıyor.

Yeni sayımızda buluşmak dileğiyle...

PARTİZAN'dan

Vaktini doldurmuş, çürümüş bütün sömürücü sınıfların ortak özelliğidir: İç sorunların çözümünde aceze düşünce (ki bu kaçınılmazdır) ve bunun derinleşmesine orantılı olarak, kendisi için bu problemleri öne süren yeni toplumsal dinamiklerin gücünü dışa yöneltmeye başvurur. Fakat sonunda, bu dış maceralar onlar için daha korkunç bir sona dönüşür. Osmanlı'nın son dönem yönetici sınıflarının Enver Paşa'lar gibi maceracı bir askeri aristokrasinin denetimine girmesi bundandır. Bunlar, "turancılık" ve "büyük ülke" vaadiyle, yeni ve iyi bir hayat isteyen yüzbinlerce köylünün kanını akıttıktan sonra küçük bir ülkede aldatıcı, hikat garibesini bir "cumhuriyet"le durumu kurtardılar. Buna, Sovyet bürokratik burjuva diktatörlüğünün, Afganistan, Vietnam, Etiyopya işgal ve müdahalesinin ortaya çıkışı ve sonraki durum, Irak Saddam rejiminin hüznüyle biten son macerası gibi yakın örnekler de gösterilebilir.

Türkiye'de bu eğilim öteden beri mevcuttur. Ama son yıllarda daha kararlı, daha kesin ve keskin bir biçim alıyor. Türkiye'deki yönetici sınıf politikacılarının hepsi biraz Türkesleşiyor.

Özal'la başlayan "bir koyup on alma" macerası, Körfez savaşında Türkiye'nin savaşa sokulmasına karşı çıkan Erdal İnönü'yü bile dönüştürdü ve onu şimdi bu politikanın belli başlı yürütücülerinden biri haline getirdi. İnönü'cü Dış İşleri Bakanı Hikmet Çetin, şimdi hakim sınıfların iç sorunlardaki aczinin dışa yöneltildiği diplomasisini yürütüyor. Dış politika arenasında Türkes simgesinin kutsanması ve kullanılması, içinden geçtiğimiz dönemi çok iyi anlatmaktadır. Yine, "düzen değişikliği" diye diye sonunda bir şeyi değiştiremeyeceğini anlayan Ecevit'in Kıbrıs hareketine benzer bir ruh hali içine girmesi ve dış seferler üstüne fetva vermesi de sanırız, komprador burjuva ve feodal güçlerin toplumsal sorunlar karşısındaki güçsüzlüğünü ve çöküşün eşğine geldiğini gösteren diğer bir belirtidir. Çünkü aynı Ecevit, devrime karşı egemen sınıfın tutuculuğunu ve saldırganlığını, Kürt sorununda açıkça ortaya koydu ve takdir

etmek gerekir ki Türkes'i geride bıraktı.

Türkiye'nin içinde yer aldığı yer parçası, her türlü emperyalist politikanın kolayca yürürlüğe sokulduğu geçiş sürecindeki istikrarsız rejimlerle örtülüdür. Burası kan ve barut kokusunun dinmediği bir alandır. İstikrarsızlık, değişim sancısıdır. Şimdi buna, Rus Sosyal Emperyalizminin, Rus Emperyalizmi şeklinde değişim sürecine özgü ortaya çıkan çözümler, daha doğrusu transformasyon kargaşası ve bu fırsatı değerlendirmek için kargaşayı büsbütün körükleyen diğer emperyalistlerin iştahlı müdahalesiyle kuzey ve Kafkasya istikrarsızlığı da eklenmiş oldu. Yine Doğu Avrupa ve özellikle Yugoslavya'daki durumla Türkiye'yi kuşatan istikrarsızlık çemberi tamamlanmaktadır.

Hepsinden önemlisi, bu ortam içinde geçiş sürecinin bütün çarpıcı bunalımlarını yaşayan Türkiye'nin kendisi de diken üstünde duran istikrarsız bir rejime sahiptir. Henüz sürecinde bulunan toplumsal devrimi tamamlayabilecek durumda olmasa bile devrimci dinamikleri de çevre ülkelerden daha iyidir. Öte yanda, toplumsal sorunlar ve onların doğurduğu güçlü sosyal hareketler karşısında sıkışan Türk egemen sınıfları da çevre ülkelerinkinden daha serüvenci ve saldırgandır. Bütün bunlar, yeryüzünü kasıp kavuran her türlü milliyetçilik dalgasıyla birlikte daha da tehlikeli bir vaziyet yaratmaktadır.

Çünkü, artık toplumsal dinamikler tarafından fiilen dayatılan ve dayanılmaz bir biçim alan mevcut düzenin yapısal sorunları karşısında bocalamaktan ve yığınları aldatıp oyalamaktan başka bir şey yapamayan Türkiye'deki rejim, çıkışı, dikkatleri dışa çevirmekte bulmaktadır ve bunun için ortam şimdi her zamankinden daha elverişlidir.

Düşünelim ki, bazı reformlar yapmak üzere hükümeti devr alan DYP-SHP koalisyonu, bu işi yaz boz hikayesine çevirdi. Sonunda Anayasa'ya "by pass" adı altında yedi maddede özetlenen gülünç bir değişiklikle 12 Eylül rejiminin sadece kılcal damarlarını ameliyat etme üzerin-

de karar kıldılar. Ama mesela içteki ve dıştaki şiddet ve saldırganlık politikasını sistemli ve kararlı biçimde sürdürdü ve bu aşamada iyice pervazsız bir duruma getirdi. Sendikalar ve iş yasalarıyla ilgili sözde "iyileştirme" tasarıları komprador burjuva örgütlerinin dolaysız baskıları altında nötralize edilmekte ve yılan hikayesine çevrilmektedir. "Demokratikleşme" konusunda, daha yeni "tartışma dönemi"

Bu durumda halkın tepkilerinin sertleşmesi ve toplumsal sorunların çözümünde köktenci girişken bir ruh kazanması kaçınılmazdır. Bu olasılığa karşı bir yandan oyalama, diğer yandan da dışa dönük saldırganlık politikası aktive edilerek hem halkın devrimci enerjisi böylece şoven milliyetçiliğe yozlaştırılarak boşaltılmak istenmekte, hem de emperyalist dalaşmalara insan kaynağı temin edilmek istenmektedir. Aslında bu politika eskiden beri yürürlükteydi. Faşist rejim, yüzünü bir Yunanistan'a, bir Kıbrıs'a, bir Suriye'ye, İran'a, Irak'a ve şimdi de Kafkasya yönüne çevirmektedir.

Sonuç olarak, ortada 12 Eylül düzeninin kılına dokunmayan, tersine onu halkın demokratik tepkilerine, özellikle bu tepkilerin kararlı ve radikal biçimine karşı son derece kanlı bir biçimde sürdürülüyor. Yani 12 Eylülcülerden değil, ona karşı mücadele eden ülkenin her milliyetten halkından "hesap sorulmaktadır."

Bu durumda halkın tepkilerinin sertleşmesi ve toplumsal sorunların çözümünde köktenci girişken bir ruh kazanması kaçınılmazdır. Bu olasılığa karşı bir yandan oyalama, diğer yandan da dışa dönük saldırganlık politikası aktive edilerek hem halkın devrimci enerjisi böylece şoven milliyetçiliğe yozlaştırılarak boşaltılmak istenmekte, hem de emperyalist dalaşmalara insan kaynağı temin edilmek istenmektedir. Aslında bu politika eskiden beri yürürlükteydi. Faşist rejim, yüzünü bir Yunanistan'a, bir Kıbrıs'a, bir Suriye'ye, İran'a, Irak'a ve şimdi de Kafkasya yönüne çevirmektedir.

Özellikle Müslüman kökenli Rusya uluslarının geçirdiği çalkantı, hem Rus emperyalizminin ve hem de Batılı emperyalistlerin ve Japonya'nın egemenlik yarışına yol açmıştır. Türkiye, İran vs. gibi devletlerin buradaki rolü, bu dalaşmaya uygun olarak biçimlenmektedir. Türkiye, esas olarak ABD emperyalizminin turuva atıdır. Bundan dolayı, diğer Batılı emperyalistler ve özellikle Almanya "Kürt sorunu"nu baskı unsuru

olarak kullanmaktadır. Azerbaycan, Ermenistan sorunu üzerine gelişen diplomatik savaşta, İran'ın "anti Amerikancılığı" - bu yüzden Türkiye diplomasisine karşı desteklendi. Türkiye'nin, emperyalist dalaşmalara uygun olarak özendirilen Orta Asya ulusları üzerindeki aktif girişkenliği, yalnız Alman Emperyalizmini değil, Rus emperyalizmini de harekete geçiriyor. Demirel'in Türkes maskotuyla yaptığı pantürkist Orta Asya ulusları gezisinden sonra Azeri Ermeni çatışması hızlandı. Arkasından, Rus emperyalizminin egemenliği altın-

daki uluslar üzerinde yürütülen kapışmaya her şeye rağmen sessiz kalmayacağı ortaya çıktı ve Türkiye'nin Ermenilere karşı bir hareketinin "saçma" olduğunu, izin vermeyeceğini açıkladı. Hatta bunun bir üçüncü dünya savaşı tehlikesi yarattığını belirtti.

Evet, rejimin, ülkedeki sorunlardan rahatlamak halkın devrimci başkaldırısını önlemek için bulduğu yeni Orta Asya Cumhuriyetleri politikası oldukça elverişli ve şeytandır. Nitekim, ülkede dehşetli şoven, milliyetçi bir dalganın hızla gelişmesine yolaçıyor. Bu yeni Enver Paşacı politika oldukça tehlikeli bir maceradır. Ülkeyi hızla emperyalist dalaşmanın girdabına çekmektedir. Buna karşı daha militanca mücadele, hem emperyalizme ve hem de faşist gerici rejimin entrikalarını boşa çıkartmanın tek yoludur. Bu yol enternasyonalist özellikte yeni demokratik halk devrimi yoludur.

"DEMOKRATİKLEŞME" VE "ŞEFFAFLAŞMA"YA DEVRİMCİ YANIT: Alın Başınıza Çalın!

"Demokratikleşme" ve "şeffaflaşma" vaadiyle işbaşına gelen Koalisyon Hükümeti, tam tersi uygulamalarla temsil ettiği sınıflara hizmette kusur etmiyor. Onların çıkarlarını en iyi bir şekilde koruyup daha fazla avantaj sağlarken alkış alıyor, beğeni ve taktirlerini kazanıyor. Böylece koca bir AFERİN alıyor. Bu arada Demirel, kendisinde daha çok iş olduğunu, bu işi kendisinden başka kimsenin iyi yapamayacağını, "aslan sosyal demokratlar"ı da koruyucu kanatları altına alarak halkı nasıl iyi uyutacağını ve hatta kendisine "sosyal demokrat" demeden nasıl en iyi "demokrat" görünebileceğini, SHP içinde ve tabanında sempati toplayabileceğini gösterme fırsatı buluyor.

DYP ve SHP'nin oluşturduğu koalisyon Hükümeti, ülkede yaşanan ekonomik ve siyasi bunalıma, anti-demokratik yasa ve uygulamalara, özellikle silahlı Kürt Ulusal güçlerinin ve silahlı devrimci güçlerin etkisiz hale getirilmesinde, egemen sınıflar tarafından alternatif bir çözüm olarak sunuldu. Bu sunuşta burjuva basın yayın araçları gönüllü propaganda görevi aldı. Görüntülü büyük gösterişlerle işbaşına gelen hükümet kendi icratını göstermeden önce, halkı yoğun propagandayla psikolojik olarak buna hazırladı. Böylece daha işin başında halkın belli bir desteğini koalisyon Hükümetiyle arkasına alan devlet, halka, devrimci ve demokrat güçlere daha cüretkarca saldırmaya ve katliamlar yapmaya başladı.

Devrim ve karşı devrim güçleri arasındaki sınıf çatışması keskinle-

şip boyutlandıkça onu etkisizleştirme çabaları da artar. Halkta milliyetçi ve şoven duygular geliştirilmeye, dikkatler başka yönlere çekilmeye çalışılır. Sömürücü sınıflı toplum diyalektiği içerisinde geçerli olan bu genel kural Türkiye'de de fazlasıyla işledi. Kafkasya ve Orta-Asya Türk Cumhuriyetleri'yle geliştirilmeye çalışılan ve ABD emperyalizminin çıkarları yönünde şekillendirilen ilişkiler de bunu pompaladı. Bununla birlikte, PKK'nın yapmış olduğu bazı yanlış eylemler de bir fırsat olarak değerlendirilip, Türk ve Kürt halkı arasında düşmanlık tohumları ekilmeye, Kürt halkına ve devrimcilere karşı potansiyel bir güç oluşturulmaya çalışıldı. Faşist çevrelerin geliştirdiği milliyetçilik ve şovenizm devlet tarafından da körüklenerek Kürt düşmanlığı ile beslendi. Böylesi bir atmosfer içerisinde yapılan yargısız sokak infazlarından sonra, bilinçli olarak örgütlenip gösteri yaptırılan gruplar, TV'de canlı olarak gösterilerek, bakın "halk, devleti ve polisi destekliyor" diye lanse edildi.

Doğrudur. Bazı gruplar ve hatta halkın belli bir kesimi, devletin, özellikle Kürt halkına, devrimci ve demokrat güçlere yönelik saldırılarını ve yaptığı katliamları destekleyebilir. Ancak bu, Türk, Kürt ve çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının tümünün veya çoğunluğunun desteklediği anlamına gelmez. Bilinçli belli bir grubun ve halkın belli bir kesiminin yaptığı, halkın tümüne mal etme ve öyle gösterme taktiği devletin ve hükümetin halkı kandırma yöntemlerinden birisidir. Bu şekilde devlet, halkı kandıracağını,

anti demokratik uygulama ve katliamlarını uzun süre halktan gizleyeceğini sanıyor.

Siyasal iktidar mücadelesi iki karşıt sınıfın birbirini altetme mücadelesidir. İktidarda olan sınıf, mevcut kurulu düzeni koruyup iktidarını sürdürmek isterken, diğeri, iktidardaki sınıfı yıkıp yerine kendi sınıfsal iktidarını kurmak ister. Doğaldır ki her iki sınıf da, kendi sınıfsal çıkarları, insanlık değerleri, demokrasi, adalet vb. anlayışları doğrultusunda mücadele eder ve uygulamalar içine girer. Egemen sömürücü güçlerin insanlık dışı uygulamalar yapması kendi sınıf karakterinden kaynaklanır. Dolayısıyla devlet bu tür şeyler yaptığında buna şaşılmamalı, hayretler içine girilmemelidir. Bu durumda yapılması gerek şudur; kendi sınıf çıkarlarımız temelinde sınıf bağlaşıklarını da yanımıza alarak kararlı ve tutarlı bir şekilde uygun düşen radikal ve kitlesel eylemlilikler içine girmektir.

Nasıl ki devlet, sürekli olarak halk desteğini alıp (bunu hangi yol ve yöntemle yaparsa yapsın) kendi insanlık dışı uygulama ve katliamlarını "meşru" göstermeye çalışıyorsa, devrimci ve demokrat güçler de, devletin yaptıklarını etkisiz kılmak ve onun üstesinden gelmek için halka dayanmak ve halk desteğini almak zorundadır. Hem halk için çalışıp, hem de halka rağmen halka karşı olunmaz. Halkın dışında bu işler başarılmaz. Sorun kendi kişisel çıkarlarımız vb. değil, halkın sınıfsal çıkarlarıdır. Bu çıkarların korunması, hakların elde edilmesi ve

bunların, devleti ele geçirerek güvence altına alınması sorunudur. Sınıfın çıkarlarıyla uyuşan, sınıf perspektifine ve anlayışına uygun düşen hiç bir eylem biçimi reddedilmez. Dolayısıyla bir iş yapılabilmek bunun, kime yaradığına, kime hizmet ettiğine, halkı egemen güçlere karşı mücadeleye ne oranda seferber edip etmediğine bakmak gerekir.

Devrimci ve demokratik güçler tabiki esas olarak dayandıkları sınıf ve tabakaların dünya görüşü ve onların çıkarları doğrultusunda hareket ederler. Bu doğaldır. Herkesin ve her sınıfsal gücün aynı anlayışı savunması ve aynı tavır ve davranış içinde olması düşünülemez. Ancak, devrimci ve demokratik mücadelede, çıkarların ve hedeflerin çakıştığı noktalarda birlikte hareket edilebilir, ortak mücadele yürütülebilir. Bu, devlete karşı mücadele (hangi amaç ve hedefler için olursa olsun) devrimci ve demokratik güçlerin yararına. Çünkü böyle bir pratik eylem, devrimci ve demokratik güçleri egemen sınıf devletine karşı daha güçlü kılar, devletin, halka, devrimci ve demokratik güçlere yönelik saldırılarını pervasızca yapmasını önler.

Devletin insanlık dışı uygulama ve terörünü önlemek için mücadele etmek devrimci ve demokrat olmak şöyle dursun kendisine insanım diyen herkesin görevidir. Devrimci ve demokratik güçlerin dağınıklığından, güçlerini birleştirerek ortak hareket etmemesinden de yararlanan Hükümet, bugün, halkı kolayca kandırabiliyor, insanlık dışı uygulamalarını ve 12 Eylül döneminde bile bu kadar olmayan yargısız sokak infazlarını daha cüretkarca yapıyor. Sınıfsal ve ulusal temelde yürütülen silahlı mücadeleye "terör" damgası vurarak devlet terörünü gizlemeye ve meşru göstermeye çalışıyor. "Demokratikleşme" ve "şeffaflaşma" vaadleri ise bir aldatmacadan öteye gitmiyor. Bu durumda bizlere de, "demokratikleşme" ve "şeffaflaşma"nızı alın

başınıza çalın demek kalıyor.

Bunu demek yetmez. Devrimci ve demokratik güçlerin eksik ve zafırlarını görerek ve gidermeye çalışarak, buna karşı mücadele etmek, devletin ve bu hükümetin gerçek yüzünü halka göstermek için yoğun bir propaganda ve pratik eylemlilikler içine girmek gerekir.

Patron-ağa devletin "demokratikleşme" ve "şeffaflaşma" demagogilerinin iğrenç yüzünü gözler önüne seren örnekler:

"DEMOKRATİKLEŞME" Mİ, DEVLET TERÖRÜ MÜ ?..

Bu defa infaz edilenler lüks (!) içinde yaşayan devrimciler değil.

Yer, Kubbeli Cami sokak, lüks binaların arasında harabeyi andıran kerpiç bir konut, kendi zorunlu eşyalarının dışında eşyaları da yoktu. Ama karşılarında oturan bir kaç konut sakinleri tüm dikkatlerini bu yoksul gençlerin yaşamına çevirdiler. Ve o kadar gayretkeş bir takip sürdürdülerki yürüyüşlerinden ve çöplerindeki artıklardan anlam çıkarmaya çalıştılar ve izlenimlerini polise anlattılar.

Polis mevcut bilgilerle eve baskın yapmayı uygun bulmayıp ihbarcılarının evlerine yerleşerek gençlerin kaldığı evi izlemeye başladı. Bu izleme yaklaşık yirmi gün sürdü, yeterli bilgiyi topladıkları için (kendilerince) infaz yapmaya karar verdiler.

Çünkü izledikleri süre içinde gelen gidenler sadece ev sakinleriydi; ne bir örgüt üyesi ne de bir militan uğramamış. Ama olsun, Elazığ Emniyeti'ne başarılarından (!) dolayı yetkili ağızlardan uzun süredir tebrik alamamışlardı. Bunu nasıl yapacaklar önce senaryosunu hazırlayacaklar ve büyük bir operasyon başlatacaklar o kadar büyük(!) ki emsali yok. Hedef belli ölmesi gerekenler belli tek sorun var harekete geçmek.

Tarih 3 Temmuz 1992 saat

19:00 içinde üç kişinin olduğu sivil polis otosu apartmanların arasına sıkışmış kerpiç evin önünde duruyor. Sokak sakinleri meraklı bakışlarla izliyorlar. Polisler evin kapısını çalıp beklemeye başladılar hiç bir tedirginlikleri yoktu kapı açılınca aniden içeriye daldılar. Çünkü soru sormaya ihtiyaçları yoktu evde kimin ve kaç kişi olduklarını biliyorlardı. Yaklaşık beş kadıda sonra 16 yaşlarında ufak tefek bir bayanla dışarı çıktılar, bayanın başını siyah bir örtüyle kapamışlardı elinde mavi bir çanta vardı içerisinde kitap olduğu belli oluyordu. Polis aracına bindirip beraberlerinde götürdüler. Bu manzarayı sokaktaki bir çok insan izliyordu. İhbarcılar ise evi kendilerinin "bastırdıklarını ve evde oturanların komünist olduğunu onun için yakalattıklarını" diyerek yürek soğutuyorlardı. Sokaktaki demokrat ya da hümanist aileler üzülerek evlerine kapandılar. Bir süre sonra sokakta daha önce görülmeyen garip giyimli insanlar dolaşmaya başladılar. Saat 22:00 olmuştu: Sokaktaki bu garip insanlar ev ev dolaşıp polis olduklarını söylüyorlardı ve sokakta araçları olanlara araçlarını kaldırmalarını ve sokağa bakan pencere ve balkonlara çıkmalarını yasakladılar. Sokağı kendi araçlarıyla dolduruyorlardı, bu işlem tamamlanınca sıra infaz timlerinin yerleşmesine gelmişti Bu caniler de kelpiç eve hakim binaların merdiven boşluklarına ve ihbarcılarının evlerine yerleştiler. İhbarcılar dışında sokak sakinlerinin polisine ne yapmak istediğinden bilgileri yoktu. Onun için perdelerinin arkasında lambalarını söndürerek gizlice izlemeye başladılar. Saat gecenin 23:00 üne yaklaşıyordu. "Sokağa iki bayanla bir erkek girdi ellerinde ekmek ve yiyecek paketleri vardı. Sokakta görünüşte anormal bir şey yoktu bu üç insan evlerine yöneldiler kapıyı kaldılar açan olmayınca kendi anahtarlarıyla kapıyı açıp içeri girdiler. Tam bu anda patırtilar gelmeye

BASIN AÇIKLAMASI

Malatya DGM'nde PKK davasından yargılanarak hüküm giyen Zübeyde Çokan isimli mahkum, cezasının kalan kısmını memleketi olan Mardin cezaevinde tamamlamak isteği üzerine Mardin Cezaevine sevk edilmiştir. Mahkumiyetinin bitmesine 20 gün kala olağanüstü Hal Valisinin talimatı ile Mardin dışına sürgün edilmek istenmiş, ancak Zübeyde Çokan cezasını memleketinde tamamlama hakkından vazgeçmemiştir. Mardin Cezaevinde bulunan tutuklu ve hükümlülerde aynı düşünceyle bu sürgüne karşı çıkmışlardır.

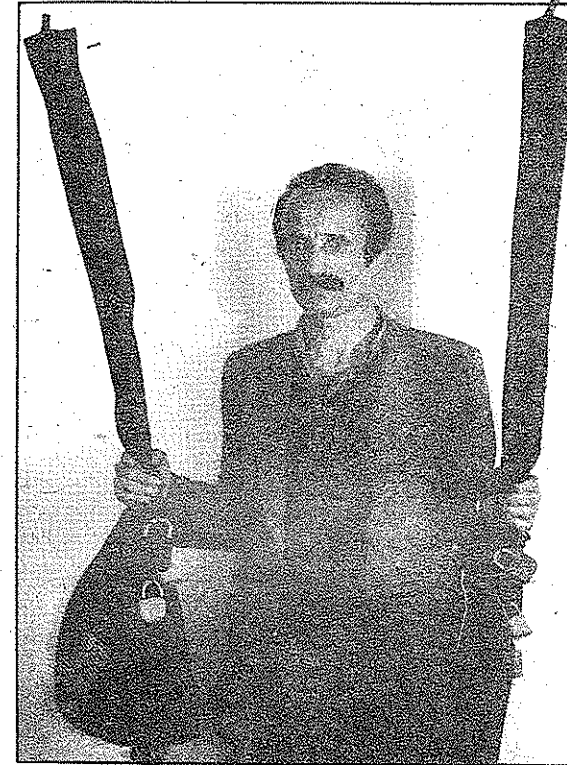
Gelişmeler üzerine Mardin Milletvekili Ali Yiğit ve Zübeyde Çokan'ın avukatı ile cezaevi idaresi arasında yapılan görüşmede sürgün uygulamasından vazgeçildiği ve herhangi bir cezalandırma yoluna gidilmeyeceği söz verilmiştir.

Ancak milletvekilinin ayrılmasından sonra verilen sözden dönülerek -Zübeyde Çokan'ın verdiği bilgilere göre- Mardin Cumhuriyet Başsavcısı Unal Soysal ve Cezaevi 2. Müdürü Kamil Özdemir'in gözetiminde başgardıyanlar Şehmuz Karatepe ve Abdullah Askeri'nin katılımıyla feci şekilde dövülerek jandarmaya teslim edilmiştir. Jandarma dayak ve ölüm tehdidini sürdürmüş, bilahare polise teslim edilmiştir. Polis'te dayak, hakaret, tehditler devam etmiş, son olarak özel tim görevlilerinin işkencelerinden geçirilmiş, hatta boğma suretiyle öldürme teşebbüsünde bulunmuştur.

Zübeyde Çokan'a yapılan işkence Malatya Devlet Hastanesi'nin 21.5.1992 tarihli raporuyla tesbit edilmiştir.

Hükümlü, devletin gözetim ve güvenliği, koruması altında bulunan kişidir. Devlet hükümlülük süresi içinde şahsın sağlık ve yaşamını korumakla mükelleftir. Bunun aksine; korumakla yükümlü devlet görevlileri ve hele hukukçu kimliği olması gereken görevlilerin ve

OZAN ÇAĞDAŞ SAZLARINA ZİNCİR VURDU: "Vatandaşlıktan istifa etmek istiyorum"

15 Yıldır müzik yaşamını "Ozan Çağdaş" olarak sürdüren Veysel Demir, çalışmalarının ürünü olan ilk kasetinin yasaklanması karşısında engelleri kırmak için yoğun bir çabaya girdi.

"Halkın Türküsü" isimli kasetin üç kez Kültür Bakanlığı Denetim Kurulu tarafından yasaklanması ve konserine de izin verilmemesi sonucunda Ozan Çağdaş, bu koşullarda müzik yaşamına devam edemeyeceğini belirterek sazlarını zincirledi. Sazlarında bulunan üçer kilitin her biri bir yasaklamayı sembol ediyor. Ozan'ın yasaklamalar karşısında, görüştüğü Kültür Bakanı Fikri Sağlar "Yasak yok, sansür yok, git işlemini al, kasetini çıkar" diyor ancak geçersiz kalıyor bu sözler. Yasağa karşı açtığı davada 3. kez yasaklanıyor kaset. Bakanlık Müsteşarı Emre Kongar

ise sansür kurulu için; "Bu adamlara sözümüz geçmiyor, bizi dinlemiyorlar. Basın toplantısı yapıp istediğini açıklayabilirsiniz" diyor ancak.

Her şeye rağmen sansür kurulunun insafı (!) davrandığını belirtmek gerek. Eğer kasetteki "insan ömrü ile pazarlık olmaz.", "Hür ülkede canlı mezarlık olmaz", "Katliamlar için Emir Verenler" dizeleri ile "Dağlar Dağlar, Halkın Türküsü, Meydanlar, Erdal Erdal, Özgürlük için ve Yemyeşil" isimli türküler çıkarılıp kaset kuşa döndürülürse yayınlanabilirdi. Ozan Çağdaş ise buna yanıt olarak şöyle diyor: "Ben, nüfus cüzdanında TC yazan her vatandaş gibi Türkiye toprakları üzerinde yaşama hakkına, temel hak ve özgürlüklere sahip biriyim sanırdım. Fakat bunu böyle olmadığı gün gibi öğrendim, sorulduğunda kim

olduğumu kanıtlamaktan başka bir işe yaramamakta. TC vatandaşı olduğum için askerlik yapıyorum, vergi veriyorum ama hak ve özgürlüklerimi kullanmak istediğimde engelleniyorum. Tek taraflı vatandaşlık yapmak istemiyorum. Bunun için bana bir yararı olmayan kimliğimi Meclis Başkanlığına teslim edip, vatandaşlıktan çıkarılmak için gerekli işlemlere başvuracağım. Kendilerini hukukunda üzerinde gören meçhul Denetim Kurulunun protesto ediyorum. Bu amaçla iki sazıma kilit vurup birini Kültür Bakanlığı'na, diğerini Başbakanlık'a bırakacağım."

Ülkede düşünce özgürlüğü olduğunu söyleyen "susan toplum değil, konuşan toplum istiyoruz" diyen şeffaf (!) hükümete duyurulur. Çağdaş Ozan Veysel Demir düşünüyor ve her onurlu insan gibi düşündüklerini söylemek istiyor.

BASINA VE KAMUOYUNA

Arkadaşlarımız M. Soner Gül ve Hüsamettin Yaman 07.05.1992 tarihinde polis tarafından gözaltına alınmıştır. Ancak gözaltına alındıkları tarihten b yana 18 gün geçmiş olmasına rağmen polis, arkadaşlarımızın gözaltında olduğunu kabul etmemektedir. Arkadaşlarımız şu an kayıp konumundadır.

Bu olay ilk değildir. Daha öncesinde de Yusuf Erişti, Hüseyin Toraman, Erhan Meydan ve daha birçok devrimci demokrat gözaltındayken işkencede katledilmiş ve gözaltında olduğu reddedilmiştir. M. Soner Gül ve Hüsamettin Yaman'da şu anda kayıptır ve akıbetleri belli değildir. Daha önceden de gözaltına alınan arkadaşlarımıza polis "Bir daha gelişinizde buradan ölünüz çıkar" demiştir.

Tüm Duyarlı Demokratlara, Ülkemizde işkence, yargısız infazlar kol geziyor. İnsanlar işkencede kaybediliyor. Cesetler bile verilmiyor ailelerine. Bütün bu insanlık dışı uygulamaların sahibi siyasi iktidar ve onun kolluk kuvvetleridir. Biz sessiz kaldıkça işkenceler daha da cesaretlenecek, işkencelerine ve katliamlarına hız vereceklerdir. Duyarlıyım, insanım diyorsak kayıpların peşini bırakmayalım, hesabını soralım.

Polis hesap vermelidir; arkadaşlarımız nerede ve sağlık durumları nasıl? Niçin gözaltında oldukları reddediliyor?

**-İŞKENCEYE, İNFAZLARA SON,
KAYIPLAR BULUNSUN!
-KAYIPLARIN SORUMLUSU
SİYASİ İKTİDARDIR!**

**İYÖ-DER'Lİ ÖĞRENCİLER
26.05.1992**

bayram namazında camileri basacaklar, şehiri kan gölüne çevirecekler" şeklinde hem propaganda yapıyorlardı hem de büyük operasyon yapıyorlarmış imajı yaratıyorlardı. Propagandadaki amaç halkı, devletin yarattığı terör şebekesinin devrimcilere karşı yürüttüğü kanlı operasyonlarda devletin yanına çekmekti.

Büyük operasyon yapıyorlarmış izlenimini verip devlet yanlısı şoven kesimin ve büyük baş hayvanlarının taktirlerine layık olmak.

Sorgusuz infazın ertesi günü Polis Okulu Öğrencileri ve sivil polislerden oluşan bir grup şehrin ana caddesinde canilerin yaptıkları infazları Türk bayrağı sallayarak alkışladılar. Basın ve TV, bu olayı "halk devletin yanında" diye kamuoyuna duyurdu. Ama, Elazığ halkı bu canilerin propagandasına alet olmadı.

Elazığ'ın valisi, emniyet müdürü ve MIT albayının yaptığı basın toplantısında bu konuyla ilgili soru sormak isteyen gazeteciye cevabı Mit görevlisi veriyor: "BU OLAYLA İLGİLİ BİR KELİME YAZANIN ANASINI S..." diyordu. "Şerefli" basınımız anasını kurtamak için gerekli sağ duyuyu gösteriyor(!)

Amaçları ne olursa olsun yapılan halkın gözleri önünde sorgusuz infazdı. Bu caniler o kadar öfkelenmişlerki hırslarını alamayıp şehit cesetlerini çiğniyorlar. Bu davranışları da devrimcilerin ölümlerinden dahi ne kadar korktuklarının canlı örneğidir. Bu olay bir kez daha bizim bu canilere karşı başlattığımız savaşın haklılığını ortaya koyuyor.

Halkımız, bize güvenmeli bu canilere ve ihbarcılara hak ettikleri ceza'yı er yada geç vereceğiz!

- Devrimci adaletin pençesinden kurtulmak mümkün değil!

- Sorgusuz infazlar bizleri yıldıramaz!

- Cellatlar akıttıkları kanda boğulacaklar!

Bir PARTİZAN okur Elazığ

başladı. İçerden bir kaç el silah sesi duyuldu, bir kaç dakikalık sessizlikten sonra evin kapısı açıldı, çelik yelekli iki polisin arasında bir genç vardı. Hızla sokağa ittiler ve kendilerini merdiven altına attılar o anda karşı apartman girişinde gizlenen çelik yelekli polisler sokağa fırlatılan gence seri bir şekilde ateş ettiler. Genç cansız bir şekilde yere yıkıldı. Bir kaç dakika sonra aynı şekilde bir bayanı da sokağa fırlatıp dışardan taradılar, bu esnada sokağın başında bir genci daha sürükleyerek olay olan eve doğru getirmeye çalışıyorlardı. Sürüklenen genç; "caniler" diye bağıyordu, bu arada bir iki silah sesi daha duydum sürükledikleri gence sıkıyorlardı daha önce kurşunlanan iki gencin cesetlerinin üzerine çıkmış tepiniyorlardı. Bazıları da kafalarını tekmeliyordu bu kadar canice bir manzaraya hiç rastlamamışım.

Bir süre sonra sokaktaki bayanı ve erkeği sürükleyerek polis aracına koydular. Bu arada içeride bir bayanı sürükleyerek çıkarıyorlardı, anladığım kadarıyla ilk gelen silah sesleri bu bayanın dışarda vurulan yöntemle vurulmadığını ve içeride infaz edildiği anlaşılıyordu. Bu gençler eve girmeden önce polis içeride pusu kumuştı ve gençlerde ne bir silah vardı ne de çatışma oldu, açıkça cinayet işlediler.

Olayın ertesi günü gazetelerde ve TV de çatışma sonucu üç teröristin vurulduğunu ve birinin yaralı yakalandığını halka aktardılar. Bence gerçek terörist o gençleri canice katledip cesetleri üzerinde tepinenlerdir.

Evet, devletin kahraman(!) polis'inin bir infazını halkımızın tanıklığıyla olduğu gibi aktardık. Peki bu infazlar yapılırken infazcılarının dışında kalan cellatlar sürgüne ne yapıyordu? Şehirin çeşitli semtlerinde havaya ateş ederek büyük çatışma varmış havası yaratıyorlardı, ne yapıyorsunuz şeklindeki sorulara "teröristler şehiri bastı,

Olağanüstü Valinin sorumlu oldukları eylemler neticesi işkence gören ve ölümlü yüzyüze gelen hükümlünün durumunun ne insan haklarıyla, ne hukuk devletiyle ne de infaz kurumunun amacıyla bağdaşır yanı yoktur.

Devletin en yetkili kişileri olarak bakanlar ve Başbakan tarafından "işkencenin yasak olduğu ve böyle bir şey varsa tesbiti halinde gökkubbenin başlarına yıkılacağı" savlanmaktadır. Bir kişinin cezaevinde hükümlü iken ölüm derecesinde işkenceye tabi tutulmasından başta Mardin Cumhuriyet Başsavcısı, Cezaevi Müdür ve başgardiyenleri, Olağanüstü Hal Valisi, Jandarma, polis ve Özel tim yetkilileri olmak üzere bütün yetkililer sorumludur. Uygulamayı protesto ediyoruz.

Sorumlular hakkında suç duyurusunda bulunuyor; toplum adına, insanlık adına bu kişilerin yargılanmalarını ve bir kez daha bu uygulamalara olanak sağlayan SS kararnamele ile Olağanüstü Hal uygulamasına son verilerek gerçek demokrasiye, işkencenin, insan hakları ihlallerinin olmadığı, eşit, özgür ve demokratik uygulamalara geçilmesini acilen talep ediyoruz.

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ MALATYA ŞUBESİ

KARS'TA TC GÜÇLERİ, KÖYLÜLERİ BASKI VE TEHDİTLE MUHBİRLİĞE VE KORUCULUĞA ZORLUYOR

Hergün biraz daha "Demokratik açılımlarla, sivil toplum örgütlenmesi insan hak ve hürriyetlerini en iyi biçimde hayata geçireceklerini" söyleyen iktidar, gerçekte ise hergün biraz daha anti-demokratik uygulamalarını hızlandırarak başta Kürdistan olmak üzere mücadelenin geliştiği bütün alanları birer esir kampına çevirmek istemektedir.

Sivil Toplumun varlık koşulu olan iktisadi yaşamı askeri uygu-

lamalarla sınırlamak istemeleri kendi varlık koşulu ile çeliştiği gibi toplumsal muhalefeti de hergün biraz daha ar00tırmaktadır. Bugün Kars'tan ilçeler arası ticari akrabalık ve bir yerden bir yere çalışmaya gitme gibi en temel sorunları sınırlayan TC "demokratikleşme şeffaflık ve sivil toplumculuk" gibi gülmecelerle ancak kendisini oyalayabilir.

Yoksulluğun, işsizliğin en acımasız şekilde hüküm sürdüğü yerlerden biri olan Kars'ta 3 aylık yaz sezonunda doğan iş imkanını sınırlamak TC temellerine yerleştirilmiş birer dinamit gibi patlayacaktır.

TC'nin şimdiye kadar Kars Halkından kendisine koruculuk, ihbarcılık konusunda bir temel bulamaması sancılarını artırmıştır. Belirli bölgelerde bir kaç korucu çıkmışsa da bunlar gerçekte devletten yana olduklarından değil, aylık maaş almak için kabul etmişlerdir bu işi. Ancak 1991-92 yılı içinde bunlar da kendiliğinden silahları bırakarak TC'nin beklentilerini ve umutlarını bir kez daha umutsuzluğa döndürmüşlerdir.

Devrimcileri, yurtseverleri yakından tanıyan bölge halkı çok uzun bir boşluk dönemi ve 12 Eylül olumsuzluğunu yaşamasına karşın devrimcilere olan güvenleri sarsılmamıştır. TC'nin askeri güçlerinin yürütmüş olduğu gözdağı ve propagandasına rağmen halkın devrimci duyguları hergün biraz daha gelişmektedir. Özellikle sıcak mücadelenin yürütüldüğü Karsın güney ilçelerini diğer ilçelerden tecrit etmek için bütün ekonomik ilişkiler kaymakam ve karakol komutanlarının emirlerine bağlanmak istenmektedir.

İlkbaharda çözölen buzlar, eriyen karlarla TC güçlerinin dizlerinin bağları da çözülmeye başlamıştır.

Nisan'la başlayan saldırılar birçok Kars'ın Susuz ilçesinde kendisini hissettirmeye başladı.

Susuz'un 30 köy muhtarını toplayan kaymakam ve karakol komutanı yasaklarını muhtarlara söyleyerek, itiraz kabul etmediklerini, aksi hareket eden köyler hakkında yasal işlemler yapacaklarını belirterek toplantıyı dağıttılar.

Yasak olan şeyleri ise şöyle sıraladılar:

1) Kars'ın güney ilçeleri olan Digor, İğdir, Kağızman ilçelerinin halkına hiçbir köy yayla satmayacak, sürülerini yaylalarında barındırmayacak. Oysa yaylasız olan bu yöreler yıllardır yayla ihtiyaçlarını diğer ilçelerden yayla satın alarak karşılamaktadırlar.

2) Hiçbir köy güneydeki ilçelerden ırgat, çoban tutmayacak veya oralara ırgat ve çoban olarak çalışmaya gitmeyecek.

Bu yasaklara karşı yapılan itirazlar ise;

"Biz teröristleri kovaladık sizin köyde izlerinizi kaybettik" gibi tehditlerle bastırdılar.

Sorunlar esas bundan sonra başladı. Hergün Asker ve Mit köylere gelmeye başladı. Köye her gelişlerinde önce en az 3 tane M-3 Makineli tüfekleri evlerin kaplarına ve damlarına kurarak tetikte asker yerleştirerek; bir araya topladıkları köylüleri koruculuk yapmaları ve kendilerine yardımcı olmaları için ikna etmeye çalışmaktadırlar. Tabi buna karşı dağıtacakları mükafatları da söylemekten geri kalmıyorlar.

Asker ve MIT'in tehdit ve vaatlerini dinleyen halk ise, onlar köylerden çekildikten sonra "Şerefsizler! Bu babacan halinizle bizleri kandıracağınızı sanıyorsunuz. Yarın bize yapacağınız işkenceleri bilmeyecek kadar saf değiliz. Bize onlar (devrimciler) değil, sizler zulüm yapacaksınız. Gücünüz varsa, gelin siz yakalayın onları" diyerek, devlet güçlerine olan inançsızlıklarını, aynı zamanda devrimcilere olan güven ve inançlarını ortaya koyuyorlar.

Kars'tan PARTİZAN Okurları

BASIN AÇIKLAMASI

Devrimci Demokrat Kamuoyuna.

Biz 23 Mayıs 1992 tarihinde Artvin ilinin Şavşat ilçesinde şüphe üzerine gözaltına alındık. Aynı gün Artvin ili alay Komutanlığına götürülerek burada TKP/ML TIKKO örgütü üyesi olduğumuz gerekçesiyle işkenceye alındık. İşkenceyi hem yapan, hem de yöneten ALAY KOMUTANINDI. 1 Haziran 1992'ye kadar süren ağır fiziki ve psikolojik işkenceler sonucu her üçümüzde komaya girmiştik. 28 Mayıs 1992 tarihinden itibaren bizimle birlikte gözaltına alınan arkadaşımız HASAN GÜLDAL (soyadı başka olabilir) işkence sonucu şuurunu yitirmiş ve komaya girmişti. Ancak o tarihten sonra HASAN'ı bir daha göremedik. İşkenceci Alay Komutanına Hasan'ı sorduğumuzda yanıtı şöyle idi: "Hasan'ı kaçırdık, Hasan'ı Çoruh nehrine attık. Hasan çatışmada öldü sizi de aynı şekilde öldüreceğiz, sonrada çatışma vb. süsü veririz." İşkenceci alay komutanı Hasan'ı öldürdüğüne dair fotoğrafları da göstererek bizi tehdit etmeye devam etti. 2 Haziran 1992 tarihinde alaydan alınarak Şavşat Cumhuriyet Savcılığına çıkarıldık. Savcıya Hasan hakkında suç duyurusunda bulunduk. Ancak savcının yanıtı şöyle idi: "Hasan sizi neden ilgildiriyor, boşverin onu."

Hasan GÜLDAL adlı arkadaşımız Artvin ili jandarma Alay Komutanının bizzat yaptığı işkenceler sonucu büyük olasılıkla öldürülmüştür. Olasılık diyoruz zira en son 28 Mayıs'ta yüzleştirildiğimizde komada idi ve kan kusuyordu. Bütün vücudu şişmiş ve yara içinde idi. Hasan GÜLDAL ÖLDÜRÜLDÜ İSE KATİLİ BIZZAT ALAY KOMUTANIDIR.

1 Haziran 1992 tarihinde Şavşat'ın Tepeköy'ünde katledilen bir Kadın Gerilla Alay Komutanı tarafından çirliçliplak vaziyette bize gösterilerek onu teşhis etmeye zorlandık. Böylelikle bizim TKP/ML-TIKKO örgütü üyesi olduğumuzu kanıtlamaya çalışırken faşist yüzlerini alçakça açığa vuruyorlardı.

TKP/ML-TIKKO örgütü üyesi olarak suçlandık ve işkencede sorgulandık. İşkence ve zulme karşı insanlık

onurunun savaşçıları olduk. Ve bundan taviz vermedik.

Hiç bir baskı, zulüm, katliam hal-kımızın gelişen onurlu mücadelesini engellemeyecektir.

**-İŞKENCECİLER -DÖKTÜKLERİ
KANDA BOĞULACAKTIR!**

**-İNSANLIK ONURU İŞKENCEYİ
YENECEK!**

Rami POLAT, Hüseyin GÖÇER
E-TİPİ CEZAEVİ D-4 Nevşehir

BASIN AÇIKLAMASI

Devrimci Demokrat Kamuoyuna

Faşist Türk devleti işkenceye, sorgusuz yargısız sokak infazlarına, toplu katliamlara, keyfi gözaltı ve tutuklamalara tüm hızıyla devam ediyor.

Faşist ve katliamcı Koalisyon hükümeti işbaşına geldiğinden beri onlara devrimciyi sorgusuz yargısız sokaklarda, evlerde, meydanlarda işkencelerde katletmiş ve "çatışmada öldü" süsü vermiştir. Türkiye ve Türkiye Kürdistanına tam anlamıyla kelle avı açılışı yerleştirilerek polisi, askeri, özel timi, kontrastı, Mit'i tam anlamıyla seferber edilerek halkın devrimci öncülerinin sürek avına çıkmış ve bu tam hızıyla devam etmektedir. Toplumsal muhalefet tam anlamıyla terörize edilerek baskı altında tutulmak isteniyor.

İşkenceci, katliamcı koalisyon hükümeti kendi gerçek yüzünü gizlemek için başından beri tuttuğu, "Demokratikleşme, Şeffaf ve Şevkatli Devlet, İnsan Hakları" teranesi tam bir aldatmaca ve demagojiden başka birşey olmadığı bugün açık ve net bir şekilde görülmekte ve bilinmektedir. Bunun örnekleri açık ve bariz şekliyle yaşanmaktadır. Faşist koalisyon hükümeti katliamcı ve işkenceci yüzünü gizleyememektedir.

Bir yanıyla "Demokratikleşme, İnsan Hakları" teranesi, diğer yanıyla vahşet, zulüm, katliam, işkence ve sorgusuz yargısız infazlar... İşte SHP-DYP hükümetinin açık iğrenç ve katliamcı yüzü...

Hükümetin işkence ve katliamcı icraatları devam ediyor. En son olaylardan biri, Artvin'in Şavşat ilçesinde

şüphe üzerine gözaltına alınarak Artvin il jandarma Alay Komutanlığında işkenceye alınan, bizzat Alay Komutanı ve işkence ekibi tarafından işkence sonucu komaya sokulan ve kendisinden bir daha haber alınamayan Hasan GÜLDAL isimli devrimci arkadaşımızın durumudur.

Hasan GÜLDAL 23 Mayıs 1992 tarihinde Rami POLAT, Hüseyin GÖÇER adlı arkadaşlarıyla birlikte şüphe üzerine gözaltına alınır. TKP/ML-TIKKO örgüt üyesi olduğu gerekçesiyle yapılan fiziki ve psikolojik işkenceler sonucu komada olduğu görülür. Ancak o tarihten sonra bir daha kendisinden haber alınamamıştır. Arkadaşları Hasan'ın durumu hakkında Alay Komutanından bilgi isteyince işkenceci Albay "Hasan'ı öldürdük, kaçırdık Çoruh nehrine düşü boğuldu, çatışmada öldü" vb. cevaplar vererek arkadaşlarını "sizi de aynı şekilde ortadan kaldıracamız" diye tehdit eder.

Hasan GÜLDAL'ın nerede olduğu ve ne durumda olduğu bilinmemektedir. Gözaltında "kaybolan" birçok devrimci, demokrat insan gibi Hasan'da işkencelerden sonra kaybedildi. Bugüne kadar Hasan'dan haber alınamaması O'nun işkenceci cellat olan Arvin il jandarma Alay Komutanı ve işkence ekibi tarafından katledildiğini göstermektedir. Hasan'ın katili olarak Artvin il jandarma alay Komutanı ve işkence ekibi açığa çıkarılmalı ve yargılanmalıdır. Tüm Devrimci, Demokratik Kamuoyunun bu konuda duyarlı olmaya ve Hasan GÜLDAL'a sahip çıkmaya çağırıyoruz.

**-İNSANLIK ONURU İŞKENCEYİ
YENECEK!**

**-HIÇ BİR İŞKENCECİ CEZASIZ
KALMADI KALMAYACAK!**

**-HASAN'IN KATİLLERİ
BULUNACAKTIR!**

TKP/ML-TIKKO, PKK, TDKP,
DEVİRİMCİ YOL, DEVİRİMCİ SOL
DAVASI TUTSAKLARI

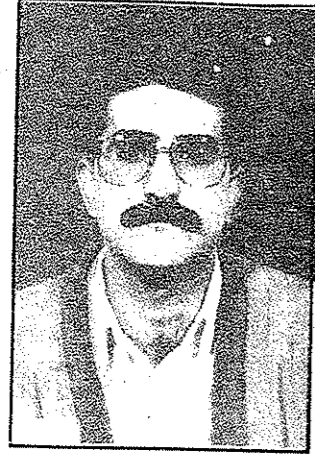
10.6.1992

E-TİPİ CEZAEVİ
NEVŞEHİR

ÖZGÜR GÜNDEM GAZETESİ DİYARBAKIR MUHABİRİ HAFIZ AKDEMİR UĞRADIĞI SİLAHLI SALDIRI SONUCU KATLEDİLDİ!

Güneş
Sıvanamaz!..

Hafız Akdemir'in katledilişini Sosyalist Dergiler Platformu, İnsan Hakları Derneği ve diğer demokratik kuruluşlar çeşitli basın açıklamaları ve yürüyüşlerle protesto ettiler. Adana'da Dergiler Platformunun protesto yürüyüşüne müdahale eden polis 18 kişiyi gözaltına aldı.

Holding sahiplerinin denetimindeki burjuva gazeteleri dışında, hal-

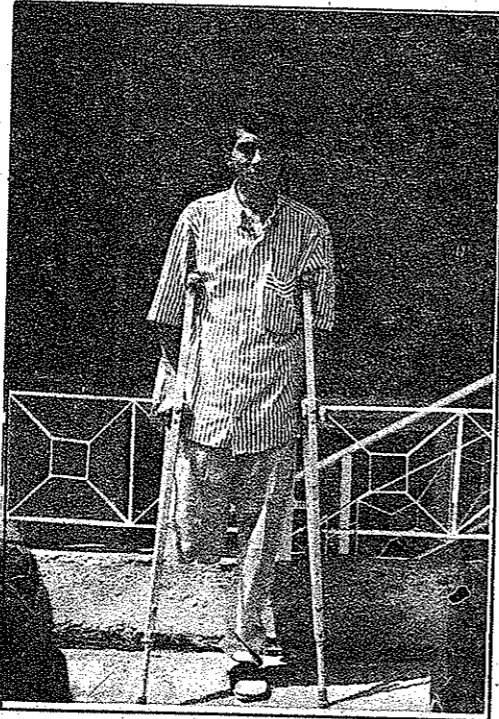
kin sorunların gerçekçi bir dille yansıtan, devleti eleştirerek onun anti demokratik yüzünü ortaya çıkaran halkın sesi durumundaki demokrat ve devrimci gazetelere karşı tahammülsüzleşen devletin desteğiyle katledilen gazetecilerin isimleri şöyle: 2000'e Doğru Diyarbakır muhabiri Halit Güngen, Yeni Ülke Batman Muhabiri Cengiz Altun, Newroz Ateşi bingöl Muhabiri M. Sabri Kızılkın, Bursa'da yerel olarak yayınlanan "Körfeze Bakış" Gazetesinin Sahibi ve Yazışları Müdürü Bülent Ülkü, Sabah Gazetesi Muhabiri İzzet Kezer ve son olarak Özgür Gündem Gazetesi Diyarbakır Muhabiri Hafız Akdemir.

HASAN ERDEM'İN KESİLEN BACAĞI YİNE TEHLİKEDE !...

Tedavisi Türkiye'de Yapılamıyor.

19 Ekim 1991'de DYP seçim bürosuna molotof kokteyli attığı gerekçesiyle polislerce 8 yerinden kurşunlanarak "yakalanan" Hasan Erdem, çıkarıldığı mahkemece tutuklanmış, ayrıca tedavisi bilinçli olarak geciktirildiği için kangren olan sağ bacağı kesil-

mişti. Şubat 1992'de tahliye olan Hasan Erdem'in kesilen bacağındaki iltihaplı akıntı devam ettiği için, aynı bacağı Mart Ayı'nda ikinci kez kesilerek tedavi edilme-ye çalışıldı. Ancak Türkiye'deki ilkel hastane koşullarında bu iltihaplı akıntının durdurulması imkansız. Hasan'ın bacağındaki iltihaplanma (Staphylococcus Aureus isimli mikroorganizmanın vücuda yerleşmesinden dolayı) akıntı halinde devam ediyor ve bacağının üçüncü, dördüncü kez kesilmesi hatta iltihabın bütün vücuduna yayılması tehlikesi var. Ayrıca akıntı devam ettiği sürece protez bacak da takılmıyor. Hasan Erdem'in bu iltihapın kurtulması ve protez bacak takılması için gelişmiş bir teknikle, sterilize (mikroptan arındırılmış) bir ortamda tedavi edilmesi gerekiyor. Bu da ancak yurt dışında olabilir. Bu nedenle, Avrupa'daki okurlarımızın ve devrimci-demokrat kamuoyunun, buldukları ülkelerin hükümetlerini harekete geçirerek, Hasan'ın bir an önce yurt dışına çıkarılması için yardımcı olmalarını bekliyoruz.

ŞAVŞAT'TA DEMOKRASİCİLİK OYUNLARI !..

SHP-DYP Hükümeti'nin demokratikleşme paketinin içinden, baskı, zulüm, gözdağı ve işkence çıkmaya devam ederken, Artvin'in Şavşat ilçesi de bundan nasibini alıyor...

Şavşat halkı, işsizlik nedeniyle büyük şehirlere göç ederken, kalan kesim ise, aracı, tefeci takımının sömürüsüyle başbaşa kalıyor. Kamu bankaları ve Tarım Kredi kooperatifleri aracılığıyla halk faizle borçlandırılıyor, daha sonra halkın alınteriyle biriktirdiği malları faiz olarak devletçe alınıyor. Bunlar yetmiyormuş gibi, Şavşat Halkı'nın yaşamı kadar önemli ormanından halk yararlandırılmazken, yine devlet kuruluşu olan orman işletmesi, ormanları talan ediyor. Talanla birlikte orman köylüsü çok az bir ücretle çalıştırılarak emeğinden alınarak, yoksullaştırılıyor. Orman köylüsü dolaylı da olsa göçe zorlanıyor. Gizli bir şekilde ormandan yararlanmak isteyen köylüler yakalandığında ise, ağır para ve hapis cezası ile karşı karşıya bırakılıyor. Böylesine çöktürülen, ekonomik baskılardan dolayı göçle karşı karşıya kalan halk, umudunu çocuklarına bağlıyor ve onları okutup, geleceklerini garanti altına almak için bütün olanaklarını seferber ediyor.

Şavşat halkının bu zorluklarının yanısıra, oradaki ilerici, demokrat ve devrimciler de sürekli olarak resmi ve sivil faşistlerin provokasyonlarıyla karşı karşıyalar.

Son günlerde, bu provokasyonlarla karşı karşıya kalan kesimlerin başında Eğitim-Sen'li öğretmenler geliyor. Eğitim-Sen'i kurmak için çaba harcayan ilerici, devrimci öğretmenler, 12 Eylül öncesi artığı olan ve okulların, il ve ilçelerin idari organlarında, müdürlük, yö-

neticilik yapan sivil faşistler tarafından "anarşist, terörist" olduklarına dair kamuoyuna açıklamalar yaparak, yasal ve meşru bir mücadele olan öğretmenlerin sendika mücadelelerinin önünü tıkamaya çalışıyorlar. Devrimci, demokrat öğretmenler hakkında yapılan anti propaganda, yeterli gelmeyince, daha ileri giderek, işi öğretmenleri gözaltına almaya, tutuklamaya kadar varıyorlar.

Son olarak oluşturulan provokasyonlardan biri de, resmi ve sivil faşistler tarafından bir kaç işyeri soyulduktan sonra, olayın faileri olarak, gece yarısı, özel tim desteğinde evlere yapılan operasyonlarla, 24 Nisan 1992 gecesi önce 5 öğretmen ve onlara sendika kurmalarında yardımcı olan diğer devrimci, demokrat insanlar gözaltına alındılar. Gözaltına alınanlara önce Şavşat Emniyet Amirliği'nde dayak atıldıktan sonra, Artvin Siyasi Şubeye götürülerek, üç gün boyunca elektrik verme, jopla dövme şeklinde çeşitli işkencelerle karşı karşıya kaldılar. Daha sonra çıkarıldıkları mahkemede delilsiz olmalarına rağmen iki öğretmen tutuklandı, diğerleri serbest bırakıldılar. Ancak baskılar bununla da bitmiyor; serbest bırakılan öğretmenlere Şavşat İlçe Kaymakamı da bir sürpriz (!) yaparak, gözaltına alınan öğretmenlerin hepsini açığa alıyor.

Faşist baskılar öğretmenlerden sonra öğrencilerinde peşini bırakmayarak idarenin ihbarları ve muhbir ağından edindikleri bilgilerle polis, öğrencileri de sokaklardan, evlerinden ve okullarından gözaltına alarak işkenceden geçirdi.

Tüm bunlara karşın Şavşat'lı ilerici, devrimci insanlar, devletin genelde demokratik harekete, özelde ise Şavşat'ta 1 Mayıs işçi, emekçi bayramının kutlanmasını engellemeye yönelik saldırılarının, mücadelelerini engellemeyeceğini söylüyorlar

BASIN AÇIKLAMASI

Yaşamı savunan, emeğin ve halkın öfkesinin sesi, soluğu olma çabasındaki sanata ve sanatçıya yönelik baskılar sürüyor.

"Devletin sanatın ve sanatçının yanında olduğu", düşüncenin, düşündüğünü özgürce yaymanın önündeki engellerin kaldırılacağı söz ve açıklamaları gazetelerde, televizyonlarda sıkça duyulurken, 24.4.1992'de Grup EKİN ve Ankara Halk Sahnesi (AHS) elemanları gerekçesiz bir şekilde gözaltına alınıp tutuklandılar. Neydi suçları?

Emeğin ve halkın sesi soluğu olmak mı? Devrimci sanatçı olmanın, devrimci sanat yapmanın günün adamı olmaktan geçtiğini bilmeleri ve bu anlamda duyarlı davranıp, tavır almaları mı? Yeni günün habercisi halkın umudu olan insanların bir tarih yazmaları ve yaratmış oldukları değerlere sahip çıkmak mı?

Halkına karşı sorumlu bir sanat ve bu sanatı gerçekleştiren sanatçılar yaptıkları sanatın sorumluluğunu halkın içinde olarak, onunla sevinip onunla üzülen hissetmişler ve bugüne değin birçok baskıyla karşılaşmışlardır. Gözaltılar, tutuklamalar, kitap, film, kaset, dergi vs. yasakları her an yaşanabilir olaylar olmuştur onlar için. Ve Hitler Almanyasının propaganda bakanı Goebels'in "kültür sözcüğünü duyduğumda elim belime (silahıma) gidiyor" deyişinin bugüne taşıyıcısı kafa yapıları oldukça da, daha çok yaşanacağı benzer. 24 Nisan 1992 günü gerekçesiz gözaltına alınıp, tutuklanan elemanlarımızın bir an evvel bırakılmasını istiyoruz.

Bu konuda kendisine "duyarlıyım" diyen herkesi sesimizi çoğaltmaya ve dayanışmaya çağırıyoruz.

-GRUP EKİN
-ANKARA HALK SAHNESİ

-KÜLTÜR VE SANATTA TAVIR
DERGİSİ ANKARA BÜROSU

DAYANIŞMA ADRESİ:

Dalga YÜCEŞAN

Kapalı Cezaevi Bayanlar
Koğuşu/Kayseri

Cem BAYRAK

Kapalı Cezaevi Siyasi
Koğuşu/KAYSERİ.

DEVİRİMCİ, DEMOKRAT, İLERİCİ, YURTSEVER KAMUOYUNA:

Devlet; sıkıyönetim, 12 Eylül as-keri faşist cuntası ve ANAP iktidarı döneminde uyguladığı cezaevleri politikasını bugün de daha baskıcı bir şekilde DYP-SHP koalisyonu ile sürdürmektedir.

Bilindiği gibi komprador burjuvazi ve büyük toprak ağaları sınıfının katmerli baskı kurumlarından biri de cezaevleridir. Bu gibi mekanlarda devrimci tutsaklar işkencelere tabi tutulup beyinler dumura uğratılmaya çalışılıyor. Özellikle

de çıkarılan "Anti-terör Yasası" ile tüm insani ve demokratik haklar bir çırpıda yok edilip cezaevlerinde bir sindirme, bir pasifizme itilme politikası güdüyor. Ve bugün hala bu yok edilmenin senaryosunun hazırlıkları yapılmaktadır. Devrimci tutsakların en doğal hakkı olan "Açık Görüş Hakkı" bir çırpıda alınmış ve yıllardır insanların bir dosta sarılması, onu kucaklaması engellenmiştir. Bu, devrimci tutsakları kitlelerden tecrit etmek istemenin bir başka yöntemidir. Açık görüş hakkını gaspeden zihniyet buna alternatif olarak bayram ve özel günlerde kapalı görüş lütfunda bulunmaktadır. buradaki niyet bellidir. İstenilen şey, devrimci tutsakların kendilerine dayatılan bu yaptırıma uymasındır. Ama yanıldılar. Yıllardır zindanlardaki direnişleri ile onurunu dimdik ayakta tutanlar bu yaptırıma birkaç cezaevi hariç hiçbir zaman uymadı ve uymayacaktır. Çünkü biz devrimci tutsakların faşist diktatörlüğün bize sunacağı ihšana ihtiyacı yoktur.

"Onlar terörist, eşkiya, bölücü,

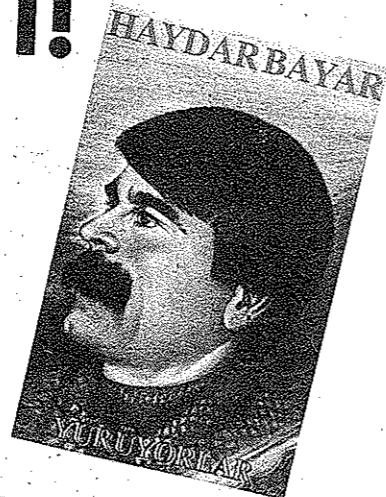
asmayıpta besleyelim mi?" diyen bir mantığın temsilcilerinin yapacağı şeyler elbetteki bellidir. Kan emiciliği meşrulaştırın bu söze en güzel yanıtı Emilo ZAPATA "yurda ve halkın özgürlüğüne düşman olanlar her zaman halkın soylu davası uğruna kendilerini feda edenlere eşkiya gözüyle bakmışlardır" diyerek cevap verir.

Gaziantep Özel Tip Cezaevinde de bu uygulama (açık görüş yerine, kapalı görüş uygulaması) sürdürülmektedir. Geçmiş şeker bayramında faşist diktatörlükçe sunulan bu uygulamaya hiçbir tepki gösterilmeden Kapalı görüşe çıkılmış. Biz TKP/ML-TIKKO tutsakları bu tür davranışları hiçbir zaman tasvip etmeyeceğimizden dolayı bu kurban bayramından (sebeup ne olursa olsun) burjuvazinin bu nimet(!)inden faydalanmayacağımızı böylesi bir yaptırımı protesto edeceğimizi tüm devrimci, ilerici, demokrat ve yurtsever-kamuoyuna açıklıyoruz.

TKP/ML-TIKKO DAVASI
TUTSAKLARI
GAZİANTEP ÖZEL TİP CEZAEVİ

YÜRÜYÖRLAR

ÇIKTI!

Toplumsal baharı geciktirmeye çalışanlara karşı, inat olsun,
İnanç olsun diye
türkülerimiz de kendi dillerince bir direniş alanı olabilmışlerdir.

Telden söze, sözden yüreğe, sevginin coğrafyasını yaratmanın,
İnsanı büyüteceğine inanıyoruz.

Ve hatırlamak gerekir:

Güzellik, İnançlıklarını yapmak, yaptıklarına İnanmaktır.

KASETÇİLERDE!

22. Yıldönümünde 15-16 Haziran

1960'lı yıllar görece demokratik bir ortama sahipti. Türkiye tarihinde ender rastlanan dönemlerden birisi olan yıllarda karşıt tepkiler kısmen dile getirilmeye başlanmıştı. BPKD (Büyük Proleter Kültür Devrimi) rüzgarı tüm dünyayı olduğu gibi Türkiye'yi de etkilemişti. Sömürge ve yarı sömürgelerdeki devrimci savaşlar, Avrupa'daki öğrenci hareketleri devrimci akımlara olumlu etkide bulunuyordu. Yine bu yıllarda çevirisi yapılan M-L eserler, sosyalist düşüncelerin hızla yayılmasını sağlamıştı. Bu dönemde reformist burjuvazinin sözcüsü TIP parlamentoya girmiş, öğrenci gençlik içerisinde FKF, Dev-Genç örgütlenmiş ve işçi kesiminde de TÜRK-İŞ'e reformist bir alternatif olarak DİSK kurulmuştu.

DİSK'İN DOĞUŞU: 27 Mayıs'tan sonra ülkeyi yöneten MBK toplu sözleşme ve grev hakkının verileceğine ve sendikalar üzerindeki baskıların kalkacağı taahhütünü veriyordu. Koalisyon hükümeti programında böyle bir açıklama olmayınca "grev ve toplu sözleşme hakları" için işçilerin eylemliliği başladı. Bu yöndeki bir direnişte KAVEL fabrikasındaki çatışmada bir çok işçi yaralandı.

En nihayet 15.07.1963'te mecliste 274 (sendikalar Yasası) ve 275 (Toplu İş Sözleşmesi, Gerev ve Lokavt Yasası) sayılı yasalar kabul edildi. 275. yasa grev ve toplu sözleşme hakkını vermesine karşın, toplu sözleşme ve grevleri bir çok koşula bağlamıştı, anında ve etkin grevler yapılmasını önleme çabası vardı. İşverene lokavt hakkı verilmişti. Destekleme

grevlerini benimsemeyerek işçi sınıfı mücadelesinin bütünleşmesini önlemeye çalışmıştı. Yasa, grev yasakları ve hükümete verdiği grevleri erteleme yetkisiyle anti demokratik niteliğe de sahipti.

İşçi kesimi içerisinde TÜRK-İŞ'in fekeleli 1967'ye kadar sürdü. 1966 Temmuz'unda TÜRK-İŞ'e bağlı Lastik-İş, Maden-İş, Basın-İş ve bağımsız Gıda-İş "Sendikalar Dayanışma Konseyi"ni kurdu. Bu dört sendika kongrelerinde DİSK'i kurma kararı aldı. Zonguldak'taki Türkiye Maden İşçileri Sendikası Genel Yönetim Kurulu'nda aynı yönde karar alınca, 13 şubat 1967'de, DİSK'in ana tüzüğü İstanbul Valiliği'ne verilerek; Konfederasyonun kuruluşu ilan edildi. DİSK ve TÜRK-İŞ değerlendirmesi konusunda KAYPAKKAYA'ya başvuruyoruz; "TÜRK-İŞ, emperyalizmin beslediği ve işçi saflarına soktuğu Truva atı'dır. TÜRK-İŞ, sermaye ile mek arasındaki günlük, küçük çapta mücadelelerde bile, sermayenin safında" "İşçilerin kendisinden kopma ihtimali belirlediği zaman işçi haklarına, o da işçilerin baskısıyla, kısmen eğilen TÜRK-İŞ'in işçi hareketlerindeki esas fonksiyonu bozgunculuktur; grev kırıcılığı yapmak, işgal ve boykotları engellemek, toplu sözleşme masalarında işçilerin menfaatlerini satmaktır. TÜRK-İŞ kendiliğinden gelme işçi hareketlerinde "sınıf mücadelesinin filizlenmesine" dahi karşıdır. 'Partiler üstü kalma' sloganı gerçekte, finans kapital tarafarlığının maskelenmiş adidir. Besbelli ki, böyle bir örgüt proleter devrimci düşüncenin zeresinin bile işçi saflarına sokul-

masına karşı duracaktır ve durmaktadır."

"DİSK, işçi sınıfımızın kendiliğinden gelme örgütlenmesini temsil eder. İşçilerin işverenlere ve hükümete karşı ekonomik demokratik mücadelesinin aracıdır; günlük mücadelelerinde genel olarak işçilerin yanındadır. Bu yönüyle TÜRK-İŞ'e göre ilerlidir ve ondan ayrılır. Fakat öte yandan DİSK; işçi sınıfımızın mücadelesini, onun nihai kurtuluşunu hiç bir zaman sağlayamayacak olan, onu ideolojik bakımdan burjuvaziye köle kılacak olan, burjuvazinin de kabul ettiği ve edeceği trade-union mücadelesi sınırları içinde, kendiliğinden gelmeliğin bu dar sınırları içine hapseder. İşçilerin, mevcut düzenin sonuçlarına karşı mücadelelerini destekler, fakat düzenin tümüne karşı, sonuçları doğuran sebeplere karşı bilinçli siyasi mücadele vermesi yolunda herhangi bir çaba göstermediği gibi, bu yolda gösterilen çabalara da engel olur. İşçilerin örgütlenmelerini, bilinçlenmelerini ve bilinçli siyasi mücadeleye girmelerini önler." ("İşçi-Köylü Hareketleri ve proleter Devrimci Politika" başlıklı makaleden. Yeni Demokrasi Özel sayı. 5, sf. 6-7) Aradan geçen 20 yıl, KAYPAKKAYA'nın tespitlerinin doğruluğunu ortaya koymuştur.

15-16 HAZİRAN'A YAKIN SİYASİ DURUM: 1969 yılında yapılan seçimlere gelinceye kadar grevler, işyeri işgalleri, polis çatışmaları artarak devam ediyordu. Seçimlerden iktidar olarak çıkan AP, ekonomik ve siyasi istikrarı sağlamak için bir dizi önlemler almaya başladı.

Enflasyon bahanesiyle ücretleri dondurma, emekçi gelirlerini kısma çabasıyla ard arda vergi kanunları çıkarma yoluna gidildi. Böylece ekonomik krizin faturası halka ödetilmek isteniyordu. Muhalefeti bastırmak için "Nizamı Koruma Kanunu" vb. kanunlar çıkarılmaya başlandı. Yarı Sömürge, Yarı Feodal yapıdaki ekonominin yetersizliğinde

n dolayı, bu kanunlar, elbette ki daha fazla sefalet, daha fazla baskı demekti.

Faşist Demirel hükümeti 1960'larda yürürlüğe giren yasalardaki demokratik kısıntıları da almaya başladı. Bu yönde 274 ve 275. maddelerle düzenleme yapma yoluna gidildi.

Bu düzenlemeler gerçekleşirse, DİSK ve DİSK dışında örgütlenen bazı küçük sendikaların tasfiye edilmesi ve "emperyalizmin Truva atı" TÜRK-İŞ'in tekel durumuna gelmesi gerçekleşecekti. Bu tasarıya AP'nin yanısıra CHP'de lehinde oy kullandı. Hakim sınıfların klikleri Amerikan beslemesi TÜRK-İŞ'i rakipsiz duruma getirmek için bir araya gelmişti.

Doğrudan kendini hedef alan bu yasaya DİSK başından beri karşıydı. Tasarı mecliste kabul edilince, DİSK ve DİSK'e bağlı sendikaların yöneticileri ve işyeri temsilcilerinin bu yasalar geri alınacağına kadar dire-

necekleri açıklandı.

15-16 HAZİRAN DİRENİŞİ: 15 Haziran'da eyleme 70 bin işçi katıldı. İstanbul'da yürüyüş başlıca üç koldan oldu. İzmit'te işçiler şehre doğru iki koldan yürüdü.

İstanbul'un çeşitli yöreleri ile Gebze ve çevresinde ve İzmit'te yapılan yürüyüşlerde bir kaç olay dışında müdahale-

Mecidiyeköy'den Zincirlikuyu'ya yürüyen işçiler polis barikatını çatışarak yarıp yürüyüşe devam ettiler. Kadıköy'den işçiler Üsküdar ve Kartal'a yürüdüler. Anka yol girişinde polis barikatını çatışarak yaran işçiler Üsküdar'a yürüdüler. Kadıköy Yoğurtçu Parkı civarındaki çatışmada Yaşar Yıldırım, Mustafa Bayram ve Mehmet Gıdak adlı işçiler polis kursu-nuyla şehit düştüler.

Olaylarda bir esnaf ve bir polis öldü.

Gebze'de işçiler 10 bin kişilik bir kitleyle Ankara yolu üzerinde yürüyüşe geçtiler.

İzmit'te işçiler ilk gün DİSK'li sendikacılar tarafından direnişe katılmaları önlenen Good-Year ve Pirelli işçi-

katıldılar. Bu fabrikalara gidiş sırasında iki, dönüşte de üç komando barikatını yarıdılar. Atatürk anıtından Kolordu Komutanlığı önüne gelen işçiler burada ordu lehine tezahürat yaptılar. Siyasal bilincin eksik olması işçileri yollarını kesenlere tezahürata götürmüştü.

Özellikle İstanbul'daki yürüyüş olayı geçti. Kadıköy'de Kaymakamlık Binası'nda yangın çıktı, bazı polis arabaları ve sivillere ait bir çok araba ile AP binaları tahrip edildi. Olaylarda 200 civarında kişi yaralandı.

15-16 Haziran olaylarında toplam 168 işyerinden 121'inde

TÜRK-İŞ'e bağlı işçilerin çoğunlukta olması dikkat çekicidir. Bir çok tehdite karşın bu işçiler eyleme katılmaktan çekinmemişlerdir.

16 Haziran'da direnişin sertleşmesi üzerine, İç İşleri Bakanı, Vali, diğer yetkililerle DİSK yöneticileri bir toplantı yaptı. Toplantı sonrası DİSK genel sekreteri Kemal Sülker verdiği demeçte şunları söyledi: "Girişilen tahripkar eylemle ilişkimiz olmadığını İç İşleri Bakanı'na söyledik. Ve kesinlikle bu tahripkar olayları tasvip etmediğimizi bildirdik. Ayrıca işçilere de radyoda bir konuşma yaparak kötü cereyanlara alet olmamalarını istedik" Radyo mesajında DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler şunları söylüyordu: "İşçi kardeşlerim, işçi sınıfının bilinçli temsilcileri, sizlere sesleniyorum. Beni iyi dinleyiniz. Anayasal haklarınız için direndiniz. Direniyorsunuz. anayasamız her türlü toplantı ve yürüyüşlerin silahsız ve saldırısız olacağını emreder. Bizler anayasaya sınıksız bağlı işçiler olduğumuz için hiç bir hareketimiz Anayasaya aykırı olamaz. Ne varki bizim aramıza çeşitli maksatlar güden kişiler, çeşitli kılıklara bürünerek gerebilirler. Hatta kötüsü, gözbebeğimiz şerefli Türk Ordusu'nun bir mensubuna kötü maksatlarla taş atabilir, tahrikler yapabilirler. Türkiye DİSK Genel Başkanı olarak sizi uyarıyorum"

Reformist DİSK için önemli olan kitleleri harekete geçirmekten öte, kitlelerin nasıl dizginleneceği önemliydi. Egemen sınıfların gözünde var olmayı önüne koyan reformcu DİSK yöneticileri, işçi sınıfının kendi kontrolleri dışında gösterdiği gelişmenin yanısıra hakim sınıfların da gazabından korkuyordu. İşçilerin gelişen eylemleri sonucunda kendi varlık, yokluk sorununu unutup, direnişi boğma çalışmasına girdi.

Bunun sonucu direnişçi işçileri, suçlayarak, "çeşitli kılıklarda aralarına sızmaya çalışan mihraklar" olarak niteleyerek faşizme yaltaklandı.

16 Haziran akşamı İstanbul ve İzmit'te sıkıyönetim ilan edildi. Fabrikalardan üç aylık sıkıyönetim döneminde 5 bin işçi atıldı. 130 kişi hakkında dava açıldı.

274 nolu yasadaki değişikliklerin önemli bir bölümü Anayasa Mahkemesi'nce iptal edildi. 275 nolu yasadaki değişiklik öngören tasarı meclise bile sevk edilmeden geri çekildi. 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi, faşizme atılan bu iki geri adımla taçlandı.

15-16 HAZİRAN DİRENİŞİNİN İBRAHİM KAYPAKKAYA TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ:

"İşçi sınıfımızın kediliğinden gelme mücadelesi 15-16 Haziran'da doruğuna ulaştı. İşçiler bütün burjuva ve küçük burjuva revizyonist kliklerini tepelleyip geçtiler. 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi ve arkasından gelen sıkıyönetim, bazı kadroların bilincinde önemli bir sıçrama yarattı. Bu arkadaşlar, işçi hareketinden ve onu izleyen zor mücadele günlerinden önemli dersler çıkarırlar.

İşçi hareketi, **birinci olarak**, devrimin şiddete dayanacağını, bunun zorunlu ve kaçınılmaz olduğunu gösterdi. Aybar-Aren oportünizmine ve bütün pasifist, parlamenterist görüşlere ağır bir darbe indirdi.

İkinci olarak; işçi hareketi, burjuva devlet teorilerine ağır bir darbe indirdi. Halkın kurtuluşunu hakim sınıfların ordusundan beklemenin ne derece ahmakça bir hayal olduğunu gözler önüne serdi. Çünkü işçi direnişi tanklarla, süngülerle, sıkıyönetimle bastırılmıştı. Süngülerin gölgesine sığınan patronlar, sıkıyönetim makamlarıyla

birlikte yüzlerce işçiyi işten atmışlardı. Yüzlerce devrimci işçi ve aydın, sıkıyönetim mahkemelerinde yargılandı. Bütün bunlar Mihri Belli'nin, Doğan Avcioglu'nun ve Hikmet Kıvılcımlı'nın cuntacı hayallerinin ve anti ML devlet ve ordu tahlillerinin saçmalığını ortaya çıkardı.

Üçüncüsü; 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi gerçek kahramanın kitleler olduğunu bir kere daha gösterdi. Ve bir avuç seçkin aydın grubuna dayanarak devrim yapmayı hayal eden bireyci küçük burjuva akımlarına ağır bir darbe indirdi.

Dördüncüsü, 15-16 Haziran Direnişinin Bastırılması, devrimin ilk başlarda şehirlerde başarıya ulaşamayacağını, şehirlerde zaman zaman ortaya çıkacak işçi ayaklanmalarının kırık bölgelere çekilmediği taktirde bastırılmaya mahkum olduğunu gösterdi. PDA kliginin belirsiz bir gelecekte, şehirlerde genel ayaklanma ile iktidarı ele geçirme hayallerine ağır bir darbe indirdi.

Beşincisi, 15-16 Haziran'dan sonra gelen ve üç ay süren sıkıyönetim, en zor şartlarda dahi mücadeleye devam etmenin ancak gerçekten devrimci bir örgütlenmeyle kâmundışı bir temel atarak ve çalışmalarını bu temel üzerinde inşa ederek mümkün olabileceğini gösterdi. Legaliteye bel bağlamanın, revizyonist örgütlenmenin, şiddetlenen sınıf mücadelesi şartlarında halkımıza zarar vermektense başka bir işe yaramayacağını gösterdi.

Altıncısı; 15-16 Haziran Direnişi, ülkemizde devrimin objektif şartlarının ne kadar olgunlaştığının somut bir delili oldu." (İ. KAYPAKKAYA SEÇME YAZILAR 2, Ocak Yayınları, sf: 246-247)

SENDİKA VE SİYASET: 15-16

Haziran Direnişi, görece demokratik koşullarda grev ve direnişlerin ardından, sendikaların haklarının yokedilmesinden dolayı DİSK kaynaklı olmasına rağmen DİSK'i aşarak gelişen kendiliğindenci bir eylemdir. Kendiliğindenci hareketlerde işçiler, kendilerini ezen sistemin kalıcılığına ilişkin inançlarını kaybederler, ancak sınıf bilincine ulaşmaya bu yetmez: "İşçiler arasında Sosyal Demokrat bilincin olamayacağını söyledik. Bu bilinç onlara dışarıdan getirilmeliydi. Bütün ülkelerin tarihi göstermektedir ki, işçi sınıfı, salt kendi çabasıyla sadece sendika bilinci, yani sendikaların içerisinde birleşmenin, işverenlere karşı mücadele etmenin ve hükmetti gerekli iş yasalarını çıkarmaya zorlamanın vb. gerekli olduğunu geliştirebilir." (Ne Yapmalı, V.İ. Lenin, sf:42-43)

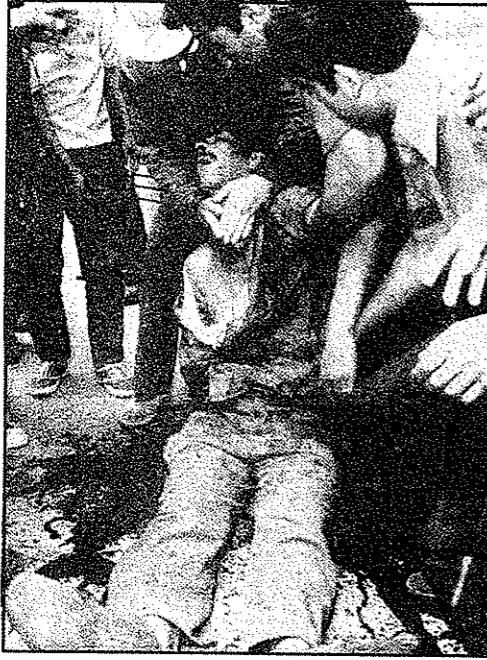
İşçi sınıfı siyasal iktidar mücadelesini ancak komünist bir parti önderliğinde yürütebilir. Sendikalar, işçilerin ekonomik demokratik taleplerini kazanma, koruma mücadelesi doğrultusunda oluşmuş örgütlenmelerdir. Sınıf bilinci bunlara dışarıdan götürülmelidir. KP'nin sendikalarda çalışmasının gerekliliğini Lenin şöyle vurguyor: "Sendikalar devrimin hazırlanması döneminde büyük bir rol oynamaktadırlar, toplumsal devrim anında olağanüstü bir rol oynayacaklar ve proletaryanın zaferinden sonra, proletarya diktatörlüğünün organları haline geldiklerinde, sosyalist insanın en önemli görevi onlara düşmektedir." (III. Enternasyonal Belgeler, Derleyen: Hermann Weber-Belge Yayınları-82)

Ülkemiz koşullarında işçi sınıfı içerisindeki çalışma kırı tabi olarak gelişecekleri Temel güç köylülük, savaş alanı kırklar olduğu için düşmanın saldırısı

durumunda bu alanlara destek olmak için işçi kesimi eylemliliği (nakliyat yapmama, üretimi durdurma, vb.) ve kırklarda başarılar kazanıp düşmana son darbeyi vurma anı geldiğinde şehirlerde ayaklanmalar çıkarma hedefine göre örgütlenmek ülkemiz koşullarının gereğidir.

15-16 HAZİRAN DİRENİŞİ DERSLERİ:

TC'nin kuruluşundan itibaren faşist Kemalistlerce Sosyal ve Ulusal mücadeleye karşı ya-

pılan saldırılar, sınıf çelişkesinin dayatması gereği Halk iktidarı kurulana kadar sürecektir. 15-16 Haziran göstermiştir ki; en ufak demokratik talepler bile düzenin askerli, polisi, copu, tankıyla ezilmek isteniyor. Buna karşı koymak da ancak halkın kendi zor gücünü oluşturmaktan geçer. "Silahları olmayan halkın hiç bir şeyi yoktur" gerçekliğinden hareketle Halk Ordusunun örgütlenmesi gereklidir.

15-16 Haziran göstermiştir ki; devlet, karşısına bir güç çıktı-

ğında aygıtını harekete geçiriyor, mahkemesinden polisine, cezaevinden işkencesine, kurşunundan aç bırakmaya kadar tüm vahşetiyle saldırıyor. Bu durumda Halk Güçleri'nin o devletin yasallığının dışında örgütlenmesi gerekiyor. Düzen gözünde meşru olmak için harcanan çaba, en ufak bir kıpırdanışta sıkıyönetimle gelen (ki günümüzde artık ona da gerek kalmadı. Falli meçhul cinayetler, sorgusuz infazlar artık kimseden gizlenmeden açıkça yapılıyor) baskıyla yerle bir ediliyor. düzenin gözünde meşrulaşmak isteyenlere tek yol bırakılıyor, o da düzenin uşakları olmak. Bu duruma düşmemek için yasa dışı bir örgütlenme gereklidir.

15-16 Haziran göstermiştir ki; kitlelerin harekete geçirilmesi, o gücün yaratıcılığını düzene şamar gibi indirmek mümkündür, gereklidir. "Devrim kitlelerin eseridir" Kitlelerin önünde düzenin barikatları param parça olmuştur.

15-16 Haziran göstermiştir ki; bir çok örneğinde olduğu gibi şehirlerde gelişecek ayaklanmalar düzen tarafından kolaylıkla bastırılacaktır. Şehirlerde düzenin kolluk kuvvetleri yoğunlaşmıştır. 1 Mayıs 1977'de yapılan katliam, Tarih direnişinin bastırılması, Zonguldak büyük madenci yürüyüşü, düzenin dalga kırıları engellenmiştir. Bunun için Burjuva feodal düzeni kolluk güçlerinin zayıf olduğu, kitle desteğinin olduğu (düzenle çelişkilerinden dolayı), faşizmin yumuşak karnı kırklardan gelişmesi devrimi başarıya ulaştırır.

15-16 Haziran göstermiştir ki; pasifist, reformist düşünce ve hareketler proletaryayı ideolojik bakımdan düzene köle etme yoluna gireceklerdir. İşçiler haklı olarak onların çizdiği sınırı geçince, o'na kudurmuş

gibi saldıracaklardır. Ve bu düşünce tarzı kendiliğinden gelişmenin dar sınırı içinde kalacaktır. Ancak mücadelenin yakıcı olduğu bizim gibi ülkelerde bunlar düzenden korktukları, hele hele işçi hareketinden daha da korktukları için düzenle bütünleşmekte zorluk çekmeyeceklerdir. 15-16 Haziran'da DİSK yönetiminin bu sınıfsal özü ortaya çıktı ve demokratik bir talep uğruna yola çıkan işçiler, DİSK yönetiminin saldırısı.

Emperyalist, Kapitalist ülkelerin ekonomisinin yeterli olması, o ülkelere sömürge, yarı sömürge ülkelerden maddi bir akış olması, o ülkelerin refah düzeyinin yüksek olmasını sağlamıştır. Emperyalist, kapitalist ülkelerin burjuvazisi, proletaryasının refah düzeyini, sömürge, yarı sömürge ülke halklarının refah düzeyinin çok üstünde tutma olanağına sahiptir. Kitlelerin ekonomik, demokratik taleplerini karşılama olanağı vardır ve bu durumdan dolayı burjuva demokrasisi işlerliğini korumaktadır. Refah düzeyinin yüksek olması ve buna bağlı burjuva demokrasisinin işler halde olması işçilerin aristokratlaşmasına ve mücadelesinin reformist çizgiler dışına taşmamasına neden olmaktadır. Ülkede yaşanacak ekonomik krizden faturası da çok rahat sömürge, yarı sömürge halklarına fatura edilerek ülke içerisindeki olumsuzlukta giderilebilmektedir.

Bizim gibi ülkelerde ise ekonomi dışı bağımlıdır. Bağımlı olduğu ülkeye sürekli bir zenginlik aktarımı yapmaktadır. Halkın refah yönündeki en küçük ve doğal talepleri bile zorla bastırılır. Devletin kurumları sürekli bu yönde çalışır. Ülkedeki ekonomik bunalımın

yanısıra, bağımlı olduğu emperyalist, kapitalist ülkelerdeki bunalımın faturasında emekçi halkın sırtından çıkarılmak istenir. Devlet bir bütün olarak bu saldırının mekanizması olduğu için, devletin bir parçası olan parlamentoda uydurma ve kabadır. Ülkedeki yönetim burjuva demokrasisinden bile uzak, faşist bir diktatörlüktür. Halkta objektif olarak her zaman bir hoşnutsuzluk vardır. Devrimci durumun varlığı ve karşı devrimin sistemli saldırısı süreklidir. 15-16 Haziran'da da durum

İşçi sınıfı siyasal iktidar mücadelesini ancak komünist bir parti önderliğinde yürütebilir. Sendikalar, işçilerin ekonomik demokratik taleplerini kazanma, koruma mücadelesi doğrultusunda oluşmuş örgütlenmelerdir. Sınıf bilinci bunlara dışarıdan götürülmelidir. KP'nin sendikalarda çalışmasının gerekliliğini Lenin şöyle vurguyor: "Sendikalar devrimin hazırlanması döneminde büyük bir rol oynamaktadırlar, toplumsal devrim anında olağanüstü bir rol oynayacaklar ve proletaryanın zaferinden sonra, proletarya diktatörlüğünün organları haline geldiklerinde, sosyalist insanın en önemli görevi onlara düşmektedir."

farksızdır. İşçilerin kendiliğinden tepkisi faşizm tarafından en acımasız biçimde bastırılmıştır. Bu koşullarda parlamenter mücadeleden veya barışçıl mücadeleden söz etmek ahmaklıktır.

Sıralanan siyasal durum, savaş kaçınılmaz kılmaktadır. Savaş siyasetin devamında kendini dayatmaktadır. Siyasal iktidarın yolu, yarı feodal, yarı sömürge yapıdan dolayı kırklardan şehirlere gelişecek Halk Savaşı yotudur. Siyasal iktidarı almak için örgütlenmiş gerilla

birimleri halkın zoru olarak iktidarı alacak düzenli Kızıl Ordu'nun çekirdeği olması yanında, silahlı propaganda ile kitleleri siyasal görevler için harekete geçirme görevini üstlenir. "Çin'in Kızıl Ordu'su devrimin siyasal görevlerini uygulamakla görevli silahlı bir gruptur ve özellikle şimdiki dönemde Kızıl Ordu sadece savaşmakla yetinmez" derken Başkan MAO tam da bu sorunu dile getiriyor. (İbrahim Kaypakaya Seçme Yazılar, Ocak yayınları sf. 321)

15-16 Haziran örneğinde olduğu gibi ortaya çıkabilecek kendiliğindenci hareketler, ayaklanmalar, silahlı savaşa yönlendirilebilmelidir. Devrimin objektif koşulları vardır. Buna bağlı dönem içerisinde kendiliğindenci hareketler kendisini her an gösterebilir. Bu hareketler tepkilerin dışı vurumundan öteye geçirilip, siyasal görevler yönünde yönlendirilemezse bu devrim açısından büyük bir kayıp olacaktır. Devrimin subjektif yönünü oluşturan örgütlü güç bu ayaklanmaları kendiliğindencilikten çıkarıp, siyasal eyleme yöneltebilme çabasında olmalıdır. Ancak bundan partinin görevinin şehirlerde ayaklanmalar çıkarıp,

bunu silahlı mücadeleye yönelmek olarak algılama yanlışlığına düşmemelidir. Proletarya partisi bu tür ayaklanmaları, düşmana son darbeyi vurma anında, şehirlerin kırklardan kuşatıldığı anda düzenler. Bunun öncesinde öncelikle kır mücadelesinin boyutlandırılmasını esas alır. Kır mücadelesini esas halka aldığı anda, bunun mücadelesini verdiği anda çıkan kendiliğindenci hareketleri, o silahlı mücadeleye çeker, Halk Savaşı destekleyicisi yapar.

BİR PARTİZAN SAVASÇISI DAHA DÜŞTÜ TOPRAĞA!

6 Haziran günü Zimek'te bir ses haykırdı. Bu haykırın ses, Çeşitli Milliyetlerden Türkiye Halkının kulağında yankılandı. Bu yankı, İbrahim'in "yoldaşlar bu yolda fedaysa canımız, kesindir zaferimiz, susmasın silahlarımız!" sözünün Zimek'teki yankısıydı.

O gün, gerilladan adeta bir it gibi korkan zebaniler sürüsü havadan ve karadan her türlü bomba, lav ve havan gibi ağır silahların kullanıldığı 2000'e varan bir güçle saldırdılar. Olağanüstü teçhizatla donanmış TC gücüyle 40 TIKKO gerillası arasında iki gün devam eden çatışmadan sonra Hıdır DOĞAN şehit oldu. TIKKO gerillaları devlet güçlerinden bir üstteğmen ve üç er olmak üzere dört asker kaçırarak üslerine çekildiler.

Tavizsiz ve hiçbir yalınlığa yer vermeyen Hıdır Doğan, partizan savaşçılarına yaraşır bir direniş örneği sergiledi. Ölülerden bile korkan zebaniler bunu Hıdır'ın cansız bedenine uyguladıkları işkencelerle gösterdiler. Hıdır'ın bedenini dipçik ve süngüyle paramparça eden kolluk kuvvetleri, insani hiçbir değer taşımadıklarını gösterdiler. Fakat onların bu saldırısı, halkın düzene ve bekçilerine olan öfkesini kat kat artırdı.

HALKIMIZ YİĞİT EVLADI HİDİR DOĞAN'I BAĞRINA BASTI

Gerillaların kırsal kesimde yürütmüş oldukları gerilla savaşına halkın desteği ve gerillalara olan güveni kendisini Tunceli ve kazalarında zorbalığa ve zulme karşı direnişlerle gösteriyor. Sağlık çalışanlarının Tunceli'den sürgün edilmesine karşı tavır alan halk bu tavır Hıdır Doğan'ın cenaze törenine aktif katılımı devam ettirdi.

Halk, Hıdır Doğan'ın cenazesini, köyünde toprağa verilme üzere faşist TC güçlerinin elinden alarak köyüne getirdi. Hıdır'ın toprağa verileceği gün olan 7 Haziran'da TKP/ML Hozat halkına kepenk ve kontak kapatma çağrısında bulundu. Bu çağrıya üç esnaf hariç bütün Hozat halkı katıldı. Hozat'ta 12 Eylül Askeri faşist darbesinden sonra ilk kez böyle bir eylem gerçekleşti. Yaklaşık 2000 kişilik kortej oluşturarak omuzlarda taşıyarak mezarlığa getirdi. Burada Hıdır ve tüm devrim şehitleri adına saygı duruşu yapıldı. Daha sonra TKP/ML adına konuşan bir kişi, Hıdır'ın anlamlı hayatı ve mücadelesinden kesitler şundu. Bu arada sık sık "HİDİRLAR ÖLMEZ", "O MÜCADELEMİZDE YAŞIYOR, SAVAŞIYOR", "PARTİZAN SAVAŞÇILARI ÖLÜMSÜZDÜR", "YAŞASIN HALK SAVAŞI" sloganları atıldı. Hıdır, devrim andı içilerek toprağa verildi.

Hozat halkının göstermiş olduğu bu devrimci tavır içine sindiremeyen TC güçleri çılgına döndüler. Halkın mücadelesini engellemek için başvurdukları baskı ve zulüm uygulamaları boşa çıkınca daha bir hırçınlık ve telaşla saldırılarını değişik yöntemle devam ettirdiler. Bu uygulamalardan en önemlisi

halkın sağlığına yönelik alanıydı. Sağlık çalışanları sürgün edildi; birtakım baskı yöntemleriyle insanların doktora gitmeleri engellendi. Hiçbir gerekçe gösterilmeden araçlara ceza kesilmeye başlandı, birçok insan gözaltına alındı ve işkenceden geçirildi. Esnaf tek tek karakollara çekilerek sorgulandı, ruhsatları ellerinden alınarak işyerlerini kapatma tehditleri savruldu. İnsanlar keyfi bir şekilde sokak ortalarında aranarak kimlik kontrolünden geçirildiler.

Bu baskılara karşılık esnaf "Bu faşist uygulamalarla bizi haklı mücadelemizden alıkoyacağınızı sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Kepenklerimizi bu seter bir günlük kapattık. Bu keyfi uygulamalar devam ederse, birgün değil beş gün kapatırız" diyerek direnişteki kararlılıklarını gösterdiler.

Bu baskılara karşılık esnaf "Bu faşist uygulamalarla bizi haklı mücadelemizden alıkoyacağınızı sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Kepenklerimizi bu seter bir günlük kapattık. Bu keyfi uygulamalar devam ederse, birgün değil beş gün kapatırız" diyerek direnişteki kararlılıklarını gösterdiler.

ÖZGÜR GÜNDEM'E SESLENİYORUZ: HALKA DOĞRU HABER VERMEKTE SEBAT EDİNİ

Basının işlevi, en genel tanımıyla olayları insanlara doğru bir şekilde yani olduğu gibi yansıtmaktır. Fakat haberleri doğru yansıtmak Türkiye'deki burjuva basın açısından hayat bulmuyor. Çünkü burjuva basın doğrudan MIT- Polis denetimindedir. Halkımızın doğru haber okuyabilmesi de devrimci demokrat basının göster-

diği çabaya bağlıdır. Tabi bizim için esas olan siyasi olayları yansıtmaktır. Devrimci demokrat basın, haberleri doğru yansıtmakta sebat etmezse hem halkın devrimci basına güveni azalır, hem de devrimci basın geri bir pozisyona düşerek burjuvazinin değirmenine su taşımaktan kendini alıkoyamaz. Burjuvazinin sözcüsü burjuva basını kendi değirmenindeki suyu her zamankinden daha bur şiddetle ve daha bir hırçınlıkla halka karşı kullanıyor.

Devletin doğrudan denetimi yoluyla burjuva basının olayları çarpıtarak yansıtmaması, halkın öncü güçlere olan sempatisini geriletmek, kafa karışıklığı yaratmak halkta oluşacak sempatiye kendi eliyle destek vermek istemeyişinden doğmaktadır.

Devletin ülkemizde burjuva basın açısından doğrudan denetimine; yarım ağızla da olsa milliyet gazetesinde bir yıl önce yayınlanan, dönemin olağanüstü Hal bölge valisi Hayri Kozakçıoğlu başkanlığında toplanan valiler toplantısında basınla ilgili tutanaklara geçen kararı örnek vermek istiyoruz:

"Kırsal kesimde PKK'dan ayrı faaliyet yürüten ikinci örgütün (TKP/ML- TIKKO) eylemleri ve mücadelesi, basında, radyo ve televizyonda PKK diye geçecek, PKK'nın faaliyetlerini zaten basın ve yayınıımızda engelleyemiyoruz. Hiç olmazsa bizim için en tehlikeli örgütlerden olan TKP/ML'nin faaliyetlerini halk içerisinde sempati duyması ve yayılmasını tam anlamıyla olmasa da genel hatlarıyla engellemiş olacağız." İşte bu değerlendirme burjuva basına iletilmek üzere karara bağlandı.

İki yıl yakın bir süredir de burjuva basın, bu buyrukla basının en genel işlevi olan "olayları olduğu gibi yansıtmak" işlevini bile görmedi.

Şimdi de geçmişten değil günümüzden basında çıkan haberlerle ilgili iki örnek vermek istiyoruz:

1) "2 Haziran günü Artvin'in Şavşat ilçesi kırsal kesiminde, tetöristlerle güvenlik kuvvetleri arasında çıkan çatışmada bir PKK'lı kadın terörist ölü olarak ele geçirildi. (2 Haziran 1992 tarihli Hürriyet ve Sabah gazetesi)

2) "6 Haziran 1992 günü Ovacık'ın Venk köyü civarında PKK gerillalarıyla, güvenlik kuvvetleri arasında çıkan çatışmada 1 üstteğmen 3 er kayboldu. Hıdır Doğan isimli bir PKK gerillası ölü olarak ele geçirildi. Hozat halkı PKK gerillasının ölümünden dolayı ilçede bir gün kepenk kapatma eylemi yaptı" (8 Haziran 1992 tarihli Özgür Gündem gazetesi)

Aktardığımız iki örnekten birincisi devletin sözcüsü burjuva basına aittir. İkincisi ise, "halka doğru haber vermeyi" temel aldığını ve devrimci yurtsever bir çizgiyi savunduklarını belirten Özgür Gündem'e ait.

Birinci örnek bizi şaşırtmayan ve yadırgamadığımız bir örnektir. Çünkü burjuva basından siyasi olayları doğru ve olduğu gibi kamuoyuna yansıtmaması beklemiyoruz. Fakat, ikinci örnekteki Özgür Gündem'in verdiği haber bizleri şaşırtır ve yadırgarız. Çünkü Özgür Gündem'den beklediğimiz halk kitlelerine haberleri objektif bir şekilde ulaştırması ve devrimci yurtsever çizgisini sürdürmesidir.

Yukarıdaki örneklerden sonra TKP/ML Basın Bürosu'nun dergimize ulaştırdığı açıklamayı sunarak okuyucunun bir karşılaştırma yapma imkanı elde etmesi için kısaca aktarıyoruz:

1) "2 Haziran 1992 tarihinde Artvin ili Şavşat ilçesi kırsal kesiminde TKP/ML-TIKKO gerillalarıyla faşist Devlet güçleri arasında çıkan çatışmada, düşman güçleri birçok kayıp verirken Yıldız ÇİÇEK isimli TIKKO gerillası şehit oldu"

2) "6 Haziran 1992 tarihinde Tunceli ili Hozat ilçesi Zimek köyü civarında TKP/ML TIKKO gerillalarıyla devlet güçleri arasında çıkan çatışmada 1 üstteğmen 3 er kaçırılırken, Hıdır Doğan isimli TIKKO gerillası şehit oldu. Hıdır Doğan'ın ölümünden dolayı TKP/ML, Hozat halkına kepenk ve kontak kapatma çağrısında bulundu. Bütün Hozat halkı bu çağrıya uyarak, kepenk ve kontak kapattı. Görkemli bir cenaze töreniyle Hıdır Doğan toprağa verildi"

Özgür Gündem, halka verdiği yanlış haberi düzelterek kamuoyuna aydınlatmalıdır. Çünkü, devrimci demokrat basın kaynağını halktan alır ve bu yüzden halka hatalarını açıklamak zorundadır.

**YILDIZ ÇİÇEK;
YILDIZIN PARLAKLIĞINI
VE ÇİÇEĞİN
GÜZELLİĞİNİ TAŞIDI
ALTIN ÇAĞA...**

"Kadınlar Olmadan Devrim Olmaz, Devrim Olmadan Kadınlar Kurtulmaz" şiarını rehber eden Yıldız ÇİÇEK; bunu aktif gerilla savaşımına katılması ve yaşamı, bedenini ortaya koyarak güzelleştirmesiyle ispatladı. Anadolu yine kan

EMPERYALİZM DESTEKLİ MİT VE KARANLIK GÜÇLER, BİR CAN DAHA ALDI!

güçlerce kurşunlanarak katledilen; yiğit devrimci HAKKI ŞENLİ ile ilgili çeşitli devrimci, komünist örgütlerce yapılan basın açıklamalarını elimize ulaştığı biçimiylesunuyoruz.

PARTIZAN

11 Haziran 1992 tarihinde İsviçre'nin Zürih şehrinde sabahleyin kendi evinde, tek kurşunla emperyalizm destekli MİT kontrgerilla tarafından katledildi.

Faşizm ile yönetilen Türkiye'de hemen hergün devlet terörü sonucu onlarca devrimci katledilmektedir. Devrimciler kah velerinden alınmakta, günlerce süren yoğun işkenclerden sonra, vahşice katledilmekte kah sokak ortalarında kurşunlanmaktadır.

Faşist Türk devletinin en yetkili mercileri Cumhurbaşkanı Özal, Genel Kurmay Başkanı Doğan Güreş gibileri, hizmetlerindeki bütün iletişim araçlarını kullanarak kan emici vampirler sürüsü infaz timlerine açıktan talimatlar vererek, Devrimcileri mutlaka katledilmelerini istemektedirler. Yine bu kervana Dışişleri Bakanı Hikmet Çetin'in açıklaması, bize hiçte ilginç gelmedi. Şöyleki; "Artık Devrimciler yurtdışında da kökleri kazılacaktır." Açıklamasından sonra 200'e yakın özel tim yurt dışına gönderilmiştir. Bütün bu talimatlar sonucudur ki insan kasapları Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nın topraklarını bir boydan bir boya Devrimci kanı ile sulamaktadırlar. Bir yandan Kontr-gerillanın katliamları, diğer yandan ise işkenclerde, sokaklarda ve evlerde infazlar... Bunlar yetmezmiş gibi üç beş günde

bir havalanan savaş uçakları ve helikopterler yoksul ve çilekeş Kürt köylüsünü bombalamakta, daha büyük katliamlar için provalar yapmaktadırlar.

Yurt dışında 1982 yılında Hollanda'da partimiz TKP/ML'nin taraftarı Nubar YALIN, yine 1988 yılında Mehmet SALİH İŞIKAYA MİT ve kontr-gerilla tarafından katledildiler.

1992 yılında ise HAKKI ŞENLİ

Kimdir HAKKI ŞENLİ?: Yörede Osman olarak bilinen HAKKI ŞENLİ, 1954 doğumlu Tunceli'nin Nazmiye ilçesinin, Büyükyurt köyündendir. İlkokulu kendi köyünde, lise ikiye kadar Nazmiye'yede okumuş, Zeki, çalışkan olmasına rağmen olanakları elvermediğinden dolayı okulu terkmiştir

O dönemlerde Tunceli'de faaliyeti yürüten TKP/ML Kurucu, Önderi İBRAHİM KAYPAKKA-YA'nın yaralı olarak yakalanışı, Önderimiz ALİ HAYDAR YILDIZ'ın şehit oluşu çevreyi üzüntüye boğmuştur. HAKKI yoldaşımızda onların ölümünden esinlenmiş, giderek partimizin görüşlerini benimseyerek 1975 yılında tamamen partimizin saflarına katılmıştır. Yoldaşımız faaliyette İstanbul'da işçiler içerisinde, geçeköndü semtlerinde özellikle 1 MAYIS mahallesinde partimizin çeşitli kademelerinde yer alarak faaliyetlerini aktif bir şekilde yürütmüştür. 1980 yılında İstanbul'da yakalanmış, çeşitli işkenclere maruz kalmış, 1986 yılında cezaevinden çıkmıştır. Cezaevinden çıktıktan sonra 1988 yılında yurtdışına çıkarak İsviçre'de iltica talebinde bulunmuştur. O yurt di-

şında, yine partimizin faaliyetlerine merkezi halkamız olan Köylü Gerilla Savaşına hizmet edici faaliyetlerine aktif olarak katılmıştır. 1991 yılının 1 Mayıs'ında konulan yürüyüşte İsviçre polisi çok yakın mesafeden plastik mermi sıkılarak yoldaşımızın bir gözünü kaybetmesine neden olmuştur. Gözünü kaybettiğinde bizlere şunları söylüyordu.

"Ben asla pişman değilim... Ben bunu biliyordum, bugün gözümü kaybettiysem, yarın tüm vücudumu bu yolda seve seve veririm. Ben çok sevinçliyim. kendimi şimdi Amerika'da Şikago işçilerinin yanında görüyorum, ben kendimi M. AKİF DALCI'nın, GÜLAY BECEREN'in yanında hissediyorum" sözlerini haykırıyordu. Bizler onu alçak gönüllü, olgun, kolektif çalışması, yol göstericiliğiyle tanıyoruz. O'nu bedenlen kaybettik ama mücadelesini bıraktığı yerden devam ettireceğiz. Diyoruz ki; seni katledenleri bulacağız, onlardan hesap soracağız.

**-HAKKI ŞENLİ
ÖLÜMSÜZDÜR!**

**-KAHROLSUN
EMPERYALİZM VE HER
TÜRDEN GERİCİLİK!
-YAŞASIN PARTİMİZ
TKP/ML**

Açıklamayı destekleyen Devrimci Örgütler:
TDKP, DEVRİMCI SOL GÜÇLER,
TKP/ML HAREKETİ, MLSPB,
KAWA, TKİH İSVİÇRE
TARAFTARLARI

Namlunun Ucundadır" sloganları hiç eksik olmadı. Cenaze mezarlığa getirildiğinde, YILDIZ ÇİÇEK ve tüm devrim şehitleri için yapılan bir dakikalık saygı duruşundan sonra öncü güçler adına biri YILDIZ ÇİÇEK'in hayatı ve mücadelesini anlatan bir metin okudu. Daha sonra devrim andı içilerek, hiç eksik olmayan sloganlarla YILDIZ toprağa verildi.

Faşist devlet güçleri bu gelişmeleri çevrede önlem olarak izlemekten öteye gidemedi.

Bu zorlu mücadelede Türkiye devrimci hareketi; yüzlerce YILDIZ kaybetti. Fakat kaybedilen sadece devrimcilerin ve komünist devrimcilerin bedeniydi. Türkiye devrimi; ikinci iradeyi ve inancı kaybetmedi. Onların aramızdan ayrılışının yarattığı acı, kinimizi daha da arttırarak Demokratik Halk Devrimi, Sosyalizm ve Komünizme giden yolda bizleri çelikleştirirdi. YILDIZ, tarihi yazan Prometheus'un, zincirlerinden boşanarak Roma imparatorluğuna başkaldıran kölelerin, Pir Sultan'ların, Şeyh Bedrettin'lerin, "Yaşasın Ho Chi Minh" diyen Vietkongluların Büyük Proleter Kültür Devriminin Önderi Başkan Mao'nun, 1917 Ekim Devrimi Önderi Lenin'in, "Bu yolda fedaysa canımız, kesindir zaferimiz, susmaşın silahlarımız" diyen Komünist Önder İbrahim Kaypakka-ya'ların dalgalandığı kızıl bayrağı elden düşürmeden ölümsüzleşerek bize emanet etti. Bu bayrak, insanlığın kurtuluşuna kadar yere düşmeden taşınacak.

Sen gözlerimde ışık, dilimizde türkü, mavzerlerimizde kurşunsun. Sen devrim cephesinde savaşan binlerce amazon kadının yolunu aydınlatan; gecelerin fenerisin, kızıl güneşin; altınçağ özlemiyle yanıp tutuşan ve yol gösteren bir rehber gibi mücadelemize ışık tutan, mücadelemizde sonsuza dek yaşayacaksın.

**Dersim'den PARTIZAN Okurların
Ön Açıklama: Aşağıda
İsviçre'nin Zürih kentinde 11
Haziran 1992 tarihinde karanlık**

Öncü Güçler'in İnisiyatifinde Mücadele Şanına Yaraşır Bir Coşkunlukla Toprağa Verildi!

Mücadele içindeki azmini ve kararlılığını anlatmakla bitiremeyeceğimiz YILDIZ'ın cenazesi, mücadele dolu yaşamına yaraşır bir şekilde öncü güçlerin inisiyatifinde toprağa verildi. Cenazenin alınması için bir grup devrimci, demokrat, Artvin Şavşat'a gitti. Bu arada cenazeyi karşılamak için yüzlerce insan konvoylarla Pülümür'de bek-

Her mevsim açacak bu kır çiçeği Yıldız ÇİÇEK'tir. Proletarya partisinin ilk kadın şehidi olan Meral YAKAR'ın izinden yılmadan yürüyen Yıldız "Kadınlar Katılmadan Devrim Olmaz, Devrim Olmadan Kadınlar Kurtulmaz" şiarını kendisine rehber edinerek, bunu aktif gerilla savaşına katılıp can bedeli mücadelede kanıyla ispatladı.

Yıldız ÇİÇEK, dört yıllık profesyonel gerilla faaliyeti içerisinde fedakarlığı, kararlılığı ve devrime olan inancı ile gerilla birliklerine ve halka moral kaynağı olurken; düşmana her direniş ve çemberde korku saldı.

lediler. 20 araçtan oluşan konvoy, YILDIZ'ı Pülümür'de karşılayarak, toprağa vermek üzere kendi köyüne getirdiler. Ayrıca Tunceli il merkezinden cenaze törenine katılmak için aklaşık 1000 kişi de köye geldi.

YILDIZ'ın cenazesi mezarlığa götürülürken, kitle kortej oluşturarak yürüyüşe geçti ve Yıldız'ın çerçeve içinde büyütülmüş fotoğrafı kortejin en önünde taşındı. YILDIZ'ın sade ve umut saçan yüz ifadesi, başta analar olmak üzere, bütün kitleyi acıya boğdu. Fotoğrafın hemen arkasında, kızıl bayrak taşındı; onun hemen ardında ise kızıl bayrağa sarılı YILDIZ'ın cenazesi yer alıyordu. Yürüyüşten önce ve yürüyüşte kortej "YILDIZ'lar Ölmez, Her Zaman Mücadelemizde Yaşayacak!", "Gerillalar Ölmez! Yaşasın Halk Savaşı!", "İktidar

Her mevsim açacak bu kır çiçeği Yıldız ÇİÇEK'tir. Proletarya partisinin ilk kadın şehidi olan Meral YAKAR'ın izinden yılmadan yürüyen Yıldız "Kadınlar Katılmadan Devrim Olmaz, Devrim Olmadan Kadınlar Kurtulmaz" şiarını kendisine rehber edinerek, bunu aktif gerilla savaşına katılıp can bedeli mücadelede kanıyla ispatladı.

Yıldız ÇİÇEK'in Cenazesi, YILDIZ ÇİÇEK'in Cenazesi,

FAŞİST FUJİMORİ'NİN KATLIAMINI LANETLİYORUZ!..

Ön Açıklama: Dergimize fax ka-
nallıyla "Faşist Fujimori'nin Katli-
amını Lanetliyoruz!" başlığını taşı-
yan "TKP/M-L PARIS Taraftarları"
imzalı yazıyı aynen yayınlıyoruz.
PARTIZAN

17 Mayıs 1980'de PERU KOMÜ-
NİST PARTİSİ önderliğinde başlatı-
lan halk savaşı, tüm görkemi ile 12.
yıldönümüne giriyor.

Daha önceleri çeşitli komplo ve
saldırılarıyla sınıf bilinçli Peru prole-
taryasının önderliğindeki Peru halkı-
nın iktidara yönelik mücadelesini en-
gelleymeyen emperyalistler ve
uşakları, bu seferde faşist Fujimori
üzerinden sivil bir darbe girişiminde
bulundular. Bu darbenin amacı PKP
önderliğinde gelişen halk savaşı yo-
lunu kesmektir. Ama emperyalistler
ve uşakları, ne kadar engel olmaya
çalışırlarsa çalışsınlar, onlar
Peru'daki devrimin önüne engel ola-
mazlar. Çünkü emperyalistler kağıt-
tan kaplan oldukları bilinciyle hare-
ket etmektedir. PKP'nin bayrağı
altında gelişen halk savaşı, günden
güne ivme kazanmaktadır. Ve gün-
den güne düşmanın alanını daraltı-
maktadır. Düşmanın korkulu rüyası
haline gelen bu halk savaşı, artık
emperyalistleri ve uşaklarını bir çık-
maza sokmuştur. Bu çıkmazları so-
nucu artık çareyi Lima'daki cezaevi-
ne saldırmakta bulmuştur. Buda
düşman için bir zafer alamaz. 6
Mayıs 1992 günü Lima'da Miguel-
Kastro ve Kastro zindanında toplu
tutulan 400'ü aşkın savaş tutsakları-
na karşı faşist Fujimori yönetimi bir
katliam gerçekleştirmiştir. Bu katli-
amda sekiz tanesi bayan olmak
üzere sekseni aşkın kişinin katledildi-
ği bir gerçektir. Ve bunun dışında
üçyüz tane tutuklunun da nereye
gönderildiği kimse tarafından bilin-
miyor. Bu katliamlara karşı dünya
kamuoyu ise seyirci kalmaktadır.
1952'de Cenevre antlaşması gereği
hiçbir ülke savaş esirlerine dokuna-

maz. Kendi maddelerini kendileri
çiğnemekteler. Bu da emperyalistler
ve uşaklarının ne kadar katliamcı ve
kıyımcı olduklarının bir göstergesi-
dir.

Bu katliamdan dolayı Paris'te
TKP/ML ve PKP'nin taraftarları ola-
rak protesto etmek amacı ile 12
Mayıs'ta bir yürüyüş düzenledik, ka-
tılımın az olmasına rağmen yürüyüş
çok canlı ve coşkulu geçti.

**SELAM SAVAŞTA DÜŞMÜŞ
KAHRAMANLARA!
-YAŞASIN DÜNYA PROLETER
DEVRİMİ!
-YAŞASIN TÜM ÜLKEDE İKTİDARIN
ELE GEÇİRİLMESİNİN İNŞAASI!
-YAŞASIN PERU KOMÜNİST
PARTİSİ!
-POLİTİK TUTUKLULARIN YAŞAMINI
SAVUNALIMI!
-KAHROLSUN FUJİMORİ TOPLU
KIYIMCI KÖPEĞİ!**

**TKP/ML
PARİS TARAFTARLARI**

DERSİM'DE ÇATIŞMA

12 Mayıs 1992 günü, bir ihbar
sonucu, Tunceli'nin Batman köyü ci-
varında TC güçleriyle, Türkiye Komü-
nist Partisi-Marksist-Leninist (TKP/
ML) önderliğindeki Türkiye İşçi Köylü
Kurtuluş Ordusu'na (TIKKO) bağlı
gerillalar arasında çıkan çatışmada
3 TIKKO gerillası şehit düştü. TC
güçlerine verdirilen kayıplarla ilgili
bilgi alınmadı.

Sabah erken saatlerde başlayan
çatışma, şehir merkezinden rahatlık-
la görüldüğü için, Tunceli halkı tara-
fından merak ve heyecanla izlendi.
40 kişilik gerilla birliğinin TC güçle-
riyle girdiği çatışmada; **GÜRSEL ÇE-
LEBİ, GÜLSEREN AĞGÜL** ve ismi be-
lirlenemeyen bir kadın gerilla şehit
oldu. Aralıklarla iki gün iki gece
süren çatışmada devlet güçleri, geril-
lalara karşı tüm olanaklarını seferber
ederek, havadan helikopter, uçak,
momba, lav silahları, roket ve havan
topları ile karadan ise binleri aşan
asker ve özel timlerle saldırıda bu-
lunmalarına rağmen, kayıp vermek-
ten kurtulamadılar.

**NAZİMİYE'DE ÇATIŞMA:
BİR GERİLLA ŞEHİT OLDU...İKİ**

ER ÖLDÜ...

18 Mayıs 1992 tarihinde Nazi-
miye'nin Çakaran deresinde
TIKKO'ya bağlı bir gerilla birliğinin
pusuya düşmesi sonucu çıkan çatış-
mada Mehmet Yaşar isimli gerilla
şehit olurken T.C. güçlerinden 2 er
öldü. bir astsubay yaralandı.

ŞEHİT GERİLLALARIN CENAZE TÖRENLERİNE, HALK KEPENK VE KONTAK KAPATILDI:

12 Mayıs'taki çatışmada şehit
düşen üç TIKKO gerillası için Tunceli
şehir merkezinde TKP/ML'nin çağırısı
üzerine kepenk ve kontak kapatma
eylemi yapıldı. Esnafın bir kısmı ke-
penk kapatma eylemine katılmaz-
ken, şoförler tam bir devrimci inanç
ve sorumlulukla çağrıya yanıt vere-
rek gün boyu kontak açmadılar. Cen-
naze törenine katılmak için gelenler-
den 12 kişi gözaltına alınırken,
Gürsel ÇELEBİ Mazgirt'te bin kişilik
bir katılımın olduğu cenaze töreniyle
toprağa verildi. Gözaltına alınan 12
kişi ise iki gün sonra kamuoyunun
baskısı sonucu serbest bırakıldı.

İŞBİRLİKÇİ MUHTARA ÖLÜM CE- ZASI:

Tunceli'nin Mazgirt ilçesine bağlı
Tarpusor köyü muhtarı, TIKKO ge-
rillalarının hain olduğu gerekçesiyle
cezalandırıldı.

Tarpusor köyü Muhtarı yıllardır,
devletin kulluk güçleriyle işbirliği
içine girerek yöre halkına baskı uy-
gulanmasına aracı olmakla kalma-
yıp, devrimcileri ihbar ederek, geril-
laların yerlerini tesbit etmeye
çalışarak devletin yerli ajanlığını üst-
lenerek de yöre halkının tepkilerini
çekiyordu. İhbarcı muhtarın cenaze-
si akrabaları tarafından lanetlenen-
rek, cenaze törenine yakınları dahi
katılmadı.

TUNCELİ HALKINDAN SÜRGÜNLERE PROTESTO!

Tunceli'de, sendikalaşma müca-
delesini veren sağlık çalışanları sürgün
edilerek, çalışmalarına engel olun-
mak isteniyor. 28 Mayıs'ta, Sağlık
Müdürlüğü ve Devlet Hastanesi'nde
çalışan 19 sağlık görevlisi, eleman
fazlalığı gerekçesiyle başka illere sü-
rüldü. Tepkiler üzerine, sayısı
19'dan 5'e indirilen sürgün sağlıkçı-
ların hepsi de Tüm Sağlık-Sen ve
Sağlık-Sen'liler. Eleman fazlalığı ol-

duğu söylemlerinin tam tersine halk
doktor ve sağlıkçı yetersizliğinden ş-
kayetçi. Sağlık sorunları için Ela-
zığ'a gitmek zorunda kalıyorlar.

Sürgünleri protesto amacıyla 2
Haziran Salı günü yaklaşık 400 kişi
Tunceli Cumhuriyet meydanında

oturma eylemi ve alkışlı protestoya
başladı. Yine aynı gün tüm Araçlar
kontak kapatarak, Esnaf kepengini
açmayarak, Sağlıkçılar ve Belediye
işçileri işe gitmeyerek, Öğrenciler ise
okulu boykot ederek bu protestoya
destek verdiler. Oturma eyleminde
olanları polislin tartaklamaya başla-
ması üzerine eylemcilerin attıkları
"Halkımız saftara" sloganına yanıt
veren halk da alana gelerek protes-
toya katıldılar. Çevik kuvvetin protes-
toya katılanları ve olayı izlemeye ça-
lışan dergi muhabirlerini
tartaklaması üzerine, Belediye Baş-
kanı Mehmet Kocademir, Belediye
Meclis üyesi Aydın Karataş, SHP il
yönetim kurulu üyesi İbrahim Kara-
dağ, HEP üyeleri Hasan Özcan ve
Hasan Yücel'den oluşan bir heyet
Vali ile görüşmeye gitti. Ancak
Vali'nin tutumu da polisten ve Emni-
yet müdüründen farklı değildi. Beli-
diye Başkanına "seni şu anda
hemen görevden aldırırım ancak,
kahraman olmanı istemiyorum. Sen
devlete karşısın. Karşımda konuşma.
Hepinizden hesap soracağım" diye-
rek heyeti dinlemek yerine tehditler

savurdu. Valinin halkın seçimiyle
görev başına gelen Belediye Başka-
nı'na karşı bu şekilde konuşması, he-
yette tepkilere yol açtı.

Görüşme esnasında, eylemdeki
topluluk hastaneye doğru yürüyüşe
geçerek, oradan dağıldı. O gün ve

mada, Arıkan Arıkoğlu'nun askerli-
ğini Milli İstihbarat Teşkilatında
(MIT) yapmış olduğu, ancak daha
sonra MIT ile ilişkisinin olmadığı be-
lirtildi. Arıkoğlunun bölgedeki diğer
çiftçilerin lideri konumunda olduğu
da yakınlarıncı belirtildi.

Öte yandan, Adana'nın Yeni-
dam Köyü yakınlarındaki Milli İst-
ihbarat Teşkilatına (MIT) ait telsiz
istasyonunda askeri araçla devriye
görevi yapan iki jandarma eri, uğ-
radıkları silahlı baskını sonucu
öldü. Daha sonra gazeteleri tele-
fonla arayan bir kişi, baskını
TIKKO adına üstlendi.

KOCASINAN LİSESİ'NDEKİ DEVRİMCİ ÖĞRENCİLERİN LİSE MÜDÜRÜNE UYARISI:

Özellikle devrimci, demokrat
ve yurtsever öğrencilere karşı,
daha fazla suç işlemekten vazgeç!

25 Mayıs 1992 günü İstanbul
Kocasinan Lisesi'nin müdürü
Ahmet Ademoğlu'nun arabası, li-
seli öğrencilere karşı kötü davra-
nışlarından dolayı, Türkiye Mark-
sist-Leninist Gençlik Birliği
(TMLGB) taraftarı öğrencilerce ya-
kıldı.

TMLGB taraftarı öğrenciler tara-
fından yapılan yazılı açıklamada,
Ahmet Ademoğlu'nun Kocasinan Li-
sesi'ne geldiğinden beri, yurtsever,
devrimci, demokrat ve komünist öğ-
renciler üzerinde terör estirdiği, fa-
şist, feodal eğitimin keskin savunucu-
su olduğu, polis ile işbirliği içinde
olduğu, özellikle ilerici öğrencileri
haksız disiplin cezalarına çarptırdığı
ve rüşvet aldığı belirtilerek, arabası-
nın yakılmasının öğrenciler tarafın-
dan kendisine yapılan bir uyarı ol-
duğu da vurgulandı.

ORDU'DA İŞBİRLİKÇİYE ÖLÜM CEZASI

12 Eylül 1980 öncesi demokrat
nitelikli olduğu ancak 12 Eylül son-
rası egemen güçlerle işbirliğine gire-
rek, yurtsever, devrimci ve demokrat
insanları ihbar ettiği, bunlarla da
yetinmeyerek, asker elbisesi giyip
devrimcilere karşı operasyonlara ka-
tıldığı belirtilen Necati ŞANLI adlı
işbirlikçi, Türkiye İşçi Köylü Ordusu
(TIKKO) gerillaları tarafından Nisan
ayında ölümle cezalandırıldığı açık-
landı.

ertesi günü bir çok insanın gözaltına
alındığı bildirildi.

**Tunceli Meteoroloji İl Müdürüne
Tehdit :** 12 Mayıs 1992 günü Devlet
güçleriyle girdiği çatışmada şehit
düşen TIKKO gerillası Gürsel ÇELE-
Bİ'nin babası, Vali tarafından odası-
na çağrılarak, "oğlun çatışmada
öldü. Bu kara lekeyi üzerinden
atman için istifa etmen gerekiyor.
Eğer istifa etmezsen seni sürgün ede-
ceğim" diyerek, Meteoroloji il Mü-
dürlüğü görevinden istifaya zorlan-
dı. Vali ayrıca "oğlun devrimciyse,
bütün ailenizde devrimcidir." diyerek
Çelebi Ailesine tehditlerde bulundu.

ADANA'LI TOPRAK AĞASI KURŞUNA DİZİLDİ:

13 Haziran'da Adana'nın Yüre-
ğir ilçesi'ne bağlı Yunusoğlu köyün-
deki çiftlik evinden silahlı kişilerce
götürülen işadama ve çiftçi Arıkan
Arıkoğlu (52) kurşuna dizildi. Olay
sabahı gazeteleri telefonla arayan
bir kişi olayı Türkiye İşçi Köylü Ordu-
su (TIKKO) adına üstlenerek "Toprak
ağası Arıkan Arıkoğlu'nu MIT ajanı
olduğu için kurşuna dizdik" dedi.
Arıkoğlu'nun ailesinin yaptığı açıkla-

TKP/ML-YKP/ML GÖRÜŞMESİ

Yunanistan proletaryasının komünist öncüsü YKP/ML, bir süre önce 4. Konferansını gerçekleştirmiş olup, kardeşlik ilişkileri içinde olan TKP/ML ile bir çok konuda karşılıklı bilgilendirmeyi içeren görüşme yaptı. İki komşu ülkenin proletarya partilerinin gerçekleştirdiği bu görüşmeyi dergimize ulaştığı biçimiyle yayınlamak okuyucularımızı ve devrimci kamuoyunu bilgilendirmeyi bir görev sayıyoruz...

PARTİZAN

GÜNDEM:

- 1) YKP/ML KONFERANSI
- 2) TKP/ML GÜÇLERİNİN BİRLİĞİ
- 3) RUSYA'DAKİ GÖRÜŞMELER
- 4) YKP/ML VE TKP/ML'İN ENTERNASYONAL İLİŞKİLERİ ÜZERİNE

YKP/ML: Daha önceki yıllardaki görüşmelerde birbirimize ayrıntılı bilgiler vermiştik, ama önderliklerin sık sık değişmesi üzerine, biz yine eskiden başlayarak bilgi vermeyi uygun buluyoruz.

Mevcut durumda partimizin birkaç üyelük üyesi var. Ama geniş bir kitleyi de bağrında barındırıyor. Bunların içinde ileri unsurları parti içinde örgülemeyi düşünüyoruz.

Yakın geçmişimize kısaca değinecek olursak: 70-79 yılları arasında 4 bine yakın örgütlü üyemiz vardı. Ancak parti içinde çelişkiler de vardı. Bu çelişkiler çözülemediği için parti bölündü, yüzde 80 üyesini kaybetti. 82 yılına gelindiğinde, 27 MK üyesinden beş kişi kalmıştı. 5 MK üyesi, 82'de partiyi toparlama konferansına götürdü. Asıl güçlerimiz Selanik ve Atina'da kalmıştı.

Bizi krize götüren tezler üzerine araştırma ve açıklamalarda yoğunlaştık. Yaşadığımız bölünme ve tasfiye olayı sonucu kitlenin büyük bir bölümünün güvenini kaybettik. Daha 81'de 40 bine yakın yürütüğümüz kitle sayısı, 300'lere kadar düşmüştü.

Bu karamsarlık parti içindeki orta düzeydeki üyelere kadar yansdı.

82'den 91'e kadar yapılan çalışmalar sonucu parti tekrar önemli ölçüde toparlanmıştır. Gücümüz tekrar dört misli artmıştır. Yeni kazandığımız parti güçleri ile birlikte, 22 şehirde örgütlü güçlerimiz vardır. Bunda en büyük etken, yeni tezlerimizle partiyi motive etmemizdir.

Devletin saldırıları sonucu eski güçlerimiz de tekrar bize yaşıyorlar. Düzen karşıtı koşullar daha da olgunlaşıyor. Devletin saldırılarını halk düşmanı saldırılar olarak değerlendiriyoruz. Düzeni hedefleyen eylemliliklerde, tüm devrimci sol güçleri kapsayan bir ittifak politikasını gündeme getirdik. Ama dışımızdaki sol güçler buna çekingen yaşıyorlar.

Eylem birliği ve benzeri ittifak çağrılarını yaptığımız örgütlerden olan ML/YKP, bizden ayrılan bir örgüt olup, ayrıldığında üç dünya teorisini savunuyordu. Çağrı yaptığımız "Front emperyalist işçi cephesi" ve "NAR" (yeni sol çizgi) adlı örgütler ise revizyonistlerden ayrılmışlardır. "Sürekli Devrim" ise, 80'lerde bizden kopan küçük bir gruptur.

22 şehirde bu örgütlerle ilişkilerimiz vardır. Bu ilişkilerde etkinlik genelde bizdedir. Hatta bazı eylem birliklerimize YKP'den de katılımlar oluyor. Yunanistan çapında ideolojik faaliyetlerimizde mevcut örgütlerin tabanına kadar inebiliyoruz.

Konferansla tartıştığımız gündemin ana konusunu, "sosyalizmin geçmişi ve bugünkü durum" gündemi oluşturmuştur.

Yunan halkı esasta "sol" eğilimlidir. Ancak revizyonizmin iflası ile birlikte, halk bunun nedenlerini de sormadan edememiştir. Konferansımız bunun yanıtlarını açmaya çalışmıştır. Enternasyonalizm üzerine de tartışmalarımız olmuştur. Konferansda 1917 Ekim Devriminden bugüne olan süreci değerlendirdik. Stalin'in doğru ve yanlışlarını araştırdık. Ayrıca uluslararası gelişmeleri, emperyalistlerin durumunu, halkların, Balkanlar'ın, Avrupa'nın, Rusya'nın durumunu ele aldık. Balkanlar'daki durum biz bir yıl önce görmüştük.

1956'lardan sonra UKH'nın durumunda değindik. Ayrıca ülkemizin iç durumunu da görüştük.

Konferansta 70 civarında delege vardı. Bizim için delegelerle merkezi önderliğin çizgisi arasında siyasi uyumun olması çok önemliydi. Nitekim Konferansda bir çatlak çıkmadı.

SORULAR:

-Genel olarak Mao'nun Stalin'e ilişkin getirdiği eleştirilerin dışında Stalin'de yanlışlar buluyormusunuz?

CEVAP:

-MAO'nun Stalin'e getirdiği eleştiriler doğrudur, katılıyoruz. Felsefi yönüne ve sınıf mücadelesine ilişkin getirdiği eleştirilerde katılıyoruz. Lakin bu eleştirilerin dışında biz başka sonuçlarda çıkardık. Stalin sonrası Kruşçev ve Brejnev'in hemen nasıl iktidara geldiğini sorduk.

Stalin'in şüphesiz ki kazanımları vardır ve savunuyoruzda... Ama getirdiğimiz eleştirilerde vardır. Ve bu eleştirilerimiz O'nun usta rolünü de yadsımaz. Dolayısıyla anti Stalinist kampanyalara karşı, Stalin'i de savunmalıyız.

Aynı yaklaşımı Mao içinde göstereceğiz. Mao'yu da klasik olarak görüyoruz. Mao içinde aynı yaklaşıma ihtiyaç duymamızın nedeni; Sovyetler Birliği örneğini görmesi ve yaşamasına rağmen, kendi ülkesinde de geriye dönüşün yaşanması olgusudur. Bu eleştirilerimiz, aynı zamanda UKH'nın değerlendirilmesi olarak da algılanmalıdır.

Mao ve Stalin'e yüzeysel övgüler dizen yapılanmalarda vardır. Lakin, bunların övgüleri! Yüzeysel olduğu için UKH'ye fayda yerine zarar veriyor.

Bu analizler aynı zamanda NEP ve savaş dönemini de kapsıyor. Ayrıca Sovyetler döneminin en olumlu dönemi olarak da, Stalin'in dönemi olduğu da vurgulanarak tarafımızdan da yayınlanacaktır.

Mao'nun Lin Piao için değerlendirmesi de bizce yüzeysel bir değerlendirmedir.

2) TKP/ML: Partimizin ML güçlerinin birliğine ilişkin vereceğimiz bilgi, şu an artık partiyi birleşik olarak temsil eden Geçici Birleşik Merkez Komitesine (GBMK) bağlı Enternasyonal Büronun (EB) verdiği bilgilerdir.

Partimiz bundan sonra enternasyonal ilişkilerinde daha kalıcı kadrolar görevlendirerek, enternasyonal ilişkilerinde daha tayin edici rol oynamaya çalışacaktır. Bundan sonraki enternasyonal ilişkilerde EB üzerinden sürdürülecektir.

Bilindiği gibi 87'de partimizde istenmeyen bir ayrılık yaşandı. Bu ayrılık, 2. MK'nın izlediği oportünist hatıran kaynaklandı. İdeolojik olarak aynı mevzide duran partinin ML güçleri, örgütsel olarak 4,5 yıl ayrı hareket ettiler. Ancak gelinen aşamada artık iki ML gücünün arasında ideolojik temelde, esasa ilişkin bir ayrılığın olmadığı sonucuna iki ML gücünde varmasıyla birlikte, birlik kararı alındı. Ve birlik, iki MK'nın birleştirilerek Geçici Birleşik Merkez Komitesi statüsü almasıyla sağlandı.

Birliğin sağlanmasında İbrahim Kaypakkaya'nın görüşleri temel alınmıştır. Birliği sağlayan güçlerin arasında yüzde doksan görüş birliği vardır. Bu anlamda bu birlik ideolojik zemini olan, ilkeli bir birliktir. Aynlık noktaları, tali sorunları içeren, taktiğe dayalı konular üzerinedir.

Mevcut örgütsel sorunların ve parti içi sorunların pekiştirilmesi, olaganüstü konferans ile sağlanacaktır. Birlik sağlandıktan sonrada partimizin dünyaya ve ülkeye bakışında temel değişiklik olmamıştır. Birleşmeden sonrada Devrimci Enternasyonal Hareket (DEH) ve uluslararası kardeş örgütlerle olan ilişkilerin devam ettirilmesi, GBMK tarafından tekrar karar altına alınmıştır.

Birlik sonrası partinin önünde duran en acil görev, sınıf mücadelesinde atılım yapmaktır. Bunun için TIKKO gerillalarıda birleştirilerek, içinde bulunduğumuz dönemden itibaren, düşmana darbeler vuran silahlı eylemlere girişilecektir.

Birlik ile çıkan kararlar ve UKH'ya yazılan yazıda ayrıca sizlere de iletilecektir.

SORULAR:

-Balkanlar'da TC'nin rolü, Türki Cumhuriyetleri üzerindeki rolü ve emperyalistlerle olan ilişkileri hakkında kısa bilgi verirseniz iyi olur.

-Birleştiğiniz için sevindik ama görebildiğimiz kadarıyla yurtdışında bazı hoşnutsuzluklarda vardır. Bu da üzücüdür.

CEVAP:

-Yurtdışında bazı hoşnutsuzlukların olduğu doğrudur. Ama ülkede böyle bir durum yoktur. Bu dünkü gecede ki mesajda da belirtildi. Ülkedeki yoldaşların sıcak mücadele koşullarında yakınlaşmaları daha kolay olurken, yurtdışındaki bazılarının bu noktada sorunları vardır, ama bunlarda giderilecek sorunlardır.

-Türkiye'nin iktisadi ve sosyal yapısının emperyalizme bağımlı olduğu ve yarı feodal ilişkileri

koruduğu düşüncesindeyiz.

Son gelişmelere ilişkin Partinin somut değerlendirmeleri vardır. Çeşitli emperyalist güçlere bağlı, çeşitli Türk hakim sınıf klikleri vardır. Ama esas güçlü olan ABD kliğidir.

Ama bugünkü ülke somutunda gerek şehirlerde, gerekse de Kürdistan'da silahlı devrimci eylemlerin yüksek dozda olması ve Kürt ulusal hareketinin de potansiyel bir tehlike arzemesi, Türk hakim sınıf kliklerini halka, devrime ve ulusal harekete karşı zorunlu bir mutabakata itmiştir.

Türk hakim sınıf klikleri Kürt sorununu kontrollerine almak için bir taraftan zorunlu "tavizler" vermek zorunda kalmakta ve sorunu reformizmin kulvarına çekmeye çalışırken, diğer taraftan da bu baskı zulmü ve katliamı içeren, geniş çaplı şiddet politikalarını devam ettirmektedirler.

Partimizin Kürt sorununa bakışı, tüm ulus ve milliyetlerden halkın tek bir cephede birleştirilmesi olup, sınıf esaslarından hareket eden ve ulusal zemindeki örgütlenmeleri yadsıyan bir bakış açısıdır.

Türkiye'de devrimin izleyeceği yol Mao'cu Halk savaşı yoludur. Bunun aynen Çin'deki gibi bir seyir izleyemeyeceğinin bilincindeyiz. Kırkları esas alan ve halk savaşına kırklardan kumanda etme perspektifiyle hareket eden partimiz, mevcut somut durumda önüne, düşmana gerilla savaşıyla darbe vurmaya görev koyarken, şehirlerde de fabrikalarda, sendikalarda, öğrenci gençlik içinde çalışma yaparak güç toplama görevini önüne koymuştur.

Dünyada emperyalistler arası çatışmada, Rus Sosyal emperyalizmi (RSE)nin saf dışı olması, Türkiye'ye de yansımalarla bulunmuştur. BDT sınırlarındaki Türki Cumhuriyetleri ABD, TC üzerinden yayılma siyaseti izlerken, Almanya İran üzerinden aynı yolu izlemektedir. Bu bölgedeki egemenlik yarışı önümüzdeki süreçte neleşecektir.

Balkanlarda da benzeri bir rekabet sözkonusudur. Rekabet esasta Almanya ile ABD arasında yoğunlaşmaktadır. Almanya Hırvatları ve Slovenleri desteklerken, ABD'de Sırları desteklemektedir. TC, Makedonya, Saraybosna ve Bosna-Hersek'te ABD'nin çıkarlarını kollayan bir politika izlemektedir. Balkanların ikinci bir Ortadoğu olma ihtimali vardır. Makedonya'nın bağımsızlığına Yunanistan karşı çıkmaktadır. TC ile Yunanistan arasındaki bir çelişkinin nedeni budur. Gerekirse Yunan'lı kardeşlerimizle bu noktalarda ortak açıklamalar yapabilir, eylemler geliştirebiliriz.

YKP/ML'nin Balkanlar Hakkındaki Görüşü:

Rusya'daki gelişmelerle birlikte ABD'ye büyük roller düştü. ABD, daha çok TC ve Yunanistan'ı kullanmakta. Emperyalistler Balkanlar'da etkinlik mücadelesi içindeler. Balkanlardaki etnik çatışmaların asıl sebebi ABD ile Avrupa'lı emperyalistlerdir. Balkanlar'daki milliyetçilik kışkırtmalarında her ne kadar mevcut devletlerin gözü varmış gibi gözüküyorsa da, gerçekte bu etnik çatışmaların arkasında emperyalist güçler bulunmaktadır. Balkanlar bize yakın olduğu içindirki, gelişmeleri yakından takip ediyor ve konuya ilişkin bildiriler dağıtabiliyoruz.

Ayrıca konuyla ilgili toplantılar düzenledik. Balkanlardaki sorunlara ilişkin sizinle ortak açıklamalar ve birliktelikler oluşturmaliyiz.

Yunanistan'ın gözü Makedonya'da değildir. Milliyetçi kışkırtmayı sadece milliyetçiliği yaygınlaştırmanın bir aracı olarak yapmaktadır.

3) TKP/ML: Rusya'da edindiğiniz gözlemler nedir? Rusya Birleşik Komünist Partisi (Bolşevik)nin durumu nedir? Geriye dönüş, Mao ve Stalin hakkındaki görüşleri nedir?

YKP/ML: Rusya'ya gittiğimizde görüşmelerimiz 3 gün sürdü. Görüşmelerde tercüman sorunda sıkıntılar yarattı. Açıklamalarda bu durum dikkate alınmalıdır.

Belirtmek istediğim diğer bir nokta da, kardeş partilerin genel şeylerde anlaşmasına karşın, tali noktalarda çelişkiler barındırması ve bu çelişkileri kendi arasında tartışması onların kendi gözünde niteliklerini değiştirmemesi gerçeğinin dikkate alınmasıdır. Tıpkı TKP/ML ile bizim aramızda da, tali sorunlara ilişkin çelişkilerin olması örneğinde olduğu gibi...

Anlatcağım her şey de kesin gözüyle bakılmamalıdır. Çünkü bu örgüt yeni bir örgüttür ve revizyonizmden yeni kopmuştur. Dolayısıyla TKP/ML'ye baktığımız gibi bakamayız. dikkate alınması gereken diğer bir noktada, BKP-B'nin söylediği birçok şeyin bizim tarafımızdan 20 yıl önce söylendiği gerçeğidir.

BKP-B'nin geçmişi değerlendirmede avantajları vardır. Çünkü değerlendirilen geçmişin bizzat içinde yaşamıştır. Ayrıca çok Stalin'ciler. Stalinin yanlışlarını da görüyorlar. 36-39'larda Stalin'in Troçki'ye, Zinovyev'e yaptıklarını görüyorlar. Parti yıkıcılarını tasfiye etmesini doğru görmekle beraber, yöntemini yanlış buluyorlar.

Örneğin, bizde niçin Mao'nun ölümünden sonra Çin'de geriye dönüş olduğunu düşünmüyor değiliz. Öyle bir politika uygulanmalıki, ustalar öldükten sonra geriye dönüşler olmamalı. Bu

nedenle Stalin'in onları öldürmesi yanlıştı.

Yine bizim düşüncemize göre 20. parti kongresine kadar parti içindeki çelişkilerin çözülme imkanları vardı. Ama 20. Kongreden sonra bu imkanlar ortadan kalktı. Kruşçev artık iyice sağa sapmıştı. Konuyla ilgili ayrıntılı yazılar yayınlarımızda çıkacak.

BKP-B'nin "Leninizmin Birliği ve Komünizmin İdeallerini Yaşatma" adlı bir ön örgütü vardı. Bunun başını SBKP'nin içindeki bazı üyeler çekiyormuş. Bunlar SBKP'den başkalarının da çekmede rol oynamışlar.

Onların düşüncelerine göre, 56'dan sonra başlayan kapitalist restorasyon 85'lerde Gorbaçov'la iyice açığa çıkmış.

BKP-B devrimci-Komünist bir örgüttür. Cumhuriyetlerde örgütlenmeleri vardır. Özellikle Baltık Cumhuriyetlerinde etkinlikleri çoktur. Basında ve televizyonlarda çıkan Stalin ve Lenin posterleri bunlar tarafından taşınıyor.

Kafkasya'da da etkinlikleri var, ama basın bundan bahsetmiyor. Rusya'da legal parti kurulabilmesi için parti tüzüğü ve parti adresinin bildirilmesi gerekir. Bürokratik bu işlemler yerine getirilerek 6 ay önce legal örgütlerini kurdular.

Çıkan yasak "Rusya Komünist Partisi" içindir. Başka partiler legal olarak kurulabilir. Varolan diğer partiler "Rusya Komünist İşçi Partisi" ve "Birleşik Sosyalist İşçi Partisi" adlarını taşıyor. Bu partiler, anti-Brejnevi olup, katı olmamakla beraber anti-Stalinci bir çizgiye de sahiptirler. Ve aynı zamanda işbaşına parlamenter yollarla gelmeyi hedefliyorlar.

Hükümetin özellikle işçiler ve sendikalardaki BKP-B taraftarları üzerinde yoğun baskıları vardır. Bu yüzdendirki BKP-B işçilerin ve kolhozların içindeki üye ve taraftarlarının isim ve adreslerini hükümete bildirmemiştir.

Bu söylediklerim daha çok Rusya içindir. Özellikle Türki Cumhuriyetlerinde daha katı baskılar vardır ve buralarda illegal çalışmalar daha çoktur.

Ekonomik sorunları var. Matbaa satın almak istiyorlar. Kitle içinde çok tanınıyorlar, çok mektup alıyorlar.

RBKP'ye partiniz TKP/ML hakkında da bilgi verdim. Bizim, sizin ve BKP-B'nin katılabileceği üçlü bir görüşme yapmayı düşünüyoruz.

Mao'ya ilişkin henüz pek tahlilleri yok. Ama okuyacaklarını ve araştıracaklarını söylüyorlar. Sempatikle bakıyorlar.

4) TKP/ML: Bizim DEH ve dışındaki parti ve örgütlerle ilişkilerimizi daha da geliştirme ve uluslararası ilişkilere çeki düzen düşünce var. Bu anlamda üçlü bir görüşme yapabilir, yazışma, ortak açıklama ve bildiriler yayınlatabiliriz. Ayrıca ortak kampanyalarda yürütülebilir. İmkanlarımızı RBKP'ye de sunabiliriz.

Yürüteceğimiz ortak kampanyayı bir dahaki görüşmede neleşirebiliriz. Bu kampanya, Ekim devrimiyle ilgili olabilir. Avrupa çapında katabileceğimiz başka örgütlerle birlikte geniş katılımlı bir kampanya yürütebiliriz.

YKP/ML: Dünyada bugün birçok komünist hareket vardır. Şüphesiz ki bunların içinde anti Mao'cu ve anti Stalinci hareketlerin dışında, Mao ve Stalin'e ilişkin farklı görüşlerde bulunan hareketlerle ilişkiler geliştirebiliriz. Yeni yeni çıkan örgüt ve partiler var. Örneğin Portekiz'de PKP, Yugoslavya'da YKP gibi partiler var. Yine ayrıca Macaristan ve Romanya'da Komünist örgütler var. Ayrıca Sri-Lanka, Brezilya gibi deniz aşırı uzaklıklarda da temaslar yürütülmeli. Tüm bu örgüt ve partilerle ikili görüşmeler yaparak ortak sonuçlar çıkarabiliriz.

Kısaca size yeni oluşan yapılanmalara da değineyim. Önce Yugoslavya Komünist Partisi hakkında bilgi vereyim. 49'dan sonra Tito önderliğindeki YKP içinden ayrılıklar çıkıyor. Tito bunların çoğunu öldürüyor. Kalanların çoğu ise Rusya'ya sığındı. Yıllar sonra bunlar modern revizyonizmin iflasından sonra yeni YKP'yi kurdular.

Bunlar Yugoslavya'ya "Kızıl Kıvılcım" adlı bir gazete çıkarıyorlar. Yakın oldukları için temaslarımız olacak, görüşmelerimizin sonuçlarını sonra sizlere bildireceğiz. İlk görüşme tarihi 1.5 sene öncesine dayanıyor.

Macaristan'da "Sosyalist İşçi Partisi" var. Bakışı RBKP gibidir. Bunlarla sizinde görüşmenizi isteriz.

Romanya'da da "Romanya Komünist Partisi" adlı bir örgüt var. İşçi sınıfı içinde çalışmaları var.

Görüşme karşılıklı dayanışma ve yardımlaşma yönünde somut kararların alınması samimi bir atmosferde gerçekleşti.

DEVİRİMCİ ENTERNASYONALİST HAREKET İÇİNDE YER ALAN KARDEŞ ÖRGÜT VE PARTİLERE, MARKSİZM-LENİNİZM VE MAO ZEDUNG DÜŞÜNÇESİ HATTINDA YÜRÜYEN TÜM DÜNYA KOMÜNİST GÜÇLERİNE!..

Ön Açıklama: Dergimize faxla gönderilen TKP/ML (Türkiye Komünist Partisi/ Marksist-Leninist) Geçici Birleşik Merkez Komitesinin TKP/ML güçlerinin birleştiğini dünya komünist hareketine bildiren mektubunu olduğu gibi yayınlıyoruz.

PARTİZAN

Yoldaşlar,

1987 Ekim ayı içerisinde istenmeyen bir ayrılık yaşayan ve güçleri ikiye bölünen partimiz TKP/ML, bundan böyle bölünen güçlerini birleştirmenin, tekrardan tek bir örgüt olmanın sevinci ve coşkusu içinde olduğunu, kardeş örgüt ve partilere, tüm dünya komünistlerine duyurmaktan büyük bir mutluluk duyuyor.

TKP/ML güçleri Birlik Komisyonları, 1992 Nisan ayı içerisinde yapmış oldukları 1. Toplantıda, iki ayrı örgütsel yapı içerisinde kalmanını anlamsız olduğu, birleşerek tek bir örgütsel yapı içerisinde mücadele yürütmenin ideolojik ve siyasi temelini fazlasıyla var olduğu, aramızda var olan bazı görüş ayrılıklarının ise parti içinde iki çizgi mücadelesi anlayışına uygun davranarak çözülebileceği, dolayısıyla, bunu, örgütsel birlikle pekiştirmek gerektiği anlayışında birleşerek; TKP/ML'nin ideolojik, siyasi ve örgütsel çatısı altında, her iki tarafın mevcut Merkez Komitelerini ve altındaki tüm parti örgütlerini birleştirmek suretiyle, varolan güçlerin örgütsel birliğini gerçekleştirme kararı aldı.

Parti güçlerimizin yetkili organları, parti güçlerimizin birliğini bu

yöntemle gerçekleştirmeyi, mevcut durumda ve partimizin çıkarları açısından uygun bulduktan sonra, Birlik Konferansına gerek olmadığı, aramızda varolan ve bazılarına geçici çözüm bulunan sorunların kesin çözümü için, en kısa bir zamanda olağanüstü Konferans yapmak gerektiği sonucuna vardı.

Alınan tüm kararlar her iki tarafın Merkez Komitelerince onaylandı ve resmi hale geldi. Artık TKP/ML güçleri, tek bir örgüt olarak Geçici Birleşik Merkez Komitesi önderliğinde mücadelesini olağanüstü Konferansa kadar sürdürecektir.

Partimiz TKP/ML, gerek ulusal ve gerekse uluslararası alandaki sınıf mücadelesine ilişkin görevlerini, birleştikten sonrada, Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung hattında kalarak yerine getireceğini, ML/MZD bilimine yönelen her türden revizyonist, oportünist, Troçkist ve burjuva gerici saldırılara karşı, kararlılıkla karşı koyacağını ve bu mücadelede, ML/MZD hattında ısrarla tutunmanın can alıcı önemini ısrarla belirtir.

Partimiz TKP/ML, bundan bir süre önce, "DEH İÇİNDEKİ KARDEŞ ÖRGÜT VE PARTİLERE; ML/MZD HATTINDAKİ TÜM DÜNYA KOMÜNİST GÜÇLERİNE!.." başlıklı, "TKP/ML (TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ/MARKSİST-LENİNİST) 4. MERKEZ KOMİTESİ (ENTERNASYONAL BÜRO) imzalı, "OCAK 1992" tarihli gönderilen mektubu bugünde aynen geçerli kabul ettiğini, o mektupta konan anlayışları savunduğunu ve o anlayışlar doğrultusunda müca-

dele yürüteceğini bildirir.

Partimiz TKP/ML, DEH içinde yer alan örgüt ve partilerin, uluslararası Komünist Hareket (UKH)'in sorunları, DEH'in oynaması gereken fonksiyon ve 1984'de II. Konferansta kabul edilen DEH Deklarasyonu'nun niteliğine ilişkin mektubumuzda belirttiğimiz görüş ve önerilerimize karşı, görüş ve önerilerini bir an önce bildirmelerini, gelecek her türlü görüş ve öneriyi tartışmaya açık olduğumuzu önemle belirtirken; yayınlamış olduğumuz bu mesajla bir kez daha, DEH içinde yer alan örgüt ve partilere ikili görüşme talebimizi bildiriyor ve mevcut sorunlar hakkında tartışmak istiyor.

Partimiz TKP/ML, Türkiye proletaryası ve ezilen halkları adına, Gonzalo yoldaşın başkanı olduğu PKP (Peru Komünist Partisi) önderliğindeki Peru'da yürütülen halk savaşını yürekten desteklerken, bu mücadelenin günümüzde proletaryaya ve ezilen tüm dünya halklarına umut ve esin kaynağı olduğunu belirtir.

Partimiz TKP/ML, enternasyonal proletarya ve ezilen dünya halklarına sizler şahsında Komünist mücadeleciler selamlarımızı iletirken, dünya çapında Proleter Enternasyonalizmi'ni yüce ve muzaffer kılma ve ML'lerin birliğini sağlam temeller üzerinde daha güçlü ve etkin hale getirme görevinin, tüm ML güçlerin ortak davası olduğunu vurgular

Mayıs 1992, TKP/ML GBMK

LENİNGRAD'DA YKP/ML İLE BKP'BİNİN TOPLANTISINDAN

Rusya Birleşik Komünist Partisi (Bolşevik)'nin Sovyetler Birliğindeki Sosyalizm ve Güncel Konulardaki Düşünceleri.

1) Partimiz bugün sınıf mücadelesinin sorunlarına cevap vermeli ve zaten veriyorsa. Bugünkü siyasi değerlendirmelerimizin ve tahlillerimizin gerçeğe yakın olduğunu düşünüyoruz. Ekim Devrimi ile bugün arasındaki dönemin tahlil edilmesi de önemlidir. İnsanlara mevcut durumun nedeni hakkında inandırıcı yanıtlar vermeliyiz. Komünist fikirler, çevremizdeki bugünün taleplerine karşı yeniden doğmalı. Sosyalist yapılanmayla ilgili sorunların kompleks (karışık) ve çok olmasından dolayı bu tüm dönemin tahlil edilmesi zordur. Böyle bir tahlil için gerçekler elimizde bulunmaktadır. Gerekli olan ise, bu gerçeklerin doğru ve sınıf bakış açısından değerlendirilmesidir.

2) Ekim Devrimi, küçük burjuvazinin hakim olduğu geri kalmış bir ülkede yapıldı. Aynı gerçek, Çin için de geçerlidir.

3) Savaş komünizminin, ilk yıllarda burjuvaziye siyasi ve ideolojik olarak ezmek ve aynı zamanda güçlendirmek hedefi vardı. Burjuvazi savaşı kaybettikten sonra, o artık küçük savaşlar taktiğini benimsedi.

4) NEP'te birlikte sınıf mücadelesi, askeri biçimden ekonomik bir biçime dönüştü. Bu tip bir sınıf mücadelesine geçmek gerekliydi. Burjuvazi komünistlerin prestijlerinin (saygınlıklarının) arttığını görünce, kadrolara (bu güçlerin yönetim aygıtında yer almasından dolayı) sabotaj ve onların arasına girme gibi taktikler kullandılar. Komünistlerin yönetim mekanizmasındaki deneyimsizlikleri açıldı. NEP böyle bir deneyimin kazanılmasına yardım etti:

5) 1929'da Leningrad da okuma yazma bilmeyenler yaklaşık yüzde otuzdu, bu insanlar imza atmayı bile bilmiyordu. Aynı yüzyıla sahip bir kısım insansa biraz biliyordu. 1929 yılında çok kısa bir süre önce tek ülkede sosyalizm sorusu ileri sürüldü. Bu noktadan itibaren tartışma somut bir biçim aldı. Troçki, şüphesiz buna karşıydı ve onun itibarı yüksekti. Biz, 1925'de üretimin 1913 yılındaki seviyelere düştüğünü vurgulamak istiyoruz. 1929'da, kolektifleşme ve sanayileşme başladı. Troçkinin tersine, Buharin alçak gönüllülüğü yüzünden (kendisi sokaklarda bir çok zamanlar çocuklarla oynardı) parti üyeleri ve işçiler arasında popülerdi. Bu ise halkın, onun sağcı görüşlerini anlamasını engelledi. Kolektifleşme ve sanayileşme ile birlikte burjuvazinin ekonomik gücü elinden alındı. Emperyalist baskı, Bolşevikler kendiliğinden daha erken bir süre içinde tarım reformu yapmaya zorladı. Böylelikle, bu baskı henüz olgunlaşmamış seçeneklere sürüklendi ve bu reformlar sonuçta ciddi hataların ortaya çıktığı, hızlı ve şiddetli bir biçimde oldu. Faşizmin Almanyada ortaya çıkması ve yükselmesi, Stalin'in ve partinin 2. Dünya savaşının yaklaşmakta olduğunun ve sosyalist insanın (yapılanmanın) hızlandırılmasının mecbur olduğunun doğru olarak değerlendirilmesine sebep oldu. 1928'e kadar, Stalin'in muhalifleri doğrudan ona karşı değildi..

6) Devrimden sonra Troçki'nin grubu çok güçlüydü. Onun taraftarları Troçki'yi Lenin'den daha yüksekte gördüler ve "Troçki=Lenin" dediler. Zinovyev'in -özellikle Leningrad'da- çok fazla nüfuzu vardı. Uzun yıllar sürgünde beraber yaşadıkları için kendisi onun dostu olarak ortaya çıktı. Kirov, Stalin'in bugünün Lenin'i olduğunu söyleyen ilk kişiydi. Stalin taraftarları, Troçkistlerin baskısı altında Stalin'in prestijini yükseltmeğe zorlandılar. Ancak Stalin'in böyle bir pohpohlanmaya ihtiyacı yoktu. Onun alçak gönüllülüğü böyle şeyleri kabul etmezdi. Stalin'in Prestijinin yükselmesi 1934-35 yıllarında onun siyasi hattının sonuçları hissedilir hale gelmeye başlayınca zirveye çıktı. Stalin'in temel özelliklerinden ikisi, onun insanıcılığı ve alçak gönüllülüğüydü. Belirtilmesi gereken diğer bir gerçekte onun iki odalı basit bir apartmanda yaşadığı ve oğlunun bir kamp yatağında uyuduğuydu. Stalin'in Kirov'a saygısı çoktu ve Leningrad'a geldiğinde Kirov'un evinde kalırdı. Aynı şey, Kirov Moskovaya gittiğinde olurdu. Birbirlerine saygıları çoktu. Molotov'a ve Vorosilo'da Kirov gibi alçak gönüllüydü ve bağımsız siyasi faaliyet içindeydiler. 1925'te Kirov Leningrad'a Zinovyev'in yerine geldi. Zinovyev'in bu şehirde prestiji çok olduğundan ilk başta insanlar Kirov'un alçak gönüllülüğü, becerisi ve durmak bilmez çalışması ona Komünistler ve işçiler arasında haklı bir prestij kazandırdı.

7) Kirov'un suikaste kurban gitmesinin ardından parti ve önderliği endişe etmeğe başladı. Bu dönemde, bir sürü parti kadroları ve hükümetteki kadrolar burjuva gibi davranıyorlardı. Sosyalizmin burjuva üzerindeki zaferi bu kadroların "biz iktidarız" gibi düşüncelere sahip olmasına yol açtı. Sonra, parti içte bir temizliğe başladı, kısa bir süre sonrada muhalefetin parti ve ordu

İçindeki entrikaları açığa çıkı. 1936-39 döneminde, büyük sayılarda zulümler oldu ve bu partiyi sarstı. "O hainin oğlu veya akrabası" gibi muhakkak gözyle bakılan düşünceler bir güvensizlik ortamı şekillendirdi ve yarattı. Bu zulümler faşizm tehlikesinin ve 2. Dünya savaşının geldiğinin açığa çıktığı bir ortamda oldu. Parti, kişileri temizlemek zorundaydı. Tabiki ordu da aynısını yapmak zorundaydı. Bu 1936-1939 yılları arasındaki objektif durumdu. Ancak uygulanan biçim ve yöntemler yanlış. Biz aynı yanlış. Kültür Devrimi sırasında Çin'de de yapıldığını düşünüyoruz. MAO ZEDUNG'un hedefi burjuvaziyi ve parti içindeki sağcı muhalefeti ezmektir. Ancak uygulanan biçim ve yöntemler yanlış. Ve bu da sağın iktidarı ele geçirmesindeki neden oldu.

8) 2. Dünya savaşı Sovyetler Birliği'nde çok büyük bir yıkıma sebep oldu. Yaklaşık 20 milyon insan öldürüldü ve bir çok insan yaralandı. Binlerce fabrika yıkıldı, şehirler ve köyler dümdüz edildi. Amerika savaşın daha güçlü çıktı. Emperyalistlerin ülkemize müdahale tehlikesi gittikçe daha net görüldü. Ülke yeniden inşa edilmek ve ilerideki dönem için hazır hale getirilmeliydi. Bu dönemde ekonomik yeniden inşa mucizeleri yaratıldı. 1940'lara kadar Stalin bizzat sadece fabrikaların sayısını değil, onların her birinin üretim miktarını da biliyordu. 1949-1950'li yıllarda öyle bir gelişme yaşandı ki, Stalin'in fabrikaların sayısını bile bilmesi olanaksız hale geldi. Sanayi üretimi onun tahminlerini aştı. Bürokrasi bu üretim sürecinde çok büyük rol aldı ve problemler yarattı. Stalin, "Sosyalizmin ekonomik problemleri" adlı kitabında bu problemlere yanıt vermeye çalıştı. Stalin'in ölümünden sonra, Kruşçev bu problemlere yanıtlar verdi. Fakat bu yanlış bir yaklaşımdı, yani bunu sağcı bir yaklaşım olarak isimlendirebiliriz. Brejnev'le birlikte bu yaklaşım daha açığa çıktı. 20. Kongre genel sağcı yaklaşımın başlama noktasıydı. Kruşçev'in emperyalistlerle barış içinde beraber varoluş teorisi (anti-Leninist bir teori), halkımızın sahip olduğu gerçek ihtiyacın üzerine ayak basmıştı, yani barış içinde yaşamayı. Bu teori, 2. Dünya Savaşının fahrip edici sonuçlarından dolayı, halkımızda şekillenen psikolojik duygusalıktan istifade etti.

9) Eğer doğru yöntemler izlenseydi, partideki problemler 20. Kongreye kadar partinin kendisi tarafından çözülebilirdi. 20. Kongreden sonra bu imkansız hale geldi. Bugünün trajedisinin nedenleri, 20. Kongrenin sağcı çıkışında (dönüşünde) yatıyor. Bugün iktidarı elinde tutan Yeni Burjuvazi insanların bölünmesine neden oldu ve halkı açlığa sürükledi. yine Yeni Burjuvazi ulusal farklılıkları güçlendirdi ve çatışmalar dramatik bir biçim aldı.

10) Bugün, kapitalist restorasyon (yeniden inşa) çerçevesinde, yeni burjuvazinin değişik kesimleri arasında keskin çelişkiler vardır. Ama bu güçler halkla yüzyüze geldiğinde birleşmiş gözükmedirler. Yeni Burjuvazinin her kesiminin kendi partisi bulunmaktadır. Burjuvazi tam türdeş (yeknesak) değildir ve zaten de olamaz.

11) Yeni Burjuvazinin başlıca kanatları iki tanedir; Birinci kanat Batı sermaye modeline sahip ve bu kanadın temsilcileri perestroikanın güçleridir. Bu grup durumunu güçlendirmeye çalışarak Avrupa sermayesiyle ilişkiler geliştirdi ve onların yatırım yapmasını istemektedir. Şüphesiz batılı kapitalistlerin gelecekteki bir rakibi güçlendirmek gibi bir niyeti yok. Bu konuda, bu kanadın ciddi hataları bulunmaktadır.

12) Ağustos darbesiyle birlikte Gorbaçov'un liberal kanadı kenara itildi ve dizginleri daha gerici bir kanadın başına çeken Yeltsin aldı. Bu kanat temel toplumsal desteği elde etmedi ve şimdiki bu desteği almaya çabalyor. Siyasi düzeyde, bu kanat, çeşitli cumhuriyetlerdeki değişik sahte sosyalistler tarafından temsil ediliyor. Rusya Cumhuriyetindeki bu parti işçilerin sosyalist partisidir. Bunun patronları, yeni burjuvazinin bu kanadını destekliyor. Bu kanat siyasi arenada, hala başlıca yerleri tutmaktadır.

13) Yeni Burjuvazinin diğer güçlü bir kanadı da milliyetçi olan kanattır. Bu kanadı destekleyen siyasi partiler çoktur. Başlıca "Anavatan" ve "Yadigar (Hatıra)" partileri. Rutsky'nin grubu milliyetçi yeni burjuvazinin temsilcisidir. 17 Martta Moskova'da olan büyük toplanma milliyetçiler tarafından örgütlenmişti. Onların başlıca sloganı "Ne kızılar, Ne de beyazlar" dı. Onlar, aynı zamanda, işçilerin kafasını karıştırmak ve yurtsever güçlerin desteğini almak için kızıl bayrakları sallamaktan geri durmuyorlar. Milliyetçi yeni burjuvazi siyasi olarak gittikçe daha güçlü olarak ortaya çıkıyor ve bu günlerde çok daha küstahlaştı. Burjuvazinin bu kanadı, en gerici kesimdir. Sonuç olarak, bizim ülkemizde kapitalizmin yeniden imar edilmesi başarıya ulaşmayacaktır. Bugünün trajedisi sivil savaşa yol açabilir, bu bir 3. Dünya savaşının nedenide olabilir. Fakat kapitalizmin kendi pozisyonunu pekiştirmesi imkansızdır.

14) Çözüm, sosyalizm ve komünizm yolunda mücadele etmekte yatmaktadır. Bugün, ekonomik talepli birçok grev yürütülmektedir. Buna karşın çözüm kitle mücadelesini güçlendirerek yeni burjuvaziyi devirmeyi hedef alan genel siyasi grevde yatıyor. Partimiz, genel siyasi grev için sendikalarda ve işyerlerinde propaganda yapıyor. Sorunun çıkışı siyasi olduğundan yanıtlarında siyasi olmalıdır.

15) Önümüzdeki aylarda binlerce fabrika işçisi işten çıkartılacak. Açlık ve fakirlik, dramatik bir yükselme seyredecek. En önemli şeyde işçilerin siyasi bilinçlerinin yükselmesidir. Bu yolla işçiler problemlerini derinden anlayacaklardır. Hedefimiz olan genel siyasi grev, bizim merkezî siyasi görevimiz ve bu bizim iktidarı ele geçirme stratejimizi güçlendirecektir.

EMPERYALİST KIŞKIRTIMLARLA PARÇALANAN YUGOSLAVYA'DA YENİ OYUNLAR VE BOSNA-HERSEK SORUNU

Kanlı çatışmaların ardından, Slovenya ve Hırvatistan Yugoslavya federasyonundan ayrıldı. Onları, Makedonya ve Bosna-Hersek izledi. Ardından, Sırbistan ve Karadağ yeni "Yugoslav Federal Cumhuriyeti" olduklarını ilan ettiler: Böylece 2. Dünya Savaşı sonrasında çizilmiş olan Dünya siyasi haritasında ilk ciddi değişiklik gerçekleşti.

Emperyalistlerarası pazar dalaşı, bölgesel savaşları kışkırtarak, yerel güçleri besleyerek, çok etkin bir biçimde sürdürülmektedir. Doğu Avrupa ve Balkanlarda birinci derecede etkin rol oynayan Alman emperyalizmidir, sosyal emperyalizmin çöküşüyle birlikte açığa çıkan devasa pazarları hala hazmedemeyen, uzun sürede hazmedemeyecek olan Alman emperyalizmi, bugün için rakiplerine attığı farkı daha da açmaya yönelik saldırgan bir politika izlemektedir. Rakiplerinin aleyhine çıkan bu tarihi fırsatı sonuna kadar sömürecektir. Öylede yapıyor. Özellikle Alman emperyalizmi için Ortadoğu, Kalkaslar ve sıcak denizlere açılmada, Balkanlar her zaman anahtar bir rol oynamıştır. Alman emperyalizmi bu tarihi fırsatı yakalayacağı inancıyla çok önceden hazırlıklara girişmiştir. "Tuna stratejisi" olarak adlandırılan bu girişim, Main ile Tuna nehrinin birleştirilmesi ile, Alman emperyalizmi Kuzey denizinden, Karadenize kadar stratejik bir ulaşım hattına kavuşmuştur. Bugün izlediği strateji bu ulaşım hattını bir "iç su" yoluna dönüştürmektir. Hırvatistan ayağında onu Adriyatik denizine indirmektedir. Alman emperyalizminin bu yırtıcı stratejisi

Balkanlarda tüm dengeleri altüst etti. Sorun Hırvatistan ve Slovenya'yı çekip almakla sınırlı kalmadı, her gün yeni bir çatışma odağı olmaya aday, yeni bunalım alanlarının ortaya çıkmasına zemin hazırladı.

3 ocak 1992'de Hırvatistan'da barış imzalandı.

29 Şubat 1992'de, Bosna-Hersek, bağımsızlığını halk oylamasına giderek ilan etti. Makedonya'da aynı yolu izledi. Makedonya, Yunanistan'ın engellemesi yüzünden Türkiye ve Bulgaristan ile sınırlı bir tanınmışlık içinde sınırlı bir devlet tarafından tanıdı, ancak bu onu kanlı çatışmaların içine sürüklemekten kurtaramadı. Yugoslavya'yı oluşturmuş olan nüfus bileşimini hemen hemen olduğu gibi içinde barındıran Bosna-Hersek, bu özelliğinden dolayı "mini Yugoslavya" olarak da adlandırılmaktadır. Nüfusun yüzde 44'ünü Boşnaklar, yüzde 31'ini Sırlar, yüzde 18'ini Hırvatlar, kalanı değişik milliyetler oluşturmaktadır. Bosna-Hersek'in bu nüfus birleşimi, öteden beri Sırp ve Hırvat burjuvazisinin pazar iştahını körüklemekteydi. Diğer ulus burjuvazilerine göre daha gelişkin, devlet cihazının hemen hemen tümüne egemen olan Sırp burjuvazisi, kendi denetiminden çıkan Cumhuriyetlerden koparabildiğince büyük bir toprak parçası, stratejik öneme sahip yerler ve önemli sanayi tesislerini kendine katarak "Büyük Sırbistan"ı yaratmaya soyundu. Diğer ulus burjuvazileri içinde aynı şey geçerlidir. Savaşın niteliğinde baştan beri bu pazar dalaşı oluşturmaktadır. Bosna-Hersek ba-

ğımsızlığını ilan etmeye soyunduğu andan itibaren, Sırp burjuvazisi, yerli Sırp nüfus kozunu bağımsızlığı oynayarak engellemeye çalıştı. Bağımsızlıktan sonra yerel Sırp milisleri ve federal Ordu'yu harekete geçirdi. Boşnaklar ve Hırvatlar'da, "Bosna-Hersek yerel Komutanlığı" adı altında ortak milis örgütleyerek, Federal ordu ve Sırp milislere karşı koymaya başladılar; ancak bu çok gevşek bir oluşumdur. Hırvat burjuvazisi ortaklığın ardına sığınarak kendine olabildiğince yontmaya girişti. Kanlı pazar savaşını daha yeni bitirmiş görünen Hırvat ve Sırp burjuvazisi, aynı savaşı Bosna-Hersek'i aralarında pay ederek tamamladıklarını açıkladılar. Göreceli bir nüfus üstünlüğüne sahip olan Boşnak burjuvazisinin Sırp ve Hırvat burjuvazisi karşısındaki cılızlığı, bu paylaşımı engellemekten uzaktır. Bosna-Hersek'te savaş esas olarak Sırp ve Hırvat burjuvazisi arasında paylaşım sorunuydu.

28 Nisan 1992'de AT gözetiminde Lizbon'da yapılan görüşmeleri ilk önce protesto edip daha sonra katılan Hırvat ve Boşnak liderlerden Bosna-Hersek Cumhurbaşkanı İZZETBEYOVIÇ dönüşünde Saraybosna Havaalanında, Sırp ordusu tarafından esir alındı. Tam bir traji-komediye yaşanan bu olay, Boşnak burjuvazisinin de gerçek durumunu ortaya serdi.

28 Nisan 1992'de Sırp ve Karadağ ortak parlamentosu, yeni "yugoslavya Federal Cumhuriyeti" kurulduğunu ilan etti. kısa bir süre sonra Sırp burjuvazisi, bu yeni oluşuma dayanarak, yeni "Yugoslavya Federasyonu Başkanlığı" Federal ordu birliklerine

emir verme konusunda "yasal dayanağı bulunmadığı" nı açıkladı. Sorunun Bosna-Hersek'in iç sorunu olduğunu kendilerinin oturup çözmeleri gerektiğini vurguladı. İzzetbeyoviç'in değerlendirmesiyle "Ordu Sırp çetelerin emrine verildi."

3 Ocak 1992'de Hırvatistan ile Sırbistan arasında imzalanan "Barış antlaşmasını denetlemek" üzere Bosna'da Karargah kuran Birleşmiş Milletler Barış Gücünün koruma alanının Bosna-Hersek'e dek genişletilmesini" isteyen Cumhurbaşkanı İzzetbeyoviç'in uluslararası alandaki tüm girişimleri sonuçsuz kaldı. Türkiye üzerinden çalınan Amerikan kapısı hiç ses vermedi. Özal'dan Ecevit'e kadar uzanan histerik çılgınlık Türk Devleti'nin uluslararası durumunu bir kez daha sergilemekten öteye gitmedi, itibarlı itibarsızlık!

Mayıs ayının birinci haftasında, Sırp ve Hırvat liderler Avusturya'nın Graz (kendi) Havaalanında gerçekleştirdikleri "Bosna-Hersek zirvesinde", Bosna-Hersek'i üç parçaya paylaştırdıklarını "Bosna-Hersek Cumhuriyetinin yeni haritasının 15 Mayıs'a kadar hazır olacağını" açıklayan NEUC KRONC gazetesini (Avusturya), bunun Sırpların istedikleri "Kantonal sistem" olduğunu vurguluyordu. İşin ilginç yanı, Nüfusun yüzde 44'nü oluşturan Boşnaklara toprakların yüzde 20'sinin hak görülmesiydi. Bu gelişmeyle birlikte ABD ilk kez ağırlığını koyuyordu. "Bosna-Hersek'te Müslümanlara ve demokratik yolla işbaşına gelmiş meşru hükümete söz hakkı verilmeyen bir anlaşmanın kabul edilmesi mümkün değildir" şeklinde açıklamada bulundu. Gerçekten de 15 Mayıs'ta Sırp ve Hırvat burjuvazileri yeni Bosna-Hersek haritasını çıkardıklarını, ikinci adım olarak AT gözetiminde yapılacak Bosna-

Hersek Konferansı'na sunup onaylatmayı planladıklarını açıkladılar. ABD, Balkanlarda kaybettiği inisiyatifli yeniden kazanma fırsatını Bosna-Hersek'in bu "gizli" paylaşımına karşı, "bağımsız bir devletin ve "demokrasinin korunması" örtüsü altında yakalayabileceğini gördü. Hemen hare-

Emperyalistlerarası çelişkilerin en önemli düğümü Balkanlar da atılmaktadır. Tarihi bilgiler ışığında bu sorunu tahlil etmek ML'lerin önünde duran en önemli görev olmalıdır. Uluslararası dağınıklığa rağmen uluslararası ML hareket bu sorunda inisiyatifini koymalıdır. Emperyalistlerarası bu yağma seferlerini teşhir etmelidir.

kete geçti. 23 Mayıs 1992'de ABD Dışişleri Bakanı Baker, Lizbon'da katıldığı AT Dışişleri Bakanları toplantısında yaptığı konuşmada, uluslararası işbirliği ve Sırbistan'a askeri müdahale çağrısında bulundu. Avrupa Topluluğu'nu da çok daha sert tavrı almaya çağırdı. Bunu, "BAB Genel Sekreteri Willem Von Bekelen, BBC Televizyonuna verdiği demeçte, ilgili tarafların onayı alınmadan da <Yugoslavya'ya sınırlı bir askeri müdahale yapılmasını> savunduğu" açıklaması izledi. Emperyalistleri hergün biraz daha karşı karşıya getirmeye yüz tutan Yugoslavya sorununun bir "istikrar" kavuşturularak durulması zorunlu hale geldi! Özellikle ABD ve İngiltere Emperyalizmi, Avrupa'nın arka bahçelerinde Alman emperyalizmi ile bugün için yüz yüze gelmek istemiyorlar. Son dönemde Sırbistan'a karşı "hoşgörüsüz" bir tavır takınmalarının al-

tında bu neden yatmaktadır. İngiltere ve Amerika, Alman emperyalizmi karşısında Sırbistanı baştan beri destekleyen taraftaydılar. Ama artık Sırbistanın savaşta ısrar etmesi Alman emperyalizminin hergün biraz daha yayılması anlamına gelmektedir. Bundan dolayı zor yoluyla da olsa Sırbistan'ın durdurulması gerekiyor. Soruna yeni bir boyut kazandıran Sırbistan ile Rusya arasında sessiz sedasız kurulmuş bulunan yeni bir ittifak ilişkisidir. "Yugoslavya Federal Cumhuriyeti" AGİK Platformunda yaptırımlardan kurtaran Rusya oldu. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde aynı korumacılığı sürdüren Rusya, emperyalist çelişkilerin düğümlediği Balkanlarda "Pan-slavizm" koruyuculuğu adına kendisi içinde oturulabilecek bir köşe aramaktadır. **KAMBERSİZ DÜĞÜN OLMAZ!**

ABD, "Körfez Savaşında" yaptığı gibi, Birleşmiş Milletler Şemsiyesi altında benzer bir müdahaleyi Balkanlar'da uygulatabilmek için, Güvenlik Konseyi'ni oluşturan Daimi üye'lerin tümünü ikna etmek zorundaydı. Oysa Çin ve Rusya'nın ikna edilmesi oldukça güç görünüyordu. Bu koşullarda, AGİK Şemsiyesi altında NATO yada BAB devreye sokma çabaları gündeme geldi. Herhalükarda, uluslararası bir emperyalist koalisyon, askeri yolla Balkanlara çöreklenmek için taşları döşemeye başladı.

Tüm emperyalistler, Almanya'nın yayılmacılığının engellenmesinde, bu yolun kullanılmasında hem fikir görünüyorlar. ABD'nin çok keskin Avrupa'cı kesilmesi, Baker'in, Avrupa'nın askeri güç kullanması gerektiği şeklinde açıklamaları, bu yönde yeniden inisiyatifli kazanma çabalarıdır. Sırbistan'ın güç kullanarak ezilmesi Alman emperyalizminin bugünkü çıkarlarıyla da uyum içindedir. ABD, bugün Al-

manya ile açıktan karşı karşıya gelmekten özenle kaçınarak inisiyatifli ele geçireceğine inanıyor. Çünkü Almanya'nın saldırgan emperyalist politikaları Avrupa ve BDT dahil tüm bölge devletlerini tedirgin ediyor.

Yugoslavya sorusunda çok daha netleşmiş olarak açığa çıkan şu oldu. Avrupalı emperyalistler arasında pazarların paylaşımında çıkarların birliği yerine, çıkarların çatışması esas rol oynamaktadır. ABD'de bu çelişki olgunlaşmaya kadar bekleyip, itiraz edilmeyecek bir şekilde, Birleşmiş Milletler Şemsiyesi altında müdahaleyi örgütledi. Emperyalistlerarası çelişkiler kızışmakla birlikte, bugün baş çelişki hala emperyalizm ile ezilen halklar arasındaki çelişkidir. Aralarında birbirinin alçihine en azami olanı yontma çabasına rağmen, emperyalistler ası çelişki açık çatışmaları gündeme getirecek olgunluğa erişmemiştir. Bugün, şu yada bu gerekçenin ardına gizlene-

rek, ezilen halklara karşı cylemlerinde emperyalistler birlikte hareket etmektedirler. Baştan beri birbirinin alçihine kıskırtıkları Yugoslav uluslarının kurtarıcısı pozları takınmaları, emperyalizmin alçıklığıdır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi yaptırım kararları yeni "Yugoslavya Federal Cumhuriyeti'ne" karşı "Toptan Ambargo" niteliğindedir. ABD veto oyu kullanmalarını için Çin ve Rusya'yı "ikna" etme sorumluluğunu üzerine almıştı. Aynı zamanda Fransayı da hoşnut kılan tavizleri düşünen ABD oldu.

Federal ordu, yaptırımlar daha tartışılırken, ağır silahların önem-

li bölümünü alarak Sırbistan'a çekilmeye başladı. Sırp milisleri, kendi yerini dolduracak biçimde silahlandırıp, askeri üsleri devretti. "Yaptırım"lardan kurtulabilmek için Federal ordu tamamen çekilse bile Sırp milisleri kazanılan mevzileri koruyacaklardır.

"Yaptırım kararları" bugünkü Miloseviç Hükümeti'ni düşürmede iç muhalefete önemli bir mevzi kazandırdı. Miloseviç Hükümeti yerine, daha "barışçı" bir hükümetin işbaşına gelmesi durumunda bile Bosna-Hersek'te kazanılmış pazarları Sırp burjuvazisi, önemli tavizler elde etmeden kendiliğinden bırakmayacaktır.

Bosna-Hersek fiilen Sırp ve Hırvat burjuvazisi arasında

paylaşımıştır. Sırada ikinci bir Bosna-Hersek olmaya aday olan Makedonya sorunu bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Yaptırım kararları Bosna-Hersek'le ilgilidir. Sırp burjuvazisi bu kez Makedonya'ya yönelecektir.

Makedonya, yalnız Sırp burjuvazisinin değil, aynı zamanda Bulgar, Yunan ve az da olsa Arnavutluk burjuvazisinin hak iddiasında bulunduğu bir alandır. Bağımsız bir Makedonya yerine Sırbistan'ın boyunduruğunda bir Makedonya başta Yunanistan olmak üzere Bulgaristan ve Arnavutluğun da tercihi olmakla birlikte, her an bu devletler arasında

kanlı çatışmalara yol açacak çelişkileri de barındırmaktadır. Makedonya'nın halen tanınmaması Sırp burjuvazisini cesaretlendiren önemli bir unsurdur!

Hiç kuşku yok ki Sırp burjuvazisi, Makedonya'dan önce Kosova'ya yönelecektir. Zor yoluyla ezmenin yanısıra, zayıf bir ihtimal de olsa, gasp ettiği "özerk" hakların bir kısmını tanıyabilir, ama, Arnavutluk'la birleşmek isteyen bir Kosova'nın ayrılma hakkını asla tanımayacaktır!

Yugoslavya sorusunda tek tek ve bir bütün olarak emperyalistlerin takındıkları tutum, bir dönem boyunca izleyecekleri temel hatı sunması açısından büyük önem taşımaktadır. Emperyalistlerarası dalaş, yeniden Rusya'nın da taraf olarak katılmasıyla, Avrupa kıtasında çok karmaşık bir hal aldı. Belli belirsizde olsa yeni çıkar koalisyonlarının nüveleri oluşmaktadır. Bu oluşumların gelecekte alacağı biçimleri doğru tahlil edebilmek için bugünkü

başlangıcı doğru kavramak proletaryanın uluslararası taktik birliğin oluşturulmasında büyük önem taşımaktadır.

Emperyalistlerarası çelişkilerin en önemli düğümü Balkanlar da atılmaktadır. Tarihi bilgiler ışığında bu sorunu tahlil etmek ML'lerin önünde duran en önemli görev olmalıdır. Uluslararası dağınıklığa rağmen uluslararası ML hareket bu sorunda inisiyatifini koymalıdır. Emperyalistlerarası bu yağma seferlerini teşhir etmelidir.

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLARI BİRLEŞİNİZ!

O'NU KOMÜNİZM MAHVETTİ

Başlığı, 23 Nisan tarihli Tercüman Gazetesi'ndeki bir haber üzerine ("Beni bu havalar mahvetti" dizesinden esinlenerek) seçtik. Çünkü, Tercüman'ın anlattığına bakılırsa, Andrei Chakitilo'yu Komünizm mahvetmiş...

Andrei Chakitilo, Tercüman Gazetesi okumadığı için imanı ve bilinci eksik kalmış. Bu yüzden de kendisini "Rostov Canavarı" yapan olaylara sürüklenmiş.

Zamanında, muhtemelen iyi niyetli, temiz bir gençmiş. Öylesine ki, eğer Komünistlerin tuzağına düşmeseymiş, belki de sünnet olacak, Müslüman olduktan sonra, (zaten yavaş yavaş Müslüman olan bütün Hristiyanlar gibi Hak Dini'ni seçecek ve) belki de Muhammed Çikolata adını alacaktı...

Ama neçereki iblis Komünistler ona şarap içirmişler -Kötü yola düşürmüşler... Marksist-Leninist Enstitüsüne kaydedip, eğitmişler. Lenin'in "On derste, nasıl cinayet işlenir?" kitabını okutmuşlar ve Andrei Chakitilo'ya altı defa hatim ettirmişler. Sonra onu "direksiyon derstleri"ne almışlar ve burada gösterdiği üstün başarı üzerine bir-iki plaket verdikten sonra, Partiye üye kaydetmişler ve Rostov Bölgesi'nde faaliyette görevlendirmişler...

Zaten bu Enstitü değil mi ki öteden beri canavarlar yetiştirir. Andrei'de acayip bir canavar olmuş.

Bay Andrei Chakitilo büyük gayret göstermiş. Tercümanda verilen bilançoya göre çokta başarılı olmuş.

Fakat onu kızdıran; görevine sadık bir kişi olduğu ve rekor sayıda tecavüz, işkence ve cinayet işlemesine rağmen, bunun takdir edilmemesi, gene de üstlerinden azar işitmesi, istasyonlarda ya da pis otellerde celemek zorunda kalması ve marlboro bile içememesiymiş.

Zavallı Chakitilo!

Türkiye'de Özal'ın hükümet olmasından sonra, Rusya'nın dahi ufkunu parlatan ve lütfen olarak tecrübe-lerinden yararlandırılan o en şirin "serbest pazar ekonomisi"nin ve o en güzel "Demokrasi"nin nihayet "Demirperdeyi" kaldırdığımız -bütün bunlar hemen yanında olduğu halde- farketmeden (18 i kadın, 21'i erkek ve 14'ü kız çocuğu olmak üzere) o zamana kadar öldürmüş olduğu 53 kişiye yenilerini eklemeye devam ediyor, Glasnost ve Prestroyka'dan habersiz, daldırılmış tenhalarda avlanıyormuş ki, zabıtlar yakalayıp zabıt tutmuşlar.

*

Şimdi yargılanıyor.

Tabii ki pişman olmuş.

O, Komünizmin ne kadar kötü bir rejim olduğunu, karakolda, hemen ilk derste öğrenecek kadar zeki.

Artık Yeltsin'in ilke ve inkılaplarının tam doğrultusunda yürüyor.

Ve tabii ki bu samimi hareketinden dolayı, güvenlik kuvvetleri tarafından iyi muamele görüyor.

-Ömrü uzun adam, halbuki Tercüman, kaç zamandır, Komünizmin nasıl canavarlaştırıcı bir rejim olduğunu anlatırdı da bir türlü kabul etmek istemezdi. İtiraf etmesi için, başına bunların gelmesi mi gerekirdi?-

Mahkemede demişki:

"Ben Komünist sistemin bir ürünüyüm." Eskiden iyiydim ama "Marksist-Leninist Enstitüsü"ne girdim, partiye üye oldum ve bu hale geldim."

Komünizm böyle işte!

İnsanları canavar yapıyor!

Enstitüye alıyorlar, sonra bir de bakıyorsunuz, Rostov Canavarı, Kiev kasabı olmuş kişi... Bir de faraza bize, ya da Arabistan'a bakın: Hiç canavar var mı? Hani bizde hiç Siverek canavarı, Manisa kasabı var mı?.. Sonra bizim memurlarımızın hepsi marlboro içer, görevleri gereği gezmek zorundalarsa, tertemiz Hiltonlarda kalırlar. Bir kere müslüman ülkede pis otel olur mu?.. Müslüman ülkede pis otel yoktur, çünkü otellerin temizliği imandan gelir. Sonra ne demek şeflerin memurlara kötü davranması?... Chakitilo "özgürlüğü seçerek" Arabistan'a iltica edipte bir görseydi. Müslüman ülkelerde Şeflik falanda yoktur. Şeyhlik vardırki, onlara da zaman zaman memurlar kötü davranırlar. Tabi müferrittir. Böyle hallerde Ayet-i Kerime'den ilgili ayet ve sureler okunarak ayınlırlar.

*

Eğer yadırgansa bile, mazur görülmesini rica edelim. Böyle bir haber dalgayı yüz kere hakediyor.

Çünkü bu en kabasından köylü cuhelasını istismardır. En bayağı vicdan muafiyeti, düşüklük ve insanda öğrenme uyandıran bir ikiyüzlülüktür.

Tercüman bu haberi kimler için yazdı?

Az buçuk kültürlü, aydın kimseler komünizme karşı da olsalar, böyle bir habere gülerler. Bunu Tercüman'da tahmin edebilir.

Tercümanın bu haberi kimler için yazdığı haberin verilmiş biçiminden belli. Üst başlık şöyle:

53 kişiyi öldüren Rostov Canavarının itirafı."

İtiraf, saklanmakta, kabul edilmemekte olan bir gerçeğin, nihayet açıklanmasıdır. Peki, bu canavar kişi neyi, hangi gerçeği açıkladı? Şimdi haberin başlığına bakarak bunu anlayalım:

"Beni Komünizm Canavar yaptı"

Haberin verilmiş biçiminden anlaşılıyor ki, Tercüman, kendi canavarlığını komünizme yıkan bay Andrei Chakitilo ile aynı görüştür.

Tercüman "itirafı" kendini doğrulayan bir alıntı gibi sunmaktadır. Güya, pratik. Komünizm hakkındaki iddialarında onu doğrulamıştır.

Komünizm hakkında böyle ipe sapa gelmez itiralar yıllarca yapılmıştır. Basın, radyo, Televizyon ve yerel bilgilç siyasi eşraf tarafından yanılmaya gayreti yıllarca... yıllardır sürdürülmüştür, sürdürülmektedir. Kasaba Din ve Namus hakkındaki geleneksel köklü yargılara dayanılarak reddini sağlamak üzere komünizmin "ana, bacı tanımamak" olduğu, "şapkayı kaptıya astuktan sonra, rahatsız edilmeden, istediğin kadınıla düşüp kalkmak demek" olduğu yıllarca empoze edilmiş, sonuçta alınmıştır.

Komünizm hakkında, kendi başına, bağımsız ve gerçekten dayanakları olan açık bir fikir edinme gayret, imkan ve kültüründen yoksun, milyonlarca kimsemiz, cahil bırakılmış milyonlarca insanımız, bunları kabul etmiştir.

Böyle yanıtlanmış kimseler, tarihin bu vaktinde azalmıştır, ama hala vardır, hala milyonlardır.

Tercüman haberini işte "ancak bu kesim için yazmış olabilir. İşte bu sebeple o cehaleti kaşımakta, onu istismar etmekte, bataklıktan yükselmeye devam ettikçe o mecus koku, soluklanmakta, yaşamakta, orada hayat bulmaktadır.

*

Benzeri olaylar, dünyanın birçok ülkesinde olmuştur, olabilir. Ama Tercüman gibi, içinde yaşadığımız dünyanın sileli rezaletinden yolunu bulan basın organları, yalnızca böyle olanları; ve böyle olanları içinde de temeli, ideolojik kanıtlanma unsurları, bütünüyle çürümüş olan akımları temsil edenler; gazete basıyorlar, ama ancak cehalet ve küf piyasasına satıyorlar. Bütün umutları ve gayretleri bu piyasanın elden gitmemesi, aksine genişlemesidir.

Tercümancılar, kendi deyimleriyle "menfur" bir rejimi -Brejnevçilerin lök gibi diktatörcü kapitalizmini "Komünizm" olarak yutturmayı; o rejimi bile açıklamayacak, Brejnevci emperyalist Rusya'yı bile karakterize edemeyecek olan- çünkü, bay Andrei Chakitilo bir ruh hastasıdır- böyle canavarlıkları, yalnızca Komünist olan kimselerin yapabileceğini kabul ettirmeyi, yutturmayı deniyor.

Bu ellerini yirmi dört saat iftira fıçası içinde tutarak, oradan cereyan almakla olur. Ve Tercüman gazetesi bunu Al-Baraka Türk hesabına, Dünyada Amerikan sultanı, çölde sultan Şeyh Abdullah Bin Ticaret El Yağma'lar hesabına, şükür ve ahret nağmeleri ile bütün dirayeti kırılmış, afyonlu bir toplum elde ederek, hayaletler üstünde devran sürmek hesabına yapıyor.

Bu da, tabi ki adice ve tiksindirici oluyor!

*

Basının, toplum hayatındaki, o çok tekrarlanan genel işlevini düşündükçe, bir gazetenin böyle bir piyasaya satarak, sadece ticaret yapmaktan öte, böyle bir piyasayı yaratmaya çalışmasının ne büyük bir bayağılık, ne büyük bir kötülük olduğunu anlıyorsunuz.

Gazeteler, güya aydınlatıcı olacaklar... Tercüman hepten ölü toprağı satıyor.

Komünizme karşı olunabilir. Ona karşı propaganda yapılabilir. Böyle bir propaganda için, çeşitli olaylardan yararlanılabilir... Bazı olaylar rejimin niteliğini yansıtır çünkü. Mesela bir İranga olayı Amerikan rejiminin karakterini bir oranda açıklayabilir. Ya da, diyalim meclis kürsüsünden açıklamaya çalıştıkları fikirlerini; seçim zamanı halk içinde kuşkusuz daha radikal, daha geniş açıklayarak ve onlardan oy alarak ve onların vekili olarak parlamentoya gelen, Kürt milletvekillerinin parlamentodan kovulmaları, susturulmaları... Mesela bu olay bizim Demirgirasimizin boy ölçüsünü aldığı için, rejimi açıklayıcı bir haber olabilir; yada, örneğin, Uğur Mumcuyla yaptığı röportajda, "son darbeyi defalarca vururuz" diyerek, resmen ölü dövmeye niyetli ve müsait olduğunu açıklayan Genel Kurmay Başkanı'nun beyanları böyle bir nitelik taşıyabilir... Hatta madam Manukyan'ın vergi rekortmenliği de böyle bir haber olabilir ama Örneğin tecavüz edilmiş cesedi bir inşaatta bulunan dört yaşındaki kız çocuğunun haberi böyle bir nitelik taşımaz, ya da ona ve kimbilir daha kaç çocuğa tecavüz ederek öldüren sapık caninin kişiliği...

Ama Tercüman, bir ruh hastasının, bir sapkın delinin cinayetlerini ve (bizim kendi ülkemizde mahkemelerde sayısız örneğini gördüğümüz) itirafçı yaranma sözlerini alıyor ve sözde haber yapıyor. Öyle bir haber yapıyorki, Tercüman'ın, Komünizm hakkında, 53 cinayet işleyen o sapkın kişiyle aynı fikirleri paylaştığını öğreniyoruz ve bu fikre göre: Marksist-Leninist Enstitüsünde okuduktan sonra partiye girenler Bay Andrei Chakitilo gibi, birer sapık canilere dönüşüyorlar.. Komünizmde işte böyle canilik ve sapıklık oluyor.

*

Biz, Kuruşçevin, Brejnevin ve öteki takipçilerinin başında bulunduğu o rejime karşı her zaman propaganda yaptık. Onlar ve rejimlerinin sosyalizmle hiçbir alakasının olmadığını yıllarca açıkladık. Orada rejim emperyalist, burjuva ve halka karşı baskıcı, bayağı kapitalist ve sömürücü bir rejimdi. Böyle bir rejimin kendisinin sosyalizm olduğu yolundaki propagandası, Tercümanında doğru sözlü bir gazete olduğu kadar önem taşıyabilirdi. Böyle bir rejim elbetteki sosyalizm değildi. Ama Bay Andrei Chakitilo gibi adli-Psikolojik vakalar, kuşkusuzki bizim için propaganda malzemesi olamazlardı. Belki herşeydik ama ne karga ne mağribiydik. Ancak Mağribi olsaydık ki o zaman sosyalist olmayan bir rejim hakkındaki yanlışlamaları fırsat bilip "mal" sansaydık. Ancak karga olsaydık ki, bir sapkın eseri olan cilli üç cesedin propagandadan açısından bayağı lezzetli olduğunu düşünseydik...

AFRİKA ULUSAL KONGRESİ LİDERİ SAYIN NELSON MANDELA

Ön Açıklama: Türkiye'deki Anti-demokratik uygulamaları ve Kürt ulusuna yapılan baskıları kınamak amacıyla T.C'nin verdiği "Atatürk Barış Ödülü"nü reddeden Güney Afrika Ulusal Kongresi Lider NELSON MANDELA ya TKP/ML-EB (Türkiye Komünist Partisi/ Marksist -Leninist Enternasyonal Büro)nun gönderdiği mesajı olduğu gibi yayınlıyoruz.

PARTİZAN

Türkiye Cumhuriyeti devletinin "Atatürk Barış Ödülü"nü kabul etmediğinizi öğrenmiş bulunuyoruz. Bu tutumunuzu övgüye değer buluyoruz.

Çünkü, herşeyden evvel bu ödülün temsilcisi olan Türk devletinin niteliği ile, şahsınızda simgeleşen "nihai barış", "ırkçılığa ve şovenizme karşı mücadele", "insan hakları", "Halk demokrasisi" gibi erdemler çelişmekteydi.

Çağdaş vasıfların hiçbirini barındırmadığı halde, "çağdaş" sıfatlarla ödül vermeye kalkın, kendi ilkelliğini ve gericiliğini kamufle etmeye çalışan Türk devletinin ilkel kurnazlığını, çağdaş normlarla hareket ederek açığa çıkartmanız, TC faşizmi için bir şamar olmuştur.

Bu anlamlı tutumunuz aynı zamanda sizi ödül müptelası yerine koyanlar içinde büyük bir yanılığın teşkil etmiştir.

Dünya halklarını tehdit eden en büyük emperyalist askeri kuruluş olan NATO'nun eski sekreterlerinden Joseph Luns'a; ve Türkiye'nin politik tarihinde idamlarıyla, sorgusuz sualsiz katliamlarıyla, işkenceleriyle, Kürt ulusuna yönelik katliamlarıyla, her türlü demokratik kurumların yasaklanmasıyla acı ve derin izler bırakan 12 Eylül askeri faşizmi döneminin, karanlık lideri Kenan Evren gibi emperyalizm, faşizm terminolojilerinin birbiriyle iç içe geçen, en uçtaki temsilcilerine uygun görülen, her türlü demokrasilerden uzak bir rejimin, faşizmi simgeliyen bir ödülüne elbetteki layık olamazdınız.

Bu anlamda; "insan hakları", "demokrasi", "düşünce özgürlüğü", "ezilen ulus ve milliyetlerin tam hak eşitliği" gibi demokratik ve ilerici kavramlara hala günümüzde de son derece uzak olan faşist TC'nin ödülünü elinizin tersiyle iterek, tercihinizi çağdaş kavramlardan ve insanlık onurundan yana yapmanız sizi bir kez daha yüceltmıştır.

Hayatının 27 yılını Güney Afrika Cumhuriyeti rejiminin ırkçı faşist zindanlarında geçiren, ömrünü siyah halkın haklı ve onurlu mücadelesine adayın ve bu kutsal mücadelede simgeleşen Mandela'yı, TC gibi bir başka ırkçı faşist rejimin

ödüllendirmeye kalkışması ve demokrat, yurtsever bir politik karakterin kendi nitelikleriyle çelişen böyle bir ödülü benimsemiyeceğini farkedememesi, ödül sahipleri için bir gaflet olmuştur.

Anti-faşist, devrimci, yurtsever, demokrat güç ve kişilerin anti demokratik baskı ve yaptırımlar altında hala inletildiği, Kürt ulusu ve azınlık milliyetlerin son derece katmerli bir ulusal baskı altında tutulduğu, son Newroz bayramı örneğinde olduğu gibi, TC'nin ulusal katliamlarının hala sürdüğü, ulusların tam hak ve eşitliği ilkesinin zerresinin bile hala uygulanmadığı mevcut Türkiye koşullarını, şahsınızda demokratik görünümle özdeşleştirmeye çalışan TC'nin iki yüzlü emellerini deşifre etmeniz, Türk resmi makamlarını öfkelenmiş gözüküyor.

Varsın öfkelenirsin! Çağın karanlığını temsil edenlerden ödül ve övgü yerine öfke almanız, gerçekte sizi bir kez daha aklar.

Sayın Mandela,

Bir, iki konuya daha değinmek istiyoruz. Öğrendiğimize göre ödülü reddettiğinizde tavrınızın "Atatürk'ü hedeflemediğini" belirtiyorsunuz. Bu sözlerinizle Atatürk'ü tasvip edip etmediğinizi bilmiyoruz ama, bu ülkede yaşayan insanlar olarak halkımızdan, Kürt ulusuna kadar her türden baskıların kökleştiği mevcut TC rejiminin temellerinin bizzat Kemal Atatürk tarafından atıldığını iyi biliyoruz. Halkınızın ve sizin çok iyi bildiğinizi sandığımız şovenizmin ilk katı uygulamaları bizzat Atatürk döneminde başlatılmıştır. Kemalizm dendiğinde akla ilk gelen tek partili ve demokratik kurum ve kuruluşlardan arınmış, Dersim, Şeyh Said, Ağrı, Zilan gibi Kürt soykırımlarının dorukta olduğu bir dönem akla gelir. Askeri darbeleri de içinde barındıran sonraki süreç ise Kemalizm'in uzantısıdır. Ve Kemalizm mevcut sistem ve rejimi resmi ideolojisidir. Ve aynı zamanda bir tabusudur.

Gerçi Kemalizmde birçok çevreler ilerici ararlar. Bunu da Kurtuluş Savaşındaki, bazı emperyalist güçleri hedefleyen, ama aynı zamanda sırtını diğer emperyalist güçlere dayayan güdük anti-emperyalist karakteriyle temellendirmeye çalışırlar. Ve bütünden yoksun tahlillerle, sadece kurtuluş Savaşındaki güdük tavrından yola çıkarak, Kemalizmin karakterine ilerici atıflarda bulunurlar. Bu yanılgılarıyla da, -niyet ne olursa olsun- Kemalizmin ırkçı ve faşist çehresini göremezler.

Değirmek istediğimiz diğer bir konuda, zindanlardan çıktıktan sonra haklı mücadelenizde diplomasini öne çıkartmanız üzerine.. Mücadele biçimlerinde diplomasini de reddetmiyoruz. Ama, Güney Afrika rejiminin bizzat sırtını dayadığı ve siyah halkın ırkçı ve sosyal baskı altında tutulmasında tayin edici rolü olan emperyalist sisteme karşı, diplomatik ilişkilerin radikal mücadelelerin önüne çıkartılması, halkınızın köklü kurtuluşunu getiremeyeceği düşüncesindeyiz.

Ve yine kanımızca bu tutumunuzu devam ettirdiğiniz müddetçe, sizin ve halkınızın on yıllardır altında tutulduğu faşist baskıların gerçek nedeni olan emperyalizmi yadsımaya kadar götüreceği görüşündeyiz. Ki, bu da bizleri üzer.

Unutulmamalıdır ki, "insan hakları", "demokrasi", "özgürlük" gibi çağdaş erdemlerle tellallık yapan emperyalist haydutlar, gerçekte gerici emperyalist savaşlarla, ulusal ve sosyal baskılarla dolu sicillerini gizlemeye çalışmaktadırlar.

Bu eleştirilerimizi de dikkate alacağınızı umuyoruz. Mektubumuzun konusu değişik olmasına karşın, farklı yaklaştığımız konularda görüş ve eleştirilerimizi de belirtmemizi yadırgamayacağınızı umuyoruz.

Çünkü biz sizi sadece soyut övgüler yapılan ve fetiş haline getirilen biri olarak görmüyoruz. Sizi -doğru yanlış- eleştiriye de açık, gerçekten Afrika halkının mücadelesinin şahsınızda somutlaştığı ve simgeleştiği yurtsever bir önder olarak görüyoruz.

Türk devletinin faşist karakterini ifade eden ödülünü reddeden tutumunuzdan dolayı, sizi bir kez daha kutluyoruz. Bu vesileyle, şahsınızın ve halkınızın mücadelesinin yanında olduğumuzu belirtir, haklı kavganızda en içten dileklerimizle başarılar dileriz.

MARKSİST FELSEFENİN BAŞLICA TEMELLERİ

1. Bölüm

BAŞLARKEN

En genel anlamıyla Felsefe, genel bir dünya görüşüdür. Philosophia sözcüğünden gelir. Philo, sevgi, sophia'da bilgi anlamına gelir. Sözcük Yunanca'dan gelmez. En büyük felsefi filozofları yetiştiren eski Yunanlılar, felsefeden bilgi sevgisini anlıyorlardı. Bilgi, doğayı, toplumu tanıma, bilme demektir. Bilge insan, insanı ve dünyayı tanıyan, evreni ve toplumu bilebilmenin kurallarını bilenidir. İşte bu sözcük geçmişten günümüze değin bu biçimiyle sürüp gelmiştir.

Ne var ki, bu sözcük, varlıksızlar katında öyle fazla sempatiyle karşılanmaz. Çoğu kişi, felsefeyi filozofların, okumuşların, dahası, çokça mürekkep yalamışların işi sayar ve ondan uzak durur. Ha deveye hendek atlatmışsın, ha insanları felsefe yapmaya çağırmışsın. İşte böylesine zorlu bir uğraş sayılır felsefe. Gerçekten bunca çetin bir iş midir felsefe? Ya da Çin devrim pratiğinde sıkça kullanılan yaygın bir söyleyişle, felsefe bir sır midir?

Eğer, felsefe bir dünya anlayışı, pratik sonuçları itibarıyla bir dünya anlayışı ise ve eğer bizler de dünyayı tanıyıp, onu bilip değiştirmek istiyorsak, doğru bir dünya anlayışına sahip olmak zorundayız. Bunun içinde felsefeyi öğrenmek durumundayız.

Gerçeğe ulaşabilmenin, iyiyi, güzeli, doğruyu yakalayabilmenin yolu yordamı, felsefeyi, doğru dünya anlayışını anlamaktan geçer. Gerçeği kavradığımız ölçüde, bir takım tabuların etkisinden sıyrılabiliriz. Aksi durumda tabuların tutsağıyız. Başımızdan geçen her olayı alın yazısı olarak telakki ederiz. Şeyler, olaylar, nesnelere ve dahası gerçekler ve bunların nedeni anlaşılmadığı sürece, bizler için her şey, anlaşılabilir, bilinemez olarak kalmaya mahkumdur. Bu bilinemezlik, anlaşılamazlıkta her seferinde karşımıza yazgı olarak dikilir. Burjuvazinin istediği de bu değil midir? Dolayısıyla onlar kendi çıkarlarına uygun dünya anlayışını yaymak, egemen kılmak için ellerinden gelen her çabayı harcarlar. Basını, yayını ve tüm olanaklarıyla bu işi hergün yaparlar.

Onlara göre, varlıklılar ile varlıksızlar her zaman varolagelmışlerdir. Ve yine onlara göre, çalışanlar ve çalıştıranlar her zaman varolmuşlardır ve varolacaklardır.

Öyleyse bizim görevimiz, umutsuzluğu, boyun

egmeyi, sömürüyü reva gören, bu dünya görüşünün karşısına yeni bir dünya görüşü, devrimci bir dünya görüşü ile karşı çıkmak olmalıdır. Bu, emekçi yığınlar için, kaçınılmaz bir görev, var olup olmama sorunudur.

Ve demek ki, bizler, nesnel gerçeği kavramak, dünyanın yasalarının anlaşılmasını kavramak, böylece, şeyleri, doğa ve toplumu açıklayabilecek gücü kavramak ve daha da önemlisi nesnel yasalar üzerinde edindiğimiz bilgileri uygulayarak dünyayı DEĞİŞTİRMEK için çabalamalıyız.

İşte bize, dünyayı anlama ve onu değiştirme imkanını veren şeyde, bilimsel bir dünya görüşü, bilimsel bir felsefe olan diyalektik-materyalizmdir.

DIYALEKTİK MATERYALİZM:

Dünyayı tanımak ve bilmek: Dünyayı değiştirmek için bu ilk koşuldur. Dünyayı değiştirmenin yolu, onu tanımaktır. İnsanlık bir çok bilimler aracılığıyla tanıyabilir doğa ve toplumu. Sömürsüz ve baskısız dünyaya ulaşmada, onu elde etmede bizim yolumuz bilimsel olmak zorundadır. Bu bilimsel dünya anlayışı da Marksist-felsefedir. Yani diyalektik materyalizm.

Toplumsal yaşamın odağı sınıf mücadelesidir. Toplumsal yaşamdaki mücadele sırasında, her sınıf, kendi ideolojisi, dünya görüşü rehberliğinde mücadeleye katılır. Her sınıfa kendi dünya görüşü yol gösterir.

Marksizmin felsefi dünya görüşü, diyalektik materyalizmdir.

Dünyaya olduğu gibi, gerçek gelişmesi içinde bakmak diyalektik materyalizmdir. Dahası, diyalektik materyalizm, evrensel gelişmenin genel yasalarını inceleme yöntemini içine alan felsefi dünya görüşüdür. Marksizmin felsefi temeli olan bu görüş, bu felsefe, kendi kendine yeterli gelişmeye sahip ve bu gelişmeye yetenekli tek görüş, tek felsefedir. Bu temel ve ayırdedici özelliğiyle diyalektik materyalizm, dünyayı sadece yorumlamakla kalmaz, onu değiştirmek için mücadeleye eder.

Kişinin olgulara, olaylara, toplumsal ilişki ve doğa olaylarına bakışı, yaklaşımı, onları inceleme, anlama ve onları yorumlayışı ve nihayet, bunlar karşısında takındığı tavır, niteliğe ilişkin belirleme-

dir. Doğa ve toplumsal olay ve olguların ele alınışı, yorumlanması ve bunlar karşısındaki davranışa göre, kişiler, gruplar, partiler vb. şu ya da bu felsefi kampa ve dolayısıyla, bu sorunlara karşı takınılan tavra göre farklı dünya görüşü kategorisine girerler.

Diyalektik, "doğanın, insan toplumunun ve düşüncenin genel hareket ve gelişme yasaları biliminden başka bir şey değildir."(1) Yani o, doğa, toplum ve düşüncenin gelişmesini açıklayan yasaları inceler. Materyalizm de, dünyayı olduğu gibi ele almak, hiç bir şey katmadan ele almaktır. Başka deyişle, dünyaya doğrudan bakmaktır. Dolayısıyla evrensel gelişmenin yasalarını inceleme yöntemini içine alan felsefi dünya görüşüdür diyalektik materyalizm.

Stalin'in sözleriyle, "doğa olaylarına yaklaşışı, onları inceleme ve anlama yöntemleri diyalektik, doğa olaylarını yorumlayışı, bu olayları kavrayışı ve teorisi materyalist olduğundan, bu dünya görüşü diyalektik materyalizm adını almıştır."(2)

Diyalektik, konuşmak, tartışmak anlamına gelen dialeğe sözcüğünden çıkmıştır. Çok eski zamanlarda, karşıtın çelişkilerini bulup ortaya koyan ve bu çelişkileri çözmek yoluyla, doğruya, gerçeğe ulaşma sanatı anlamında kullanıldı diyalektik. Ve çoğu kez de, bu yöntem gerçeğe ulaşmanın en rasyonel yolu olarak görüldü. İşte düşünsel alandaki bu yol, daha sonraları doğa olaylarında uygulandı. Ve öyle ki, doğadaki olayları sürekli bir hareket ve değişim içinde gören, doğadaki gelişmeleri, doğadaki çelişmelerin gelişmesi sonucu olarak ve doğadaki karşıt güçlerin birbirlerini karşılıklı etkilemeleri sonucu olarak kabul eden, doğanın diyalektik kavranması biçiminde gelişti diyor Stalin.

Diyalektiğin temel niteliklerini formüle eden "ayrıntılı ve bilinçli bir biçimde diyalektiğin genel işleyiş biçimini ilk defa" sunan Hegel'dir. Ama bundan Marks ve Engels'in diyalektiğinin Hegel'inkiyle aynı olduğu anlamı çıkarılmamalıdır. Marks ve Engels, Hegelci diyalektiğin idealist kabuğunu bir yana fırlatarak, onun yalnızca gerçeği özünü almışlardır. Ve dahası, bunu daha da geliştirerek, ona bilimsel bir yön vermişlerdir.

Marks, kendi diyalektiğini açıklarken, "benim diyalektik yöntemim, Hegelci yöntemden yalnızca farklı değil, onun tam karşıtıdır da" der. Böylece, Hegel'le kendi diyalektiği arasındaki ay-

rım çizgisini ortaya koyar. Engels'e göre Hegel'de diyalektik: "kendi kendine gelişen fikir, yalnızca bütün sonsuzluk boyunca -bilinemez bir yerdar olmakla kalmaz, ama aynı zamanda varolan bütün dünyanın yaşayan gerçek ruhudur." İşte Hegel'in öğretisinin bu tutucu yanı, devrimci yanı ağırlığı altında ezip boğmuştur. Hegelci diyalektiğin asıl anlamı, devrimci yanı: İnsan düşüncesinin ve eyleminin bütün sonuçlarının son ve mutlak olma niteliğine kesin olarak son vermesidir.

Demek ki, diyalektiğin temel niteliklerini Hegel formüle etmesine rağmen, Marks ve Engels'in diyalektiği Hegel'inkiyle aynı değil, farklıdır. Hegel'de diyalektik, kendi kendine gelişen fikir olmasına ve, bütün dünyanın yaşayan gerçek ruhu olmasına karşın, Marks'ta ise, "fikir, maddi dünyanın insan aklında yansımasından ve düşünce biçimlerine dönüşmesinden başka bir şey değildir."

Materyalizme gelince...

Materyalizm olarak Marksist felsefe, bilimsel bir dünya anlayışıdır. Yani bilimlerin bize öğrettiklerine uygun tek doğru dünya anlayışıdır. Dahası, materyalizm, dünyaya olduğu gibi, hiç bir şey katmadan bakmaktır.

Diyalektik, "doğanın, insan toplumunun ve düşüncenin genel hareket ve gelişme yasaları biliminden başka bir şey değildir."(1) Yani o, doğa, toplum ve düşüncenin gelişmesini açıklayan yasaları inceler. Materyalizm de, dünyayı olduğu gibi ele almak, hiç bir şey katmadan ele almaktır. Başka deyişle, dünyaya doğrudan bakmaktır. Dolayısıyla evrensel gelişmenin yasalarını inceleme yöntemini içine alan felsefi dünya görüşüdür diyalektik materyalizm.

Marks ve Engels, kendi materyalizmlerini tanımlarken Feuerbach'tan da söz ederler. Ve ondan, materyalizmi doğruları üzerine oturtan, yeniden yerleştiren filozof olarak söz ederler. Ama bundan, Marks ve Engels'in materyalizminin Feuerbach'ın materyalizmi ile aynı olduğu anlamı çıkarılmamalıdır. Marks ve Engels, Feuerbach materyalizminin asıl özünü alarak onu bilimsel ve felsefi bir teori biçiminde geliştirmişler, ancak, onun idealist, dini ve ahlaki kabuğunu söküp atmışlardır. Feuerbach, materyalist olmasına karşın, materyalizmin

adına karşı çıkararak, "Ben, geride baştan sona materyalizmle aynı görüşteyim, ama ileride değilim"(3) diyebilmiştir.

Feuerbach, kendi materyalist temeline rağmen, geleneksel idealist zincirden kopamamış, ortada kalarak, ara bir halka işlevi görmüştür. O, hiç bir zaman dini ortadan kaldırmaz, aksine onu yücelterek yetkinleştirmek ister. İşte onun materyalist temelini karşın idealizmi budur.

İşte onun bu idealist zincirini koparıp atan Marks ve Engels oldular. Onun teorisinin asıl özünü bu idealist kabuğu söküp atarak yeniden

ayakları üzerine oturtular.

Hegel'in diyalektiği idealist kabuğundan arındırılarak, yeniden ayakları üzerine Marks ve Engels tarafından oturtularak ussal öz bulundu. Böylece mistik kabuk içindeki ussal öze varıldı. Feuerbach'ın materyalizmi de idealist zincirinden, dini ve ahlaki halkalarından arındırılarak asıl özüne ulaşıldı. Ve öyle ki, doğanın, toplumun ve insan düşüncesinin genel hareket ve gelişme yasalarının bilimi olarak Marks ve Engels'te gerçek yerine yerleştirildi.

Diyalektik materyalizmin ilkelerinin toplum yaşamının incelenmesine, bu olayların açıklanmasına uygulanması da tarihsel materyalizm olarak vücut buldu.

Bir hatırlatma: diyalektik materyalizm, Marks ve Engels'ten bağımsız olarak, Josep Dietzgen adlı bir Alman işçisi tarafından da bulunmuştur.

MATERYALİZM:

Materyalizm, bir dünya anlayışıdır; bilimsel temelli olan bir dünya anlayışı. Toplumsal görüngüleri, doğa olaylarını anlama, yorumlama tarzıdır. Çeşitli bilimlerin temeli olarak, her çeşit bilimsel çalışmalara teorik bir çözümleme gücü sağlayarak, doğanın genel bir açıklanmasını öngörür.

Bilinmelidir ki, bu felsefe, ortaya çıkışından bu yana, sayısız saldırı, karaçalmalar ve iftiralara maruz kalmıştır. Bu saldırı ve karaçalmalar, materyalizm sözcüğünün anlamınığrenç bir şekilde dar kafalı burjuvalar tarafından bozulması biçiminde yapılmıştır. Onlara göre materyalizmde, "pisboğazlık, ayyaşlık, arsızlık, ten zevkleri ile şatafatlı bir yaşam sürdürmeyi, aç gözlülük, cimrilik, doymak bilmezlik, çıkar peşinde koşma" vb. vb. dir. Oysa bilinir ki, tüm bu kara çalmalar, ancak iddia sahiplerine yaraşır şeylerdir.

Öncelikle materyalizm (maddecilik) sözcüğünün türetildiği madde ile kastedilen, görebildiğimiz, ölçebildiğimiz, dokunabildiğimiz maddi denen nesnelere. Öte yanda, dokunmadığımız, ölçemediğimiz, göremediklerimiz de vardır. İsteklerimiz, duygularımız, düşüncelerimiz vb. Maddi olmayan bu şeyler de düşünsel şeylerdir.

Bir yanda maddi dünya, diğer yanda düşünsel dünya. Madde, varlık doğa maddiliği; ruh, düşünce, bilinçte, düşüncelliği oluşturur.

Madde, varlık, öte yandan da ruh ve düşünceden sözettik. Bu iki yan arasında bir ilişki yok mu? Ya da bunlar arasında nasıl bir ilişki var ve bu ilişki neyle açıklanabilir?

İşte bu soru, düşüncenin varlıkla ilişkisi sorunu, tüm felsefenin ve özellikle de modern felsefenin temel sorunudur.

İnsanların kendi fiziksel yapıları konusunda henüz bir şey bilmedikleri, düşlerindeki

görüntülerin etkisi altında kaldıkları eski çağlarda, kendi düşüncelerinin, duyularının kendi bedenlerinin bir eylemi olmadığı, bunların, ölüm anında bedenden ayrılan bir ruhun işi olduğu düşüncesindeydiler. Böylece o çağlardan bu yana, ruhun dış dünya ile ilişkileri üzerinde bir takım fikirler yürütülmüş ve ruha ayrı ve özel bir ölüm yakıştırılmıştır. Bedenin ölümünden sonra, varlığı bir kez kabul edilmiş olan bu ruh hakkında çeşitli fikirler yaratılmış ve ruhun ölümsüzlüğü fikri doğmuştur.

Böylece buna benzer bir biçimde, kişise ölümsüzlüğün doğrudan sonucu olarak, doğu güçlerinin kişileştirilmesiyle dünya-dışı bir biçim olan, tek tanrılı dinler, tek tanrı fikri yaratılıncaya dek sınırsız tanrılar insanlar tarafından yaratıldı.

Düşüncenin, varlığa; tinin, doğayla ilişkisi sorununun, dahası, felsefenin en temel sorunu olan bu sorunun temelleri ta eski zamanlara dayanıyor. Ve başlıca gıdasını da yabanilik çağının bilgisiz ve kısıtlı kavrayışından alır. Şu da bir gerçek ki, bu soruna gerçek yerini, kesin ve anlaşılır biçimiyle ancak, "Avrupa toplumu, hristiyan orta çağın uzun kış uykusundan uyanacağı zaman bütün kesinliğiyle konabilir ve ancak o zaman bütün anlamını kazanabilirdi." (4)

Bu sorun kilise bakımından şu kesin biçimi aldı. Dünya bütün öncesizlik boyunca var mıydı, yoksa Tanrı tarafından mı yaratılmıştı? Bu sorun özünde, düşüncenin varlığa göre durumu ya da tinin mi doğanın mı esas olduğu sorunudur. Bu soruyu yanıtlayışlarına göre, filozoflar iki büyük kampa ayrıldılar.

Varlığın, doğanın, düşünce ve bilinçten önce geldiğini savunanlar materyalizm, düşünce ve bilincin, varlık ve doğaya göre önce geldiğini savunanlar ise, idealizm kampını oluşturuyorlardı. Anlaşılır bir deyişle, idealist kampı oluşturanlar, insanların varlığını bilinçleriyle açıklıyorlar, oysa materyalistler, insanların bilinçlerini varlıkları aracılığıyla açıklıyorlardı.

Düşüncenin varlıkla ilişkisi sorununda önem ve tayin edici yönlerden en başta geleni budur. Bunun yanında, düşüncenin varlıkla ilişkisi sorununda ikinci bir yön daha vardır.

O ayırım çizgisi de şudur: Bizim çevremizdeki dünya hakkındaki düşüncelerimizle, bizzat bu dünyanın kendi arasında nasıl bir bağlantı vardı ya da bizim düşüncemiz gerçek dünyayı bilebilecek durumda mıdır?

Felsefenin bu ayırım çizgisinde, bazı filozoflar, bu soruya olumlu, bazılarıysa olumsuz cevap verirler. Birinci gruptaki filozoflara göre, bizim düşüncemiz, gerçek dünyayı bilebilecek durumdadır ve düşüncemiz, gerçekliğin doğru bir yansımasını verebilir. Daha açık bir ifadeyle, düşüncemiz, çevremizdeki gerçeği dosdoğru yansıtabilir. Bu gruptaki filozoflara, yani Marks'a

Engels'e, Feuerbach'a Hegel'de dahildir. O da bu soruya olumlu yanıt verenler arasındadır. Tabi kendi görüşü açısından.

Oysa ikinci gruptakilere göre, dünyayı bilebilmek olanaksızdır. Bunların arasına Hume ve Kant'ta dahildir.

Düşünce ile varlık arasındaki bu ayırım çizgilerini tam olarak netleştirmek için, materyalizmin temel niteliklerini, idealizmle karşıtlığı bağlamında ortaya koymak gerekmektedir.

Nedir bu temel nitelikler?

— Dünya maddi bir cisimdir.

— Bilinç; maddenin türevi ve ikincil, madde ise ilk veridir.

— Dünya ve onun yasaları bilinebilir.

MATERYALİZMİN TEMEL NİTELİKLERİNDEN BİRİ OLARAK

DÜNYANIN MADDİ'LİĞİ:

Bundan doğanın olduğu gibi, hiçbir şey katmadan kavranması anlaşılmalıdır. Duyularımızla algıladığımız ve bizim de bir parçası olduğumuz maddi dünya tek gerçekliktir. Bize ne kadar yüce görünürlerse görünsünler bilincimiz olsun, düşüncemiz olsun, bunların tümü beyin dediğimiz bedensel bir organın ürünüdür.

Doğa olaylarını maddi olmayan güçlerin etkisiyle, ruhların etkisiyle açıklayan felsefi-idealizmin tersine, felsefi-materyalizm, dünyayı "evrensel ruh'un ya da "mutlak ide'nin ya da "bilinç'in cisimleşmesi olarak değil, maddi olarak kabul eder; dünya olaylarını, hareket halindeki maddenin değişik biçimleri olarak ele alır. Dünya, maddenin hareket yasalarına uygun olarak gelişir.

Lenin'in deyişle, dünya bir tümdür, hiçbir insan tarafından yaratılmamıştır. O sistemli olarak parlayan ve sistemli olarak sönen, öncesiz ve sonsuz, canlı bir alev halindeydi ve öyle olarak da kalacaktır.

Materyalizmin temel niteliklerinin ilkinden bunlar anlaşılmalıdır.

MATERYALİZMİN BİR BAŞKA TEMEL NİTELİĞİ OLARAK,

MADDE İLK VERİ; BİLİNÇ'SE ONUN TÜREVİ VE İKİNCİDİR

Felsefi-idealizm, insanların varlığını bilinçleri aracılığıyla açıklar. Oysa felsefi-materyalizm, bunun tersini, insanların bilincini onların varlıkları aracılığıyla açıklar. Başka bir ifade ile idealizm, maddi dünyanın, doğanın, varlığın, ancak duyularımız, bilincimiz, algılarımızda bulunduğunu öne sürer. Materyalizm, madde, doğa ve varlığın varlığını, bilinç, düşünce vb. nin dışında ve bundan bağımsız olarak; nesnel bir gerçek olarak kabul eder. Tüm duyuların, düşüncenin ve bilincin

kaynağı madde olduğu için madde ilk veri, bundan türeyen bilinç, düşünce vb. de ikincil veridir. Yani maddenin üstün bir ürünü, onun yansımasıdır. Düşünce beynin ürünüdür, beyin düşünme organıdır. Dolayısıyla ve Marks'ın sözleriyle "Düşünceyi düşünen maddeden ayırmak olanaksızdır." Olanaksız ama, bütün değişikliklerin temeli de maddedir.

Lenin'in deyişle, materyalizm, nesnel gerçek varlığın (maddenin) bilinçten, duyulardan ve deneyimden bağımsız olduğunu kabul eder. Bilinç, varlığın bir yansımasından başka bir şey değildir ve en fazla varlığın yaklaşık olarak doğru (yeterli, tamı tamına) bir yansımasıdır.

MATERYALİZMİN ÜÇÜNCÜ NİTELİĞİ OLARAK, DÜNYANIN VE ONUN YASALARININ BİLİNEBİLİRLİĞİ

Felsefi idealizm, dünya ve onun yasalarının bilinmesinin ya da derinliğine bilinmesinin imkansız olduğunu öne sürer. Materyalizm ise, dünya ve onun yasalarının tümüyle bilinebilir olduğunu öngörür. Pratik ve deneyimle de kanıtlanmış ve gün geçtikçe daha da kanıtlanmaktadır ki, şimdilik bilinmeyen, çözülemeyen şeyler, zamanla bilim ve teknikteki gelişimle, toplumsal koşulların sınırlılığının aşılmasıyla "kendinde şeyler" biliniyor ve zamanla bizim için şeyler dönüşeceklerdir.

Engels'in sözleriyle, dünya ve onun yasalarının bilinmeyeceği safsatasını çürüten şey, esas olarak, "pratik... deneyim ve sanayi pratiğidir."

Eğer biz, doğal bir görüngü hakkındaki anlayışımızın doğruluğunu, bu görüngüyü biz kendimiz yaratarak ve onu koşulların yardımıyla meydana getirerek ve hele onu kendi amaçlarımızla hizmet ettirerek tanımlayabiliyorsak, Kant'ın kavranamaz "kendinde şey" in işi biter. Engels'in bu yargılarıyla Kantçı teori dibe vurur. Yani, dünya ve yasalarının bilinmeyeceğini ileri süren felsefi-idealizmin bu yanının işi biter. Bitkisel ve hayvansal organizmalardan üretilen kimyasal maddeler, organik kimya onları birer birer üretinceye kadar, "kendinde şeyler" olarak kalırlar; ama organik kimya onları koşulların yardımıyla yapma aşamasına ulaşınca bu "kendinde şeyler" bizim için şeylere dönüşürler. Böylece, dünya ve onun yasalarının bilinmeyeceği, hep "kendinde şeyler" olarak kalacağı felsefi-idealist safsatalar da iflas eder.

FEUERBACH MATERYALİZMİ:

Kabul etmek gerekir ki, kendi alanında Olimpos'u Jüpiter'di Hegel. Felsefi alanda açtığı çığır, tartışma götürmez büyüklüktedir. Ne var ki, Hegel idealistti. Hegel sistemi, kendisinden önceki tüm sistemlerden kıyaslanmayacak derecede geniş, derin, ayrıntılı olmasına ve zengin bir düşünce

ayakları üzerine oturtular.

Hegel'in diyalektiği idealist kabuğundan arındırılarak, yeniden ayakları üzerine Marks ve Engels tarafından oturtularak ussal öz bulundu. Böylece mistik kabuk içindeki ussal öze varıldı. Feuerbach'ın materyalizmi de idealist zincirinden, dini ve ahlaki halkalarından arındırılarak asıl özüne ulaşıldı. Ve öyle ki, doğanın, toplumun ve insan düşüncesinin genel hareket ve gelişme yasalarının bilimi olarak Marks ve Engels'te gerçek yerine yerleştirildi.

Diyalektik materyalizmin ilkelerinin toplum yaşamının incelenmesine, bu olayların açıklanmasına uygulanması da tarihsel materyalizm olarak vücut buldu.

Bir hatırlatma: diyalektik materyalizm, Marks ve Engels'ten bağımsız olarak, Josep Dietzgen adlı bir Alman işçisi tarafından da bulunmuştur.

MATERYALİZM:

Materyalizm, bir dünya anlayışıdır; bilimsel temelli olan bir dünya anlayışı. Toplumsal görüşleri, doğa olaylarını anlama, yorumlama tarzıdır. Çeşitli bilimlerin temeli olarak, her çeşit bilimsel çalışmalara teorik bir çözümleme gücü sağlayarak, doğanın genel bir açıklanmasını öngörür.

Bilinmelidir ki, bu felsefe, ortaya çıkışından bu yana, sayısız saldırı, karaçalmaya ve iftiralara maruz kalmıştır. Bu saldırı ve karaçalmalar, materyalizm sözcüğünün anlamınıgrenç bir şekilde dar kafalı burjuvalar tarafından bozulması biçiminde yapılmıştır. Onlara göre materyalizm, "pisboğazlık, ayyaşlık, arsızlık, ten zevkleri ile şatafatlı bir yaşam sürdürmeyi, aç gözlülük, cimrilik, doymak bilmezlik, çıkar peşinde koşma" vb. vb. dir. Oysa bilinir ki, tüm bu kara çalmalar, ancak iddia sahiplerine yarasır şeylerdir.

Öncelikle materyalizm (maddecilik) sözcüğünün türetildiği madde ile kastedilen, görebildiğimiz, ölçebildiğimiz, dokunabildiğimiz maddi denen nesnelere. Öte yanda, dokunmadığımız, ölçemediğimiz, göremediklerimiz de vardır. İsteklerimiz, duygularımız, düşüncelerimiz vb. Maddi olmayan bu şeyler de düşünsel şeylerdir.

Bir yanda maddi dünya, diğer yanda düşünsel dünya. Madde, varlık doğa maddiliği; ruh, düşünce, bilinçte, düşüncelliği oluşturur.

Madde, varlık, öte yandan da ruh ve düşünceden sözettik. Bu iki yan arasında bir ilişki yok mu? Ya da bunlar arasında nasıl bir ilişki var ve bu ilişki neyle açıklanabilir?

İşte bu soru, düşüncenin varlıkla ilişkisi sorunu, tüm felsefenin ve özellikle de modern felsefenin temel sorunudur.

İnsanların kendi fiziksel yapıları konusunda henüz bir şey bilmedikleri, düşlerindeki

görüntülerin etkisi altında kaldıkları eski çağlarda kendi düşüncelerinin, duyularının kendi bedenlerinin bir eylemi olmadığı, bunların, ölüm anında bedenden ayrılan bir ruhun işi olduğu düşüncesindeydiler. Böylece o çağlardan bu yana, ruhun dış dünya ile ilişkileri üzerinde bir takım fikirler yürütülmüş ve ruha ayrı ve özel bir ölüm yaşıttırılmıştır. Bedenin ölümünden sonra, varlığı bir kez kabul edilmiş olan bu ruh hakkında çeşitli fikirler yaratılmış ve ruhun ölümsüzlüğü fikri doğmuştur.

Böylece buna benzer bir biçimde, kişisel ölümsüzlüğün doğrudan sonucu olarak, doğa güçlerinin kişileştirilmesiyle dünya-dışı bir biçim olan tek tanrılı dinler, tek tanrı fikri yaratılınca dek sınırsız tanrılar insanlar tarafından yaratıldı.

Düşüncenin, varlığa; tinin, doğayla ilişkisi sorununun, dahası, felsefenin en temel sorunu olan bu sorunun temelleri ta eski zamanlara dayanıyor. Ve başlıca gıdasını da yabancılaşma çağının bilgisiz ve kısıtlı kavrayışından alır. Şu da bir gerçek ki, bu soruna gerçek yerini, kesin ve anlaşılır biçimiyle ancak, "Avrupa toplumu, hristiyan orta çağın uzun kış uykusundan uyanıldığı zaman bütün kesinliğiyle konabilir ve ancak o zaman bütün anlamını kazanabilirdi." (4)

Bu sorun kilise bakımından şu kesin biçimi aldı. Dünya bütün öncesizlik boyunca var mıydı, yoksa Tanrı tarafından mı yaratılmıştı? Bu sorunun özünde, düşüncenin varlığa göre durumu ya da tinin mi doğanın mı esas olduğu sorunudur. Bu soruyu yanıtlayışlarına göre, filozoflar iki büyük kampa ayrıldılar.

Varlığın, doğanın, düşünce ve bilinçten önce geldiğini savunanlar materyalizm, düşünce ve bilinçin, varlık ve doğaya göre önce geldiğini savunanlar ise, idealizm kampını oluşturuyorlardı. Anlaşılır bir deyişle, idealist kampı oluşturanlar, insanların varlığını bilinçleriyle açıklıyorlar, oysa materyalistler, insanların bilinçlerini varlıkları aracılığıyla açıklıyorlardı.

Düşüncenin varlıkla ilişkisi sorununda önemli ve tayin edici yönlerden en başta geleni budur. Bunun yanında, düşüncenin varlıkla ilişkisi sorununda ikinci bir yön daha vardır.

O ayırım çizgisi de şudur: Bizim çevremizdeki dünya hakkındaki düşüncelerimizle, bizzat bu dünyanın kendi arasında nasıl bir bağlantı vardı ya da bizim düşüncemiz gerçek dünyayı bilebilecek durumda mıdır?

Felsefenin bu ayırım çizgisinde, bazı filozoflar bu soruya olumlu, bazılarıysa olumsuz cevap verirler. Birinci gruptaki filozoflara göre, bizim düşüncemiz, gerçek dünyayı bilebilecek durumdadır ve düşüncemiz, gerçekliğin doğru bir yansımasını verebilir. Daha açık bir ifadeyle, düşüncemiz, çevremizdeki gerçeği dosdoğru yansıtabilir. Bu gruptaki filozoflara, yani Marks'a

Engels'e, Feuerbach'a Hegel'de dahildir. O da bu soruya olumlu yanıt verenler arasındadır. Tabii kendi görüşü açısından.

Oysa ikinci gruptakilere göre, dünyayı bilebilmek olanaksızdır. Bunların arasına Hume ve Kant'ta dahildir.

Düşünce ile varlık arasındaki bu ayırım çizgilerini tam olarak netleştirmek için, materyalizmin temel niteliklerini, idealizmle karşıtlığı bağlamında ortaya koymak gerekmektedir.

Nedir bu temel nitelikler?

— Dünya maddi bir cisimdir.

— Bilinç; maddenin türevi ve ikincil, madde ise ilk veridir.

— Dünya ve onun yasaları bilinebilir.

MATERYALİZMİN TEMEL NİTELİKLERİNDEN BİRİ OLARAK

DÜNYANIN MADDİ'LİĞİ:

Bundan doğanın olduğu gibi, hiçbir şey katmadan kavranması anlaşılmalıdır. Duyularımızla algıladığımız ve bizim de bir parçası olduğumuz maddi dünya tek gerçekliktir. Bize ne kadar yüce görünürlerse görünsünler bilincimiz olsun, düşüncemiz olsun, bunların tümü beyin dediğimiz bedensel bir organın ürünüdür.

Doğa olaylarını maddi olmayan güçlerin etkisiyle, ruhların etkisiyle açıklayan felsefi-idealizmin tersine, felsefi-materyalizm, dünyayı "evrensel ruh'un ya da "mutlak ide'nin ya da "bilinç" in cisimleşmesi olarak değil, maddi olarak kabul eder; dünya olaylarını, hareket halindeki maddenin değişik biçimleri olarak ele alır. Dünya, maddenin hareket yasalarına uygun olarak gelişir.

Lenin'in deyişle, dünya bir tümdür, hiçbir insan tarafından yaratılmamıştır. O sistemli olarak parlayan ve sistemli olarak sönen, öncesiz ve sonsuz, canlı bir alev halindedir ve öyle olarak da kalacaktır.

Materyalizmin temel niteliklerinin ilkinden bunlar anlaşılmalıdır.

MATERYALİZMİN BİR BAŞKA TEMEL NİTELİĞİ OLARAK,

MADDE İLK VERİ; BİLİNÇ'SE ONUN TÜREVİ VE İKİNCİLDİR

Felsefi-idealizm, insanların varlığını bilinçleri aracılığıyla açıklar. Oysa felsefi-materyalizm, bunun tersini, insanların bilincini onların varlıkları aracılığıyla açıklar. Başka bir ifade ile idealizm, maddi dünyanın, doğanın, varlığın, ancak duyularımız, bilincimiz, algılarımızda bulunduğunu öne sürer. Materyalizm, madde, doğa ve varlığın varlığını, bilinç, düşünce vb. nin dışında ve bundan bağımsız olarak; nesnel bir gerçek olarak kabul eder. Tüm duyuların, düşüncenin ve bilincin

kaynağı madde olduğu için madde ilk veri, bundan türeyen bilinç, düşünce vb. de ikincil veridir. Yani maddenin üstün bir ürünü, onun yansımasıdır. Düşünce beynin ürünüdür, beyin düşünme organıdır. Dolayısıyla ve Marks'ın sözleriyle "Düşünceyi düşünen maddeden ayırmak olanaksızdır." Olanaksız ama, bütün değişikliklerin temeli de maddedir.

Lenin'in deyişle, materyalizm, nesnel gerçek varlığın (maddenin) bilinçten, duyulardan ve deneyimden bağımsız olduğunu kabul eder. Bilinç varlığın bir yansımasından başka bir şey değildir ve en fazla varlığın yaklaşık olarak doğru (yeterli tamı tamına) bir yansımasıdır.

MATERYALİZMİN ÜÇÜNCÜ NİTELİĞİ OLARAK, DÜNYANIN VE ONUN YASALARININ BİLİNEBİLİRLİĞİ

Felsefi idealizm, dünya ve onun yasalarının bilinmesinin ya da derinliğine bilinmesinin imkansız olduğunu öne sürer. Materyalizm ise, dünya ve onun yasalarının tümüyle bilinebilir olduğunu öngörür. Pratik ve deneyimle de kanıtlanmış ve gün geçtikçe daha da kanıtlanmaktadır ki, şimdilik bilinmeyen, çözülemeyen şeyler, zamanla bilim ve teknikteki gelişimle, toplumsal koşulların sınırlılığının aşılmasıyla "kendinde şeyler" biliniş aşılacak ve zamanla bizim için şeyler dönüşeceklerdir.

Engels'in sözleriyle, dünya ve onun yasalarının bilinmeyeceği safatasını çürüten şey, esas olarak, "pratik... deneyim ve sanayi pratiğidir."

Eğer biz, doğal bir görüngü hakkındaki anlayışımızın doğruluğunu, bu görüngüyü biz kendimiz yaratarak ve onu koşulların yardımıyla meydana getirerek ve hele onu kendi amaçlarımızla hizmet ettirerek tanımlayabiliyorsak, Kant'ın kavranması "kendinde şey" in işi biter. Engels'in bu yargısıyla Kantçı teori dibe vurur. Yani, dünya ve yasalarının bilinmeyeceğini ileri süren felsefi-idealizmin bu yanının işi biter. Bitkisel ve hayvansal organizmalardan üretilen kimyasal maddeler, organik kimya onları birer birer üretinceye kadar, "kendinde şeyler" olarak kalırlar; ama organik kimya onları koşulların yardımıyla yapma aşamasına ulaştıncaya bu "kendinde şeyler" bizim için şeylere dönüşürler. Böylece, dünya ve onun yasalarının bilinmeyeceği, hep "kendinde şeyler" olarak kalacağı felsefi-idealist safatalar da iflas eder.

FEUERBACH MATERYALİZMİ:

Kabul etmek gerekir ki, kendi alanında Olimpos'u Jüpiter'di Hegel. Felsefi alanda açtığı çığır tartışma götürmez büyüklüktedir. Ne var ki, Hegel idealistti. Hegel sistemi, kendisinden önceki tüm sistemlerden kıyaslanmayacak derecede geniş, derin, ayrıntılı olmasına ve zengin bir düşünce

boşluğu sunmasına rağmen Hegel'in felsefi anlayışı idealizm temelinde oturtulmuştu. Hegel-sonrası Feuerbach, 1839'dan başlayarak Hegel sisteminin bu tutucu yanına saldırdı. Feuerbach, genç bir Hegel'cidir.

Ludwig Feuerbach, Hegel felsefesinin, dinin felsefi bir savunusu olduğunu öne sürerek, bütün gücüyle buna savaş açtı. Feuerbach, Hegel felsefesinin idealizmini ve bunun toplumsal yaşamda oynadığı gerici rolü göstererek materyalist bir tutum aldı. Maddeciliği ve tanrı tanımazlığı, döneminde büyük bir ilgi uyandırdı. Öyle ki, Marks ve Engels, Feuerbach'çı oldular. Engels, durumu şöyle açıklıyordu: "Coşku herkesi sardı, biz hepimiz, birdenbire Feuerbach'çı olduk."

Dolayısıyla, Hegel sistemi kadar olmasa da, Feuerbach'ın felsefi-materyalizminin Marks ve Engels üzerinde etkisi büyüktür.

Ne var ki, Feuerbach felsefesinin materyalist temeline karşın, onun Hegel'in sistemini eleştirirken içine girdiği açmaz da olumsuz bir rol oynamıştır. Onun açmazı, Hegelciliği eleştirirken, diyalektiği ve Hegel felsefesinin akılcı yanını bir kenara bırakarak yol almaya saydı.

Engels, Ludwig Feuerbach ve Klasik Alman Felsefesinin Sonu adlı önemli eserinde şunları açıklayacaktır, "Feuerbach: Bütünüyle sistemi parçaladı ve tam bir yalınlıkla bir yana bıraktı. Ama bir felsefenin yanlışlığını ilan etmekle yetinerek, onun üstesinden gelinmiş olmaz" (5) der.

Aynı eserinde Engels, Feuerbach'ın gelişmesini, bir Hegelcinin materyalizme doğru gelişmesidir der. "Öncelinin idealist sistemiyle ilişkileri top-tan koparmaya doğru götürülen bir gelişmedir." (6)

Madde tinin değil ama, tin maddenin üstün bir ürünüdür. İşte bu salt materyalizmdir. Feuerbach bu noktaya gelince tökezler ve materyalizm sözcüğüne ilişkin eski felsefi ön yargıyı aşamaz. Şu sözleri söyleyen de odur: "Ben aşağıda baştan sona materyalistim, yukarıda değil."

18. yüzyıl materyalistleri (18. yüzyıl ansiklopedistleri) ve Feuerbach materyalizminin sığ, güdük ve açmazları Marks ve Engels tarafından aşıldı. Zira Marksist materyalizm, ansiklopedistlerin ve Feuerbach materyalizminden daha da ileriye, öteye giderek felsefi materyalizmi insanlık tarihi alanına ve sosyal bilimler alanına uygular.

Feuerbach'inki de dahil tüm eski materyaliz-

min belli-başlı eksik, sığ, dar yanları şöyle sıralanabilir:

Birincisi, Marks ve Engels öncesi materyalizmin, mekanik materyalizm oluşudur. Mekanikti çünkü, bilimlerin modern gelişmesini hesaba katmıyordu. Kimya, biyoloji, maddenin elektrik teorisi gibi.

İkincisi, Eski materyalizm, gelişmenin diyalektiğini gözardı ediyordu; tarihin de. Sistematik bir evrim görüşünü uygulamıyor, sığ ve güdük kalıyordu.

Üçüncüsü, eski materyalizm, yalnızca dünyayı yorumlamakla yetiniyor; onu değiştirme işini kapsamıyordu. İnsanı soyut bir kavram olarak görüyor ve onu tarihsel süreçte sosyal ilişkilerin bütünü olarak kavrama yetisini gösteremiyordu. Ve dahası, pratik devrimci eylem alanında tam bir açmaza bürünüyor.(7)

DIYALEKTİK:

En özlü ifadesiyle diyalektik: Evrenin ve insan düşüncesinin hareketinin yasaları bilimdir. Şeyler, diyalektik yasalarına uygun olarak gelişir, değişir, bir başkaya ulaşır.

Aristoteles, Heraklitos, Descartes, Spinoza diyalektiğin parlak temsilcileridir. Ve tabii Alman felsefesini doruğuna ulaştıran Hegel. En sonu devrimci diyalektiğin en usta temsilcileri Marks ve Engels.

Yunan filozoflarından doğal diyalektikçiler olarak söz etmek en uygun tanımlamadır. Eski Yunan Filozoflarının hepsi böyle doğmuşlardı. Bunlar arasında Aristoteles ve Heraklitos'u özellikle saymak gerekir.

En bilge olanı Aristoteles'tir. Diyalektik düşüncenin başlıca biçimlerini çözüme kavuşturan bu eski Yunan filozofudur. Başlıcalarından biride Heraklitos'tur. Her şey

vardır ve yoktur, çünkü her şey akıcıdır, durmadan değişmektedir, durmadan var ve yok olmaktadır yargısı Heraklitos'a aittir. Ve o, bu sözlerle ilkel ve bönce de olsa diyalektiğin ilk parlak açıklamasını yapmıştır.

Eski Yunan filozofları diyalektiğin ya da diyalektik düşüncenin parlak biçimlerini sunmalarına karşın, onlarda sığ, eksik, dar olan bütünlüklü olmayan yanlar vardır. Onlar hareket eden, bileşen ayrışan, birbirine karışan, birbiriyle ilişkili, genel tabloyu görmek yerine, görünürdeki hareketleri, geçişleri, bağlantıları görmüşlerdi. Ne var ki eski Yunan filozoflarının görüşlerinin genel tablosunu,

genel niteliğiyle doğru olarak sunan bu anlayış, eksik, dar ve sınırlıydı; bu tabloyu sunan ayrıntıları açıklamaya muktedir değildi.

Doğa, toplum ve düşünsel alanda hiçbir şey, başlangıçtaki haliyle kalımlı duramaz; statik kalmaz; tersine her şey, hareket eder, değişir, gelişir, varlaşır ve göçüp gider. İşte bu bütünlüklü tablo, ilkçağ Yunan filozoflarınca henüz görülemedi.

Görülemedi. Çünkü; Bu ayrıntıları anlamamız için, onları doğal ve tarihsel bağlantılarından koparmamız ve herbirinin doğasını, özel nedenlerini, etkilerini vb. ayrı ayrı incelememiz gerekir. Bu öncelikle doğa biliminin ve tarihsel araştırmanın ödevidir. Bu iki bilim dalını, klasik çağın Yunanlıları, pek yerinde gerekçelerle, ikinci plana itmişlerdi, çünkü, her şeyden önce bu bilimlerin işleyeceği gerekçeleri toplamak zorundaydılar. Evet böyle diyordu Engels, Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm adlı eserinde. Bu demektir ki, eski Yunan Filozoflarının açmazını, sınırlı, dar, eksik yaklaşımlarını koşulların sınırlılığında aramak gerekir. Zira bilinir ki, gerçek doğa bilimi ancak onbeşinci yüzyılın ortalarından sonra kendisini hissettirir.

Aristoteles ve Heraklitos gibi eski felsefenin diyalektikçilerinden sonra, Yeni felsefe döneminde de diyalektik, parlak temsilcileriyle yol aldı. Bu temsilciler Descartes ve Spinoza'dır.

Kant halkasından sonra Yeni Alman felsefesi Hegel'le doruğuna ulaşır. Hegel'in felsefi sistemi, döneminde başlıbaşına bir olaydır.

Bu sistemin en büyük başarısı ya da Hegel diyalektiğinin en büyük başarısı, evrimin en geniş, en derin ve en zengin yasasını sunuyor olmasıydı. Doğal, tarihsel, zihinsel bütün alem ilk kez, bir süreç olarak ele alınıyor ve bu süreç, değişim, dönüşüm, gelişim içinde yorumlanarak sürekli bir hareket halinde betimleniyordu. Ve dahası, tüm bu dönüşüm, gelişim iç bağlantılarıyla çözümleniyordu.

Ludwig Feuerbach ve Klasik Alman Felsefesinin Sonu adlı yapıtında Engels, Hegel felsefesinin asıl anlamı ve devrimci niteliğini şöyle özetliyordu:

"İnsan düşüncesinin ve insan eyleminin bütün sonuçlarının son ve kesin olma niteliğine artık kesin olarak son vermesi.

Dahası...

Bu felsefe karşısında kesin, mutlak, kutsal hiçbir şey varlığını sürdüremez. Bu felsefe her şeyin dayanıksızlığını ve her şeydeki dayanıksızlığı gösterir ve onun karşısında kesintisiz olmak ve yok olmak sürecinden, daha aşağıdakinden daha yukarıdakine sonsuz çıkış sürecinden başka hiçbir şey yürürlükte kalmaz." (8)

Marks'ın benimseyerek geliştirdiği Hegel felsefesinin devrimci yanı budur. Onun bir de tutucu yanı vardır. Kaldı ki, Hegel felsefesinin devrimci

yanı onun tutucu yanının ağırlığı altında ezilip boğulmuştur.

Nedir bu tutucu yan?

Hegel sisteminin başarısızlığı ve onun tutuculuğu, yöntemini, maddeci bir temele oturtmayı, maddeyi yadsıyarak ortaya koymasıydı. Engels'in sözleriyle "Onun çığır açan başarısı, problemi ortaya koymasıydı". Ama Hegel bir idealistti. Ve gerçeklik onda mutlak fikrin yabancılaşmasından başka bir şey değildi.

Ona göre, "beynindeki düşünceler, gerçek şeylerin ve süreçlerin az çok soyut resimleri değildi, tam tersine şeyler ve onların evrimi, yalnız, alem var olmadan, öncesizlikten beri ve herhangi bir yerde varolan 'Fikir'in gerçekleşmiş resimleriydi." (9)

Dolayısıyla bu sistemde, her şey başaşağı ediliyordu. Yerden gökyüzüne çıkılacağına, gökyüzünden yere iniliyordu.(10) İnsanın bilincini varlığıyla açıklamak yerine, insanın varlığını bilinçle açıklama yolunda seyrediyordu bu sistem.

Hegel diyalektiği materyalist teoriyle donanmamıştı. Yöntemi diyalektikti ama teorisi materyalist ya da maddeci zemine oturtulmamıştı; idealistti.

Diş dünya ve insan düşüncesi her ne kadar Hegel'in sisteminde bir süreç olarak; değişim, dönüşüm, gelişim içindeki hareketli bir süreç olarak ele alınıyorsa da ve her ne kadar gelişme sonsuz bir zincirin halkaları olarak sunuluyorsa da, Hegelci sistemde "Mutlak Fikir" gelişmesini tamamlamıştır. Dolayısıyla hiç bir şeyin diyalektiğin yasalarını karşısında kalımlı olamayacağı düşüncesi, Hegel felsefesi dışı tutularak ele alınmış oluyordu. Hegel böylece kendi sistemini tamamlanmış olarak kabul ediyordu.

Hegel diyalektiği, materyalist teoriyle donanmadığı için diyalektiğin yasaları, doğa ve insan toplumunun tarihinden çıkarılmak yerine, doğa ve topluma zorla yamanmışlardır ve salt düşünme yasaları olarak geliştirilmiştir. Bu da onun sisteminin idealist biçiminden dolaydır.

Nihayet Hegel sisteminin idealist biçimi, "Mutlak Fikir'i, doğada somutlaştırmayı, bir çeşit altaltma olarak gördüğü için, devrimci diyalektik gelişmeyi yalnızca "bilinçli fikre" yani insana yüklemiş, bu gelişmeyi "bilinçsiz fikre" yani doğaya yükleyememiştir. Zira Hegel'e göre süreç içinde "bilinçsiz fikir" gelişemez.

İşte tüm bunlardan ötürüdür ki, Hegelci diyalektik ya da sistem başaşağı duruyor.

Öyleyse soru şudur: Onu ayakları üzerine oturtmak gerekir. Ama nasıl?

Oturtmayı da, nasıl'ın yanıtını da veren Marks ve Engels olmuşlardır.

Marks ve ben diyor Engels,

"Bilinçli diyalektiği Hegel sisteminin idealist bi-

çiminden, idealizmin pençesinden kurtarıp, onu doğanın materyalist anlayışı içine oturtmaya çalışan tek kişilerdik, belki de.

Marks, 'benim diyalektik yöntemim, Hegel'ci yöntemden yalnızca farklı değil, onun tam karşısıdır da' derken, tam da Hegel'in elinde diyalektiğin mistisizmle bozulması ve onun 'insan beyninin yaşam süreci, - yani düşünce süreci -' Hegel bunu 'Fikir'in dışsal ve görüngüsel' biçimdeki sistemini kastetmektedir. Marks, 'Mistik kabuk içerisindeki ussal özü bulmak istiyorsanız, onun yenden ayakları üzerine oturtulması gerekir' saptamasıyla şu önemli ve çığır açan yargısını öne sürer: 'Benim için ise, tersine, fikir, maddi dünyanın insan aklında yansımından ve düşünce biçimlerine dönüşmesinden başka bir şey değildir.' (11)

Böylece, Hegelci diyalektik, materyalist temelle oturtularak idealizmin pençesinden kurtarıp, ayakları üzerinde durdu.

Doğa diyalektiğin kanıtıdır. Doğada gelişen olaylar dizisi, maddenin durmaksızın gelişen her zengin hareketi, doğadaki şeylerin metafizik değil, diyalektik tarzda cereyan ettiğini kanıtlamıştır, kanıtıyor. Özellikle Darwin'in Evrimleşme Teorisi metafizik doğa görüşüne en etkili darbeyi indirmiştir.

Metafizik yöneme en büyük darbeyi vurup, mekanik materyalizmi de bir yana bırakan ve bu arada devrimci diyalektiği zenginleştiren; gerek dış dünya ve gerekse insan düşüncesinin hareketini yöneten yasaların daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunan en önemli şey, üç büyük buluş olmuştur.

Birincisi, her bitkisel ve hayvansal organizmanın, kendisinden başlayarak, çoğalma ve farklılaşma yoluyla geliştikleri birim olarak

hücresinin bulunuşu; dolayısıyla, yalnızca bütün üst organizmaların gelişmesi ve büyümesinin tek bir tümel yasaya göre meydana geldiği tanınmakla kalmadı, ama hücrenin dönüşme yeteneğinin, organizmaların da hangi yolla türlerini değişikliğe uğratabildiklerini ve dolayısıyla bireysel olmaktan öte bir gelişmeyi tanıyabildiklerini gösterdiği de kabul edildi.

İkincisi, enerjinin dönüşümü ve sakınımı evrensel yasasının bulunması. Mekanik, ısı, elektrik, kimyasal enerjilerin birbirlerine dönüşebileceğini belirten bu yasa, doğadaki tüm hareketlerin doğabilimin bir olgusu olduğunu tanıtlamış olu-

yordu.

Üçüncüsü, ilk kez Darwin tarafından kapsamlı biçimde ortaya konan ve kanıtlanan Evrim Teorisi. Buna göre, insanlar da dahil, bütün doğa ürünlerinin hepsi, başlangıçta tek hücreli tohum özünden başlayan tarihsel gelişme zincirinin ürünüdürler. (12)

Bu üç büyük buluşla, doğanın temel süreçleri açıklandı ve doğal nedenlere bağlandı. (13)

Böylece, bu üç büyük buluştan sonra hem mekanik materyalizmin çanları çaldı ve hem de metafizik yaşamın kenarında kalarak, diyalektik, tüm büyüğü ve çekiciliğiyle dorukta yer edindi.

TARİHSEL MATERİYALİZM

Felsefi materyalizm, Marks'ın elinde, bu dehanın çözümlenmelerinde derinliği ve genişliğiyle zenginleşerek rasyonel temele oturmuştur. Marks, felsefi materyalizmin, yalnızca doğa bilimleri değil, tarih alanına, sosyal bilimler alanına da uygulanarak, bu materyalizmin insan toplumunun da bilimini kapsadığını çözüme kavuşturmuştur. Marks'ın tarihi materyalizmi, Lenin'in sözleriyle bilimsel düşüncenin en büyük buluşu ve kazancı olmuştur.

Toplum bilimi, Marks ve Engels'in elinde materyalist temelle koşulluk halinde yeniden yaratılmıştır.

Modern materyalizm, varlığı bilinçle değil, bilinci varlıkla açıklıyordu. Dolayısıyla, insan bilinci, kendisinden bağımsız olan doğayı, yani hareket halindeki maddeyi yansıtır. Bu teori insan toplumu alanına uygulandığında, sosyal bilinç, sosyal varlıkla açıklanacaktı. Dolayısıyla, felsefi, politik, dini vb. görüş ve doktrinler, toplumun ekonomik temeli ile açıklanabilir.

Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm'de Engels, materyalist tarih anlayışını şöyle

açıklar:

"Materyalist tarih anlayışı, insan yaşamını sürdürmeye yarayan araçların üretiminin ve üretimin yanı sıra, üretilen şeylerin değişiminin bütün toplumsal yapının temeli olduğu; tarihte ortaya çıkmış her toplumda, zenginliğin dağılıdığı ve toplumun sınıflara ya da fakımlara bölündüğü tarzın ne üretildiğine, nasıl üretildiğine ve ürünlerin nasıl değiştiğine bağımlı olduğu önermesinden hareket eder. Bu görüş açısından, bütün toplumsal değişmelerin ve politik devrimlerin ereksel nedenleri, insanların kafalarında insanların sonsuz gerçeği ve adaleti daha iyi kavramalarında değil, ama üretim ve değişim

tarzlarındaki değişmelerde aranmalıdır." (14)

Böylece şu iki sonuç çıkarılmış oluyordu:

Birincisi, tarih, insan toplumunun tarihi, fikirler değil, maddi üretim zemini üzerinde temellenir.

İkincisi, insan toplumu tarihi, tek tek kişi ya da kahramanlar tarafından değil, halk tarafından yapılır.

İşte bu iki olgu, Marks'ın materyalist tarih anlayışının meyveleridir.

Materyalist tarih anlayışının Marks'ca keşfedilmesiyle ya da materyalizmin sosyal bilimler alanına uygulanmasıyla daha önceki teorilerin yanlış yanları açığa çıkarılmış oluyordu.

Buna göre, yani önceki tarihi teorilere göre, insanların tarihi eylemlerinin ancak ideolojik etkileri görülüyor, bunların derindeki kaynaklarına inlemiyordu.

Sosyal ilişkilerin gelişmesinin temeli açığa çıkarılmıyor ve dahası bu gelişmeye hükmeden nesnel yasalar kavranamıyor ve bu ilişkilerin gelişmesinin kökeninin Marks'ın gösterdiği gibi maddi üretimin gelişme düzeyinde yattığı çözümlenemiyordu.

Ayrıca, eski tarihi teoriler, yığınların eylemini gözardı ediyor ve bu eylemlerin ortaya çıktığı sosyal koşulları ve bu koşullardaki değişme, gelişme ve bir başkaya ulaşmayı göremiyordu. Daha önceki tarihi teoriler olayları, olguları rastgele derlemek ve sürecin ancak sınırlı bazı yanlarını sergilemekle yetiniyordu.

Marks'ın materyalist tarih anlayışı, bu yanlışlıkların, eksik, sığ ve dar tarih anlayışların tümünü bir kenara bırakarak, rastgele seçmeciliği bir yana iterek, karşıt şeylerdeki tüm olguları inceleyerek ve bu gelişmeleri varlık ve üretim koşullarına indirgeyerek berraklaştırdı. Dahası, bütün çelişki ve fikirlerin kaynağını maddi üretim güçlerinin durumunda aradı.

Böylece Marks, çelişkiler ve kaynaklarını, insanlık tarihine hükmeden nesnel yasaların koşullarını, toplumlarda süregelen çatışma ve devrimlerin temelinin, uzlaşmaz karşıtlık ve çözüm yollarını, materyalist tarih anlayışı temeline oturtarak çözüme kavuşturmuş oluyordu.

Marks, Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı'ya Önsöz'de, materyalist tarih anlayışının özeti şu önemli sözleriyle açıklar:

"Varlıklarının toplumsal üretiminde, insanlar, aralarında, zorunlu, kendi iradelerine bağlı olmayan belirli ilişkiler kurarlar; bu üretim ilişkileri, onların maddi üretici güçlerinin belirli bir gelişme derecesine takabül eder. Bu üretim ilişkilerinin tümü, toplumun iktisadi yapısını, belirli toplumsal bilinç şekillerine tekabül eden bir hukuki ve siyasal üst yapının üzerinde yükseldiği somut temeli oluşturur. Maddi hayatın üretim tarzı, genel olarak toplumsal, siyasal ve entellektüel hayat

sürecini koşullandırır. İnsanların varlığını belirleyen şey, bilinçleri değildir; tam tersine, onların bilincini belirleyen toplumsal varlıklardır. Gelişmelerinin belli bir aşamasında toplumun maddi üretici güçleri o zamana kadar içinde hareket ettikleri mevcut üretim ilişkilerine ya da bunların hukuki ifadesinden başka bir şey olmayan mülkiyet ilişkilerine ters düşerler. Üretici güçlerin gelişmesinin biçimleri olan bu ilişkiler, onların engelleri haline gelirler. O zaman bir toplumsal devrim çağı başlar. İktisadi temeldeki değişme, kocaman üst yapıyı, büyük ya da az bir hızla alt üst eder. Bu gibi alt üst oluşların incelenmesinde, daima, iktisadi üretim koşullarının maddi alt üst oluşu ile -ki, bu bilimsel bakımdan kesin olarak saptanabilir-, hukuki, siyasal, dini, artistik ya da felsefi biçimleri, kısaca, insanların bu çatışmanın bilincine vardıkları ve onu sonuna kadar götürdükleri ideolojik şekilleri ayırt etmek gerekir. Nasıl ki, bir kimse hakkında, kendisi için taşıdığı fikre dayanılarak bir hüküm verilmezse, böyle bir alt üst oluş dönemi hakkında da, bu dönemin kendi kendini değerlendirmesi gözönünde tutularak, bir hükme varılmaz, tam tersine, bu değerlendirmeleri maddi hayatın çelişkileriyle, toplumsal üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çatışmayla açıklamak gerekir." (15)

Tarihsel materyalizmin bu ustaca açıklanması döne döne okunmalıdır. Sosyalizmi bilimsel temelle oturtan en kayda değer temellerden biri de budur.

Marksist felsefenin başlıca temellerinin birinci bölümünü bitirmiş bulunuyoruz. İkinci bölümde, Marksist-felsefenin başlıca temelleri ve Mao üst başlığı altında, diyalektiğin yasalarını, buna bir giriş olarakta yasa ve yöntemden ne anlaşılması gerektiğini inceleyeceğiz.

DEVAM EDECEK

KAYNAKÇALAR:

- 1- Engels, Anti-Dühring, s. 240-241
- 2-Stalin, Leninizmin Sorunları, s.651
- 3-Marx-Engels, Seçme Yapıtlar (3) s.425
- 4-Age. s.422
- 5-Age. s.420
- 6-Age. s.425
- 7-Age. s. 426-427 ve Lenin, Karl Marx ve Doktrini, s.17-18
- 8-Marx-Engels Seçme Yapıtlar (3), s.414
- 9-Age. s.157
- 10-Marx-Engels Seçme Yapıtlar, (1) s.26
- 11-Marx-Engels, Felsefe İncelemeleri, s.136
- 12-Engels, Doğanın Diyalektiği, s.251-252, Ayrıca, Marx-Engels, Seçme Yapıtlar (3) s.443-444
- 13-Engels, Doğanın Diyalektiği, s.252
- 14-Marx-Engels, Seçme Yapıtlar (3) s.161
- 15-Marx-Engels, Seç. Yapıtlar, (1), s.609-

PROLETARYA PARTİSİ'NİN 20. YILINI KUTLAMA VE KAYPAKKAYA'YI ANMA GECELERİNDE, BİNLERİN COŞKUSU DORUKTAYDI!

9 Mayıs'ta ALMANYA, KÖLN, SPORHALLE'de 6000'in üzerinde kitle, yine aynı gün İsviçre-Laufen'de 2000'in üzerinde kitle, Proletarya partisinin 20. kuruluş yılını kutlamak ve kurucu önderi İBRAHİM KAYPAKKAYA'yı katledilişinin 19. yılında anmak üzere gece salonlarında toplanmışlardı.

Aylar öncesinden başlayan ve kampanya biçiminde sürdürülen faaliyet, seminer, tanışma ve tartışma toplantıları ile başlamıştı. Fabrika önlerinde kahvehanelerde, pazar yerlerinde, çarşı merkezlerinde dağıtılan onbinlerce bildirilerle geniş bir kitle bilgilendirilmişti. Avrupa ülkelerinin hemen hemen tümünde sokaklar, caddeler Kaypakkaya'nın afişleriyle donatılmıştı. Herkes arı gibi çalışıyordu. Tarihleri daha

önceden saptanan gecelerin yapılmasına az bir zaman kala, Proletarya partisinin güçlerini birleştirdiğine ilişkin müjdeli haber kitleyi bayram sevincine boğdu. Birleşme kararının ardından ayrı ayrı temelde düzenlenen gecelerin tertip komiteleri bir araya gelerek, geceleri ve faaliyetleri birleştirdi.

Herkes sevinç içinde bir an önce gece salonuna yetişmek üzere, bin km civarındaki uzak yolları aşmak için otobüslerle yola koyulmuştu.

Köln-Sporthalle salonunda saat 17-00'de, gecemiz başlıyor çağrısıyla bütün kitle sessizliğe gömüldü ve tertip komitesinden bir arkadaşın;

Kadın, Erkek İşçiler, Emekçi Kardeşler, Gençler, Devrimciler!

Proletarya partisine gönül vermiş tüm yoldaşları Emekçiler!

24 Nisan 1972'de temelleri İbrahim KAYPAKKAYA yoldaş tarafından atılan, çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryası ve emekçi halkının öncü kurmayı 20 yaşında!

Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesi bilimi ile donanmış Enternasyonal proletaryanın Türkiye'deki tek temsilcisi Proletarya partisinin kurucusu, komünist önderimiz KAYPAKKAYA'yı katledilişinin 19. yıldönümünde bir kez daha anmak amacıyla düzenlediğimiz geceye hoş geldiniz.

*Ve yine hepimizi;

*Doğru ve bilimsel olduğu için yenilmez bir güce sahip Marksizm-Leninizmin büyük us-

talaları, Marks, Engels, Lenin, Stalin, Mao Zedung ve proleter dünya devrimi için dünyanın neresinde olursa olsun şehit düşmüş tüm komünistler ve devrimciler için;

*Marksizm-Leninizmin büyük savaşçısı önder İbrahim KAYPAKKAYA ve Mustafa Suphi ve diğer komünist şehitler, Ali Haydar Yıldız, Meral Yakar, Süleyman Cihan, Kazım Çelik, M. Zeki Şerit, Manuel Demir, Hasan Ben, İsmail Oral, Hüseyin Demir, Baba Erdoğan, Fazlı Kaya ve Öncünün tüm şehitleri ile Halk Ordusunun savaşçıları için;

*Yine Mayıs ayında faşist Türk diktatörlüğü tarafından idam edilen THKO Önderleri Deniz, Yusuf, Hüseyin İnan için;

*1 Mayıs'ta katledilen Mehmet Kocadağ, Mehmet Akif Dalcı ve tüm 1 Mayıs şehitleri için;

*THKPC'nin önderi Mahir Çayan ve Kızıdere şehitleri için;

*Ölüm orucunda şehit düşen Mehmet Fatih Öktülmüş, Abdullah Meral ve diğerleri için;

*Diyarbakır zindanlarında Newroz ateşini yükselten Mazlum Doğan ve yoldaşları için;

*İdam sehpalarında düşmana boyun eğmeden, ölümü kucaqlayan Erdal Eren, Mustafa Özenç, Hıdır Arslan ve diğerleri için;

*Ve İrfan Çelik, Mahsum Kokmaz, Hüseyin Arslan için;

*16-17 Nisanda direnerek şehit düşen Sabahat Karataş, Sinan Kukul ve yoldaşları için;

*Yani; Emperyalizme, komprador kapitalizme, feodalizme, faşizme ve her türlü gericiğe karşı Halk Demokrasisi, bağımsızlık, sosyalizm ve yüce komünizm yolunda şehit düşen tüm komünist, devrimci ve yurtseverler için sizleri saygı

duruşuna çağırıyorum!

Sözleriyle salonda bulunan binlerce kişilik kalabalık ayağa kalkıp, yumruklarını kaldırdı "Vartnikte sert bir kaya" şiirinin bitimine kadar eller havada kaldı. Ardından gecenin anlam ve önemine ilişkin açış konuşması yapıldı. Konuşma şu şekildedeydi:

"Emekçi kardeşler, Dostlar, Yoldaşlar!...

*Nisan 1972 Proletarya Partisi'nin kuruluş tarihidir. O tarihten bu yana 20 yıl geçti. Proletarya Partisi'nin geride bıraktığı 20 yıl, zorlu, çetin ve şanlı miraslarla doludur. Kurulduğu yıllarda sınırlı bir etki alanı olan Proletarya partisi, bugün binlerce işçi ve emekçiyi etkeleyebilecek bir güce erişmiş, çeşitli milliyetlerden Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkımızın bağrında kök salmıştır.

*Komprador Patron-ağa devletiyle yirmi yıllık savaşımında sınıvandan geçmiş ve önemli deneyimler kazanmış olan öncü, bu yirmi yıllık dönemde silahlı mücadele hattından asla vazgeçmemiştir. Öncü bu süreçte zor aşılabilir engellerle karşılaştı ve bunları aştı. Çetin dönemlerden geçti, sık sık ML çizgimizi tasviyeye yönelen hiziplerle tanıştı. Ve bu hiziplere karşı mücadelede koca bir mücadele tarihi yarattı.

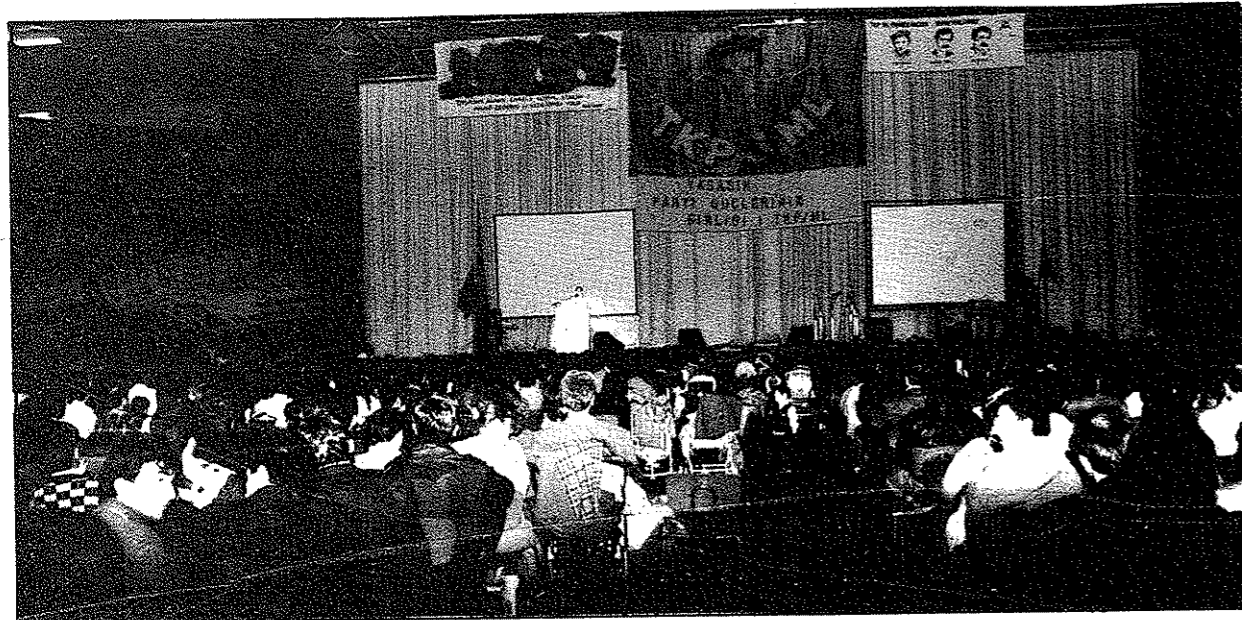
*İçten ve dıştan gelen her türlü saldırıyı bertaraf ederek, Kurucu önder KAYPAKKAYA yoldaşın gösterdiği ışıklı yolda azim ve kararlılıkla ilerleyerek bugünlere geldik. Proletarya partisi programından ve ML/MZD biliminden sapkinliği ifade eden bazı önderliklerin Öncüye yabancı hatları ve sağ oportünizmleri, yenilen darbeler Öncüye önemli sayılabilecek zararlar verdi. Önemli güç kayıplarına neden oldu. Yirmi yıllık süreçte hatalar yaptı. Geçici yenilgiler aldı; ama yüzleri aşan Öncü ve ön-

derliğindeki Halk Ordusu şehidinin uğruna savaştığı kızıl hattı hiç bir zaman terk etmedi.

Proletarya partisi, yirmi yılının son çeyreğinde dünya ölçeğinde meydana gelen önemli olaylara tanık oldu. Modern revizyonizm-klasik kapitalizme evrildi. Kuzeyden Gorbaçov rüzgarı tüm şiddetiyle eserken, Doğu Avrupa alt-üst oluşlarla sarsıldı. Yıllarca suratlarını sosyalizm maskesiyle gizleme uğraşı içinde olan Modern revizyonizm ve Hocası dogmatizm revizyonizminin iflasi, sosyalizm iflasi imiş gibi lanse edilerek, yoğun propagandalar geliştirildi. Sosyal emperyalizmin iflasi, Sosyalizmin iflasi olarak lanse edildi. Sosyalizm ve yüce komünizm davasının gözlerden düşürülmesi için yoğun çabalar sarfedildi.

Proletarya Partisi, şiddetle esen bu karşı devrimci rüzgarlar karşısında temel hattını ve ML/MZD güzergahını terketmedi. Milliyetçiliğin dünya ölçeğinde alabildiğince ivme kazandığı bir ortamda Öncü, ısrarla ve inatla sınıfsal zeminde demirleyerek, milliyetçiliğin önyargılarının tutsağı olmadı.

Dünya ölçeğinde ayağa kalkın milliyetçilik, ülkemiz özgünlüğündeki ulusal mücadele içinde önemli avantajlar sağlandı. Adeta bazılarının sosyalizmin ve sınıf mücadelesinin çekiciliği bitmişti. Tam da böyle bir ortamda Öncü, siyasal sorunları salt Türkiye Kürdistanı açısından değil, genelde Türkiye açısından ele alarak; "ulusu örgütleme" "ulus yaratma" vb. gibi bir yolda yürümedi, yürüyemezdi de. Milliyetçi düşüncelerin savunulmaya başlandığı bir süreçte öncü, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı şiarını ısrarla savundu, ulusal sorunun Demokratik Halk Devrimi sorunu yanında ikincil ve tali bir öneme sahip olduğu gerçeğini ısrarla vurgulamak-

tan geri kalmadı. Türk, Kürt, Laz, Ermeni, Arap vb.. milliyet ve azınlıklardan tüm emekçilerin ortak düşmanı olan faşist komprador patron ağa devletin karşı, ortak örgütlenmesini ve ortak mücadelesini savundu. Savunmaya devam edecek.

Yoldaşlar, Devrimci Arkadaşlar,

Bugün, yani 20. kuruluş yıldönümünde Proletarya Partisi geçmişin dezavantajlarını önemli oranda avantaja çevirmiş, yaralarını sarmış, güç kaybını önemli oranda telafi etmiş ve en önemlisi, 1987 yılında ayrı düşen Öncü güçlerin arasındaki ideolojik ve siyasi temeldaki birlik gelinen süreçte, örgütsel birliğe dönüşmüş bulunmaktadır.

Ayrı düşmüş komünistler arasındaki birliğin ilkel tarzda yeniden tesis edilmiş olması, çeşitli milliyetlerden Türkiyenin emekçi halkını, dost ve devrimci müttefiklerimizi, kalbi Öncüyle birlikte çarpan tüm Öncü taraftarlarını coşkulu bir sevince boğmuşur. ML/MZD bilimi güzergahında ve Proletarya partisinin kurucusu Komünist Önder KAYPAKKAYA yoldaşın öğretileri temelinde gerçekleşen birlik, Türkiye Devrim ve Komünist hareket tarihine altın harflerle geçecek bir tarihi öneme sahiptir. Bütün sınıf düşmanlarımız korksun!.. Ve şunu iyi bilin ki.. Birleşmiş bulunan Öncü güçlerinin ve önderliğindeki Halk Ordusu bundan böyle egemenlerin kanlı faşist diktatörlüğünü yıkarak yerine De-

mokratik Halk İktidarı kurma mücadelesine hız verecek, bugünkü özgüde merkezi görev olan Kızıl Siyasal İktidarlara için Köylü Gerilla savaşını kararlılıkla daha üst boyutlara çıkaracak ve düşmana korku salacaktır. Proletarya Partisi ve önderliğindeki halk ordusu, silahların eleştirel gücüne olan inançla, önümüzdeki dönemlerde gerilla savaşını yükseltmeye kararlıdır bu uğurda and içmiştir... Artık, Şiran'da, Çemişgezek'de, Dersim'de, Er-

toplanmasını engellemeyemediler. Seni aramızdan alamadılar. Düşmana inat, şimdi daha bir kök salmış olarak yaşıyorsun içimizde... Kararlılığın ve atılganlığınla, şehir merkezlerinde, Halk savaşı şiarıyla dağlarda üslenen gerilla yoldaşların arasında, yoksul köylerde düşmana meydan okuyan direnişlerde, cezaevlerinde, işkencehanelerde kızıl direnme ruhu olarak yaşıyorsun! Sen bilincimize kazıdığımız tezlerinle, Öncünün en ön safında ölümsüz bir komutan olarak yaşıyorsun, yaşayacaksın!.. Senin çizdiğin kızıl güzergahta, özgür, bağımsız demokratik bir Türkiye yaratma mücadelesinde, kararlı takipçilerin Süleyman Cihanları, Kazım Çelikleleri, Hayrettin Bakışları, Baba Erdoğanları, Hıdır Aykıruları, Orhan Bakırları, İsmail Oralları, Hasan Benleri, Manuel Demirleri, Hüseyin Demirleri, Ali Demirleri, Reha Şenleri, Hasan Altıntaşları, Fazlı Kayaları, İbrahim Polatları, Perihan Çolakları, Yeter Koçları daha nice adını saymakla bitiremeyeceğimiz 300'e yakın Öncü kadro ve savaşçısı devrim şehitleri kervanına katıldılar. Seni takipçin olan şehit yoldaşlarımızı derin bir sınıf kınıyla bir kez daha anıyor... Mücadelemizde sonsuza dek yaşatacağımıza söz veriyoruz!..

Sözü biter bitmez, dinleyici kalabalık tarafından "YAŞASIN PROLETARYA PARTİSİ, YAŞASIN HALK ORDUSU, YAŞASIN ÖNCÜ GÜÇLERİMİZİN BİRLİĞİ, YAŞASIN HALK SAVAŞI, ÖNDE-

zincan'da, Tokat'da, Artvin'de, Mersin'de, İstanbul'da Halk ordusunun gerillalarının silahları daha gür yankılanacak egemen güçleri şaşkına çevirecektir..

Önderimiz, yol göstericimiz, İBRAHİM KAYPAKKAYA yoldaş!.. Bedenen aramızdan ayrılışının 19. yılında, temellerini attığın Proletarya Partisi, ÜZERİNE DÜŞEN TARİHİ SORUMLULUĞUN BİLİNCİYLE, senin ışıklı yolunda yürümeye kararlıdır!

Faşist cellatlar seni bedenen katlettiler ama fikirlerin etrafında onbinlerce emekçinin

RİMİZ İBRAHİM" sloganları haykırıldı.

Gecenin heyecanının en dorukta olduğu bölüm ise, Türkiye'den Proletarya Partisi'nin geceye yolladığı mesajın okunması ve ardından Halk Ordusu gerillalarının kampta ve

nistan-Lavrion'da anma geceleri ve toplantılar biçiminde Öncünün 20. yılını kutlama ve Kaypakkaya'yı anma faaliyetleri halen devam etmektedir.

**18 Mayıs'ı Anma Gecesi
Tertip Komitesi**

saldırıları, etraflarında fıskıran filizleri gördükçe önlenemez yok oluşlarını görürler. Devrimin tohumları toprağı düşmüş ve boy vermeye başlamıştır bir kez...

İşte 17 Ekim Sovyet Devriminin, Çin Devriminin, Büyük

dağlarda görüntülerini içeren, Öncünün birliğini selamlayışları bölümüydü. Gecenin kültürel bölümleri, Sadık Gürbüz, Aram, Ali Asker, Nihat Behram, Fırat Başkale, Burhani, Partizan korusu, Folklor, Enternasyonal müzik gurubu, pandomim ve Ozanlar tarafından devrimci türkülerin okunması biçiminde devam etti.

YKP/ML'nin geceye bir temsilci yollayarak mesaj sunması ve değişik devrimci teşkilatların geceye sundukları mesajların okunması ve en son gece programının bitişinden önce kitleyle birlikte devrim andı içilerek gece son buldu.

Gece bir takım eksikliklerine karşın olumlu ve coşkulu bir biçimde gerçekleşti. Avrupanın çeşitli yerlerinde, Avusturya, Viyana'da, Fransa Paris'te, İngiltere, Londra'da, Avusturya-Sdney, Melbourn'da Yuna-

**İ.K. ZİNDANLARDA DA
ANILDI!**
**Katledilişinin 19.
Yılında Komünist Önder
İbrahim
KAYPAKKAYA'yı
ML-MZD'ne Olan
Sarsılmaz İncancımızla
Anıyoruz.**

Dünya devrim tarihine adını bir daha silinmemek üzere kanla kazımış önderler vardır. Yaşadıkları dönem devrim tarihinde oynadıkları misyon, zulmün köhnemiş kalelerini temellerinden sarsar ve ezilenlere muazzam bir coşku ve ileri atılım ruhu yaratır. Devrim tarlasına ektikleri tohum öylesine güçlüdürki, hiç bir güç o tohumlardan fıskıran güzelliğini yok etme gücüne sahip değildir. O tohumların başaklarına

Proleter Kültür Devrimi'nin, Türkiye'de işçi sınıfı ve köylü hareketinin öğrencisi, çeşitli milliyetlerden Türkiye Proletaryasının ve emekçi halkının öğretmeni, işkencehanelerin ser verip sır vermeyen yiğidi, Partimiz TKP/ML'nin Kurucusu ve Önderi İbrahim KAYPAKKAYA, devrim tarihimize vurduğu damga ile ebediyen ölümsüzleşenler arasında ki yerini almıştır.

Bizler Sağmacılar Cezaevindeki TKP/ML siyasi tutsakları olarak, katledilişinin 19. yılı vesilesi ile Önder yoldaşımızı anma toplantısı düzenledik. Toplantımızın parti güçlerimizin birleştiği döneme de denk düşmesi, bizler açısından anlamı ve önemi daha da büyüktür. Bu vesileyle toplantıya katılan Cezaevi kitesine parti güçlerimizin birlik kararını içeren toplantı açılış konuşmasını

dan sonra, Önder yoldaşımızın programatik görüşleri ve onun kurduğu partimiz TKP/ML'nin Türkiye devrimindeki yerini ve yine ülkemizdeki sınıf mücadelesinin ulaştığı bugünkü boyutu içeren metnin okunmasına başlandı. Yoldaşlarımızın hazırladığı şiir ve marşların okunduğu "Anma toplantımız" Cezaevinde bulunan Devrimci Sol, TDKP, TKP/ML Hareketi, TİKB, Devrimci Yol, DKP, TKP/B, Ekim, SVP/K, ve PKK davası tutanaklarından gelen mesajların okunmasının ardından atılan sloganlar ve hep birlikte okunan Enternasyonal Marşıyla sona erdi.

Partimizin 20. Kuruluş yılı, parti güçlerimizin birleşmesiyle bütünleşince devrim ateşini daha bir coşkulu körükleyeceğiz açıktır. Parti güçlerimizin birlik kararı, Dünya ve Türkiye devrimi için tarihi bir öneme sahiptir. Dağlarda ML-MZD'nin Kızıl güzergahında Kızıl Siyasi İktidarlar için süren Gerilla Savaşımız, Parti güçlerimizin birleşmesiyle daha da hızlanacaktır. Gelişimin önünde ayak direyen emperyalizm ve ona göbekten bağlı patron ağa devletin kaleleri, partimiz önderliğindeki TİKKO gerillalarının süreklileştirilmiş darbeleriyle tarumar olması kaçınılmazdır.

Önder yoldaşımızı katledenler, onu bedenlen ortadan kaldıranlar, düşünceleriyle yaşamasına engel olamazlar/olamayacaklar. Her doğan gün, karanlığın güneşin ışıklarıyla parçalanması gibi İbrahim'le ışıklandıracağız kendimizi ve her doğan gün anacağız Önderimizi.

*İbo'lar Ölümsüzdür!

*Devrim Şehitleri Ölümsüzdür!

*Yaşasın Partimiz TKP/ML ve Önderliğindeki TİKKO, TMLGBİ Sağmalcılar Cezaevi TKP/ML Davası Tutsakları

DIYARBAKIR'DA 18 MAYIS

19 yıl evvel tutsak edildiği Diyarbakır işkencehanelerinde kızıl direnme ruhuyla düşmana kendi kalesinde unutamayacağı yenilgiler tattıran Komünist Önder İbrahim KAYPAKAYA her 18 Mayıs'ta olduğu gibi onun ardılları Dicle Üniversitesi'nde de Komünist Önderin ölmediğini ve ölmeceğini bir kez daha düşmanın suratına bir şamar gibi indirdiler.

18 Mayıs sabahı Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Fen Fakültesi ve Eğitim Fakültesi'nde üzerinde Komünist Önder İbrahim KAYPAKAYA'nın resmi ve Öncü taraftarı gençlik imzalı "Komünist önder İbrahim Kaypakaya ölümsüzdür", "Yaşasın Halk Savaşı", "Kahrolsun Faşist Diktatörlük", "Yaşasın ML/MZD'nin ışıklı yolu" yazılı pullar kantin ve giriş kapılarına yapıştırıldı.

Ayrıca saat 12 sıralarında Eğitim Fakültesi kantininde 300-400 kişilik bir grup toplanarak tüm devrim şehitleri adına bir dakikalık saygı durumunda bulundu. Daha sonra yurtsever bir öğrenci arkadaş yine Diyarbakır işkencehanelerinde katledilen 4 yurtseverin direnişini anlatan bir yazı okudu. Ardından Partizan Gençlik'ten bir arkadaşın Komünist Önder İbrahim Kaypakaya'nın yaşamını ve onun çizdiği kızıl güzergahı anlatan bir yazıyı okuması ve kitlenin geniş katılımıyla "İktidar Namlunun Ucundadır" sloganıyla düşmana bir şamar daha indirildi. Konuşma ve sloganların bitiminde kitle coşkun alkışlı bir şekilde eylem alanını terk etti.

Diyarbakır Dicle Üniversitesi
PARTIZAN GENÇLİK

18 MAYIS'I İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ'NDE DE SELAMLADIKI

Malatya İnönü Üniversitesi'nde İBRAHİM KAYPAKAYA'yı anma forumu düzenlendi. Özellikle 18 Mayıs YDG ve HDYG güçlerinin birleştirilmesinden hemen sonraya gelmesi foruma ayrı bir önem ve coşku verdi.

Oluşturulan birlik içerisinde İbrahim Kaypakaya'yı anma forumu için bir hafta öncesinden eylem komitesi oluşturuldu; bu komite önüne koyduğu hedefler doğrultusunda çalışmalarına başladı. Bu süreç içerisinde, diğer devrimci demokrat anlayıştaki arkadaşlara eylem programıyla gidildi; görüşleri alındı ve destek istendi. Ayrıca, özellikle Diyarbakır zindanlarındaki her türlü vahşeti ve insanlık dışı uygulamaları protesto etmek amacıyla kendilerini yakan Dörtler'inde anılması için Devrimci Yurtsever Gençliğe de eylem birliği önerildi ve kabul edildi. YDG'ye eylem önerimiz ıskallı hareketten kaynaklanmaktadır; zira biz devrimci sorumluluk gereği zaten Dörtlerin anılmasını programımıza almıştık; afislerimizle, bildirimizle ayrıca Dörtleri de andık.

Yurtsever arkadaşlar eylem gününden bir kaç gün öncesine kadarki olumlu tutumlarını değiştirerek, forumda okunacak yazının, asılacak dövizin ortaklaşa belirlenmesi gerektiğini bildikleri halde, bunları, bizim tüm açıklığımızla rağmen büyük bir gizlilik içerisinde yaptılar.

18 Mayıs günü eyleme bir kaç dakika kala eylemin yapılması önerisiyle gelen bu arkadaşlar kararlı tavrimiz karşısında, bu defa da pasif eylem (sadece dövizlerin asılması ve alkışla destek) önerisiyle karşımıza çıktılar. Biz programımızdan taviz vermeyince,

eylem 130'a yakın kişinin katılımıyla planlandığı gibi gerçekleşti. Katılımdaki olumsuzluk, birincisi, okulda Öncü taraftarı gençlikle birlikte en geniş kitle-selliğe sahip olan YDG'in yeterli kitle çalışması yapmayıp 20-27 kişiyle eyleme katılması; ikincisi ise diğer anlayıştaki arkadaşların eyleme temsilci bazında destek vermeleri oldu.

Eylem Öncü taraftarı gençlikle bir arkadaşımızın Kaypakaya'nın ideolojik politik hattını ve işkencedeki tavizsiz direnişini konu alan bir bildiri okumasıyla başladı. Ardından, YDG (Devrimci Yurtsever Gençlik)den bir arkadaşın Dörtlerle ilgili bir metni okumasıyla devam etti. "Kahrolsun Faşist Diktatörlük", "Yaşasın Halk Savaşı", "Yaşasın Bağımsızlık, Halk Demokrasisi ve Sosyalizm Mücadelemiz", "18 Mayıs'ı Unutmadık Unutturmayacağız", "Yaşasın Kaypakaya'nın şanlı Kızıl Direniş Ruhu", "Dörtler Ölümsüzdür", "Şehit Namire", "Kürdistan Faşizme Mezar olacak" vb. sloganlarıyla eylemimiz sona erdi.

-Kahrolsun Faşist Diktatörlük!

-Yaşasın Bağımsızlık, Halk Demokrasisi ve Sosyalizm Mücadelemiz!

-Yaşasın Halk Savaşı!
-18 Mayıs'ı Unutmadık/Unutturmayacağız!

-İbrahim KAYPAKAYA Ölümsüzdür!

MALATYA İNÖNÜ
ÜNİVERSİTESİ'NDEN BİR GRUP
PARTIZAN OKURU

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ'NDE 18 MAYIS

Türkiye halklarının komünist Önderi İbrahim Kaypakaya'nın Diyarbakır zindanlarında katledilişinin 19. yıldönümü, Merkezi Kafeteryada yapılan bir forumla anıldı. Yaklaşık 60

kişinin katıldığı forum İbrahim Kaypakaya ve tüm Mayıs şehitleri anısına 1 dakikalık saygı duruşuyla başladı. Yapılan konuşmalarda İbrahim Kaypakaya'nın görüşlerinin her milliyetten emekçi halkın kurtuluşunun tek yolu olduğu ve onun görüşleri ile revizyonizmin, Kemalizmin ve her türden gericiğin tarihe gömüldüğü, onun başlattığı Halk Savaşı ile halkımızın yeni demokratik Türkiye özleminin giderileceği belirtildi. konuşmaların sonunda "İbolar Ölmez!", "Devrim Şehitleri Ölümsüzdür", "Yaşasın Yeni Demokratik Türkiye Mücadelemiz", "Kahrolsun Patron Ağa Devleti", "Yaşasın Halk Savaşı" sloganları atılarak forum sona erdi.

20 Mayıs'ta geniş bir katılım- la Büyük Proleter Kültür Devrimi (BPKD) ile ilgili 3 saat süren bir video gösterimi yapıldı.

KOMÜNİST ÖNDER İBRAHİM KAYPAKAYA ESKİŞEHİR ANADOLU ÜNİVERSİTESİ'NDE KATLEDİLİŞİNİN 19. YILINDA ANILDI

Faşizmin kol gezdiği bütün

ülkelerde olduğu gibi bizim gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde emperyalistler ve ülkedeki işbirlikçi uşakları sömürülerinin devamı için her türlü muhalefeti kanla, baskıyla, işkenceyle bastırmaya çalışırlar. Ülkemizde, her ne kadar parlamento ile yüzünü maskeleymeye çalışan faşist diktatörlük yaptığı katliamlarla gerçek yüzünü göstermektedir. 19 yıl önce de bu katliamlardan birine tanık olduk. Çeşitli milliyetlerden Türkiye proletaryasının komünist önderi ve TKP/ML'nin kurucusu İbrahim KAYPAKAYA üçbuçuk ay gördüğü işkence sonucu 18 Mayıs günü katledilmiştir. Tarihte komünist önderlerin sayısı oldukça azdır, kolay yetişmez ve kolay kolay yerleri doldurulamaz. Bu yüzden her zaman ve özellikle 18 Mayıs'ta görüşleri ve anısı canlı tutulmalıdır. Bu bilinçle Öncü taraftarı gençlik olarak 18 Mayıs'ta İbrahim Kaypakaya'yı ve çeşitli demokratik oyunlar altında devlet terörünü resmileştiren anti terör yasa-sı sonucu katledilişinin 1. yıldönümünde İsmail Oral'ı andık. 18 Mayıs'ta Mühendislik,

imarlık Fakültesi kantininde İbrahim Kaypakkaya ve İsmail Oral ile ilgili panolar asıldı. Panolarda Komünist Önder İbrahim KAYPAKKAYA ve onun yılmaz takipçisi, "büyük halk savaşçısı İsmail Oral'ın resimleri, hayatları ve görüşleri hakkında bilgi, şiirlerinin yanında çeşitli sloganlar vardı. "Devrim şehitleri Ölümsüzdür!", "Anti Terör Yasasına Hayır!", "İsmail Oral ve Hatice Dilek'in Katili Patron Ağa Devleti" vb. Yine aynı gün Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesinde "Çeşitli Milliyetlerden Türkiye Proletaryasının Komünist Önderi İbrahim KAYPAKKAYA'YI İşkenceye Katledilişinin 19. Yılında Saygıyla Anıyoruz" pankartı asıldı.

KAHROLSUN EMPERYALİZM VE HER TÜRLÜ GERİCİLİK!

KAHROLSUN PATRON AĞA DEVLETİ!

KAHROLSUN FAŞİST DİKTATÖRLÜK!

YAŞASIN HALK SAVAŞI!

İBRAHİM KAYPAKKAYA ÖLÜMSÜZDÜR!

ESKİŞEHİR'DEN PARTİZAN OKURLARI

İZMİR'DE 18 MAYIS

İbrahim KAYPAKKAYA'nın, Diyarı Bekir zindanlarından "yoldaşlar, bu yolda feda ise canımız, kesindir zaferimiz, susmanın silahlarımız! diye haykıran sesi 18 Mayıs'ta Ege Üniversitesi'nde yankılandı.

Saat 12:00' doğru Edebiyat Fakültesinde toplanan devrimci, demokrat, yurtsever ve ML öğrenciler bir kortej oluşturup, pankartlar eşliğinde ziraat fakültesine doğru sloganlar atarak yürüdüler. Burada bir anma toplantısı yapıldı. Bu toplantıda, Yine Diyarbakır zindan direnişçilerinden Dörtler (Ferhat Kutay, Eşref Anyık, Necmi Öner, Mahmut Zengin)de anıldı. Partizan Genç-

lik'ten bir öğrenci, İbrahim'in Türkiye Devrimci Hareketi'ne katkılarını ve tavizsiz direnişini anlatan kısa bir konuşma yaptı. Anma toplantısı boyunca "İbo, Haydar, Zülfükar, Namludadır İktidar", "İşkencecilerden Hesap Sorduk Soracağız", "Tek Yol Devrim, Önderimiz İbrahim" sloganları hiç eksik olmadı.

Ayrıca başta Edebiyat Fakültesi olmak üzere bir çok kantin Partizan Gençlik'ten öğrenciler tarafından afiş ve pullamalarla donatıldı. Sabahın erken saatlerinde yapılan "TMLGB" imzalı trik çalışması ve Edebiyat Fakültesi duvarına asılan "Yoldaşlar Bu Yolda Fedaysa Canımız Kesindir Zaferimiz! Susmanın Silahlarımız" ile "İbrahim Kaypakkaya Yoldaş Ölümsüzdür" yazılı iki pankart öğrencilerde oldukça ilgi yarattı.

İbrahim anıldıktan sonra Dörtlerin direnişi de yurtsever bir öğrenci tarafından anlatıldı. Toplantı sırasında "Yaşasın Dörtlerin tutuşturduğu isyan ateşi", "Direnmek yaşamaktır" sloganları atıldı.

Ayrıca anma toplantısı sırasında Emeğin Bayrağı okuyucularından bir öğrenci gerçek dışı açıklamalarda bulundu "İbrahim'in ML olduğu kadar Mao'dan etkilenmesiyle "çarpık bir düşünce sergilediğini" anlatmaya çalıştıysa da düştüğü dipsiz kuyudan çıkmanın sancısını yaşadı. Bu sancı, Mao savunulmadan İbrahim savunulamaz gerçeğinin bir sonucudur. Konuşmacı öğrencinin söylediği her söz ayaklarına dolandı durdu; çelişkiler yumağı dinleyicilerde kızgınlıkla acıma duygusu arasında gidip gelen psikolojik bir rahatsızlık yarattı. Tüccar mantığı ile hareket edip İbrahim'in halk kitleleri üzerinde olan etkisinden ve prestijinden yararlanma isteğinin sonucu açmazdır. Bu açmazın sebebi toplumsal yaşa-

ma sınıf mücadelesinin gerçeklerine göre değil de, sınıf mücadelesinin gerçeklerini, il-kelerini temelsiz ve küçük burjuva duygularıyla değiştirip yön verme isteğindedir.

KOMÜNİST ÖNDER İBRAHİM KAYPAKKAYA ANKARA ÜNİVERSİTELERİNDE DEVRİMCİ COŞKUYLA ANILDI

Ankara Üniversitesi

Türkiye proletaryasının Komünist Önderi İBRAHİM KAYPAKKAYA katledilişinin 19. yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesinde devrimci coşkuyla anıldı. Hukuk ve Eğitim Bilimleri Fakültelerinde, üzerinde Önder yoldaşın resimleri bulunan "YAŞASIN ML-MZD", "AÇTIĞIN KIZIL GÜZERGAHTA İLERLİYORUZ", "KOMÜNİST ÖNDER İBRAHİM KAYPAKKAYA'YI ANIYORUZ" sloganlarıyla donatılmış Öncü taraftarı gençlik imzalı çok sayıda afiş asıldı. Afişler gün boyunca fakülte kantinlerinde kaldı.

Saat 12'de başlayan yaklaşık 70-80 kişinin katıldığı forum Komünist Önder İBRAHİM KAYPAKKAYA ve tüm devrim şehitleri için bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. İbrahim Kaypakkaya'nın görüşlerini açıklayan bir metnin ardından şiirler okundu. Bağlama eşliğinde İbrahim Kaypakkaya için 'bestelenmiş çeşitli türkü ve marşlar hep birlikte söylendi. Yarım saat süren anmanın sonunda Yurtsever Gençlik'in düzenleyeceği forumun duyurusu yapıldı. Hukuk Fakültesi Kütüphanesi'nin önünde yapılan forumda, yaklaşık 100 kişilik bir kitlenin katılımıyla, Diyarbakır zindanlarında zulmü protesto etmek için kendilerini yakan Dörtler anıldı. Burjuva basını, çeşitli burjuva gazeteleri yakılarak protesto edildi.

ODTÜ

Türkiye Proletaryasının Yiğit önderi İBRAHİM KAYPAKKAYA düzenlenen bir forumla ODTÜ'de de anıldı. İbrahim Kaypakkaya'nın anılması Dörtlerin ölüm yıldönümüyle çakıştığı için Partizan Gençlik ve Yurtsever Gençlik ortak bir forum düzenlediler. ODTÜ'nün dört günlük bir tatile girmesi, anma günün 15 Mayıs'a alınmasını gerektirdi.

Forum, İBRAHİM KAYPAKKAYA, DÖRTLER ve tüm devrim şehitleri adına bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. İbrahim Kaypakkaya'nın yaşamı ve mücadelesini anlatan konuşmalar yapıldı. Yurtsever'de Dörtler ve devrim şehitleri adına bir bildiri okudu. Şiirler ve Yurtsever Gençlik'ten öğrencilerin oynadığı iki skeçle etkinlik sürdü. Türküler, marşlar söylendi. "KAYPAKKAYA YOLDAŞ ÖLÜMSÜZDÜR", "MARX-LENİN, MAO, ÖNDERİMİZ İBO", "17 NİSAN ŞEHİTLERİ ÖLÜMSÜZDÜR" gibi Kürtçe ve Türkçe sloganlar coşkulu bir şekilde haykırıldı.

İBRAHİM KAYPAKKAYA ADANA'DA ANILDI

Kürt-Türk ve çeşitli milliyetlerden proletaryanın ve emekçi halkın komünist önderi İbrahim Kaypakkaya ölümünün 19. yıldönümünde Adana'da korsan gösteri ile anıldı.

20 Mayıs 1992 tarihinde Adana'nın Dağlıoğlu Mahallesi'nde bir araya gelen 35-40 kişilik komünist bir grup "İbolar Ölmez", "Serok İbo Namırın", "Yaşasın Halk Savaşı", "Patron Ağa Devletini Yıkacağız, Halk İktidarını Kuracağız", "İktidar Namlunun Ucundadır," "Yaşasın Partimiz TKP/ML" sloganları ile silahlı koruyucuların eşliğinde harekete geçen kitle 10-15 dakika coşkulu bir şekilde yürüdü. Çevreye toplanan halktan insanların bir kısmı yürüyüşe katılırken, bir kısmı da caddelere çıkarak alkışlarla eylemi desteklediler.

Eylem; silahlı koruyucuların

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ'NDE 18 MAYIS İÇİN DİA GÖSTERİSİ

Komünist Önder İbrahim KAYPAKKAYA'nın ölümünün 19. yılında 14 Mayıs günü İstanbul Üniversitesi'nde dia gösterisi gerçekleştirildi. 100'e yakın devrimci, demokrat, yurtsever ve ML öğrencinin katıldığı dia gösterisini PARTİZAN Gençlik organize etti. Dia gösterisinde İbrahim KAYPAKKAYA, Süleyman CİHAN, Baba ERDOĞAN, İsmail ORAL, Hasan TOY ve Proleter Öncü'nün birçok şehidinin fotoğrafları vardı. Gösterim sırasında teypten verilen "İsyan Ateşi" coşkulu karşılandı. Ayrıca Partizan Gençlik'ten öğrencilerden bazıları kısa konuşmalar yaptılar ve şiirler okudular

ana caddenin ortasına, üzerinde "İbrahim Yoldaş Ölmedi, Yolunuzu Aydınlatıyor TKP/ML-TİKKO" yazılı pankart asıp havaya ateş açarak düzenli bir şekilde dağılımlarıyla sona erdi.

CUMHURİYET LİSESİ'NDE FORUM:

18 Mayıs öncesi, Tunceli'de İbrahim kaypakkaya'nın hayatını ve mücadelesini anlatan bildiriler dağıtıldı. Ayrıca bütün orta ve yüksek öğrenim kurumlarında forumlar düzenlenerek, bildiriler dağıtılarak İbrahim Kaypakkaya'nın fikirleri ve mücadelesi azmi, işkencehanelerde yaşadığı kızıl direnme ruhu tüm öğrenci gençliğe aktarıldı. Özellikle Cumhuriyet Lisesi kantininde bütün öğrencilerin katıldığı anma toplantısı son derece coşkulu geçti.

KATLEDİLERİNİN 1. YILDÖNÜMÜNDE HATİCE DİLEK VE İSMAİL ORAL ANILDI-LAR: 19 Mayıs 1991 günü Kadıköy Hasanpaşa'da onlarca katil polisin saldırısına uğrayarak katledilen İsmail ORAL ve Hatice DİLEK Gülsuyu Mezarlığı'nda, Hatice DİLEK'in mezarı başında anıldılar.

DÜZENLE UZLAŞMANIN ÖBÜR YÜZÜ; Yasalcılık!

Türkiye devriminde önemli bir dönüm noktası olan 70'lerin ihtilalci çıkışının önüne bugün set çekmenin, ihtilalci çizgiyi tasfiye etmenin yolları aranmaktadır. Küçük burjuva sağ oportünistleri kendilerince bu yolu bulduklarını sanmaktadırlar. Devrim adına tutulan bu yol, aslında devrimcilikle maskeleymiş düzenle uzlaşma yolundan başka bir yol değildir.

Düzen sınırları içinde hakim sınıfların izinleri ölçüsünde partileşmek ve bu çerçevede içerisinde "mücadele" etmenin tasfiyecilikten başka bir anlamı yoktur. Yasal partililiğin şaha kaldırılmak istenmesinde hakim sınıfların parmağının da olduğunun bilincindeyiz. Bu anlamıyla da yasalcıların tasfiyeci oldukları kadar sınıf işbirlikçileri oldukları da söylemek gerekiyor.

Bugün ülkemizde, küçük burjuva sağ oportünistleri arasında revaçta olan yasalcılık yeni bir şey değildir. 1905 yenilgisinden sonra, 1907 Rusyasında da Menşevik sosyal demokratlar arasında, ülkemizdeki durumun bir benzeri yaşanmıştı. Yalnız arada bir fark var...Rusya'da 1905 yenilgisi yaşanmıştı, ülkemizde ise 12 Eylül yenilgisinden sonra ulusal ve sınıfsal mücadelenin yükseldiği bir dönemi yaşıyoruz.

Düşünelim 1905 yenilgisine rağmen menşeviklerin, legal alanda "Geniş İşçiler Partisi" örgütlemeye girişimlerini, Lenin tasfiyecilik olarak nitelendirmiştir. Çünkü, amaç işçi sınıfını devrimci yeraltı partilerinden yoksun bırakmak, yeraltındaki işçi sınıfının öncüsünü yer üstüne çıkartmaktır. Lenin ve diğer Bolşevik yoldaşları bu tasfiyeciler teşhir ettiler.

Bugün ülkemizde şartlar devrimin lehine olmasına rağmen, burjuvazinin "demokrasi" aldatmacasına kanarak, yasalcılığa yönelmek, sözümona kitleleri legal bir parti etrafında örgütlemek, yer altındaki işçi sınıfının öncüsünü yerüstüne çıkartmak devrime ihanet ve işçi sınıfının öncüsünü tasfiye etmekle eş anlamlıdır.

Ülkemizin ekonomik ve siyasal yapılanmasını düşündüğümüzde, yasalcılığın Türkiye devrimine nasıl bir ihanet olacağını görmemek için kör, anlamamak için zır cahil olmak gerekir. Ya da devrim diye bir sorunumuz kalmamıştır.

Evet, bugün Türkiye'de bir yandan Kürt ulusal mücadelesi, diğer yandan sınıf kavgası her geçen gün biraz daha yükselirken ve hakim sınıfların, bu mücadeleyi bastırmak için kitle katliamları, sokak infazları durmak bilmezken; legalizm peşinde koşmanın devrime bir şey kazandırmayacağı, tam aksine çok şey kaybettireceği açıktır. Zaten hakim sınıfların istediği de bu değildir? Yani devrimci hareketi yer altından, yer üstüne çıkartıp kendi avucu içinde tutmak istiyor. Böylece devrimci mücadeleyi kontrol altında tutabilecek ve gerektiği zaman hiç bir zor-

lukla karşılaşmadan ezilecektir. Faşist diktatörlüğün sahte demokrasi vaatleri küçük burjuva oportünistlerini alabildiğine cezbetmiş görünmektedir. Bu yüzden de sözümona "legal olanaklardan yararlanma" adı altında legalizm, parlamentarizm hayranlığı gelişmektedir. Oysa faşizmin bir devlet biçimi olduğu ülkemizde, legal olanaklardan sanıldığı gibi öylegenişçe yararlanılmayacağı açıkça ortadadır. Burjuva demokrasisinin işletilmediği, faşizmin, her dertlin çaresi görüldüğü bir ülkede legal parti aracılığıyla geniş kitleleri örgütlemek ve devrim yapmak hayali kadar daha büyük bir hayalin olabileceğini sanmıyoruz.

Denilebilir ki, kurulmak istenen legal parti, illegal mücadelenin önünde engel değil, onun legal alan-daki örgütleyici bir kolu gibi çalışacaktır.

Bu da küçük burjuva oportünistlerinin kitleleri aldatma politikasından başka bir şey değildir. Fakat gerçek olan şu ki, barışçıl mücadele, toplu ayaklanma diye tutturuların illegal mücadeleyle başarının pek hoş olmadığını biliyoruz. Yaptıkları şey ortada değildir. Sendika bürolarından, dernek köşelerinden başka gittikleri bir yer mi vardır? İki kuşlama, bir bildiri tamam, en iyi devrimci kendileri (!) Az daha unuttuysak birde legal dergicilik furusu. Yani yaptıkları her şey legal, ama deve kuşu gibi başlarını kuma sokmakla illegal olduklarını sanıyorlar. Kafa kumda, gövde dışarda... Bu böyle olmaz, kafayı çıkaralım da rahat nefes alalım diyorlar. Bütün mesele rahat nefes almak. Yoksa gerçekten niyet illegal mücadeleyi beslemek ve güçlendirmek değildir. Ama, hakim sınıfların belini gürken, onları çıkmazlar içine sokan yeraltı mücadelesini tasfiye etmektedir.

Denilebilir ki, siz bu "mücadele" biçimini doğru bulmayabilirsiniz; başkalarının ne yapmak istediği sizi ne ilgilendirir. Herkes doğru bildiği yolda yürüyecektir. Yeraltı örgütlenmesi tasfiye ediliyorsa kendi kendilerini tasfiye ediyorlar, size ne oluyor? Böyle düşünmeler olabilir. Ama 'kazın ayağı' böyle değildir ve komünistler böyle basit düşünmezler. Kandırılmak istenen Türkiye halkıdır. Devrim kitlelerin eseri olacağına göre, oportünistler, revizyonistler ve reformistler tarafından kitlelerin burjuvaziye peşkeş çekilmesine göz yumamayız. Ve aynı zamanda ML adına, ML'e yapılan ihanetin önüne geçmek biz komünistlerin vazgeçilmez görevidir. Ayrıca sorun bugün mevcut olan Türkiye işçi sınıfının ve emekçi halkların öncüsünün fiilen tasfiye edilip edilmeme (ki bunu hiç bir güç başaramadı, başaramayacak) sorunu değildir. Sorun Türkiye devrimi açısından ideolojik ve siyasal bir sorundur. Geniş bir şekilde yasalcılığa ilişkin propaganda ve ajitasyonun yapılması, Türkiye devriminin önüne geçilmek istenmesi anlamını taşımaz mı? Ve yine bu yönlü faaliyetlerin esas

alınarak yapılacak ajitasyon ve propagandalar kitlelerin kafasında yer altı mücadelesinin "gereksiz" olduğu imajını yaratmayacak mı? Ki amaçta zaten budur. O zaman bunun adı tasfiyeciliktir, bunun adı devrime ihanettir. Tasfiyeciliğe ve burjuvazinin kuyrukçuluğuna karşı mücadele etmekte komünistlerin görevidir. Çünkü komünistler bilirlenki oportünizm, revizyonizme ve reformizme karşı ML ve MZD işiğında ideolojik mücadele yürütülmezse devrimin başarıyla sonuçlandırılmasında mümkün değildir.

Estirilen yasalcılık fırtınasının tasfiyecilik ve burjuva kuyrukçuluğu olduğunu söyledik. Bu, komünistlerin tümünden legal olanakları reddettikleri anlamına mı gelir? Elbetteki hayır. Önemli olan şudur, legal mücadeleyi, esas olan illegal mücadele biçimine en iyi bir şekilde hizmet eder duruma sokmaktır. Esas olan illegal mücadeleyi geliştirmek güçlendirmektir. Legal mücadelenin yürütülmesi ve illegal mücadeleyi daha iyi besleyebilmek için kullanılabilir her türlü legal mücadele araçlarını kullan-

maktan sakınmayız. Ama hiç bir zaman ve hiçbir koşulda bunlar komünistlerin esas mücadele araçları değildir, olmazda. Komünistlerin esas mücadele araçları bellidir. Ülkemizin ekonomik ve siyasal gerçekliğinden hareketle, tamamen yer altına çekilmiş işçi sınıfının öncü KP'si, yine KP'si önderliğinde Halk Ordusu ve Kızıl Siyasal İktidarların oluşmasıyla kurulacak olan Halkın Birleşik Cephesi. İşte komünistlerin esas aldıkları ve devrimin asıl üç silahlı olarak değerlendirildikleri araçlar bunlardır. Elbetteki bunların dışında devrim hizmet edecek ve ihtiyaç duyuldukça oluşturulacak illegal, yarı legal ve legal araçlarda olacaktır. Bütün bunlar devrimin vazgeçilmez araçlarıdır. Ama neye ne zaman ihtiyaç duyulur onu iyi seçmek gerekir. Çünkü her örgütlülük bir ihtiyaçtan doğar. İhtiyaç yokken kurulan bir örgütlülük sırf bürokrasiden, kadroların rastgele dağıtılmasından başka bir işe yaramaz.

Bugün yasal mücadele araçlarını kullanmak illegal mücadele araçlarını kullanmanın önüne mi geçmiştir? Yada bugün devrimci mücadele illegal mücadele araçlarından daha çok, legal mücadele araçlarını kullanmayı mı dayatıyor bize? Hayır. Öyle ise neden barutu bitmiş eski tüfekler illegal mücadelenin eksikliklerini, yanlışlıklarını değilse, sağ oportünist, milliyetçi basında bol bol legal mücadele araçlarının yetersizliğinden, geniş kitleleri toparlayacak, onlara önderlik edecek yasal bir partiden bol bol dem vuruyorlar? Açık değil mi. Illegal mücadeleye el sallıyorlar bu baylar. Ve işin ilginç, mevclana

tekkesi gibi "kim olursan ol, yeterli gel" diyorlar. Her kafadan bir sesin çıktığı -yasalda olsa- bir çatı altında eylem ve irade birliği olmayacağı açık. Bu bir, ikincisi, illegal mücadeleyi reddetmediklerini, kurullacak yasal partinin illegal mücadeleye hizmet edeceğini söylüyorlar. Peki mücadelenin araçları nerede? böyle bir şey yok. Peki bu legal mücadele, hangi illegal mücadeleye hizmet edecek. O da belli değil. O zaman "bizde illegal mücadele için çalışıyoruz" deme sahtekarlığına ne gerek var. Açıkta açığa, bugüne kadar hakim sınıfların dediği gibi "biz devrimi parlamenter yolla yapacağız" !) deyin çıkan işin içinden. Bin dereden su getirip, devreye hendek atlatma "gayretine" ne gerek var?

Bir kez daha değinmekte yarar görüyoruz! Elbette Marksistler hiç bir mücadele biçimini reddetmezler. Yeterli bir mücadele biçimi sistemi hedeflesin, onu yıkmak gibi bir perspektife sahip olsun. Ancak, Marksistler tercih ettikleri mücadele biçimlerini önemlerine göre sıralarlar. Öncelikle esas mücadele biçimine ağırlık verirler ve diğer tall mücadele biçimlerini esas mücadele biçimini desteklemek ve geliştirmek amacıyla kullanırlar.

Bizim karşı çıktığımız bu genel doğrunun ters yüz edilmesidir. Yani tall mücadele biçimlerini esas mücadele biçiminin yerine geçirerek, mücadeleyi kendi hedefinden saptırmak ve mücadeleyi sistemin sınırları içinde boğma istemelerine şiddetle karşı çıkmaktayız.

Esas ve tall mücadele biçimlerinin alt üst olduğu bir durum, amaç ve araçlarda alt üst olurlar. Bu durumda ihtilal amacından sapılarak düzenli duruma düşmekten kurtulunamaz. Daha önce amaç devrim, diğer faktörler araç iken tersi durumunda reform vs. gibi şeyler amaç durumuna yükselerek düzeni pekiştirme işlevi görür.

Kısaca bugüne değin devrim çığlıkları içinde hareket eden irili ufaklı bazı siyasetler bugün kendilerini düzene kabul ettirme telaşı içerisinde yasalcılığın yollarını arıyorlarsa, bu onların artık devrim yerine reform silahına sarıldıklarını gösterir ve daha doğmadan öldüklerinin göstergesidir. Sistemin patlayan bir lastiğinin yerini kapma faaliyetidir.

Yasallaşma rüzgarlarının bir yanı da Kürt ulusal hareketini hedeflemektedir! HEP bugün, içinde bulunduğu sistemi, başka bir açı ile izah edilmesinden başka hiç bir şey değildir. Düzen içerisinde Kürt sorununun çözüm yollarını sürekli aramakta ve bu

TC silahlı mücadele yürüten güçlere karşı askeri saldırılar düzenlerken, silahlı güçlerden boşalmayı başardığı alanlara yasalcıları hızla doluşturarak kitlelerin devrim isteğinin üzerine ölü toprağı serpecektir.

İşte bu noktada yasal mücadele imkanlarından yararlanmak adına, parlamento ahırının kapısına biriken ve el pençe divana duran sözde devrimcilere sözümüz; Devrime karşı ihanet içerisindeyiz. Bugüne kadar bay Perinçek düzeni ne kadar kurtardıysa sizde ancak o kadar kurtarabilirsiniz. Ulusal hareketin önderliğinin içinde bulunduğu tavır yadırganıyoruz. Çünkü onun karakteri gereğidir. Çünkü o yalnızca ulus için bazı kazanımlar peşinde koşturur.

yolda çeşitli girişimlerde bulunmakta, bu girişimleri de PKK tarafından desteklenmektedir.

Ezilen ulusların düzen içerisinde kendi kurtuluşlarını bulduklarının dünya devrimler tarihinde bir tek örneği olmadığı gibi bu tür girişimlerin belli kültürel kazanımların ötesine geçmediği her zaman görülmüştür.

Aslında bu faaliyet Kürt ulusal hareketi önderliğinin ve TC'nin bazı istemlerinin çakıştığı bir ifadesidir. Kürt ulusal hareketine önderlik edenlerin kendi sınıf karakterleri gereği, ulusal, kültürel bazı kazanımlar elde edip üstüne yatma (meşrulaşma) niyetlerini ortaya koyarken, TC'nin de bazı ekonomik, demokratik kısımlar vererek ulusal hareketi düzen sınırları içerisinde almak istediğinin açık göstergesidir.

TC, emperyalizmin tam desteğiyle düzen dışı akımları düzen içerisinde çekebilmek için yoğun bir faaliyet sürdürmektedir. Bir yandan silahlı mücadele yürüten hareketlere karşı katliamlar düzenlerken, bir yandan da, düzen içinde yaşama olanaklarını suni olarak oluşturup, düzen içinde "mücadele"yi cazip hale getirmeye çalışmaktadır. İşte yasalılığa soyunan guruplar böyle bir "yeşil ışık" yakalamışlardır. Onlar bu faaliyetlerine hız verirken, TC'yi ağır bir yükten kurtararak onun, düzen içine çekme operasyonuna aktif katılım göstermektedirler.

TC silahlı mücadele yürüten güçlere karşı askerî saldırılar düzenlerken, silahlı güçlerden boşaltmayı başardığı alanlara yasalıcıları hızla doluşturarak kitlelerin devrim istediğinin üzerine ölü toprağı serpecektir.

İşte bu noktada yasal mücadele imkanlarından yararlanmak adına, parlamento ahırının kapısına biriken ve el pençe divana duran sözde devrimcilerle sözümlü; Devrime karşı ihanet içerisindeyiz. Bugüne kadar bay Perinçek düzeni ne kadar kurtardıysa sizde ancak o kadar kurtarabilirsiniz. Ulusal hareketin önderliğinin içinde bulunduğunuz tavrı yadırganıyoruz. Çünkü onun karakteri gereğidir. Çünkü o yalnızca ulus için bazı kazanımlar peşinde koşur. Bunun dışında kalan, sınıf mücadelesi dahil her şey bu mücadeleye tabidir ve bu amaç için o bir bukaletim gibidir. Gün olur tarihin en gerici akımlarından biri olan İslamiyeti başına taç olarak geçirir, gün olur 17 Ekim Devriminin takipçisi olduğunu söyler ve gün olur Sovyet deneyimini hiç görmezlikten gelir. Dedik ya, onun için tek amaç; ulusal nitelikteki bazı kazanımlardır.

Bu nedenle ulusal harekete önderlik edenlerin kendi açıklamalarından ve düzenle görüşme çağrılarında da anlaşılacağı gibi- TC ile uzlaşmaya açık olduklarını söyleyebiliriz.

ÜLKEMİZDE DURUM VE DOĞRU TAVİR ÜZERİNE:

Geçen yıl yapılan seçimler ve bunun sonucu ortaya çıkan hükümet değişikliği, döneminde yapılan bir yığın vaad ve bu vaadlerin yol açtığı beklentilerin yakın dönemimize kadar sarktığı bilinmektedir. Aradan geçen 7-8 ay sonrasında her şeyin eskisi gibi gittiği ve hatta daha kötüye gittiği görüldü.

Meclis komisyonları durmadan "reform" yasaları üzerinde çalışıyor. Komisyon komisyona havale ediyor ve sonunda ortaya hiç kimsenin bir şey anlaya-

madığı "reform" tasarıları çıkıyor.

Bu tür şeyler parlamento içerisinde oluyor ve parlamento içerisinde bulunan şahsiyetler tatmin etmiş oılmaktan öteye geçemiyor. Dömeninde ANAP değil, DYP-SHP koalisyonu oturuyor ama, TC devleti kanlı katliamlarına devam ediyor ve hatta daha da arttırarak sürdürüyor.

Çalışan kesimlerin ekonomik durumlarında bir düzelme görüldüğünün bahsi bile olmamaktadır. Çalışan kesimlerin hoşnutsuzluğu örgütlülükleri çerçevesinde kendisini sokağa yansıtabilmekteyken, kendiliğinden gelişen hareketlerin, sözde devrimcileri arkadan nai toplamak zorunda bıraktığı defalarca görülmüştür.

Burjuvazinin kendi iç dalaşlarının azaldığı söylenemez. Yalnızca bir soluklanma için ABD emperyalizminin yarışı önde bitirdiği ve akabinde Almanya'nın atağa geçtiği, Japonya, Fransa vs. gibi emperyalist güçlerin pay kapma çabalarına hız verdikleri yakın dönemde görülmüştür. Ülkemizdeki burjuva kliklerin iç çelişkileri de bunlardan bağımsız olamaz.

Kısaca ülkemizde devrimci durum devrimin lehine hızla gelişmektedir. Kitleler mevcut sistemin kendi sorunlarına çözüm üretmekten çok uzak olduğunu görmüş ve alternatif arayışların içerisinde girmişlerdir. Kürt halkı bir kimlik arayışını sürdürmekte ve kendi kimliğine sahip olmak istemektedir.

İşte böyle bir durumda devrimci tavrı ne olmalıdır? Kitlelerin düzenlen umut kestiği bir dönemde, kitlelere önderlik iddiasıyla, düzen içerisinde kısmi çözümler önermenin ve onları sistem içerisinde çekmek için ayak oyunları düzenlemenin devrimci tavrıla uzaktan yakından ilgisi olmasa gerek. Çünkü böyle bir tavrı, düzeni kurtarmak için kendini feda etmektir.

Marksist öğretisi, devrimci durumun çok geri ve cılız olduğu koşullarda yasal sınırlar içerisinde mücadele araçlarını kullanmamız gerektiğini açıkça vurgulamaktadır. Zaten tersi bir durumda yaşama şansı bulunamaz. Ancak devrimci durumun varolduğu ve devrimin lehine geliştiği dönemlerde, düzenlen kopan kitlelere önderlik edilerek onlar düzen dışında örgütlendirilerek düzene karşı savaşıma sevk edilirler. İşte bizim yapmamız gereken budur. Ve diğer mücadele araçlarının tümü buna tabi kılınarak kullanılırlar.

Bugün cumhuriyet tarihinde hiç bir dönemde görülmedik nitelik bir sıçrama yaşamış olan silahlı mücadele, TC'ye kabuslar yaşatırken ve silahlı mücadelenin taban bulunduğu bir dönemde, düzen içi örgütlenmelere yönelmenin adına kimse devrimci yöneliş diyemez. Yasalılığa, reformist hatta dolu dizgin koşullara, devrimci gelişme karşısında basireti gece gündüz parlamentodan yararlanma hevesiyle yatıp kalkanlara karşı mücadele, halkımızın, devrimin ve ML'lerin düşman karşısında mevzi ve psikolojik kazanımlarının etkili propaganda ve ajitasyonu, dahada önemlisi silahları konuşurarak düzenin "solu"da alet ederek dikiş tuturma çabasını boşa çıkartılması temelinde ele alınmalıdır.

12 EYLÜL 1980 AFC'SI VE GÜNÜMÜZE KADARKİ SÜREÇTE; ML'LERİN GENÇLİK MÜCADELESİ KARŞISINDA DURUMU

Cunta yılları ML'ler için birçok açıdan dezavantajlarla dolu yaşanmış bir süreç özelliğindedir. AFC'nin tezgahlandığı yıl; ML'lerin karakterize ettiği, sınıf bilinçli proletarya partisi içinde, başını parti önderliğinin -ML muhalefetine rağmen- çektiği sapmanın yarattığı sorunlar gordiyom düğümü haline almıştı. Saflarda kendiliğinden cencillik ve dağınıklık eğilimleri, "sol" hizibin (GKK) yarattığı kısmi fahriyatı da sayarsak tam bir kaos yaşandığını söyleyebiliriz. Sınıflar mücadelesinin, karşı devrimin cunta tezgahlamasıyla daha keskin bir viraj aldığı bu dönem, ML'ler fırtınaya hazırlıksız, saf dışı edilmesi gereken bir sapma ve gittikçe dökülen, kof bir yapıya dönüşmüş örgütle yakalandılar. Ancak cuntadan 6-7 ay sonra gerek siyasal sapmadan arınma, gerek sürecin ihtiyaçlarına yanıt veren politika üretimi ve örgütsel sağlamlık için önemli adım olan 2. Konferansı gerçekleştirildi. Bu Konferansında, Merkezi siyasal görevine bağlı olarak partiyi yeniden şekillendirme, silahlı mücadele kararı ve saldırı taktiği gereği kırsal alanlara yönelik olarak gerilla birimlerinin örgütlenmesi, Askeri Kamp açılması vb. pratik adımlar atıldı. Ancak peşpeşe gelen operasyonlar 81 sonlarında merkezi önderliğini de kapsayan ağır örgütsel darbe ile partiyi ciddi zaafa sürükleyecek bir durum yarattı. MK'sının çoğunluğunu, en değerli kadrolarının büyük kısmını ve önemli sayıda sempatizan kitlelerini kapsayan bu örgütsel yara, birçok soruna el atmadan engellenmesi anlamını taşıdı.

Daha sonra atamalarla "güçlendirilen" MK örgütsel toparlanmaya, partinin ML hattına ve silahlı mücadele anlayışına uzak yaklaşımlarda aradı ve süreç bu "önderliği" sınıf mücadelesinin gerisinde seyreden, dönemin ağırlığı altında sağ tarafına yatan ve si-

yasal zaafiyetini doğal ve mntiki sonucuna yani tasfiyeciliğe ulaştırılan oportünizm, revizyonizm karakterli anti ML bir grüha dönüştürdü. Merkezi partinin temel ve taktik hattı, örgütsel mevziler vb. noktalarda bir yandan düşmana bir yandan bir içi düşman haline gelmiş 2. MK tasfiyeciliğine karşı dikkatlerini yoğunlaştıran ML muhalefet 1987 sonbaharında yaşanan saflaşmaya değin proletarya partisi ve mevzilerini savunma çabasında oldu. Bu, parti içi mücadelenin öne çıktığı dış görevlere yoğunlaşmadığı bir süreç oldu. Proletarya partisi 2. yenilgisi sonrası içine girdiği ağır örgütsel sorunlarla boğuşurken bir çok alana, özellikle konumuz olan Gençlik yığınlarına müdahale etme yeterliliği ve yeteneği gösteremedi. 1987 yılında 2. MK tasfiyecilerinin etkisi ve yarattığı yanılsama ortamında proletarya partisi içinde yaşanan parçalanma, ML muhalefetin ikiye bölünmesiyle şekillendi. Mevcut ilişkilerde kapsayan parçalanma ve iki ayrı örgütsel yapı nezdinde saflaşma da varolan gençlik ilişkileri Konferans kanadının örgütsel kazanımı olarak kaldı. Bu parçalanma ve yanılsamanın yol açtığı örgütsel şekillenme içinde mücadele hattı tutturamayan kesim gençliğe daha derli toplu ulaşma şansı bulduysa da maddi varlık olarak gençlik içinde ağırlığa ve inisiyatifte sahip olma olanaklarını yakalayamadı. DABK perspektifi ile hareket eden kanat ise uzun süre şehirlerde sağlıklı bir örgütsel yapı oluşturamadı. Özellikle Kandıra baskını sonrası ağır darbe ile şehir çalışmasının tümüne yakın önderlik kadrosunu yitirmesi bunda etkili oldu. 1990'dan itibaren gençlik alanına örgütlü müdahale şansı yakalayabildiler, ancak gençliğe MLGB düzeyinde bir müdahale için yeterli kadrolaşmaya sahip olmadığından MLGB'nin inşası ve Akademik-Demokratik plat-

formlarda HDYG şeklinde ifadesini bulan bir kurumsallaşma içine girmişti. Devrimi ve devrim için Köylü Gerilla Savaşının çok yönlü desteklenmesi siyasal görevini mekez alan temel faaliyeti, inşa çalışmaları ve demokratik özgüldede akademik talepleri içeren mücadele perspektifleri ile MLG'nin pratiğini içeren kısa bir kurumsal varlığı olmuştur. Başlangıçta MLG'nin illegal zeminde inşası için illegaliteye önem veren tutumu son dönemde örgütsel ihtiyacın genişleme/kitleselleşme yönünde belirginleşmesinden dolayı esnek kılmak, Legaliteye gereken değerini vermek ve olanaklarından yararlanmak anlayışıyla, açılma pratik tavrına dönüşürümler kararı ve gençliği motive edecek bir dernek çalışması (HDYG Dernekleri gibi) için tartışma yaşanıyordu.

ML güçlerin birlik yolunda belli adımlar attığı süreçte YDG ve HDYG şeklinde ifadelenen gençlik kurumları ortak zeminleri yakalamada pratikte ortak hareket etme vb. noktalarda eksiklikler yaşandı. Tabii bunun nesnel ve öznel kimi nedenleri belli zorlukları içeriyordu.

ML'lerin Birliği ile Gençlik alanında güçlerin birleşmesi bugüne değin etkili ve yetkin müdahale eksikliği giderme gençlik içinde hız alma ve umut olma şansını yaratmıştır. Bugüne değin her iki kanat içinde gençliğin amentüsü olacak bir MLG programına duyulan eksikliği giderecek genel tartışma ve program ile örgütsel birliği ve şekillenmeyi içerecek bir MLG Kongresi önümüzde görev olarak durmaktadır.

Gençliğin genel olarak sınıflar mücadelesindeki konumu, özgüldede ülkemizde kazandığı önemli rol ve sorunlarının kapsamlı bir tahlil olmaksızın gençlik programından ve örgütlülüğünden bahsetmek

sözkonusu olamayacaktır. Gençliğin sorunlarını ve gençlik örgütünün ilgi alanını öğrenci gençlikle sınırlayan bir kavrayış ayrıca ML kavrayış ve önderlik olmaktan uzak kalmaya mahkumdur. Bu genel yaklaşımın dışında gençlik içinde etkili olan küçük burjuva siyasi akımların durumları, politikaları ve genel eleştirisi MLG'nin görevleri olarak durmaktadır. Bu durumda önerimiz MLG güçleri gündemini salt örgüt ve tüzük sorunları değil bunlarında önünü açacak yukarıdaki noktaları açmak olmalıdır.

ML'lerin 1980 sonrası Gençlik çalışması nesnellik ve özgül konularıyla ele alınıp değerlendirilmeli, merkezi görevlerini yanlış tahlil eden, devrime karşı, devrimci durumdan kaynaklanan görevlerine ve bunun gerektirdiği kurumlara ve bunun gerektirdiği kurumlaşmaya sahip, kör ve dilsiz oynayan küçük burjuva reformistlerin, örgütsel varlıklarını öğrenci gençliğin üzerine bina eden küçük burjuva solların Gençlik içindeki etkinliği ve gençliği ulusal bayrağı altına toplama pahasına, proletarya ve halkların çıkarına olan birlikteliğe omuz silkenlerin, devrimin akışına ve mecrasına uyan politikalarını gençliğe ulaştırma becerisi gösterecek ML'ler karşısında yerli, tarihte kendilerine ayrılan bölüm olacaktır.

ML'LERİN GENÇLİĞE BAKIŞ AÇISI

"Gerçekten de 'gençliğe kim sahipse gelecek onundur' sözü doğrudur. Bu boş bir laf değil, tarihi olarak doğrulanmış bir gerçektir. Ve biz bu gerçeği hiçbir zaman unutmamalıyız. Biz gençliği kazanmalı, kendi maddi ve kültürel menfaatleri uğrunda yürütülen pratik günlük mücadeleleri devrimci komünist eğitilmiş birleşilerek gençliği devrimci mücadele içine çekmeliyiz." (1)

Gençliğin Toplumsal Konumu:

Toplumun bütün kesimlerine göre, daha enerjik, atılgan, duyarlı ve sorgulayıcı bir karaktere sahip olan gençlik, toplumun bütün sınıf ve tabakalarından gelen belli bir yaş gurubunun oluşturduğu bir sınıf değil, toplumsal bir tabakayı oluşturur.

Gençlik; fizyolojik olarak ergenlikten sonra başlayan 14-29 yaş gurubu arasındaki bireylerden oluşan gençlik evresi, gencin en çok fizyolojik, psikolojik değişimlere uğradığı bir evredir. Yine bu yaş gurubunun sosyal, siyasal, kültürel ve ahlaki olarak değişme, gelişme ve şekillenmenin yaşandığı bir dönemdir. Gençliğe yönelik olarak başlayan 12-17 yaş arası bu dönem ise, erginleşmenin yanında içinde bulunduğu toplumsal sistem ve bu sistemin bir yansıması olan, eğitim sistemi ile yüzyüze bir dönemdir. Eğitim sisteminin gençlik üzerinde büyük etkisi vardır. Bu süreç içinde, gençlik toplumdaki yer ve rolünü kavrar.

Toplumun bütün sınıf ve tabakalarından gelen bireylerin oluşturduğu gençlik kesiminin kendine özgü bir çok özelliği olsa da; oluşumunu sağlayan bireylerin geldikleri sınıf ve tabakalarındaki özelliklerini de bu kesime beraberlerinde getirmişlerdir. Ancak, gençliğin temel davranışlarını belirleyen sınıfsal ilişkileridir. (Bu ilişkilerden kast ettiğimiz, üretim süreciyle ilgilidir) Bu ilişkiler içerisindeki genel faaliyet ise; enerjik, atılgan ve dinamik oluşları; faaliyette öne çıkmasına ve faaliyetin başını çekmesine neden olur.

Geldikleri sınıf ve tabakaların özelliklerini de taşıyan gençlik kesiminin belli bir ideolojiye yakınlığı, geldikleri kesimlere göre ölçülemeyeceğinden, kesin bir saptamada bulunmak sözkonusu olamaz. Ancak, gençlik içinde çeşitli siyasal düşünceler etrafında oluşan kümelenmeler bunun bir ölçüde yansımasıdır. Bu konuda Lenin bire bir özdeşleştirmeden kaçınarak durumu şöyle açıklamaktadır.

"... Sınıfsal bölünme tabii ki, siyasal kümelenmenin nihai temelidir; son tahlilde tabii ki bu kümelenmeyi her zaman belirler. Ama bu nihai temel ancak tarihsel gelişme süreci içinde bu sürece katılanların ve bu sürecin yapıcılarının bilinci yükselirken ortaya çıkar..." (2)

Toplumun diğer sınıf ve tabakalarına göre, gençliğin egemen sınıflar tarafından tamamen denetim altına alınmamış olması ve egemen sınıflarla ilişkisi ise; değişken bir karakterde ve yeni yeni

oluşmaya başlaması nedeni ile her türlü "yıkıcı" gelişmeye de müsait olduğunu gösterir. Gençlik yığınları, salt fizyolojik ve duygusal gelişimi açısından yada sınırsız enerjisi ile değil, aynı zamanda ileriyeye dönük idealleri, baskıya yozluğa ve sömürüye karşı çıkma eğilimi ile önemli toplumsal role sahiptir. Bu durumu kim kavrar ve sınıfsal konumu açısından değerlendirirse, o çok büyük bir güce yön verecektir. Özellikle çocukluktan gençliğe geçiş sürecinde kendine özgü karmaşık sorunları ve sınıfsal çelişkilerini kavraması ve çözmesinde doğru yöntemlerle yaklaşıldığında, gençliği devrim ve proletarya saflarına kazanmak mümkün olacaktır. Bu nedenle gerek duygusal sorunlarına (Ergenlik çağının cinsellik, kişilik oluşturma, sevgi vb.) çözüm bulma gerekse toplumsal sorunlar karşısında yanında yer alma yanında olma yeteneği gösterilmelidir. Bu yakınlık gençliğin kazanılması eyleminde 'olmazsa olmaz' bir yer tutar. Kalininin 'Devrim Eğitimi, Devrimci Ahlak' adlı eserinde bu dayanışmanın olağanüstü gücüne işaret etmektedir.

"... İnsan gençlik çağında, dostluğa, arkadaşlarını kolektif olarak desteklemeye çok yatkındır. Arkadaşını zor bir durumda terkedecek gence seyrek rastlanır. Bu duyguların savaş anlarında çok büyük önemi vardır. Komşunun sağlamlığına karşı duyulan güven, savaş kolunun, savaş yeteneğini olağanüstü bir güce ulaştırır. Düşmanın ateşi paniğe ya hiç yol açmaz, yada büyük bir olasılıkla bu paniği azaltır. Bu duygular savaşçıları birleştirir ve disipline eder. Gençlik arasında arkadaşlık duygusunun ve sınıfsal dostluğun her yönüne başvurularak pekiştirilmesi gerekir. Bu en iyi sosyalist niteliklerden biridir. Bu nitelik her yerde, özellikle sınıf mücadelesinde gereklidir" (3)

Komünistler gençliğin bu özelliklerini, kendini feda ruhunu gözardı etmeksizin proleter bilinç ve disiplinle besleyerek geliştirmelidirler. Bu tarz bir yaklaşımla eksik olan pratik yaşam deneyi sınıflar çatışması ve siyasal tecrübe eksikliği giderilebilir ve bireysel yetileri kitleleri kazanma ve kendine

çekme eylemi içinde kolektif güce örgütlülüğün getirdiği o eşsiz dönüştürme gücüne çevrilebilir. Gençliğin devrime kazanılması oldukça emek isteyen ve sarıldığı kadar kolay gerçekleşmeyen bir hedeftir. Bunda egemen sınıfların bireysel kurtuluş özlüklerini, küçük burjuva fantazileri ve ileriyeye yönelik umut ve önyargılarını beslemesi kadar, küçük burjuva siyasal akımların kimi reformcu kimi maceracı önermelerle ütopyik yaklaşımlarının yaratacağı yanılsamaları ifade etmek gerekir.

Çalışan işçi ve köylü gençliğin ağır baskı ve sömürü ortamında düşünsel yeteneklerini geliştirmesi için hemen hemen hiç bir olanağa sahip olmaması, feodal kültürün ve burjuva feodal değer yargılarının uyandırıcı etkisi karşısında erken yaşta ezilen ve yaşlandırılan, yaşam sevinci köreltilmiş yaşıyan birer ölü haline getirilmesi kesinlikle abartı görülemez. Sosyal durumuna karşı ilgisiz, ilgisi ve enerjisi futbol, cinsellik ve uyuşturucuya yoğunlaştırılan bu kesimlerin yanısıra öğrenci gençliğin gelecekte bürokrat yada teknokrat olarak ekonomik ve siyasal yaşamda kariyer sahibi olma isteği, öğrenimin belli aşamalarından sonra, birer ütopyaya dönüşmesi neticesinde karamsarlık, yığınlık vb. örnekleriyle bunalımlı bir hal almaları /ve önbınlarla ifade edilen öğrenci gençliğin içinden üç-beş tanesinin bu ideali yakalaması ise, bu üç-beş öğrencinin "şanslı" olmasından değil/ komprador burjuvazi ve büyük toprak ağalarının düzeninin yapısal bozukluğu; nu bilince çıkardığı ölçüde akademik, demokratik mücadeleyle bu "şanslı" kazanılmış bir hakka dönüşürme mücadelesi gelişir. Akademik, demokratik mücadelesine neden olan bu durum doğal olarak siyasal mücadelesinin de zeminini oluşturur. Bir yönüyle geleceğe yönelik umut taşırken, diğer yönüyle de bu umudun gerçekleşmesi için düzenle çatışma durumunda kalır. Böylesine ikili bir karakter taşıyan öğrenci gençlik, duygu ve düşünceleriyle, toplumsal ilişkileriyle ve yaşam biçimiyle küçük burjuva bir niteliğe bürünür. Öğrenci gençliğin kaygan bir zeminde yol alması yani, gelece-

ğe yönelik umudunun, ancak egemen sınıfların istek ve arzularına göre hareket ederse gerçekleşeceğini sanmasına neden olur. Bu da, öğrenci gençliğin yığınlığına, karamsarlığına, mücadele kaçınılılığına ve pasifleşmesine neden olur. Gençliğin ikili karakterinin diğer yönünü oluşturan ise; içinde bulunduğu belirsizlik süreci dinamiğinin, atılganlığının, araştırıcılığının ve yenilikçiliğinin de temelini bulur. Arzu ettiği umut dolu geleceğin önünde engel olarak dikilen egemen sınıfın yapısal bozukluğuna karşı yürüttüğü akademik demokratik mücadele zemininden yavaş yavaş düzenin güçlerine, değer yargılarına karşı gelişen siyasal mücadele zeminine kaymasının verdiği coşkuyla en radikal devrimci eylemlilere katılmasına neden olabilir. İçinde bulunduğu toplumsal ilişkilerin bir sonucu olarak; toplumun düşünsel ve siyasal değişmelerini anında algılamasına ve taraf olmasına neden olur. Geleceğe ilişkin beslediği umdu azda olsa komprador burjuvazi ve büyük toprak ağalarının düzeninde gerçekleşeceğine dair bir beklentide bulunsa da; temelde çıkarlarının işçi, köylü kitleleriyle aynı temelde olduğunu kavrar. Bu kavrayışlardır ki; işçi sınıfı ve köylülükle daha da yakındır.

Öğrenci gençlik, toplumsal gelişmeden yana olan devrimci bir karakter taşıması nedeniyle ve anti faşist, anti emperyalist olmasından dolayı (düzenle karşı karşıya gelmesi doğal olarak onu bu konuma itmiş ve mücadele sürecinde bunu bilinçli olarak yürütenler örgütü mücadeleye katılmışlardır) egemen sınıfların "tedbir" atmasına, "asayışı" sağlamasına yeterli gerekçelerdir.

Öğrenci gençliğin yaşadığı çevreyle ilişkileri, içinde bulunduğu koşullar, sınıfsal karakterinden dolayı proletaryaya ve halkın diğer sınıf ve tabakalarına karşı yakınlığı onun devrim safında yerini netleştirir. Bu netleşme ölçüsünde proletaryanın sınıfsal çıkarları doğrultusunda can bedeli mücadeleye atılabilir.

Gerek üretimle ilgili doğrudan sınıfsal çelişkileri yoğun yaşayan işçi ve köylü gençliği gerek aydın özellikleri ile sınıfsal bilinci hızla

kavrama ve atağa geçme yeteneğinde olan öğrenci gençliği kazanmak kadar işsiz ve gizli işsiz olmak üzere çok önemli bir nüfus oluşturan kısaca semt gençliği olarak adlandıracağımız kesime de yönelmek bu kesimlerin konularından kaynaklanan sorunları ekonomik, demokratik, akademik alanlarda çözüm önerileri ve örgütleri ile temsil etmek, bu temelde yükselen ve düzenle çatışma içinde olan bilinçlerini genel ve nihai çözümleri kavrama düzeyine sıçartmak bunun sosyal pratiğini örgütlemek, bunun içinde gençliği; "... Siyasal dünyaya görüşünü biçimlendiren, onları belli bir parti görüşüne yönelten, parti için insan hazırlayan..." bir siyasal örgütte toplamak gerekmektedir.

Egemen Sınıfların Gençliğe Bakışı:

Dünyanın tüm sömürücü sınıflarının bütün tarihsel dönemlerde, sömürücü düzenlerini sürdürmek için, egemenlikleri altında bulundukları toplumlara karşı yaklaşımlarında ortak bir çok yön olmasına karşı, hiç değişmeyen temel yönlerden biri nasıllı daha çok sömürmekse, buna paralel giden bir yönde, o toplumun genç kuşağına "sahip çıkmak" isteği ile gençliği ta çocukluktan itibaren denetim altına alma uğraşdır. Burada konumuz itibarıyla egemen sınıfların gençliğe bakışını ülkemiz özgülünde kısaca dile getireceğiz.

Ülkemizin sosyo-ekonomik karakterlerinden kaynaklanan, ekonomik, siyasal istikrarsızlığın bir sonucu olarak sosyal, siyasal, kültürel, felsefi, hukuki ve ahlaki olarak yozlaşma ve bunalımların derinleşmesi her geçen gün biraz daha artmaktadır.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemiz egemen sınıfları da bu bunalım ve yozlaşmanın firmandığı ortamda kendi sömürü düzenlerinin devamı için, gençliği sadece "zararsız" hale getirmekle yetinmeyip, aynı zamanda sömürü ve zulüm düzenlerini sürdürmek ve yaklaşan felaketlerini biraz daha geciktirmek için, gençliğin iş gücünü, enerjisini ve potansiyelinden faydalanmayı da amaç edinirler. Yine, enerjik, atılgan ve dinamik bir güç olan gençlik, her

türden gericiğe, baskı ve sömürüye karşı olması ve her türden yenillğe açık olması nedeni ile egemen sınıflar çeşitli programlar yapma durumunda kalmışlardır. Bu anlayış temelinde egemen sınıflar, gençliğin enerjisini ve potansiyelini kendi potansiyelinde eritip, devrimci güçlere karşı kullanmak üzere çeşitli örgütlenmelere başvurmuşlardır.

Bu örgütlenmelerden biri olan ordu'da gençliğin potansiyeline dayanarak oluşturulmuş askerî bir örgütlenmedir. Gençliğin kahredici gücünün bilincinde olan egemen sınıflar gençliği kışlalarda "vatan savunması" palavrası adı altında toplayıp, sömürü ve zorba düzenlerinin devamı amacıyla emperyalist ve gerici savaşlarda ve faşist diktatörlüklerin iç savaşlarda kullanmak için, askerî açıdan eğitirken, diğer yandan da kendi ideolojisini genç beyinlere enjekte eder. Öyleki, askerlerin tüm zamanlarını bu anlayış temelinde programlayan egemen sınıflar, 12 Mart'ta, 12 Eylül'de ve günümüzde olduğu gibi, gençlik kitlesinden oluşturduğu bu askerî gücü sınıfsal ve ulusal mücadeleden, bastırılmasında, yine halk muhalefetine bastırarak ve katliamlar dizisine yenilerini eklemek misyonu yükler. Kendi denetiminde bulundurduğu toplumun çeşitli kesimlerine karşı yaptıklarıyla, yetinmeyip efendisinin emrinde emperyalizmin pazar kavgasındada hizmete kusur etmeyip (Kore'de olduğu gibi) sadakatini ispatlarken, gençliğin kayıplarını umursamaz. Yine kendi Turancı anlayışına göre (Kıbrıs) savaşlara soktuğu ordunun kayıpları, (ki bu kayıplar halkın çocukları olduğundan) kendisi için pek önemli değildir.

Ülke nüfusunun yüzde 30'unun 14-29 yaş arası gençlerin oluşturduğu tespit edilmiştir. Her ne kadar kesin bir rakam olmasa da, kabaca bir fikir edinmemizde bu rakamların boyutu önemlidir. Bu gençlik kitlesinin 10 milyonu aşkın bir bölümü çalışan gençlikten oluşmaktadır. Ülkemizde kapitalist anlamda bir sanayi olmadığından ve var olan sanayinin (montaj sanayi) alt yapıda bu genç ve enerjik işgücü potansiyelini, üretim içinde eritecek planlı bir ekonomik düzen olmadığından, çalış-

san gençliğin büyük kısmı hizmet sektöründe hiç bir yasal koruma olmaksızın çalışmaktadır. Egemen sınıfların çalışan gençliğe bakışını, onun üretim faaliyetinde gençliğe yönelik getirdiği yasal mevzuatta tanıdığı "hak'lara bakarak öğrenebiliriz. Çalışan gençliğin (kafa ve kol emeğini kullanarak) üretim faaliyetinde böylesine büyük bir kitleyle yer alması karşısında egemen sınıfların:

a) Sendika genel kurulu dışındaki zorunlu organlara seçilebilmek için, 10 yıl çalışma koşulu,

b) 16 yaşını geçmeyen bir işçinin sendika üyeliğinin vasisinin iznine bağlı kılınması,

c) Çalışan gençliğin büyük bölümü sigortasız olması,

d) İşverenlerinin keyfiyetine kalan çalışma koşullarında her an işten uzaklaştırma gibi, gelişmelere karşı güvencesiz oluşu.

Daha bunlar gibi birçok yasal sınırlama altında bulunan gençliğin egemenler açısından önemi onun ucuz emek gücünü hiç bir yasal sınırlamaya tabi tutulmadan sömürebilmesinden öte bir şey değildir. Gençliğin işgücü, egemenler için istah kabartıcı bir kaynaktır. Köylü gençliğin kırsal kesimde yeterli iş olanağına sahip olmamasından, devlet terörünün ve sürgünlerin her geçen gün daha da boyutlanmasından köylerden kentlere doğru büyük miktarda genç nüfusun göçü ile, kentlerdeki gençlik kitlesinde büyük artış söz konusudur. Kentlere gözden geçirildiği bir kısmı beden gücünün kullanıldığı ağır işlerde çalışıyor, bir kısmı hizmet sektöründe çalışıyor ve büyük bir bölümü de işsizler ordusuna katılıyor. İşsizliğin böylesine artması egemen sınıfların çalışan gençliğe ve diğer çalışan kesimlere karşı bir baskı aracı olarak kullanılmasına neden olmaktadır. Her türlü sosyal, demokratik ve sendikacı hakkı gasp edilen çalışan gençlik kitleleri, egemen sınıfların ülke içinde sömürmeleri için, iyi bir kaynak durumundayken, aynı zamanda emperyalizmin emrine de sunulmuştur: Her geçen gün işsizler ordusunun sayısal kabarışı gençliği bunalıma, karamsarlığa iterken çare diye sarıllıkları yurtdışında iş bulma ümidi ise; emper-

yalist tekellerin emrinde kölece bir yaşamdan başka bir şey olmadığı artık herkesçe kabul edilen bir gerçeklik.

Öz olarak, egemen sınıfın çalışan gençliğe bakışı; gelecek adına değil, bugün için biraz daha sömürülmesini amaçlar.

Egemen sınıfların gençliğe bakışını açarken sadece askerî amaçları ve ucuz emek sömürüsü olarak algılamamak gerekir. Gençliği böylesine sömürmek ve kullanmak için, önemle üzerinde durduğu eğitim politikası vardır. Bu sadece teorik bilgilendirmenin ötesinde, sosyal, siyasal, felsefi, kültürel, hukuki ve ahlaki temelde düzene uygun kafalar yaratmayı hedefleyen bir eğitim programıdır.

Düzene uygun kafaları yaratma uğraşı, beşikten başlayıp mezara kadar sürecek kapsamlı bir programdır. Biz burada konumuzla ilgili kalarak ilkokuldan başlayarak üniversiteye kadar olan eğitim programının esas amacını kısaca dile getireceğiz. Bu açıklamayı yaparken, bu program dahilinde olupta, okullu olmayan gençliğinde bu programın sonucu olan yozlaşma ve bunalımdan nasıl etkilendiğini açacağız.

Öncelikle okulu ve eğitimin ne olduklarına, neyi amaçladıklarına bakalım: Toplumun oluşturan bireyler tüm yaşamları boyunca toplumsal deneyimleri dağınık bir şekilde kazanırken, eğitim ve öğretim toplumsal deneyimleri yeni nesillere aktarma görevi üstlenir. Eğitim ve öğretim kurumu olan okullarda ise, belli bir sistem içinde, toplumsal deneyimlerin yanında bilim, kültür, felsefe, hukuk, sosyal, siyasal ve ahlaki bilgiler bütünlüklü olarak verilirken, yetenek ve becerilerin gelişmesine özel önem verilir. Yani, okul genç nesilleri her alanda geleceğin mimarları olarak yetişmesini sağlayan bilimsel eğitim ve öğretim kurumları olmalıdır.

Sınıflararası mücadelenin başladığı andan günümüze kadarki süreçte (Sosyallizmde de böyle olmak zorundadır) eğitim, sınıf mücadelesinin bir saracı olur ve sınıf mücadelesinin boyutu ne kadar yükselirse eğitim gören çocuk ve gençler üzerinde oynadığı rol de, o kadar artar. Günümüz toplumsal ilişkilerine damgasını vuran kapitalist sistem olduğundan ve bu sistemde tüm ilişkilerin meta ilişkisine göre şekillendiğinden ötürü eğitim ve öğretim konuları da bu sisteme göre şekillenmektedir.

Bütün toplumlarda olduğu gibi, günümüze damgasını vuran sistemde de çocuklara ve gençlere verilen düzen içi eğitim, gençliğin; düzenin sömürü çarklarında bir dişil olarak, düzene hizmet etmesini amaçlar.

"Burjuva devleti, tüm eğitim biçim ve türlerini, özellikle okulu etkisi altına alır. Özel ve kamu eğitim kurumlarını denetler, kendine özgü bir "aydınlatma" mekanizması yaratır; pek çok parçalara ayırılmış okul ve okul dışı kurumlar ağı, basından, film, radyo ve televizyondan geniş ölçüde yararlanır: Çocuk ve gençlik örgütleri kurar. Burjuva siyasal partileri, onların parti mekanizmaları ve onların denetledikleri toplumsal örgütler, burjuvazinin tüm diktatörlük mekanizması, kitleler ve gençlik üzerinde sürekli ve aktif bir biçimde burjuva devletin amacına uygun olarak eğitimsel etkide bulunurlar." (Fyodor Korolyov-Lenin ve Eğitim sf:183)

Yukarıda açıkladığımız üzere, kapitalist eğitim sistemi sınıflarüstü bir eğitim sistemi olmayıp, sömürü düzenlerinin devamı için, gerekli olan kafa ve kol emeğini hizmetlerine almak üzere oluşturulan bir eğitim sistemidir.

Yine burjuva eğitim sisteminin egemen olduğu kapitalist düzende verilen eğitim, sınıfların yansıma göre şekillenir. Bir yönde; burjuvazi kendil varislerini yetiştirmek için verilen eğitim. İkinci yönde; egemen sınıfın dışında kalan işçi köylü, memur vb. halk sınıf ve tabakalarına verildiği eğitimin sınırlarını daraltıp, yalnız iktisadi gereksinimlerine cevap verebilecek sınırdan tutar. Kendi varisleri olan çocuklarına ise, eğitim ve öğretimin tüm olanakları sunulur.

"Modern burjuva düzenin ideolojileri ve savunucuları, eğitim, öğretim hakkı gevezeliğiyle uygulanan eğitimin sınıfsal özünü gizliyorlar; eğitim ve öğretimin tüm

topluma hizmet ettiğini illeri sürüyorlar. Kendi bencil çıkarlarını, tüm toplumun çıkarları olarak ortaya koyuyorlar. Burjuvazi eğitim alanında biçimsel olarak herkese eşit olanaklar vaad etmesine rağmen, kapitalist ülkelerde öğretim ve eğitim, özellikle eğitimin yüksek basamakları genelde yalnızca egemen sınıfların çocuklarına açıktır. Bunu, pratik açıkça göstermektedir." (Fyodor Korolyov-Lenin ve Eğitim, sf:183)

GENEL OLARAK ÜLKEMİZDEKİ GENÇLİĞİN DURUMU:

Bu sorunun büyüklüğü toplumun eğitim ortalamasının düşüklüğünden kolayca anlaşılabilir.

5 ila 24 yaş arası nüfusun yüzde 46'sı mevcut eğitim kurumlarından yararlanabilmektedir. Ancak bu oran genel eğitim çağındaki gençlerin yalnızca yarısının eğitim olanaklarından yararlandığını göstermektedir.

Yüksek öğrenim için bu oran korkunç bir düşüş göstermektedir. Yüksek öğrenim imkanlarından yararlanabilen gençlerin oranı yüzde 7,5'tir.

6 Yaş ve yukarısında olan nüfusun yüzde 22,6'sı okur, yazar değil, yüzde 18,51 ilkokulu dahil bitirememiştir. Yüzde 43,4'ü ilkokul mezunu, yüzde 6,5 ortaokul mezunu, yüzde 4,47 genel lise, yüzde 2,11 meslek lisesi mezunu ve yüzde 2,

21 yüksek okul öğrenimi görmüştür. (TABLO:1)

1990-91 öğretim yılında, ilkö, orta, lise ve dengi okullarda okuyan öğrenci sayısı 10 milyon 600 bin'dir, yani toplam nüfusun yüzde 18,5'dir. Yüksek okulda okuyan öğrenci sayısı 700 bin'dir. Yani toplam nüfusun yüzde 1,2'si.

Genel nüfusun yüzde 30'unun genç olduğu bir ülkede, yüksek okulda okuyan öğrenci oranı yüzde 1,7 ise köklü çözümlerin zorunlu olduğu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Yüksek öğretim'in durumu ve YÖK'e dair rapordan uzun aktarmalar yapmakta yarar görüyoruz:

"Ülkemizde 29 üniversitedeki toplam öğrenci sayısının, genel nüfus içinde üniversite çağındaki genç nüfusa oranı yüzde 9,3 dolayındadır. Açık öğretim'de bulunan öğrenciler bu kapsam içine alınmazsa yüksek öğrenimde okullaşma oranı yüzde 7'lere düşmektedir. (DİE) Avrupa topluluğu ülkelerinde üniversite çağına gelmiş her üç öğrencinin biri, Amerika'da her iki öğrencinin biri yüksek öğrenim görmektedir.

YÖK 1981'de kurulduğunda öğretim kurumlarındaki öğrenci sayısı 240 bin 413 olup, üniversiteye alınan öğrenci sayısı yaklaşık 50 bin idi. YÖK'ün bugün için övündüğü konuların başında, yüksek öğrenim kurumlarındaki öğ-

TABLO:1 TÜRKİYE'DE ERKEK-KIZ OKULLAŞMA ORANLARI (1987-1988 ÖĞRENİM YILI)				
Öğrenim Kademeleri		Toplam	Erkek	Kız
İlkokul	Çağ Nüfusu (7-11 yaş)	6.412.000	3.262.000	3.150.000
	Öğrenci sayısı Okullaşma %	6.880.000 % 107	3.636.000 % 111	3.244.000 % 102
Ortaokul	Çağ nüfusu (11-14 Yaş)	3.906.596	2.038.457	1.868.189
	Öğrenci sayısı Okullaşma %	2.051.057 % 52,5	1.313.589 % 64,4	736.468 %39,4
Lise ve Dengi	Çağ Nüfusu(14-18Yaş)	3.596.904,1	1.857.677	1.739.227
	Öğrenci sayısı Okullaşma %	68.587 % 32	743.165 % 40	427.422 % 85
Yüksek öğretim	Çağ nüfusu (18-25 Yaş)	4.406.72	2.233.469	2.163.256
	Öğrenci sayısı Okullaşma %	484.600 % 11	320.624 % 14	160.976 % 7,5
Toplam	Çağ nüfusu (7-25 Yaş)	18.322.225	9.401.603	8.920.622
	Öğrenci sayısı Okullaşma %	10.581.248 %58	6.013.624 % 64	4.566.866 % 51

Kaynak: DPT- MEB-DİE

Tablo 167
(Petrol-İş 90, sf:371)

renci sayısını üçe katladığıdır. Gerçektende YÖK dokuz öğrenim döneminde öğrenci sayısını 636 bin 752'ye çıkarmıştır. Ancak bu rakam tıp fakültesinde okuyanlarla açık öğretimde okuyanlar bir sayılarak bulunmuş olduğundan gerçekçi değildir. Çünkü 1981-82 öğretim yılında açık öğretimde okuyan öğrenci sayısı 13 bin 776 iken dokuz yılda yaklaşık 20 katı artırılarak 228 bin'e ulaştırılmıştır (...) Açık öğretim için bina, laboratuvar ve öğretim üyesi gerekmediğinden yalnızca kağıt üzerinde bir gelişmedir.

1981'de Üniversiteye alınan öğrenci sayısı 9 yılda 50 bin'den 195 bin'e çıkarıldı. Bu 195 bin kişilik kontenjan; 25 bin'e yakını ön kayıt kaydırmasından, 65 bin'i açık öğretimde alınan öğrencilerle, 50 bin'i iki yıllık meslek yüksek okullarına yığılma ile yapılmıştır. Geriye 50-60 bin kişilik bir kontenjan kalıyor. Bu kontenjandan, istihdamlarında doyuma ulaşmış meslek alanlarına yönelik eğitim veren edebiyat ve fen fakültelerinin bazı bölümlerini çıkartırsak geriye 15-20 bin kişilik öğrencilerce rasyonel olarak aranılan kontenjan kalıyor. Belirtilen bu olgular YÖK'ün yapay bir şekilde rakamları şişirdiğini ortaya koymaktadır."

Yüksek Öğretimde Öğrenci ve Öğretim Kadrosu:

(TABLO-2)

Yüksek öğrenim denilince yalnızca kağıt üzerinde kaç öğrencinin kayıtlı olduğu sürekli öne çıkarılarak kamuoyu sürekli yanıltılmak

istenmiştir. Bu YÖK'ün kendisini kabul ettirmek için yürüttüğü bilinçli bir politikadır. Oysa gerçek anlamda üniversite, derslik, kitaplık, laboratuvar, bilgisayar vb. olanakların yanısıra, nitelikli ve yeterli düzeyde öğretim kadrosu, öğrenci ve diğer çalışanların toplamından oluşur. Geçen 10 yıllık süre içerisinde kağıt üzerinde öğrenci rakamlarını arttırmaktan başka bir şey yapmayan YÖK, mevcut öğretim üyelerini de harcamıştır. Aşağıdaki tablo diğer ülkelerle karşılaştırıldığında öğretim elemanı başına düşen öğrenci sayısının yüksekliği duruma açıklık getirmektedir.

(TABLO 3)

Bugün mevcut talepleri karşılamayan öğretim kurumlarının geliştirilmesi için hiç bir olumlu adım atılmazken; 2000'li yıllar için yapılan iddialı vaatlerin gerçekçi olmadığı ortaya çıkmaktadır. 2000 yılına kadar 50 yeni üniversite -ki bu üniversiteler Boğaziçi dengi olmalı- ve 400 bin kişilik ek kapasitenin yaratılması gerekmektedir.

Ülkemizde sürdürülen özel savaş beselemek için ordu, polis, mit vb. bir çok millitarist güce milyarlarca dolar aktarılmaktayken, üniversitelerin yayınları alabilmek için bütçelerinin çok zayıf olduğu ve kısır yardımlara muhtaç durumda olduğunun bilinmesinde yarar var. Konunun en açık göstergesi istatistiklere birkez daha başvuru-yoruz.

(TABLO 4)

YILLAR	Öğrenci Sayısı	Öğretim Elemanı Sayısı	Öğretim Üyesi	Öğretim Elemanına Düşen Öğrenci Sayısı	Öğretim Üyesine Düşen Öğrenci Sayısı	Açık Öğrenim Öğrencisi
1981-1982	226.677	22.223	5.349	10.2	42.4	13.776
1983-1984	281.703	20.333	6.826	13.8	41.3	40.617
1984-1985	332.729	21.949	7.186	15.2	46.3	65.456
1985-1986	350.744	22.968	7.260	15.3	48.3	98.670
1986-1987	357.796	24.382	7.767	14.7	46.1	123.804
1987-1988	362.042	27.196	8.931	13.3	40.5	133.139
1988-1989	376.495	28.114	9.105	13.4	41.3	175.223
1989-1990	408.752	20.227	10.273	20.2	39.8	228.000

Kaynak: YÖK (Yüksek Öğretimde Gelişmeler 1990) Petrol-İş 90, sf:378 (Tablo 176)

"1990 Yılına oranla 1991 yılında konsolide bütçe artış oranı yüzde 62 dolayında olup, yüzde 70'lik bir artış yüksek bir oran değildir. Eğilim ödeneklerinde 1990 yılına oranla konsolide bütçedeki artış yüzde 73 olup, gerçek

artış oranı yalnızca yüzde 11 civarındadır. Buna karşılık bir önceki yıla oranla yüzde 100'e yakın artış gösteren Milli İstihbarat Teşkilatı'na ayrılan pay ile yine bir önceki yıla oranla yüzde 71 civarında artış gösteren Savunma harcamaları ve 1990 yılına oranla yüzde 400'ü aşkın artış gösteren Cumhurbaşkanlığı bütçesi düşüldüğünde; 1991 bütçesine bir ad vermek gerekirse 'Polis, silah, cumhurbaşkanlığı' bütçesi demek daha doğru olacaktır."

Başında da belirttiğimiz gibi gençliğin sorunları toplumun genel sorunlarının yansımasıdır. Her yıl üniversiteye yapılan 900 bin civarında başvurudan sonra 700 bin öğrenci açıkta kalmaktadır.

Gençlik ağır baskılanma altındadır. İstatistiklerde toplumdaki intihar olaylarının yarısının gençler arasında meydana geldiği belirtilmektedir. "Petrol-İş 90" raporunda intihara iten nedenlerse şöyle sıralanıyor:

- Aile geçimsizliği,
- Duygusal ilişkiler ve aile baskısı sonucu evlenmeler,
- İşsizlik,
- Geçim sıkıntısı,
- Hastalık,
- Uyumsuzluk.

Öğrencilerin okumak kadar barınma imkanlarına da ihtiyacı vardır. Barınma sorunu çözülememiş bir öğrencinin sağlıklı gelişiminden söz edilemez. Öğrenciler barınmak için yurt

bulamazken barınacak yurt bularlarsa yurttaki baskı ile karşılaşmaktadırlar. Yurttaki yemekler kötü ve pahalı, ulaşım, ısınma, çamaşır, banyo vb. imkanlar yetersiz durumdadır. Sosyal faaliyetlerin sürdürülebilmesi için imkanların çok kısıtlı olmasının yanısıra, öğrencilerin kendi çabalarıyla ortaya çıkardıkları imkanlara sürekli engellenmektedir.

Okullar polis kaynamakta ve sık sık öğrenciler polislin

coplu, şöpali ve silahlı saldırısına maruz kalmaktadırlar. Ve yüzlerce öğrenci her yıl mahkeme salonlarında bulmaktadırlar kendilerini.

İşçi Gençlik:

Türkiye'nin toplam nüfusunun yüzde 30'u 14-29 yaşları arasındadır. Diğer Avrupa ülkelerine oranla en genç nüfusa sahip ülkedir. Aynı zamanda en ucuz iş gücüne sahip ülkedir.

"Ülkemizde 1989 yılı itibarıyla çalışan nüfus 16,7 milyon'dur. Çalışan nüfus içinde gençlerin oranı yüzde 61,2 olarak 10 milyonu aşmıştır." (DPT)

Ülke nüfusunun yarısının kırdaki yaşadığı dikkate alındığında, kırsal alandaki sınırlı iş alanlarının gençleri kentlere itmesi sonucunda, kentlere gelen gençler, düşük ücretli ve kısa süreli işlere girerler. Bunu bile bulamayan büyük kesim işsizler ordusuna katılmaktadır.

Emeğini çok ucuza satmak zorunda kalan gençler, yasal düzenlemelerle örgütlenme hakkından yoksun bırakılmışlardır. Sendikalarda aktif faaliyet gisterilemek için fiilen 10 yıl çalışma şartı getirilmiş, 16 yaş ve daha küçük gençlerin sendikalarda örgütlenme hakları "vasi"lerinin iznine bağlanarak pasifize edilmek istenmişlerdir.

Ülkemizde çalışan kesim üzerinde yapılan araştırmalar, yoğun iş yorgunluğu, psikomatik bel ağrıları, ülser, baş ağrıları ve aşırı yorgunluk gibi rahatsızlıkların yoğun olması, yapılan işin çekilmezliğine

bağlanmaktadır. İşçi gençler, herhangi bir meslek dalında iht

sas
ya
pa
rak
ve
ya
bir
iş
se
çe
rek
çal
ışm
ak
yer
ine

TABLO-3 SEÇİLMİŞ BAZI ÜLKELERDE YÜKSEK ÖĞRETİMDE ÖĞRENCİ VE ÖĞRETİM KADROSU KARŞILAŞTIRMASI

	ÖĞRENCİ (1)	ÖĞRETİM ELE-	Öğretim elemanı başına öğrenci sayısı
F. Almanya 1984	1.519.050	182.310	8
İsviçre 1985	219.757	6.236	12
Portekiz 1984	112.851	11.272	10
Bulgaristan 1986	123.576	17.427	7
İran 1974	215.742	19.569	11
S. Arabistan 1986	130.942	11.694	11
Türkiye 89-90	408.752	20.272	20

Kaynak: 1988 Unesco Statistical Yearbook
YÖK Bülteni 1990 Ankara (Petrol-İş 90, sf: 379)

Tablo 177

çalışma zorunluluğu nedeniyle herhangi bir işte düşük ücretle ve uzun süre çalıştıklarında bu tür hastalıklara yakalanmaktadırlar. Çalışma zorunluluğunun yanısıra genç işçiler, genç olmanın ve işçi olmanın sorunlarını birlikte yaşamakta. Genç olmanın beraberinde getirdiği, eğlence, spor, kültürel ve sosyal faaliyet isteğinden mahrum kalan genç işçiler, gün boyu süren yorucu çalışmanın sonucunda aldıkları düşük ücretle yaşamlarını sürdürmeye çalışmaktadırlar. Bütün bunların yanısıra eğitim oranının düşüklüğü ve çalışma zorunluluğu bir araya gelince, meslek hastalıkları ve iş kazalarının oranı gençler arasında daha yüksek olmaktadır.

Ülkemizde çalışma yaşı gençlikle de değilde çocuklukla başladığından, genç çalışanların sorunları daha çetrefilli olmaktadır. Çıracılar hiçbir eğitime tabi tutulmadan sembolik ücretlerle amansızca sömürülürken, aynı zamanda gençlerin çalışma alanları daraltılmakta, zaman zaman grevkıracı olarak kullanılmaktadırlar.

Çıracıların eğitim durumları için bir tablo aktarmamız yeterli olacaktır.

(TABLO 5)

Genç kızlar için durum daha kötüdür. Genç kızlar toplumun aktif çalışma alanlarından yeterince yararlanamamaktadırlar. Bunun önemli bir nedeni onları bu alanlara kazandıracak yeterli düzeyde meslek okullarının yokluğudur. Genç kızlar üzerindeki feodal baskı ise başlıca bir sorundur. 1989 yılı itibarı ile işsizler arasındaki genç kadınların oranı yüzde 25,5

oranına yükselmiştir. İşsizler arasında genç kadınların patlama yaptığı söylenebilir.

Köylü gençlik'e dair elimizde istatistikler olmamasına karşın, geri kalmış tarım ekonomisi, nüfusun yüzde 50'sinin kırdaki yaşamasının yol açtığı objektif durum; genç nüfusun daha iyi yaşam koşulları ve çalışacak iş umuduyla kentlere akın etmelerine neden olmaktadır. Bu akın yalnızca işsizliği arttırmamakta -ki aslında işsizliği arttırdıkları doğru değil, yalnızca gizli işsizliği aktif hale getirmektedirler- çeşitli sorunları beraberinde taşımaktadırlar. Çarpık kentleşme ve yoğun kültür çatışmaları bunların başında gelmekte.

Özellikle köylü genç kızları yoğun bir feodal baskı altında yaşamaktadırlar. Baba evinde amansızca süren feodal baskı genç kızları, ev işleri ve tarla gibi işlere mahkum etmektedir.

Feodalizmin ağır baskısı altında yetişen köylü gençler tarım ve hayvancılık dışında herhangi bir iş kolunda gelişmemektedirler. İşsizlik nedeniyle kentlere akan gençler, angarya işlerde koşutılmakta yada işsizlikten ve geçimsizlikten yaşama küser hale gelmektedir. Psikolojik rahatsızlıklar, alkol ve uyuşturucu bağımlılığı, intihar vb. olayların gençler arasında daha yoğun olması gençliğin içinde bulunduğu sorunların ağırlığını ortaya koymaktadır.

Devamında, siyasi mücadelede gençlik, örgütlenme ve ML gençliğin görevlerine değinmeye çalışacağız.

DEVAM EDECEK

YATILI DEVLET OKULLARI

Faşist, feodal Eğitimin Zulüm yuvaları

ANKARA BÜROSU

12 Eylül askeri Faşist Rejiminin belki de en başarılı sonuçlar aldığı kurumlar eğitim kurumları olmuştur. TÖB-DER'in kapatılması, binlerce devrimci, demokrat öğretmenin işten atılma, sürgün, zindanlar yoluyla sindirilmesinin üstüne, toplumun genel örgütsüzlüğünde eklenince eğitim kurumları cuntanın gönlüne at oynatabildiği alanlara döndü. Gerici, faşist bir kadrolaşma politikası başta ortaöğretim kurumları olmak üzere bütün okullarda yü-

TABLO-4
TÜRKİYE VE DİĞER SEÇİLMİŞ ÜLKELERDE EĞİTİM HARCAMALARININ
GSMH'DA PAYLARI

	GSBH'DAKİ PAY	BÜTÇEDEKİ PAY	
Suudi Arabistan	1986	10.6	11.2
Libya	1985	7.5	24.3
İspanya	1985	3.3	14.1
Yeni Zelanda	1986	5.3	20.99
Malezya	1985	6.6	16.3
Küba	1985	6.3	30.1
ABD	1983	6.7	18.1
İsveç	1986	7.6	12.6
Türkiye	1989	2.7	12.2

Unesco Statistical Yearbook ve TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu
(Petrol-İş 90, sf: 383) tablo-182

saktı bize. Okula girerken içeriye gazete, dergi, kitap, ısıtıcı, saç kurutma makinesi, meyva, kabuklu yemiş sokmak da yasaktı. Eğer bu tür şeyler üstünüzde bulunursa ya disipline veriliyordunuz ya da çarşı izin kartınız elinizden alınıyordu. Aslında etüte geç kalmanız bile çarşı izin kartınızın elinizden alınmasını yetiyordu.

Evimiz saydığımız yurda özgürce girip çıkamazdık. Sabah altıda kalkmalı ve altıbuçuğa kadar odalarımızı ferketmeliydik. Eğer altı buçuğa kadar giyinip yuffan çıkamazsak odamızda kilitli kalıyor ve etüt saatine giremediğimizden dolayı kaçak sayılıyorduk. Akşam saat onda da uyumak zorundaydık. Herşey ayarlıydı, robotlar gibiydik. Bizi robotluktan kurtaran aramızda kurduğumuz dostluk ve dayanışma ortamıydı. Onbir yaşından itibaren yatılı okulun ağır yaşama koşullarına, baskılarına göğüs germek zorunda kalan gençcecik insanlardık. Kendimizi ezdirmemek ve kişiliğimizi geliştirmek için sıcak dostluğumuzun gücüyle nelere karşı koymadık ki? Ama ne kadar başkaldır sak da çoğu kez ellerimizdeki kozlarla bizi susturmasını biliyorlardı. Düşüncelerimizi öğrenme gereği duymuyor, kimi zaman ağızımızı bile açtırmıyorlardı. Nede olsa onların kölesi değil miydik?

Lise birdeyken, yeni sınıflımızla sosyal faaliyetlerimiz iyice artmıştı. Sınıfta saz çalan çoktu. Bir ekip kurup .... halkına okulun kapalı spor salonunda "Türk sanat müziği" konseri vermeye karar verdik. İdareye duyurmadan kendi aramızda çalışmalara başladık. Konserere hazır hale geldiğimizde derdimizi müzik hocamıza açtık, çok sevinli ve elinden gelen yardımı

aptı. Ama son karar mercii olan müdürümüz: "Okula yabancılar, özellikle erkekler girecek ve kızlarımızın namusu bozulacak" diyerek konser talebimizi reddetti.

Yemeklerimiz tek kelimeyle harrikaydı. Kıyma yerine solucanlarla ahbap oluyordu midemiz. Kuru fasulye, bulgur pilavı ve kapuska bir numaralı yemeklerimizdi. Garip çorbalar, köpüklü kabaklar, içinden tomar tomar kil çıkan et yemekleri, paslı çatal, kaşıklar manzarayı tamamlıyordu. Ama Vali Beyimizin ziyarete geldiği günlerde birdenbire, pembe beyaz masa örtüleriyle masalar donatılıyor, pencerelere beyaz tüller çekiliyordu. O haliyle beyaz bir gelinlik giymiş kıza andırıyordu yemekhane. Yemeklerde evrim geçiriyor; kuru fasulye, tavuk, bulgur pilavı piriñç, komposto da tulumba tatlısına dönüşüyordu. Tabii, Vali gidince eski yemek düzeni yeniden geliyordu.

Bir yatılı okul öğrencisi üzende her zaman değişik bir ruh hali, değişik bir psikoloji vardır. Çünkü yanında ailesi, başı sıkıştığında sığınacağı bir ana kucacı, nazını çekecek bir babası, hastalandığında kendisine şevkatle bakacak biri yoktur başucunda. Adeta kendini öksüz ve kimsesiz hissederek Güvencileceği, sırtını dayayabileceği bir dal ister. Bu esirlik günlerinde hiç olmazsa sıkıntılarını paylaşabileceği birisi olsun ister. Bu yüzdendirki yatılı okul öğrencisini etkilemek, sömürmek çok kolaydır. Tahmin edemeyeceğiniz kadar kolaydır. Müdür ve öğretmenler bu durumun farkında oldukları için var güçleriyle öğrencileri kendi köhnemiş değer yargılarıyla doldurmaya çalışırlar. Bunda da epeyce başarılı olurlar."

ANKARA...YATILI MESLEK LİSESİ

"Okulumuzda ilk iki yıl, üçüncü sınıfta göreceğimiz mesleki pratiğin teorisi anlatılmaktadır. Bu gereksiz bilgi hamallığından başka bir şey değildir. Meslek dersleri bir sürü gereksiz ayrıntıyla boğulmuştur. Mezun öğrenciler okulda öğrendikleriyle yaptıkları iş arasında büyük fark olduğunu çabuk öğrenirler. Mezunlarımızdan 'yanlış eğitimin acısını çekiyoruz' sözünü çok duyarsınız. Eğitimin niteliğini bile-

rek okumak, değiştiremeyeceğiniz olumsuzlukların içinde yaşamak sizi psikolojik olarak oldukça yıpratır.

Her öğretmen keyfine göre ders işler. Çoğu gerici olan öğretmenlerin ideolojisine göre ders işleyişide değişir.. Öğrencinin derste söz söyleme hakkı yoktur. Öğrenci bir şeyleri sorgulamaya başlayınca sorular geçiştirilir. Öğretmenlerin çoğu oldukça yaşlı, fizyolojik olarak da anlayış olarak da çağdaş kalmış insanlardır.

Not sistemi öğrenci aleyhine işler. Özellikle meslek derslerinde çok anlamsız bir uygulamayla yazılı sınavlar yapılır. Bir sürü gereksiz ayrıntıyla dolu, anlaşılması güç bilgilerden sınavlarda sorumlu tutuluyoruz. Bilerek dersleri öğrenci için zorlaştıran hocalarımız bile var.

Kültür derslerimiz çok yetersiz. Meslek derslerimiz ise üniversite sınavında hiç sorulmayacak konuları işlediği için okulumuz öğrencilerinin üniversiteyi kazanmak için dershaneye gitmekten başka çaresi kalmıyor. Öğrencilerin ailesi dar geliri olduğu için dershaneye çok fazla insan gidemiyor. Gidenlerin ise sadece hafta sonu gitmesine izin veriliyor. Öğrenciler hafta arası izne çıkamadıkları için diğer tüm ihtiyaçlarını da özel yaşamalarında hafta sonuna sıkıştırmak zorundalar. Tabii dershaneye sizde özel yaşam diye bir şey bırakmıyor. Eğer evci çıkmamışsanız cumartesileri akşam sekiz, pazarları ise akşam yediye kadar okula dönmek zorundasınız.

Öğretmenler notu öğrenciye karşı bir silah olarak kullanırlar. Öğrencinin sınıf geçmesi tamamen onların inisiyatifine kalmıştır. Öğretmenler için sınavda verdiğiniz kağıt değil tipiniz, ideolojiniz, kendisine yaklaşım biçiminiz önemlidir. Her öğretmenin öğrenciden istediği de farklıdır. Eğer sınıfinızı geçmek istiyorsanız kişiliğinizi, dünya görüşünüzü bir kenara bırakıp, bukalemun gibi sürekli renk değiştirmelisiniz. Bunları yapmayan bir öğrenci kolay kolay sınıfını geçemez.

Okul her türlü gerici, faşist faaliyet için çok uygundur. Özellikle din derslerine giren öğretmen (aynı zamanda coğrafya ve ede-

biyat öğretmenimizdir) bu konuda çok aktiftir. Onun dersleri gerici propaganda seansları olarak geçer. Birkaçı dışında bütün öğretmenler bu sohbetlere katılır. Sınıfta "biz Türkler, biz Müslümanlar ibareleri kulak tırmalayacak kadar sık kullanılır. Sınıfta tavırlar koyan birkaç öğrenci dışındakiler genelde üç yıllık dinci, faşist faaliyetler sürecinde kaybedilmiş insanlardır. Artık kendilerini ya Nurcu ya da ülkücü olarak tanımlarlar. İdare, öğretmen işbirliği ile sürdürülen bu faaliyete muhalif olan herkes baskı ve tehditle susturulur. Demokrat öğretmenlerde öğrenciler kadar bu baskıya maruz kalır. Süreçte gericileşmiş öğrenciler ilerici öğrencileri birer garip yaratık gibi görmeye başlarlar. Hafta aralarında dışarılar, fırsat buldukça da saldırırlar. İlerici öğrenciler, okula yeni gelen öğrencilerle ilişki kurduklarında yeni öğrenciler hemen fişlenir. Herhangi bir faaliyetlerinde mutlaka zorluk çıkarılır. Okulu bu türlü normal zamanında bitiremezler.

Okulun yemekleri tek kelimeyle iğrençtir. Her zaman yakınılan bir sorun olmasına rağmen yıllardır yemeklerin kalitesi hiç düzelmez, öğrencilerin yemekle ilgili şikayetleri hasıraltı edilir. Öğrenci kitlesi kapikuluona dönüştürüldüğü için bu konuda eylem yapmak da olanaksızdır. İdare kötü yemeklerin gerekçesi olarak "ödenek yetersizliğini" öne sürer: "verilen ödenekten daha fazlasını yemeğe harcadık ama yine de yemekleri ancak bu kadar düzeltilebildik" der. Gerekçeleri inandırıcı değildir, okul bir derebeylik gibi yönetildiği için yemek işçesi konusunda da çeşitli yolsuzluklar yapıldığından kuşkuluyoruz. Aşçının, yemek ödenegini amaca uygun harcamadığı kesin. İdarenin bahanelerini kabul etsek bile okulumuz bünyesinde kurulu olan hata-tamir-bakım servisi, doğrama atelyesi, su tesisatı atelyesi, elektronik aletler tamir-bakım servisi, modern araçlarla donatılmış laboratuvarlar gibi ekonomik kazanç sağlayan bir sürü kaynak var. Bunlardan sağlanan gelir nedense hiç döner sermayeye aktarılmaz.

Okul personeli de keyfiyet içindedir. Terzi öğrencilerin verdiği bir

TABLO-5
DEVAM EDEN ADAY ÇIRAK, KALFA VE ÖĞRETMEN SAYILARI ARTIŞ ORANI

	Çiraklık eğitimi merkez sayısı	Artış oranı	Eğitime devam eden sayısı	Artış oranı	Öğretmen sayısı	Artış oranı
1985-1986	60	-	13.186	-	328	-
1986-1987	135	% 125	83.600	% 534	403	% 23
1987-1988	171	% 27	128.948	% 55	509	% 26
1988-1989	204	% 19	151.157	% 17	976	% 92
1989-1990	207	% 1	170.232	% 13	359	% 39

Kaynak: MEB
(Petrol-İş 90, sf: 374)

Tablo 171

elbiseyi uzun süre dikmemekte, ni-zamiyedeki görevli öğrenciye di-şardan gelen telefonları haber vermemektedir. Personel öğrenci-leri sürekli küçümsemekte ve aş-ağılamaktadır. Personelle ilgili şika-yetlerimizde diğerleri gibi hasıraltı edilmekte, şikayetçiler susturul-maktadır.

Okulumuzda öğrencilere ayda 75.000 lira maaş verilir. Bu maaşlara yaz aylarında "devlet siz taflıdeyken vermiyor" elkonur.

Okulda sosyal faaliyetler ol-dukça kısıtlanmıştır. Hafta arası lo-kalın açılması, televizyonun seyredilmesi yasaktır. Okul gazetesi çıkarılmamakta, çıkarıldığına ise içi dincl, faşist safsatılarla doldu-rulmaktadır.

Koğuşların durumu içler acısıdır. Pencereleri dışarıya bakma-mızı engelleyecek şekilde küçük ve daracık yapılmıştır. Koğuşlar da oldukça dardır. İçine bir çalış-ma masası yerleştirmeniz bile mümkün değildir. Okulun dış du-varlarında demirlerle çevrili, yakını-da tel örgüsü çekileceği de söyle-niyor. Manzara bize bir toplama kampını çağırıyor.

İdare ve öğretmenler öğrenci-lerin kendilerine olan güvenlerini kazanmalarını, öz bilinçlerini oluş-turmalarını nasıl engellediklerini "HOŞGELDİN" ve "veda" partilerin-de çok iyi gösterirler. Bu partiler her yıl, son sınıflarca düzenlenir. As-lında partide her şey öğretmenle-rin emirleri doğrultusunda hazırlanır. Öğrenciye ilişkin sotyartlık kısmı kalır idare ve sınıf öğretmenlerinin öngördüğü şekilde parodiler hazırlanır, şarkılar söylenir.

Okulun yatılı olması ve mezun olduktan sonra hemen işe başla-nabilmesi, öğrencilerin idare, öğ-retmen sultasına boyun eğmelerini sağlar. Çünkü öğrencilerin çoğu dar geliri ailelerden gel-mektedir. Bütün öğrenim dönemi-ni para ödmeden geçirirler ve mezun oluncada iki milyona yakın bir maaşla da hemen işe başlarlar. Bütün bu olanaklara karşın idarecilerin düzenine itiraz etmek nankörtük olarak görül-mekte ve öğrenci aşağılanarak susturulmaktadır. Geleceği ga-rantili bir okulu bitirmenin bedeli çok ağır olmaktadır. Devletin kuk-lası, kapıkulu, aşağılanmış, içi bo-

şaitilmiş yeni bir kuşaktır bu. Ben-zer uygulamaların yaşandığı bir-çok okul olduğu düşünülürse karşı karşıya olduğumuz büyük tehlike daha iyi anlaşılacaktır."

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ'NDE SİLAH SESLERİ

Gerek İnönü Üniversitesi'nde gerekse Malatya'da gelişen toplumsal muhalefet, egemen sınıfları telaşa düşürmüş olacağı, 1980 öncesi uygulamış olduğu prova-katif yöntemlere tekrar sarılmaya başlıyor. Birçok Üniversitede oynanan oyunlar İnönü Üniversitesi'nde de uygulamaya başlanmıştır. Ege-men sınıflar, düzenli temellerini hedefleyen devrimci muhalefeti kamuoyunda anarşizm ve terörizm şeklinde gösterebilmek için sivil faşistleri devreye sokarak, gelişen devrimci muhalefeti sağ sol çatışmasına dönüştürmeye çalış-maktadır.

25.5.1992 günü "MİT, MÇP, Türk Ocağı ve okul idaresi" tarafından tertiplenip (bunlar tarafından tertiplendiği bizce talum olmasına karşın, geniş kitleler gelişen olaylar karşısında açıkça gördüler) sivil faşistlerin piyon olarak kullanılmasıyla Üniversite içerisinde ve Malatya içerisinde bir dizi saldırıya geçildi. İlk olarak 25 Mayıs günü ayakka-bılarının topuklarını kırmış, yaka-ları açık, ellerinde tesbihlerle kantini basan çakal kılıklı insanlar, -öğrenciler demiyoruz, çünkü çoğu Elazığ ve Maraş'tan getiril-miş köpeklerdi- zincirlerini, sopala-rını, bıçaklarını vs. çıkararak kan-tinde oturan Devrimci, demokrat öğrencilere saldırıyorlar. Daha önce saldırıyı gerektirecek hiçbir gerginlik yoktu; ancak, tüm haberleri MİT kaynaklı olan burjuva basını olayı "bir haftadır süren gerginlik sonunda patlak verdi" şeklin-de kamuoyuna yansıttılar. Dediği-miz gibi daha önce herhangi bir gerginlik söz konusu olmadığı için az sayıda ve hazırlıksız bir şekilde olan devrimci, demokrat öğrenci-lerden iki kişinin kafası yarıyor. Olayın hemen ardından toparla-nan devrimci, demokrat öğrenci-ler, saldırıyı geri püskürterek faşist-lerin kaçmasını sağlıyorlar; kaçan sivil faşistler, Eğitim Fakültesine gi-diyorlar, ancak olaydan habersiz bir şekilde Fen Edebiyat Fakültesine gelmekte olan bir arkadaşımız aralarına düşerek feci bir şekilde

dövülüyor. Tabi bu olaylar jandar-manın ve sivil polislerin gözleri önünde oluyor; ancak hiçbir mü-dahalede bulunmuyorlar. Arkadaşların yetişmesiyle Eğitim Fakül-tesine kaçan sivil faşistler Fakülteyi işgal ederek aşağıya (3.4. kattan) sıralar, masalar, taş-lar atıp bir yandan Fakülte cam-larını ve kapılarını kırmaya başla-dılar. Etrafı saran jandarma ve sivil polislerin gözleri önünde cere-yan etmesine rağmen jandarma hiçbir müdahalede bulunmayıp aksine devrimci demokrat öğrenci-lerin ellerinden sopalarını alarak sivil faşistleri adeta korumuşlardır. Nitekim, sivil faşistleri koruma altın-da otobüslere bindirerek çarşıya gönderen jandarma, fakülteye girerek aşağıya atılan malzemeler topladı. Aşağıya atılan malze-meler arasında; balta, keser, sopa, zincir, bıçak, taşlar vs. vardı. İşin ilginç yanı (aslında bizce ilginç değil); birincisi, jan-darma hergün Üniversite girişinde kimlik kontrolü yapıp, öğrenci ol-mayanları okula sokmuyor olması; ikincisi bu malzemelerin o sıkı ara-malar içerisinde nasıl sokuluyor ol-ması. İşin diğer ilginç olan yanı ise saldırının sivil faşistlerce başlatıl-ması, Eğitim Fakültesinin işgal edil-ip camların ve sıraların kırılması jandarmanın ve sivil polislerin göz-leri önünde cereyan etmesine rağmen her türlü küfür ve haka-retlerin devrimci demokrat öğrenci-lere yapılmasıdır.

Malatya şehir merkezine gelen sivil faşist güçler çarşıda yalnız görüldükleri arkadaşlarımıza polis gözleri önünde saldırıyor-lar, ama polisler yine sessiz kalıyor-lar.

Olayın ikinci günü devrimci demokrat öğrenciler kendilerini savunmak amacıyla okula toplu olarak gidiyorlar. Okula geldikle-rinde yine sivil faşistlerin saldırısına maruz kalıyorlar. Taşlı sopalı çıkan kavgaya jandarmanın saldırısı yine devrimci demokrat öğrenci-ler üzerine oluyor. Bunun üzerine saldırı sivil faşistlerin ve jandarmanın ortak saldırısı şekline dönüşü-yor. Sivil faşistlerde bir yanda sal-dırıp yakaladıkları arkadaşlarımızı dövüp jandarmaya teslim ediyor. Bunun üzerine arkadaşlarımız Fen Edebiyat Fakültesini işgal edip jandarma ve sivil faşistleri fakülte-

ye sokmamaya çalıştılar. Ancak, jandarmalar dipçiklerle kapıları ve camları kırarak saldırıya geçti. Direnen arkadaşlara silahında sı-kıldığı bu saldırıda 63 arkadaşımız gözaltına alındı. Sivil faşistler böyle-ce okulda jandarmanın, şehir-de polislerin korumasında terör estirmeye devam ettiler. Aynı gün şehir merkezinde bulunan MYO'nu da basan sivil faşistler po-lislerinde desteğiyle az sayıda olan arkadaşlarımıza saldırıyorlar. Bu saldırıda yine gözaltına alınan devrimci demokrat (30'dan fazla kişi) öğrenciler oluyor. Bu olaylar sırasında gerek kampüs alanında gerekse MYO alanında sivil faşist-ler köpekliklerini kanıtarcasına hep bir ağızdan uluyup "anamız türbanlı, babamız Türkeş" sloganı atarak adeta kendilerinin birer "piç" olduklarını ispatlamaya çalış-ıyorlardı.

Bu olaylar karşısında dergimizde bulunduğu Demokratik platform İHD'de toplanarak bu olaylar karşısında sessiz kalınama-yacağı doğrultusunda, hem kamuoyu yaratmak hem de okul idaresi, jandarma, emniyet ve vali üzerinde bir baskı oluşturmak amacıyla platform bünyesinde bir heyet oluşturuldu. İHD, SHP, HEP ve avukatlardan oluşan bu heyet ilk önce okul idaresiyle gör-üşmek için Üniversiteye gittiler. Üniversite Rektörünün Amerika'da olması nedeniyle rektör yardımcı-larından olan, gerici faşist, bilinen yüz karası, kafatası bilimcisi Prof. Dr. Figen Berkay "Olayları solcu öğrencilerin başlattığını", "Üniversi-tedeki 15 milyonluk hasarın solcu öğrencilerin yaptığını" sivil ve As-keri istihbarata öğrenciler hakkın-da dosya tutturduklarını", "Gözaltı-na alınan 63 öğrencinin hepsinin solcu olmasının bir tesadüf oldu-ğunu" belirterek ne menem bir faşist olduğunu ortaya koymuştur. Evet, sayın Figen Berkay bilim adamı olduğunuzu söylüyorsunuz. Tarih sayfalarına bilim adamları için yer ayırmıştır. Korkmayın, sizin içinde bir yer ayrılmıştır kuşkusuz, ama bu yer tarihin size laik göre-ceği fosseptik çukuru olacaktır.

Aynı gün Emniyet müdürlüğü-nü ve jandarmayı da arayan heyet, gözaltına alınan öğrencilere herhangi bir işkencenin yapıl-mamasını ve derhal yargı önüne

çıkartılmasını dile getirdiler. Daha sonra iki öğrenci arkadaşıda yanına alan heyet valiliğe çıkmıştır. Malatya valisi, kafatasçılığı ve faşistliği tescilli olan Saffet Arıkan Bedük'tür. Öğrenci arkadaşlar sal-dırının faşistler tarafından başlatıldığını söyleyince, Vali, "ne demek faşistler" deyip arkadaşın üzerine yürümüştür. Vali bey! Bu tepkinle neyi ima etmeye çalışıyorsun, yoksa bu olayda seninde parma-ğının olduğunumu ve faşist oldu-ğunu mu? Bunu zaten biliyoruz.

Heyetteki arkadaşlar valiye "ortada bir kavga olduğunu, bir kavganın mutlaka iki tarafı olabi-leceğini ama gözaltına alınan öğ-rencilerin (63 kişi) hepsinin sol gör-üşlü öğrenciler olduğunu, "polisin ve jandarmanın yanlı davrandığını" belirtince, valinin yanıtı "Böyle bir şeyin sözkonusu olamayacağı-nı, gözaltına alınan öğrencilerin hepsinin sol görüşlü olmasının bir tesadüf olduğu" şeklindedir. Bu açıklamalar şunu gösteriyor; bir çok öğrenci arkadaşımızın çeşitli nedenlerle daha önce alınıp ce-zaevine tıkilmasına rağmen, her türlü baskıya rağmen, daha da gelişen halkla bütünleşen, devrim-ci muhalefeti ezmek için egemen sınıflar, valisiyle, emniyetiyle, jan-darmasıyla, okul idaresiyle ve bil-cümle çeşitli kurumlarıyla topyekün saldırıya geçmiştir. Sivil faşistlerin bu saldırısında hepsinin parmağı vardır. Bu saldırılarda egemen güçler kamuoyunu yanıltmak için birde burjuva basını arkasına almıştır. Faşist gerici basın İHD, SHP, HEP, Tüm-Sağlık Sen ve Eğitim Sen'in ortak basın açıklamasını yazmazken, Valinin, emniyetin ve MÇP'nin basın açık-lamalarına genişçe yer vermiştir.

Olayların üçüncü günü şehir merkezinde polislerin koruması al-tında sivil faşistler yurda giden 30'a yakın arkadaşımıza saldırmış, ancak, gözaltına alınan yine bizim arkadaşlar olmuştur. Gözal-tındaki arkadaşlar gözaltı süreleri boyunca (3 gün) açlık grevine gitmişlerdir.

Sivil faşistler Elazığ'dan, Maraş'tan getirdikleri sivil faşistleri sürekli Malatya'da tutamayacak-larını bildikleri için arkadaşlarla barışma yolları arıyorlar, ancak, köpekliği kendilerine huy edinen-lerle hiçbir zaman uzlaşmanın ola-

mayacağını, her türlü saldırıya karşı mevzilerini savunacaklarını ancak egemen sınıfların yarat-maya çalıştığı sağ, sol çatışması oyununa da gelmeyeceklerini belirtmişlerdir. Bu satırılar kaleme alındığı zaman henüz saldırılar devam etmekteydi, onun için son gelişmeleri ele alamadık.

-Sağ-sol Çatışması Değil Faşist Terör

-Kahrolsun Polis, İdare, Sivil Faşist İşbirliği

-Kahrolsun İrkçi, Şoven, Feodal Gerici Eğitim Sistemi

-Yaşasın Özerk Demokratik Üniversite Mücadelemiz

Malatya İnönü Üniversitesinden PARTİZAN OKURLARI

ANKARA'DAKİ ÇEŞİTLİ ÜNİVERSİTELERDE DEVLET DESTEKLİ SİVİL FAŞİST TERÖR Mayıs Ayı İçerisinde Gazi, Hacettepe Ve ODTÜ'de Devrimci Öğrenciler Sivil Faşistlerin Saldırılarına Maruz Kaldılar

Devlet güçleri, devrimci, de-mokrat öğrencilerin üniversiteler-deki faaliyetlerinden son zaman-larda iyice rahatsız olmaya başladılar. Gözaltılar, disiplin so-ruşturmaları, okuldan uzaklaşır-malar gibi bildik yöntemler yet-meyince sivil faşist terör yeniden ısıtılmaya başlandı. Faşistlerin uzun süreden beri devrimcilere yönelik süren provokasyon girişim-leri, Mayıs ayında başlayan saldırı-lara dönüştü. Bir kaç üniversitede arka arkaya polis idare, sivil faşist üçlüsünün terörü yaşandı.

ODTÜ

ODTÜ'de Bahar Şenliği'nin yaklaşmasıyla birlikte, devrimci demokrat çevrelerin gündemini Müslüman Gençlik'in kitap standı açması durumunda nasıl bir tavır alınacağı tartışmaları doldurdu. Yapılan toplantılarda Müslüman Gençlik sivil faşistler olarak nitelenip, onlara hiç bir zaman taviz ve-rilmeyeceği eğilimiyle standın da-ğıtılması kararı çıktı. Esasında tam da egemenlerin politikalarına alet olmaya yarayacak olan bu karar, şenliğin ilk gününde, Müslü-man Gençlik'in standına gidilip standın kaldırılması için verilen beş dakika sürenin ardından,

standın dağıtılmasıyla gerçekleştirildi.

Daha sonra yapılan toplantıda Partizan Gençlik'ten bir öğrenci söz alarak bu türden davranışların ortamı terörize edeceğini, devrimci değerlere saldırmadıkları müddetçe Müslüman Gençlik gibi heterojen bir yapıya sahip olan bir gruba saldırılmaması gerektiğini belirtti. Konuşmaya bir öğrenci "demagoji yapıyorsunuz" şeklinde müdahale etti. Bu arada standlarını devrimci ve demokratların standlarından daha uzak bir yerde tekrar açan Müslüman Gençlik, üzerinde "Özgürlükçü sosyalistlerin ortodokslardan ne farkı var, standımızı yıkıp kitaplarımızı dağıttılar" şeklinde yazılar bulunan dövizler ve teşhir amaçlı konulmuş taş ve sopalarla tüm standı donattılar.

İkinci çatışma da bu standın önünde gerçekleşti. Fakat bu sefer durum biraz daha farklıydı. Müslüman Gençlik hazırlıktı. Saldırının ilk anında atak olan devrimciler daha sonra yetersiz kalarak dağıldılar. Dağılma sırasında bir kaç devrimci öğrenci onların arasında kaldı. Daha sonra şenliğe katılan öğrencilerinde desteğiyle ikinci bir атаға geçen devrimciler, jandarmasının mermi sürülmüş silahlarıyla karşılaştılar. Bu arada bir kaç öğrenci taşlanan Müslüman Gençlik'in arasında bulunan sivil polisler ve faşistlerin de silahlarını öğrencilere doğrulttuklarını belirtti. Jandarmasının bu tutumu öğrenci gençlik tarafından protesto edildi. "Kahrolsun Faşist Diktatörlük", "İrticanın Bekçisi Jandarma", "Jandarma Defol", sloganları atıldı. Bir süre sonra daha kalabalık bir jandarma grubu, önüne kim gelirse dipçiklemeye başladı ve bir öğrenciyi tekmeleyerek gözaltına aldılar. (Olayda yaralanan 3 öğrenci de gittikleri hastanede gözaltına alındılar.) Burada kararlı bir tavır gösterilemediğinden ve güçlerin dağılmasından dolayı, alan jandarmasının işgaline kaldı.

Jandarma alandan çekilene kadar öğrenci kitlesi devrimcilerle kaynaşarak alkışlarla, sloganlarla jandarmayı protesto etmeye devam etti. Olaydan sonra yapılan forumda birleşik ve örgütlü mücadelenin önemini belirten ko-

nuşmalar yapıldı. Partizan Gençlik'ten bir öğrenci bu birleşik gücün Öğrenci Dernekleri çatısı altında olması gerektiğini belirtti. Ayrıca sivil faşistlerin jandarma ve polisle olan ilişkisinin ortaya çıkarılması ve mücadelenin bu perspektifle ele alınmasının altını çizdi.

Bu mücadele sürecinde alınan kararlarda duygusallığın ve maceracılığın baskın olması ortamı bir anda terörize etmiş, mücadeleyi hedefinden saptırılmış ve anti-faşist mücadeleyle yanlış yorumlanarak sivil faşistler ve Müslüman Gençliğe karşı alınan bu tavırda sivil faşistlerin konumu doğru değerlendirilmemiş ve taktik hatalara düşülmüştür. (İlk saldırıda Müslüman Gençlik'in arasında olmayan sivil faşistlerin Müslüman Gençlik'in arasına girip daha da kaynaşmalarına yol açmıştır) Sivil faşistlerin konumu ortadadır ve alınacak tavır bellidir. Ancak dinci gruplar konusunda daha dikkatli davranılması, bu grupların örgütlülüklerinin izlenmesi ve hareket alanlarının sınırlandırılması gerekir. Genel olarak gençlik, doğru bir önderlikle ve anti-faşist, anti-emperyalist, anti-feodal ve anti-şovenist mücadele içerisinde gerici odakların etki alanından çıkarılmalıdır.

Ancak bu mücadeleye pratikte engel olan gruplara, ideolojisi ne olursa olsun takinilacak tavır, bu engeli ortadan kaldırmaya yönelik olacaktır.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsü şimdiki kadar devrimcilerin ağırlıkta olduğu dolayısıyla sivil faşistlerin pek ortalıkta olmadığı bir yerdi. 1991-92 öğretim yılında ise okul hareketlenmeye başladı. Ocak ayında Birtan Altunbaş'ın işkencede katledilmesinin birinci yıldönümünde devrimciler bir yürüyüş yaptılar. Yürüyüş sırasında devrimcilere küfreden bir faşistin cezalandırılmasıyla başlayan olayları, faşistlerin Ö.D. köşesini basmaya çalışması ve dayak yiyip geri püskürtülmesiyle sona ermişti.

3 Mayıs "Türkçülük Günü"nde sivil faşistlerin Beytepe Yurdu'ndan küçük bir grupla yurdun dışındaki boş bir arsada forum yapmalarıyla (Bu forum devrimci demokrat öğrencilerin toplanmasıyla

hemen dağılmıştı) ortalık hareketlenmeye başlamıştı.

Elektriklenen hava sekiz Mayıs günü sıcak çatışmaya dönüştü. Öğleden sonra karşılıklı atışma sonrası bir devrimcinin bir faşisti dövmesinin ardından altı kişilik bir faşist grup bu devrimciye saldırdı. Bu faşist grup, diğer devrimcilerin olaya müdahale edip onları dövmesiyle dağılmıştı. Kampüste devrimci öğrenciler bir araya toplanırken, sivil faşistler de (bir kısmı kampüs dışından da adam getirerek) toplanmışlardı. Kütüphane'nin önünde jandarma destekli bekleyen faşistler, "allah-ü ekber" naralarıyla devrimcileri taşladılar. Akşama doğru, gruplar karşılıklı sloganlar attılar. Devrimciler bu arada jandarma çemberi altında tutulurken faşistler bir Türk bayrağı sallayıp slogan atıyorlardı.

Akşam yemeğinden sonra faşistlerin yurt kantininden çıkmaları istendi. Burada bıçak çeken faşistler dövülerek püskürtüldü, dört faşist hastaneye kaldırıldı. Kısa bir süre sonra jandarmalar yurdun etrafını çevirip erkek yurdunu işgal ettiler. Ellerinde bulunan (daha önce faşistlerin verdiği) listeye göre devrimci, demokrat avına başladılar. Listede ismi bulunanların odalarındaki dolaplar kırıldı, odaları alt üst edilip bazı eşyaları çalındı. Sivil faşistler işgal sırasında jandarmayla birlikteydiler, odaları beraber arayıp devrimcileri jandarmaya tek tek gösterdiler. Akşam saat yedide başlayıp gece onikiye kadar süren işgalde 38 öğrenci gözaltına alındı. Bunlardan dokuzu ertesi gün serbest bırakıldı. Diğerleri ise açlık grevine başladılar. Çankaya İlçe Jandarma Alay Komutanı Yüzbaşı Mehmet Ay, gözaltındakilerle bizzat kendisi "ilgilenemişti"

Açlık grevinin başlamasıyla gözaltındaki insanlar hücrelere kapatıldılar. Açlık grevine DGM'ye çıkarılacaklarını öğrenince son verdiler. Gözaltının yedinci günü DGM'den serbest bırakılan öğrenciler coşkulu bir kalabalık tarafından karşılandılar ve topluca Beytepe'ye gittiler.

Bu olaydan sonra jandarma, idare, sivil faşist işbirliği bir kez daha ortaya çıkmış ve teşhir olan jandarma tüm öğrenci kitlesi ta-

rafından kınandı. Bu sürecin sonunda sivil faşistler de sindirildi ve rahat hareket edemeyeceklerini anlamışlardı.

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

Son zamanlarda polis idare ikilisini arkaalarına alan sivil faşistler, Gazi Üniversitesi'nde adeta terör estirmeye başladılar. Sokak aralarında, otobüs duraklarında, kantinlerde yalnız yakaladıkları devrimci demokrat öğrencilere taşlı, sopalı, zincirli saldırılarda bulundular.

13 Mayıs'ta Mesleki Eğitim Fakültesi'nin önünde üç devrimciye saldırdılar ama gerekli müdahale yapıncaya kaçtılar. 15 Mayıs'ta bir grup faşist, Mesleki Eğitim Kantini'ne gelerek kantini boşaltmak istedi, o anda sayı olarak azınlıkta bulunan demokrat insanlar karşı koyunca bir öğrenci dövülmüştü. Faşistler, toplanan ilerici öğrenciler tarafından okulun arka bahçesinde kısırlanarak, "sizinle çatışmak istemiyoruz. Hep birlikte okulu güzelleştirelim" türü laflarla günah çıkarmaya çalıştılar. Devrimciler "Yaptıklarınızın hesabını vereceksiniz" diyerek oradan ayrıldılar. Bu arada okulun bahçesine gelen çevik kuvvet ve sivil polis birçok devrimci öğrenciyi gözaltına aldı. Sivil faşistlerin ve polisin saldırılarını teşhir edilmesi için dekanlığa çıkan bir grup öğrenciye dekan "Bu olay beni ilgilendirmez. Polisin işidir. Sizler dangalakınız. Sizlerle polis ilgileneyecektir." diyerek öğrencileri makamından kovmuştu. Bunun üzerine dekanlıktan ayrılan öğrencilere de polis copla saldırdı, 15'in üzerinde öğrenci dövülerek gözaltına alındı.

Tüm bu olaylar olurken sivil faşistler dekanlık binası ve öğrenci işlerindeki mevzilerine sığınarak gelişmeleri izlemişlerdi. Polise işbirliği yaptıkları gün gibi ortada. Gözaltına alınan 90'a yakın insan aynı günün gecesi serbest bırakıldı. Gözaltındakilerden Kürt öğrencilere polis kaba dayak atmayı ihmal etmedi.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

Ankara Üniversitesi'nde faşistlerin eylemleri ilk önce, Ankara Üniversitesi öğrencilerinin kaldığı, Cebeci kampüsü içerisinde bulunan Cumhuriyet yurdunda başla-

dı. 11 Mayıs'ta akşam dokuz suları yurda kimisi silahlı 20 kadar faşist sokuldu. Ertesi akşam da MÇP'li bir milletvekili yurda getirildi ve anonlar kesildi, televizyon kapatıldı, yemek yiyenler yerlerinden kaldırıldı. MÇP'liye huzurda konuşma yaptırıldı. Sivil faşistlerin bu gövde gösterisinin ardından devrimci demokrat öğrenciler oynanan oyunları teşhir etmek için bir bildiri hazırlayıp çevre fakültelerde ve yurtda dağıttılar. 14 Mayıs akşamı da yurt idaresinin bütün engelleme çabalarına rağmen 300'ü aşkın bir öğrenci kitlesinin coşkulu katılımıyla bir forum düzenlediler. Forumda fakülte ve öğrenci yurtlarındaki sivil faşist saldırılar kınandı. Devrimci demokrat kitleye faşizme karşı dayanışma ve mücadele çağrıları yapıldı.

22 Mayıs Cuma günü Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde sivil faşistler, üzerinde Azerbaycan Haik Cephesi liderinin resmi bulunan, Ülkücü Gençlik imzalı bir afiş astılar. Bu afiş bir devrimci tarafından indirilince, faşistler yalnız yakaladıkları bu devrimciyi dövüldüler. Aynı gün paralı hale getirilen sağlık hizmetlerini protesto etmek için Ankara Üniversitesi Medikosunda oturma eyleminden dönen öğrencilerden bir kısmı dayak olayına karıştığını tesbit ettikleri iki faşisti dövüldüler. Devrimci öğrenciler "Faşistlerden hesap soracağız" sloganı atarak dağıldılar.

Aynı gün başka okullardan takviye alan faşistler, silahlı girildikleri Siyasal Bilgiler Fakültesi binasında polis destekli olarak terör estirdiler.

Pazartesi günü olup bitenleri fırsat bilen polis, Cebeci Kampüsü'ndeki fakülteleri işgal etti

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ'NDE MÜCADELE VE FAŞİST SALDIRILAR.

Çukurova Üniversitesi'nde 1 Mayıs yaklaşırken faşist saldırılar yoğunlaştı. Egemen sınıflar yükselen devrimci mücadele karşısında eski taktiklerini tekrar hayata geçirmeye çalışıyorlar. Zıtlar arasındaki mücadelenin güçlü bir ivme kazandığı dönemde, egemen sınıflar Maraş'ta, Çorum'da gerçek yüzlerini gösterdiklerini, ya-

şadığımız süreç içerisinde tekrar göstererek sivil gerici ve ülkücü kesimi Çukurova Üniversitesi'nde de çevreye sokmaya çalışmaktadırlar. En son örneğini Çukurova Üniversitesi'nde 29 Nisan'da Yeni Demokrasi Dergisi'nin 1 Mayıs'ta ilgilili özel sayısının Eğitim Fakültesi'nde dağıtım sırasında sivil faşistlerce dağıtımın engellenmeye çalışılmasıyla başladı. Buna sessiz ve duyarsız kalmayan devrimci ve demokrat kesim aynı şahısları aynı gün Eğitim Fakültesi'nde kitlelere teşhir etmiş ve özür dilemek zorunda bırakılmışlardır.

30 Nisan'da özel sayıların daha geniş bir emekçi kitleye ulaşabilmesi için yine kampüstebulunan hastanede dağıtım yaparken sivil polislerin ihbarı sonucu jandarma tarafından iki arkadaşımızın alınması ve kendi yasalarını dahi çiğnemesi, en yasal hak olan bir özel sayının dağıtımına bile tahammül edememişlerdir.

4 Mayıs Pazartesi günü bir grup devrimci demokrat insan Eğitim Fakültesi'nde polis ve jandarmaya işbirliği yapan ve devrimci demokrat insanları polise ihbar eden temizlikçi görünümü altında çalışan birine kukuleta giydirilmek suretiyle BPKD' (Büyük Proleter Kültür Devrimi)deki karşı devrimcilere yapılan kitlelere teşhir olayı bu şahısa karşı da uygulanmıştır. Daha sonra bu insan kitlelerin içinde polis ve jandarmayla işbirliği içinde olduğunu itiraf etmiş ve kendisine emir verilerek suretiyle bu işi yapmak zorunda kaldığını söylemiştir.

Yeni Demokrasi'nin özel sayısına saldırıların ve Eğitim Fakültesinde işbirlikçi bir temizlikçinin teşhirinden sonra 5 Mayıs'da Faşistler yaklaşık 70 kişilik bir grupla Eğitim Fakültesine gelerek boy gösterisinde bulundular. O sırada Fakültede devrimci insanlar yoktu. Olanlarda birkaç kişi olduklarından müdahalede bulunamadılar. Bunun üzerine toplanan devrimci ilerici insanlar faşistlerin son günlerde yoğunlaştıkları eylemliliklerine karşı yoğun olarak buldukları Eğitim Yüksek Okulunda 8 Mayıs da 50 kişilik bir kitenin katılımıyla forum yaptılar.

HAK, YALVARMAKLA DEĞİL, MÜCADELEYLE KAZANILIR!

Biz acil talepleri "genel politik taleplerimize ve kitleler içindeki devrimci ajitasyonumuza sıkı sıkıya bağlamak" ve "Devrimci sloganlar yerine kısmi talepleri asla ön plana çıkarmamak" şartıyla savunur ve destekleriz.

Komprador burjuvazi ve toprak ağaları devletinin 12 Eylül AFC ile birlikte açıkça halk sınıf ve tabakaları üzerinde uyguladıkları faşizm, değişik yeni taktiklerle devam ediyor. Hakim sınıflar halkın gelişen mücadelesini bir taraftan asker ve polisyle kanla bastırırken diğer yandan, parlamento vasıtasıyla yeni yasa, kanun ve genelgeler çıkararak yapılan katliamları meşru göstermeye ve desteklemeye çalışmaktadırlar. Diğer yandan da sözcüleri vasıtasıyla demagojilerine yenerlerini katmaktadırlar. Böylelikle parlamento ve diğer araçlarında (iletişim, basın vb.) kullanarak baskılarını, katliamlarını, sürgünlerini haklı göstermeye çalışmaktadırlar. İşte bir taraftan terör yasaları, infaz yasaları; diğer taraftan ANAP'tan farklı olmayan yeni sözcüleri DYP-SHP aracılığıyla başlattıkları ve "şeffaflık ve saydamlık" adı altında piyasaya sürdükleri, insan hak ve özgürlüklerini savunduğunu, asker ve polisi vasıtasıyla kitle katliamlarına karşı, "asker ve polisimiz halkın canını, malını, namusunu koruyor" safсатаcılığı, Anayasa değişikliği, tüm çalışanları asla enflasyona ezdirmeyeceklerini ezilen kitleleri birbirine kırdırtmak için milliyetçilik köriklemeleri, yine her türlü baskıya rağmen örgütlenmenin esas olduğuna inanarak yola çıkan ve sendikalarını kuran memurlara "sizlere sendika vereceğiz" demagojileri.

Her türlü uygulamalara karşı direne direne, söke söke grevli toplu sözleşmeli sendikalarını alan memurlar hakim sınıfların sözcülerinin

"vereceğiz" demagojilerini ve saçmalıklarını çok iyi bildiklerinden yola çıktılar. Çünkü faşizmin sınıf örgütlerinin varlığını ve güçlenmesine karşı çeşitli engeller çıkarır. Örgütleri denetimleri altına amaya, grevsiz bir sendikaya, oluşan sendikadaki, liderlerin doğrudan yarımlarını uzlaşmacılığı, reformcuları ve sarı örgütleri yaratmaya ve güçlü hale getirmeye çalışır. Ayrıca sınıflararası işbirliği teorisini, sınıflararasında ahenk ve çıkarların bir olduğunu sınıf kavgasının kaldırılması gerektiğini, grevlerin "zorunlu hakemlikle" değiştirilmesi gerektiği teorisine sığınarak sendikaları kendi gücünün organları haline getirmeye çalışırlar.

Bütün bunların bilincinden hareketle; PEBE (Partizan Eğitim ve Bilim Emekçileri) olarak sınıf sendikacılığı duyarlılığı ile yine grevli, toplu sözleşmeli sendika anlayışı ile hareket eden sendikaların yöneticilerinin tespit ettiği bazı sakat, uzlaşmacılığa, sığınmacılığa götürücü tespitlere değinmeyi bir görev olarak kabul ediyoruz.

Kamu çalışanları sendikaları platformunun ortaklaşa düzenledikleri Çalışma Bakanlığına sundukları "Anayasa Değişikliği ve Ortak, Genel, Demokratik Bir Sendikalar Yasası İçin Düşünce ve Önerilerimiz" başlıklı mektuptaki yanıtları tespit etmek ve bu arkadaşları uyarı görev bildik.

"... Özellikle içinde bulunduğumuz günlerde işveren çevrelerinin yoğun saldırılarına hedef olan **Çalışma hakkının korunması ve güvenliğine yönelik yasal düzenleme çalışmalarını destekliyoruz**" ve yine "çalışanları koruyucu tedbirlerin alınmasına ilişkin çabalarınızı ilgi ve sempati ile karşılıyoruz"

Bilindiği gibi, Çalışma Bakanlı-

ğı, çalışma alanında bu devletin parlamentosundan çıkan ve o'na hizmet eden, sözcülüğünün yapan bir parlamento kuruluşudur. Bu anlamda desteklenmesi temelindeki görüşler hakim sınıfların istediği anlamdaki sendika düşüncelerini destekleme ve savunma anlamıyla özdeş değil mi?

Yine, "Bakanlığınızın çalışma yaşamında müdahaleciliği reddeden, daha çok düzenleyici bir yol üstlenmesi tercihini destekliyoruz"

Yukarıda belirttiğimiz gibi hakim sınıfların çabaları sendikaları kendi gücünün organları haline getirilmesidir. Sınıf kavgasının bir parçası olan sendikalardaki sınıf sendikacılığı anlayışını zorunlu hakemlikle değiştirmektir. (Yine, memurlara sendikalaşma konusundaki görüşlerde; "...açık bir engelleyici hüküm taşımayan Anayasanın değiştirilmesi de zorunlu değildir"

Hangi şart altında olursa olsun, ister sendikalaşma, ister başka herhangi bir konuda hakim sınıfların hazırladığı 12 Eylül AFC'sı ile halka zorla kabul ettirilen böyle bir Anayasanın değiştirilmemesi gerektiğini savunmak çok büyük bir yanlıştır. Hakim sınıfların sözcülerinin bile sözde de olsa bu Anayasanın değiştirilmesi gerektiği demagojisinin gerisinde kalan bir tespitte bulunmak bizler açısından oldukça düşündürücüdür.

Yine "diğer yandan uyumsuzlukların giderilmesinde zorunlu hakem reddedilerek, arabuluculuk, uzlaştırma ve hakem gibi bağımsız, tarafsız ve özel çözüm araçlarında yer verilmelidir." Bu tespitide anlamak güçtür. Kendine gücüne, grevine, meşruluğuna güvenmeyip; arabulucu, uzlaştırıcı hakem arama tespitini yap. Bizler varız, meşruiyuz, sınıf sendikasıyız, hakkımızı söke söke

aldık, alacağız daha ileri boyutlara da taşıyabiliriz.

Çalışanların, kriz dönemlerini yakalaması bu dönemlerde kitleleri örgütleyerek kitlesel eylemliliklere gidilmesi bunları yaparken çalışan kesimin yakın çıkarları ve istekleri için, yapılacak mücadele sürecinde esas halkın çıkarı doğrultusunda onların siyasal iktidar mücadelesindeki mücadeleleri ile birleştirip faşizmin hain yüzünü ortaya çıkarmak esas alınmalıdır. Bu anlamda sendikal platformun tespit ettiği ekonomik kriz dönemini iyi kullanmak gerekir. Doğru olan kitlesel eylemlerle aktif bir şekilde ekonomik ve demokratik araçları, amaç doğrultusunda araç olarak kullanmaktır. Toplu katliamların, yerinde infazların sürekli yapıldığı günümüzde bu talepleri faşizmin bu karakterine bağlamamak bütünleştirmemek, faşizmin gerçek yüzünü haykırmamak, kitlelere duyurmak gerçek anlamda sınıf sendikalarının görevi olmamalıdır.

Sadece sendikaların yöneticileri ile Ankara yürüyüşüne katılmak bizce, dar görüşlülük, kitlelere dayanmayan, kitlesel eylemliliği reddeden, aynı zamanda tabanın söz karar yetki sahibi olduğu ilkesinin çiğnendiği anlayışını doğurur.

Biz PEBE olarak hakim sınıfların seçtiği yöneticilerin öğrencilerine bekaret kontrolü yaptırarak ve dayak atarak onların yaşamlarına son vermelerine, genelde hakim sınıfları özelde yöneticileri lanetliyoruz.

KAHROLSUN GERİCİ EĞİTİM VE GERİCİ YÖNETİCİLER!

PEBE (PARTIZAN EĞİTİM VE BİLİM EMEKÇİLERİ) KAMU ÇALIŞANLARI

En son Türkiye temsilciler kurulu toplantısından genel merkez tarafından açıklandığı şekliyle kamu çalışanları sendikalarından birer temsilcinin katılımıyla oluşacak olan komisyon tarafından hazırlanması gereken, anayasa ve sendikalar

yasa taslağı, EĞİT-SEN VE EKİN HUKUK BÜROSU tarafından ortaklaşa hazırlanarak kamu çalışanları sendikalarının oluşturmuş oldukları ANAYASA VE SENDİKALAR YASASI KOMİSYONUNUN HAZIRLANMIŞ oldukları yasa taslağı gibi gösterilerek Türkiye genelinde bütün sendikaların tabanında imza kampanyasına açılır. Bazı kamu sendikaları taslak üzerine çalışma yapırsa da bu taslak gözönünde bulundurulmadılar.

EĞİT-SEN ve EKİN HUKUK BÜROSU tarafından hazırlanan bu taslak tamamen sarı sendikaların cilalanmış motiflerle donatılmış çağdaş sendika mantığını taşımakla beraber tabanın söz ve karar hakkı ilkesiyle hareket eden kamu alanında varolan ve özellikle kamu çalışanları platformu çatısı altında bir araya gelen sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışıyla hareket eden sendikaların genel başkanlarının onayıyla tabandan imzaya açılan bu taslak, tabanın iradesini yansıtmaktan çok uzaktır. Özellikle TUM SAG-SEN İLKELERİ BAKIMINDAN OLMAZSA OLMAZDÜŞÜNÇESİNDE hareketle alınan bütün kararların tabandan tartışıldıktan sonra karara varılması açısından bu taslağın bir oldu bittiye getirilerek alelacele imzaya açılması Tüm Sağlık-Sen'nin program ve ilkelerine taban tabana zıttır. Ve nitelik sendikaların tabanlarında imzaya açılan bu taslağa karşı eleştiriler gün geçtikçe daha kapsamlı bir şekilde gündeme girmiştir. Ayrıca taslağın imza süreci ilk etapta sanki yangından mal kaçırır gibi erken bir tarihte bitirmek istediyselerde sonrada süreyi uzatma yoluna başvurdular. Özellikle bakana yönelik yazılan sunuş metni: gerek işçi sınıfının gerekse kamu çalışanlarının istem ve taleplerini belirtmede yetersiz, tabanın sesini yansıtmaktan çok uzak kalmıştır. Özellikle toplumsal muhalefetin ivme kazandığı günümüzde hak elmanın mücadeleden geçtiği bilinciyle kamu çalışanları sendikalarını her türlü baskıya sürgünlere, gözaltılara rağmen mücadeleci bir çizgiyle mühürler sökülümüş, dış dış bir koşuşturmayla bir hukuki ivme

kazanarak kamuoyunun gündeminde meşru temellere oturtulmuşken, bu mücadeleci çizgiden sapmalarla uzlaşmacı bir tavır sergilemiştir. Sendikalarımız mücadeleler ve bedeller sonucu kurulmuştur, bürokratik ve uzlaşmacı sendikal anlayışların şu veya bu şekilde sendikalarımızın çeşitli yapılarında gelişmesinde bazı taslaklarda somutlaşmasına izin vermeyelim. Yasa taslağını hazırlayan reformist anlayış aynı şekilde uzlaşmacı tavırını ön plana çıkararak, kamu emekçilerinin örgütlenmesinde somutlaşan mücadele çizgileri savsaklanarak düzenin uslu çocuğu olacağı mesajını bir takım yerlere iletme çabası dikkati çekmektedir. Yaklaşık üç yıldır kamu emekçileri üzerinde oynanan kirli oyunlar ve anti-demokratik uygulamalar öylesine geçirilmiştir. Bu anlamda sunuş bölümünde bütün bir süreç açık ve net bir şekilde ifade edilmedi.

Bu yasa taslağı hazırlanırken İLO'nun ilgili maddeleri gereği genel çalışma hukuku ilkelerine indirgenmiştir. İLO sözleşmeleri bazı sendikalara grev hakkı tanıdığı gibi genel grev ilkesini kapsamamaktadır. Bu konudaki belirsizlik taslakta belirtilmemekle birlikte eğer bu taslak bu şekliyle geçerse özellikle sağlık alanında bir takım çelişkileri beraberinde taşıyacaktır, sağlık alanında yaklaşık on dörtbin üyeli örgütleyen TUM SAGLIK-SEN alanında varolan diğer sendikalarla aynı noktasını ön plana çıkardığı grev ilkesini çiğniyerek İLO standartlarına uygun bir taslağın merkezi düzeyde onaylanıp tabana imzaya açılmasında en büyük ilkesizliği yaparak tüzüğü ve programıyla taban tabana ters düşmüştür. Çalışanların istem ve talepleri ekonomik talepleri çerçevesinde sıkıştırılmıştır. Mücadelenin esas kalıcı etkileri olan demokratik ve politik taleplerin kazanılması ve geliştirilmesi esasları doğrultusunda ele alınmamıştır Özellikle TUM SAGLIK-SEN'in tabanından gelen tepki ve eleştirilerden sonra TUM SAGLIK-SEN genel merkezi bir açıklama yapma gereği görmüş ANAYASA

SA ve SENDİKALAR YASASI taslağının önceden belirtilen komisyon tarafından değil de EĞİT-SEN ve EKİN HUKUK bürosu tarafından hazırlanmıştır, açıklamayı yapan arkadaş şu açıklamayı yapmaktan geri kalmamıştır. "NE YANİ PLAT-FORMDAN AYRILALIMMI" eleştirilerin yoğunlaşması sonucu geç de olsa TÜM SAĞLIK-SEN yönetimi bir takım maddelere çekince koyma cesareti gösterebilmiştir. Taslağın hazırlanış ve imzaya açılış şekli dikkate alındığında TÜM SAĞLIK-SEN örgütlenme geleneğinde sapmaya neden olmuştur. bu taslak bu haliyle tabanın iradesini yansıtmamıştır. Bu anlamda TÜM SAĞLIK-SEN'in Aralık 1991 tarihinde oluşturulan bir komisyon tarafından hazırlanarak tabanda tartışma açılarak netleştikten sonra bütün temsilcilerine dağıtarak, 3.1.1992 tarihinde kamuoyuna sunulan çalışanlar yasası taslağı ile sözde kamu çalışanları komisyonun hazırladığı olduğu taslakla arasındaki çelişkiyi belirtmede yarar görülecektir.

Bu anlamda TÜM SAĞLIK-SEN'in hazırladığı olduğu taslağın arka sayfasının birinci paragrafında aynen şunlar yazılmaktadır.

Biz ücretli çalışanların sendikaları, üyelerin çalışanlarla olan ilişkilerinde ekonomik sosyal, kültürel, demokratik ve siyasal durumlarını korumak ve geliştirmek amacıyla TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ yapma hakkına sahip olmalıdır.

Yine aynı taslağın kamu emekçilerini bekleyen tehlikeler başlığı altında TÜM SAĞLIK-SEN genel merkez yönetim kurulu imzasıyla çıkan yazıda aynen şunlar yazılmaktadır.

Zararsız devlet güdümlü sendikalarda örgütlenmemizi amaçlayan vaddlere oyalanmalara İLO standartlarında grevsiz bir sendika yasası dayatmasına kanmamalıyız. Tüm bu oyunlara greyli toplu sözleşmeli sendikamız TÜM SAĞLIK-SEN'de örgütlenerek cevap verelim.

MADDE 2) Sendika kurma hakkı sadece ücretli emeğiyle geçenlere aittir.

MADDE 6) Sendika merkez,

şube bölge yöneticileri bu görevleri bittiğinde ve yeniden seçimlerine 15 gün içinde eski işlerine ve kadrolarına geri alınmak zorundadırlar. Yöneticilikte geçen süreler içindeki tüm hakları saklıdır. Bu yöneticiler faaliyetlerinden dolayı işlerinden atılamazlar.

MADDE 19) Lokavt hak değil suçtur.

MADDE 37) 1 Mayıs işçi ve emekçilerin bayramıdır resmi tatil günü olmalıdır.

MADDE 38) Uzlaşma konuları bilir kişilik ve yüksek hakem kurulu kaldırılmalıdır. Bu nedenle genel içerik bakımından, etkinlik alanı ve siyaset hakkı hükümleriyle ters düşmekle beraber sözde kamu çalışanları komisyonun hazırladığı olduğu taslaktaki 51/1-51/2-53/1-3 maddeleriyle de çelişmektedir.

Kamu emekçilerine imzaya sunulan taslak tekrardan değerlendirilerek platformda varolan sendikaların yönetiminden ve tabanından birer temsilcinin bir araya gelerek oluşturacakları bir komisyon tarafından hazırlanarak, kamuoyunda ve sendikaların tabanlarında tartışılmaya açılmalıdır, bugün bu şekliyle hazırlanan bu taslak tabanın sesini ve iradesini yansıtmayan taslaktaki anti demokratik maddeler şu şekliyle değiştirilmelidir.

MADDE 51/2) Sendika kurma hakkı sadece ücretli emeğiyle geçenlere aittir. Ücretli emeğiyle geçenler önceden izin almadan sendikalar ve üst kuruluşlar kurma ve bunlara üye olma ve üyelikten çekilme hakkına sahiptir.

MADDE 53/1,3) Ücretli çalışanların sendikaları, üyelerinin çalışanlarla olan ilişkilerde ekonomik, sosyal, kültürel, demokratik ve siyasal durumlarını korumak ve geliştirmek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma haklarına sahip olmalıdır.

MADDE 91) Ekonomik, demokratik, politik hak ve ödevleri sınırlamak amacıyla kanun hükmünde kararname çıkarılmaz.

Yüksek hakem kurulu, tahkim kurulu, uzlaşma konuları kaldırılma-

lıdır.

Çalışanların ekonomik demokratik ve özlük haklarının tavizsiz savunucusu olunması bakımından, sendikalara üye olsun olmasın tüm çalışanları 657 sayılı devlet memurları kanun kapsamı dışında tutularak 657 sayılı DMK kaldırılmalıdır.

1 Mayıs işçi ve emekçilerin bayramıdır, resmi tatil günü olmalıdır.

Siyaset hakkı bakımından sendikalar ekonomik, demokratik ve politik hak alma mücadelelerinde birer demokratik mevzi olmaları bakımından sadece baskı kümeleri olarak değerlendirilmeyip daha önemli misyonlar yüklenmelidir.

SONUÇ OLARAK:

Biz bir grup sağlık çalışanları her hata ve başarısızlıktan ders almaliyiz. Her hata aynı zamanda hatasızlığın anasıdır. Doğrular yanlışlarla savaşarak gelişecektir, bu diyalektik materyalizmde karşıların birliği yasanın doğal bir sonucudur. Hatasız gibi görünen birey hiç yanlış yapmayan birey değildir. AKILLI ADAM yanlış yapmayan ADAM değildir, böylesi yoktur ve olamaz, akıllı ADAM odur ki pek ağır olmayan yanlışlar yapar ve onları kolayca ve çabuk düzeltir.

Kamu çalışanları platformunun bundan sonra izleyeceği tutum. Hata ve zaafımıza karşı yürüttüğümüz mücadelede iki farklı yöntemi birbirine karıştırmamalıyız. Biz düşmanın hatalarına karşı mücadele ederken onu düzeltme yoluna gitmeyiz ve dahası düşmanın hatalarını düşmana karşı, onu değiştirme amacıyla kullanırız. Düşmandan hatalarını düzeltmesini beklemek bizim için sözkonusu olamaz. Ama dostlarımızın hatalarına karşı mücadelede tek silahımız eleştiridir. Onları kazanmak, hata ve zaaflarından arındırmak amacıyla eleştiriler yönelterek imkanlarımız ölçüsünde yardımcı olmaya çalışırız.

Aynı biçimde kendi hatalarımıza karşı da mücadele ederiz. Hatalarımıza karşı onları ortadan kaldırmada diyalektik yöntemi kullanarak kendimizle hesaplaşmasını bilmeliyiz. Hatalara düştüğümüz anda

bizi o hatalara iten veya teşvik eden nedenleri doğru tahlil etmeli, nedenlerle sonuçları doğru analiz edip ilişkilerimizin düzeyini göz önüne alarak zayıf yönlerimizi olumlu bir temelde gidermeliyiz.

Zayıf yönlerimizi doğru analiz edip onları pratikte aşarak dönüşümüne uğratmadığımız sürece hatalar yapmaya devam edeceğiz.

BİR GURUP SAĞLIK ÇALIŞANI.

BASIN AÇIKLAMASIDIR; Değerli Sağlık Emekçileri, Kamu Çalışanları, Halkımız!

Bugün burada toplanmamızın nedeni, biz kamu çalışanlarının üzerindeki asılsız suçlamalar ve anti-demokratik uygulamalardır. Nisan ayı içerisinde 42 sağlık çalışanı arkadaşımız gelişti güzel bir düzenleme ile köy sağlık evlerine tayin edilmiş olup, ihtiyaca binaen tayinlerin yapıldığı yerlerde tıbbi malzeme eksik olduğu gibi bununla da yetinilmeyip ihtiyaç için gönderilen görevliler yerlerinden alınıp il dışı sürgünleri çıkartılmıştır. 28.05.1992 tarihinde 19 arkadaşımızın asılsız gerekçeler gösterilerek il dışı sürgünleri yapılmıştır. Bunun ardından 46 arkadaşımızın daha sürgünleri de gündemdedir.

Bu uygulamalar karşısında biz sağlık çalışanları olarak bütün yasal yollara başvurduğumuz halde, bu yasal yolların keyfi uygulamalarla tıkandığını anlamış bulunmaktayız. DYP ve SHP il örgütleri ile Milletvekillerinin Vilayette ve parti genel merkezlerindeki girişimleri sonuçsuz kalmıştır.

"Şeffaflık, demokratikleşme, hukukun üstünlüğü ve kamu çalışanlarına sendika hakkı verilecektir" vadeleri ile iş başında bulunan siyasi iktidarın bölge ve il valimize tanımış olduğu geniş kapsamlı yetkiler nedeni ile hukukun işlemediği, demokrasinin ne derece var olduğu da bizleri düşündürmektedir. Bu nedenlerden dolayı hak etmediğimiz suçlamalara ve uygulamalara karşı suçsuz diyebilmek, kamuoyuna sesimizi duyurabilmek için bu meydana toplanmaktan başka seçene-

ğimiz kalmamıştır. Bu uygulamaların temel nedeni çalışanların hak aramak kurumu olan sendikal örgütlenmelerimizi yaratmak amacıyla yaptığımız çalışmalarını engellemektir. Sendika yöneticilerimize ve üyelerimize yapılan bu saldırı ve baskılar yapılan uygulamaların açık

örneğidir.

On iki yıllık bir süreçte ekonomik olarak çökertilen biz sağlık emekçileri demokratikleşme sürecinden uzak tutularak tam bir sosyal bunalıma sürüklendik. Kültürel ve ahlaki yozlaşmanın girdabına soku-lup tam anlamıyla kendisine, ailesine ve topluma karşı yabancılaştırıldık. Birer ücretli köle gibi yaşadık. Ekonomik talepler işyeri koşullarının iyileştirilmesi, asılsız keyfi uygulamalara karşı verdiğimiz her mücadelede, polisiyle, mahkemesiyle, yasalari ile, kültürüyle tepeden tırnağa bize karşı örgütlenmiş, hakkımıza düşmanca saldırılar düzenlenmiştir.

Bugün eğer sendikalarımızın kapılarına mühür vuruluyorsa, sendika örgütlenmesi için sürgünler yaşanıyor bu devlet bürokrasisinin dışları arasında ezildiğimiz bir ifadesidir. İşte bu haksız uygulamalara duyduğumuz öfke, mücadele ve direniş bu gibi sür-git sindirme politikalarına bir set çekecektir. İnsanların en temel hakkı olan de-

mokratik hak ve özgürlüklere vurulmak istenen zincir, insanca yaşama arzusuyla donatılmış ezilen emekçilerin alimleri ile eritilecektir. Demokrasiye, sendikal hak ve özgürlüklere saldırıların giderek şeffaflaştırıldığı bir ortamda hangi demokrasiden söz edilebilirki?

İlimizde uygulanan tutarsız sağlık politikası yüzünden halkımıza yeterince sağlık hizmeti verilmediği gibi hizmet vermek amacıyla kendi iline çalışma azmiyle gelen biz sağlık personeline asılsız suçlamalar gerekçe gösterilerek gurup gurup il dışı sürgünlerimiz gerçekleştirilmektedir. Oysaki halkımızın temel sorunu olan sağlık hizmetinin verilebilmesi için devlet hastanesine de yıllarca uzman doktor yokluğundan hizmet verilmemiştir. Bu haklı taleplerimizi bilen esnaf, bir günlük kepenk kapatma eylemi ile Tunceli halkıyla birlikte haklı taleplerimizin destekçileri olmuşlardır. Bu zemin kamu çalışanlarının haklılığına ivme kazandırmıştır.

Bütün Bu Baskılar Bizi Yıldıramayacaktır.

-Tarih, Kitlelerin Kahredici Gücünün Üstünlükleri İle Doludur.

-Yaşasın Grevli-Toplu Sözleşmeli Sendikal Mücadelemiz! Keyfi Uygulamalara, Asılsız

Suçlamalara Son!
-Sürgünlere Hayır!
2.06.1992

TUNCELI İLİ SAĞLIK
EMEÇİLERİ

TÜM KAMU ÇALIŞANLARI PLATFORMU ETKİNLİKLERİ

Tüm kamu çalışanları Platformu 4 Haziran 1992 Fatih iftahiye parkında yaklaşık 1000 Kamu çalışanının katılımıyla bir basın açıklaması yaptı.

Eğit-Sen, Tüm-Bel-Sen, Tüm Sağlık-Sen, Tarım Sen, Tüm Ray Sen, Tüm Maliye-Sen, Tüm Hava-Sen ve Tüm Enerji Sen'den oluşan Tüm Kamu çalışanları platformu memur sendikaları üzerindeki baskıları protesto eden basın açıklamasında, Grevli ve Toplu sözleşmeli sendika taleplerini dile getirdiler.

Eğit-Sen Merkez Yönetim Kurulundan bir üyenin okuduğu basın açıklamasında, mevcut iktidarın demokrasî ve insan hakları söylem ve vaatleriyle iktidar olduğu ancak ekonomik ve siyasî krizi aşmanın yolu olarak vaat ettiği yenilikleri uygulamak yerine baskı ve saldırı yöntemini tercih ettiği ve kamu çalışanlarında bu saldırılardan nasîplerini aldıkları vurgulandı.

Hükümetin dünya Kamuoyuna demokratik sendikal hak ve özgürlükleri ile ilgili sahte bir görüntü sergilerken İLO sözleşmelerine uymadığı ve bunlarla ilgili yasal düzenleme çalışmalarında mecliste askıya alındığına dikkat çekildi.

Hükümetin ücretleri tek taraflı olarak belirlemesinden vazgeçerek memurlarla toplu sözleşme masasına oturması gerektiği, kamu çalışanlarının rızası dışında belirlenecek ücret zamlarının kabul edilmeyeceği ve bu nedenle ortaya çıkacak sorunlardan hükümetin sorumlu olacağı belirtilen açıklamada kamu çalışanlarının çalışma ve yaşam koşullarının belirlenmesinde, çalışanların taraf olarak kabul edilmesi istendi.

1000 kişinin üzerinde katılımla

gerçekleştirilen basın açıklamasında Devrimci Demokrat Güçlerce yapılan "Eylemin salt basın açıklaması olarak geçirilmemesi" çağrılarının ciddiye alınmaması Kamu çalışanları sendikaları yönetimlerinin reformist mantığının pratik eylemliliğe çok net bir yansıması olarak görüldü.

Bugüne kadar Devrimci Demokrat Kamu çalışanlarının yaptıkları kitlesel eylemlilik çağrılarında "Kitleyi toparlayamıyoruz, kimseyi getiremiyoruz" mazeretiyle direnen reformist anlayış 1000'in üzerinde bir kitleyi yakaladığı bu eylemde kitleyi yönlendirmeyi becerememiştir. Yönlendirme yolunda da çaba sarfetmemiştir. Basın bildirisinin sonunda "sessizce dağılalım" diye açık mesaj vererek olayı geçiştirme yolunu seçmiştir.

Hantal, bürokrat, reformist mantık, alanı dolduran coşkulu 1000 kişilik güce sadece basın bildirisini dinletip iki şakşakla olayı geçiştirme, PEBE (Partizan Eğitim ve Bilim Emekçileri) bu mantıkla acımasızca mücadele edilmesinin ne denli acil olduğu düşüncesini uyandırmaktadır.

Bu mantık önderliğindeki sendikaların yarın kamu emekçilerinin haklarını savunma, hak alma bir yana temsil etme konusunda bile yetersiz kalacağı açıktır.

Kamu sendikalarının oluşum sürecinin başından bakıldığında eylemlilik grafiği çizgisinin sonlara doğru iniş durumuna geldiği görülmektedir. Çizginin aşağı sarkması sonuçta teslimiyeti getirecektir.

16 Haziranda yapılacak olan Ankara yürüyüşüne sırf Genel Merkez Yöneticilerinin katılımının hesaplanması da aynı mantığın ürünü ve "ne şiş yansın, ne kebab" hesabıdır.

Bu mantık bizde yeni sendika ağalığı kuşklarını uyandırmaktadır. PEBE bu yürüyüşün kitlesel yapılması yolunda ellerinden gelen tüm gayreti sarfediyorlar ve sarfedeceklerdir.

EĞİT-SEN'den HABERLER

4 Haziran 1992 günü Grevli

Toplu Sözleşmeli Sendikalar Yasasının bir an önce çıkarılması, baskı sürgün ve kıyımların protesto edilmesi, Türkiye'de tek öğretmen hastanesi olan Validebağ öğretmenler hastanesinin başka bir kuruma el altından devredilmesi gibi konuları protesto etmek için İstanbul Anadolu yakasından çeşitli ilk ve orta öğretim okullarından Eğitim-Sen üyesi Eğitim çalışanı Validebağa geldiler.

Saat 12:00'dan itibaren toplanmaya başlayan eğitim çalışanları hastane personelinin de (Doktor, hemşire hizmetli) katılımı ile 500 kişilik bir grup oluşturdular. Saat 14:00'de alkışlı tempo ile hastane önünde Eğitim-Sen 2 Nolu şube pankartını açarak toplandılar. Ellerinde çeşitli dövizler taşıyan çalışanlardan bir kişi hastanenin satılmasını, Grevli toplu sözleşmeli sendika yasaının mevcut iktidar tarafından bilinçli olarak geciktirilerek çıkartılmamasını, baskı ve sürgünleri kinayan basın açıklamasını okudu.

Basın açıklamasından sonra "Toplu sözleşme hakkımız grev silahımız", "Baskılar, sürgünler bizi yıldıramaz, Hastane bizim, bizim kalacak" gibi sloganlar atılarak hastane salonundan başlayan bir yürüyüş başlatıldı.

Eğitim sorunlarının haykırıldığı yürüyüş hastane bahçesinin kenarında bir süre devam ettikten sonra şube yöneticilerinin müdahalesi ile durdurularak sona erdirildi.

Öğretmen evine kadar yürüme-yi hedefleyen eğitim emekçileri uyarılar sonucu alkışlı protesto yaparak dağıldı.

Mevcut iktidarın iki yüzölçümünü vurgulayan basın açıklaması ve kitlenin aktif direnişçi bir ruhla hareket etmesi yürüyüşü bitirmek istememesi Kamu sendikaları platformuna çöreklenmiş bürokratlara ders verir nitelikte bir eylemdi.

-Yaşasın Grevli Toplu Sözleşmeli Sendika Mücadelemiz!

-Yaşasın Eğitim-Sen!

-Birlik Mücadele Zaferi!

PEBE

İSTANBUL'DAN YOLA ÇIKAN MEMURUN ÖFKESİ ANKARA'YA ULAŞTI

ANKARA BÜROSU

Kamu çalışanları sendikalarının oluşturduğu KAMU ÇALIŞANLARI PLATFORMU'nun "Grevli Toplu Sözleşmeli sendika Hakları" talebiyle İstanbul'dan başlattığı yürüyüş, 7. gününde SSK binası önünde orbine yakın memur kitlesinin katıldığı bir eylemle sonlandı.

Yürüyüşün altıncı günü Ankara-Sincan'a 15 Km. kala otobüslerden inen platform temsilcileri Ankara'dan gelen bine yakın bir kitlenin (Bir kısmı bir gün önceki miting için çeşitli illerden gelen memurlardı.) de katılımıyla Sincan'a doğru pankartlar ve sloganlar eşliğinde yürüdüler. Uzun bir yürüyüşten sonra akşam saatlerinde Sincana ulaşan kitle Sincan içinde sloganlı bir de tur attı. Halkın yol kenarlarından ve evlerinden alkışlarla selamladığı kitle bir parkta toplandı.

Komiteden 7 sendika başkanının tanıtımından sonra işçi düşmanı Sincan Belediye Başkanı Aziz GÜRİSOY yürüyüşçüleri ağırlamaktan ne kadar onur duyduklarını belirterek, yine şov yaptı. Bu arada burjuva basını teşhir eden sloganlar atılınca burjuva basının muhabirleri alanı terk etti. Memurlar ertesi gün yeniden buluşmak üzere dağıldı.

Ertesi gün Sincan'dan Ankara'ya yürüyen kitlenin önünü kesen polis zorla 500'e yakın yürü-

rüyüşçüyü otobüslere bindirdi, bu arada 15 kadar yürüyüşçüyü gözaltına aldı. Otobüslerin camlarını kırıp dışarı çıkmaya çalışan memurlar acımasızca dövüldü. Geri kalanlar ise Çalışma Bakanlığı'na kadar otobüslerden indirilmediler. Burada da tekrar polisin saldırısına maruz kaldılar. Öğlen saatlerinde de yürüyüşçülerle, buluşmak için Zafer Çarşısının önünde bekleyenler polisin coplu müdahalesine rağmen dağılmayarak SSK ek binası önündeki topluluğa ulaştı.

Orbine yakın memur ve destek için orada bulunan diğer insanlar rengarenk pankartları ve sloganlarıyla SSK binasını inlettiler. SSK çalışanları, binadan aşağıdaki memurlara sık sık su ve bisküvi dağıtılar. Binadan atılan kağıtlarla da bir bayram ortamı oluştu. Halaylar ve türkülerini ayı bir coşku yaratıyordu.

Bir saat sonra Çalışma Bakanı Mehmet MOĞULTAY platformla görüşmek için binaya geldi. Sendika şube başkanları bakanla görüşmek için SSK konferans salonunda toplandı, salon yüzlerce memurun da gelmesiyle tıka basa doldu.

Eğit-Sen Genel Sekreteri, MOĞULTAY'a hitaben yaptığı konuşmada "Neden Toplu İş Sözleşmesi haklarımızı vermiyor, süreci uzatıyorsunuz, eğer bugün yollar daysak bunun nedeni sizsiniz" dedi. Salon o anda "devlet tö-rüne son" sloganlarıyla inledi.

Sendikalar platformu adına konuşan Eğitim-Sen Genel Başkanı İsmet AKTAŞ amaçlarının hükümetin programında da bulunan memurların sendikal haklarının almak olduğu, işçi memur ayrımı yapılmadan devlet işçi-memurlar arasında bir çalışma zirvesi önerdiklerini, ikibine yakın üyeleri olduğunu ve bugün Çalışma Bakanlığı'na üyelik için başvuracaklarını; polisin Anka-

ra'da kendilerine zalimce davrandığını, gözaltındaki arkadaşlarının serbest bırakılmasını istediklerini belirtti. Söz alan MOĞULTAY altı ayda her sorunu halletmelerinin beklenemeyeceğini, Danıştay'ın, memurların sendika kurmalarının önüne bir engel çıkarmadığı ama ayrı bir düzenleme gerektiğini ileri sürdü. MOĞULTAY meclis tatile girmeden sendikal haklarla ilgili kararların bakanlar kurulunda çıkaracaklarını belirtti. Sendikalar Yasa Taslağı çıkınca bütün memur sendikalarını taraflardan biri olarak görüşmelere çağıracaklarını belirten MOĞULTAY işçileri Bakanlığının 81 ve 151 sayılı kararnamele (Memurlara Sendikal yasak koyan) kaldıracağını da söz verdi. Ardından Devlet Bakanı Şerif ERCAN konuştu. Sendika başkanları, toplantı sonrasında dışarıda bekleyen memurlara kendilerinin bakanla tekrar görüşeceklerini belirterek konferans salonundaki izlenimlerini aktardılar ve dağılmalarını istediler. Gözaltındaki arkadaşlarının serbest bırakılmalarını sağlamadan dağılmayacaklarını belirten memurlar "Yılgınlık yok direniş var" sloganı ve ıslıkla genel başkanlarını protesto ettiler. Sendika başkanları "Dağılın provakasyona gelmeyin" uyarısı yaptılar. Kitle sloganlar atarak dağıldı.

Devlet, Zonguldak Maden işçisine ve İzmir Belediye işçilerine kurduğu barikatı kaldırmak zorunda kaldı ve Ankara kapılarını araladı. Bu sefer yürüyüşçüler polisin zorbaca saldırılarına rağmen koydukları yürüyüş hedefine ulaşmayı başardı. Bu da Çalışma Bakanlığı'nın bildik vaatlerini sıralamasında ve resmi bir kazanımı olmamasına rağmen memurların kararlılığını devlete kanıtladığı için sınıf eylemliliğine önemli bir katkı olmuştur.

ANKARA'DA İKİNCİ MEMUR MİTINGİ

Çeşitli memur sendikalarının oluşturduğu kamu çalışanları platformunun organize ettiği (KAMU ÇALIŞANLARININ GREVLİ TOPLU SÖZLEŞMELİ SENDİKAL HAKKI VE HAK VERİLMEZ ALINIR" mitingi 20 Haziran'da Ankara Etlik Kasalar'da yapıldı.

Miting eski garajlar mevkiinde başladı. Bir saatlik yürüyüşten sonra miting alanına ulaşıldı. Mitinge Ankara'dan ve çeşitli illerden gelen memur ve sendikalarının dışında çeşitli demokratik kitle örgütleri, birçok devrimci gruplar pankartlarıyla katıldılar. Etlik Kasalar'a erken saatlerde gelen bir grup sendika üyesi memur, polis tarafından dövülerek dağıtıldı.

Polislerin sıkı aramalarından sonra kitle, platformun istediği şekilde alanda yerini aldı. Alana girilirken polis Dem-Sen, Dev-Genç, Özgür-Der ve Devrimci Mücadelede Avukatlar pankartlarının ardındaki insanlara saldırdı. Polis pankartları kapıp kaçtı. Avukat Murat DEMİR başta olmak üzere ona yakın insan yaralandı. Hatun ÖZÇELİK'in kolu çıktı. Polis, mitingi destekleyen halka da saldırarak dağıttı. Alanda bulunanlar miting boyunca "Devlet Terörüne Son" "Devlet Güdümü Sendikaya Hayır", "Anti Terör Yasasına Hayır", "Hak Verilmez Alınır", "Yaşasın Sendikal Mücadelemiz", "Yaşasın Sendika Geliyoruz Ankara", "Memura sendika Yasaklanamaz", "İşçi Memur Elele Genel Greve", "Sendika Hakkımız Grev Silahımız", "Sözleşmeli Personel Yasasına Hayır", "Hükümet Hazırol Memurlar Geliyor", "Yaşasın Halkların Kardeşliği", "İktidar Namlunun Ucundadır", "Kürdistan Faşizme Mezar Olacak", "İşçi Köylü Elele Demokratik Devrime", "Marx, Lenin, Mao Önderimiz İbo Savaşıyor TIKKO", "Öğrenciye Siyaset Yasaklanamaz", "İş Ekmek Özgürlük Kahrolsun Faşist Dikta-

törlük" sloganlarını affı.

Devrim şehitleri için saygı duruşuyla başlayan mitingde sendika temsilcileri, sendikal haklar ve hükümetin ikiye bölünmüş politikalarını temel alan konuşmalar yaptılar. Bu arada Devrimci Demokratik Sendikal Birlik (DDSB), koalisyonun iki yüzü sendikal tavrının ve memur sendikalarının genel merkezlerinin pasifizmini teşhir eden bir bildiri dağıttı. Gurup KIZILIRMAK halay eşliğinde kısa bir konser verdi. Yoğun yağmur altındaki miting saat 17:00 sularında bitti.

Tertip Komitesi miting boyunca ve sonrasında sürekli memur sendikaları dışındaki grupları belirlemiş sloganlar dışına çıkarmaları konusunda uyardı. İktidar Yolu ve Dergiler Platformu imzalı pankartları da indirmeye çalıştı. ve hatta dönüş yolunda bazı grupları kafileden atmakla bile tehdit etti.

İNER YAYINLARI

Ankara Cad. No: 31 Kat: 4 /S1
Çengelözü-İST. Tel: 519 16 16

LENİNİZM DİZİSİ 4. DEFTER SOSYALİST İNŞANIN ZAFERİ UĞRUNA MÜCADELE

Otto Heller YAHUDİLİĞİN ÇÖKÜŞÜ

J. V. STALİN
ESERLER CİLT II

LENİNİZM DİZİSİ 7. DEFTER PROLETER DEVRİMİN STRATEJİSİ VE TAKTİĞİ

LENİNİZM DİZİSİ

- LENİNİZM NEDİR? 1. Defter..... 14.000
- PROLETER DEVRİMİN TEORİSİ 2. Defter..... 15.000
- PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ 3. Defter..... 13.000
- SOSYALİST İNŞANIN ZAFERİ UĞRUNA MÜCADELE 4. Def. 15.000
- TARIM VE KÖYLÜ SORUNU 5. Defter..... 15.000
- ULUSAL SORUN VE SÖMÜRGE SORUNU 6. Def. 21.000
- ESERLER Stalin Cilt: 1 1901—1907..... 30.000
- ESERLER Stalin Cilt: 2 1907—1913..... 30.000
- ESERLER Stalin Cilt: 3 1917..... 30.000
- ESERLER Stalin Cilt: 4 1917—1920..... 34.000
- ESERLER Stalin Cilt: 5 1921—1923..... 30.000
- ESERLER Stalin Cilt: 6 1924..... 30.000
- ESERLER Stalin Cilt: 7 1925..... 27.000
- ESERLER Stalin Cilt: 8 Ocak—Kasım 1926..... 27.000
- ESERLER Stalin Cilt: 9 Ara. 1926—Temmuz 1927. 27.000
- ESERLER Stalin Cilt: 10 Ağustos—Aralık 1927..... 30.000
- ESERLER Stalin Cilt: 15 SBKP(B) TARİHİ 1938..... 34.000
- MATERYALİZM VE AMPRIKRİTİZİZM I Lenin..... 24.000
- MATERYALİZM VE AMPRIKRİTİZİZM II Lenin..... 28.000
- POLİTİK EKONOMİ Ders Kitabı Cilt: I (1955)..... 35.000
- SENDİKALAR ÜZERİNE I MUHAREBE OLARAK GREV Losovsky..... 16.000
- SENDİKALAR ÜZERİNE II MARX VE SENDİKALAR Losovsky..... 21.000
- TARİH ÇARPITICILARI SSCB Enf. Bürosu-Stalin..... 17.500
- PARTİ KONGRE RAPORLARI Malenkov-Kruşçev..... 24.000
- ÖRGÜTLENME ÜZERİNE Lenin—Stalin 3. Baskı..... 18.500
- KADIN VE SOSYALİZM A. Bebel (Tam Metin)..... 45.000
- KADIN SORUNU ÜZER. MELIS-Komintern ve C.Zelkin 3. Bas. 28.000
- KADIN SORUNU ÜZE. SEÇ. YAZILAR c. Zetkin 2. Baskı..... 21.000
- POLEMİK (1963) (Dokuz Yorum)..... 45.000
- PROLETARYA DİK. TARİHSEL DENEYİMLERİ..... 10.000
- FRANZİZ DEVRİMİNİN KISA TARİHİ A. Soboul..... 17.500
- ANTI-SEMITİZM ve YAHUDİ SORUNU I. Rennap..... 13.000
- YAHUDİLİĞİN ÇÖKÜŞÜ Otto Heller..... 35.000
- LENİN'DEN ANILAR N. Krupskaya (3 Kitap Birarada) 40.000
- BİRÇOK HAYAT YAŞADIM A. Kollontai (Otobiyografi)..... 40.000
- SELAM YAŞAM ATEŞİ Nikolai Ostrovski..... 21.000
- ÇİN HALKININ SAVAŞI Agnes Smedley..... 24.000
- TOPRAĞIN KIZI Agnes Smedley..... 25.000
- DEVRİM YILLARI -1905- S. Mstislavski (Tarihi Roman)..... 34.000
- ÜYE MİSİN? ... ÜYE MİYDİN? H. Keil..... 25.000
- ÖZGÜRLÜK P. Wahlöö (Roman)..... 21.000
- BRECHT'İN LAİ-TU'SU R. Berlau (Der. H. Bunge) (Biyografi)..... 27.000
- KILLARI YOLUNMUŞ YAYMUN Güney Dal (Roman)..... 27.000

FIYATLARIMIZ 31 TEMMUZ 1992 Tarihine Kadar Geçerlidir.
100.000 Liradan fazla siparişler %30 indirimli olarak gönderilir.
Ederi, Ali Yavuz Çengelözü 666467 No'lu Posta Çek hesabına yatırıp,
havale makbuzunun fotokopisini listenize birlikte adresimize gönderiniz.

AVRUPA DAĞITIMIZ: BARIŞ BUCHHANDLUNG
Sellingstr. 1 41 Duisburg 11—DEUTSCHLAND

ÇIKTI
Çıkıyor

BELEDİYELERDE GREV DALGASI!

Toplu iş sözleşme görüşmeleri olumsuz geçen belediye işçileri grevin eşiğinde. Ankara, İstanbul ve İzmir'deki belediye işçileri grev için geri saymaya başladı. Maaşları 900 bin lira ile 1 milyon 200 bin lira arasında değişen belediye işçileri, toplu sözleşme görüşmeleri boyunca çeşitli eylemliliklerde bulundular. Bu eylemlerin en görkemlileri ise İstanbul Büyükşehir Belediye sarayı önünde, sayıları binleri aşan işçilerin toplanarak işvereni protesto etmeleri idi. Sendikaların önderliğinin yetersizliğine rağmen, öfkeleri had safhaya ulaşan sınıf bilinçli işçilerin Unkapanı köprüsüne yürüyüşleri ise görülmeye değerdi. Bu arada Mayıs ayı içinde Kağıthane Belediyesi tarafından işten atılan beş belediye işçisinin geri alınmaları talebiyle kitlesel yürüyüşler ve protestolar gerçekleştirilen İstanbul Belediye işçileri amaçlarına ulaşarak bu arkadaşlarının işe geri alınmasını sağladılar.

Eylemleri sırasında burjuva basına karşı hayli kızgın olan işçiler, burjuva basın muhabirlerini dışlayarak protesto ettiler. Kızgınlık nedenleri ise, bütün diğer işçilere de olduğu gibi, maaşlarının günlük burjuva basın ve televizyon tarafından gerçek rakamların çok üstünde gösterilerek işçiler aleyhinde kamuoyuna propaganda yapmaları. Yani işçiden, halktan yana değil, işverenlerin ve egemen güçlerin ağızından konuşmaları. Özellikle Tele-on'da "yorumculuk" yapan Ardıç kuşu Engin Ardıç'ın para karşılığında, işçileri küçümser edalarla, işçilerin maaşlarını 3-10 milyon olarak lanse eden konuşmaları tüm emekçileri çileden çıkardı.

İşçiler burjuva basına tavrı alırken, İstanbul Belediye Başkanı Nurettin Sözen'in basın danışmanı olan bir bayanda devrimci-demokrat basının çalışmalarını engellemeye çalışıyordu. Anakent önündeki 6-7 bin kişilik vizite eylemi sırasında, tüm basını, Sözen'in basın açıklamasını dinlemeye çağıran fikir fukarası

bayan, "Sözen buraya gelip, işçilerin önünde basın açıklaması yapsın" önerimize, "Demek sadece işçileri dinliyorsunuz. Siz militan gazetesisiniz, burada ne işiniz var, gidin işçilerin içine girin" diyerek devrimci-demokrat basına olan tepkisini açığa vurdu.

Toplu iş sözleşme görüşmelerinde sendika bir işçinin maaşının net 4 milyon 200 bin lira olmasını isteyen, belediye sadece 2 milyon 200 bin liraya yükseltilebileceğini söylüyor

"Aslan Sosyal Demokrat" Belediye Başkanları İş Başında!

Adana'daki emekçi halka "hizmet ve iş olanakları yaratacağız" vaatleriyle işbaşına gelen "sosyal demokrat" belediye başkanları her geçen gün yeni bir uygulama ile işçi ve emekçi düşmanı yüzlerini açığa vurmaktadırlar.

ASKİ (Adana Su ve Kanalizasyon İdaresi)de çalışan 182 işçinin kendi işkollarına giren Yol-İş 2 No'lu şubesine üye olmaları ve sendikaların toplu iş sözleşme yetkisi alması sonucu Anakent Belediye Başkanı S. Çolak'ın, işçilerin bağlı olduğu yüzde 94 hissesi Anakent belediyesine ait olan şirketi fesh edip köle sahibi anlayışıyla işçilere hiç bir bildirim yapmadan Anakent Belediyesinin 7 milyar borçlu olduğu As Ertaş inşaat şirketine 182 işçiyi satmıştır.

İşçiler 21.5.1992 tarihinde toplu olarak yaptıkları basın toplantısında bu konuyu dile getirmiş ve en doğal hakları olan sendikalaşmalarının gaspına ve işten atma tehditlerine papuç bırakmayacaklarını belirterek tüm demokratik kamuoyunu duyarlı olmaya çağırışlardı. ASKİ işçileri, 25.5.1992 tarihli basın toplantılarında ise kısaca; üyesi oldukları Yol-İş Sendikasının 27.5.1992 tarihinde toplu iş sözleşmesi için Anakent Belediyesi ile masaya oturacağını, bu nedenle Belediye Başkanının işçiler

üzerindeki baskılarını yoğunlaştırarak sendikal birliklerini bölmeye çalıştığını ve işçilere gözdağı verdiğini belirterek hiç bir baskı ve yıldırma politikasının kendilerini haklı mücadelelerinden vazgeçiremeyeceğini açıkladılar.

Diğer bir örnek ise, belediye memurlarına yönelik uygulamalardır. Tüm Bel-Sen'in 20.5.1992 tarihli basın açıklamasında Yüreğir Belediye Başkanı Selahattin Eşberk'in memurların toplu konut fonu ve zorunlu tasarruf fonlarını ödemediği belirtilerek belediye başkanının bu tutumunu kınadıklarını açıkladılar. Sendikaları Tüm Bel-Sen'in Grevli Toplu İş sözleşmeli bir temelde mücadele verdiğini ve bu nedenle sendika başkanları Murat YÜCESU ve diğer bir sendika yetkilisini başka bir bölgeye sürüldüğünü açıkladılar.

Sosyal demokratlığı kimseye bırakmayan işçi ve emekçi düşmanı bu "aslan"lar, keyfi politikalarının karşısında işçi ve emekçilerin örgütlü, birleşik gücünü bulacaklardır. Bundan hiç kuşkuları olmasın...

—İşçi Kırımına ve Sürgünlere Son!
—Sendikalaşma Hakkı Engellenemez!

Tüm Bel-Sen Yönetimine Devrimci Demokratlar Yeniden Seçildi.

ADANA

Yaklaşık bir yıldır, sınıf sendikacılığı temelinde, grevli toplu sözleşmeli sendika mücadelesinde Adana'daki memur hareketi içerisinde en radikal tutum takınan Tüm Bel Sen'li memurlar tüm yasal engeller, üye ve yöneticilerin zaman zaman gözaltına alınma, tutuklanma gibi durumlara karşılaşmalarına rağmen şube açmalarına Adana valiliğinin izin vermemesi, yapmak istedikleri seçime ilçe seçim kurulunun karşı çıkması gibi durumları kehdî meşrulukları önünde engel görmeyerek ve "HAK VERİLMEZ ALINIR" şiarından yola çıkarak, 25.4.1992 tarihinde Adana Hukukçular Derneğinde Kongrelerini

yapılar.

Kongreye 156 üye katıldı, yapılan konuşmalardan sonra seçime geçildi. Yönetimde bulunan devrimci demokratların listesi 36'ya karşı 106 oyla seçimi kazandı. Seçimi kazanan listeden yönetimin asil üyeliklerine, Murat YÜCESU (Başkan) Zafer ÇAKIRCA (basın ve Halkla İlişkiler) Tahsin ÇETİN (İş ve Hukuk) Cafer ELİK (Sekreter) Mustafa TÜRKMEN (Örgütlenme Sekreteri) Mehmet SOYLU (Mali Sekreter) E.Rifat İNANÇ (Eğitim Sekreteri) getirildiler.

TÜM BEL-SEN'Lİ EMEKÇİLERE AÇIK MEKTUP

Adana Tüm-Belsen memur hareketi yaklaşık bir yıldır sendika mücadelesi ve örgütlenme birikimine sahip olarak bugün bir sıçrama yapmakla karşı karşıyadır. Bizler, yönetime aday olurken bu bilinçle hareket etmekteyiz. Türkiye tüm dünyada memurları sendikalaşma hakkına sahip olmadığı on civarındaki ülke arasında yer alıyor. Ülkemizde, memurların sendika hak ve özgürlükleri ve daha iyi ücret yaşama ve çalışma koşulları için örgütlenme mücadelesine karşı sömürücü sınıflar her zaman saldırgan olmuştur. Ne varki, memurların giderek yaygınlaşan örgütlenmesini ve kamuoyunda meşruluk kazanan mücadelesinin sonucu memurlara sendika kurma hakkı tanınacağı tüm düzen partilerinin seçim propagandalarını süslemiş ve programlarına girmiştir. Seçim sonucu kurulan koalisyon hükümeti ise, sendikal mücadelenin meşruiyetini dayatması ile onu açıktan reddetmeyecek ama aynı zamanda en önemli unsuru olan grev ve toplu sözleşme hakkını budayarak daraltmaya çalışıyor. Reformist işçi ve emekçi düşmanı karşı devrimci kampta en fazla içinde memurların grevli toplu sözleşmeli sendikal hakkının yer almadığı İLO sözleşmesi, Paris şartı gibi altına sermayenin imza attığı uluslararası belgeleri örnek alarak, koalisyonun oluşturmaya çalıştığı beklenti havasının memur cephesinde yaymaya çalışma çabası veriyor.

İşte bugün sendikal mücadelemiz, burjuva yasallığı çerçevesinde değil, mücadeleyi daha büyük bo-

yutlara çıkartarak fiili kazanımlarla ilerlemesi gereken bir dönemi yaşıyor.

Tam da böyle bir dönemde grevli toplu sözleşmeli sendikal hak savunuculuğunu yasalılık, pasifizm ve sermaye sahiplerinin yasalarını incitmeksizin egemen sınıflardan hicazet aramaya indirgeyen anlayışlar mücadelemizin önüne set oluşturmaktadır. Yasalılık, pasifizm ve egemen sınıflardan hicazet beklemek sınıf sendikacılığı ilkesini rehber edinen memur sendikacılığının yolu olamaz. Bizim sendikal anlayışımız sınıf işbirliği ile revizyonizm ve reformculuk ile bağdaşmaz. Biz kendi alanımızda mücadeleyi sakatlamaya çalışan akımlara karşı mücadeleyi yürütmekle de yükümlüyüz. Memur sendikalarının siyasetle uğraşmaması gerektiği, "siyasetler ve partiler üstü" olduklarını sendikaların bağımsız olması gerektiğini ve işlevini salt gününbirlik ekonomik mücadele ile sınırlı kalmasını savunan revizyonist ve reformist anlayışlara karşı mücadele etmek zorundayız. Sendikaların bağımsızlığını ve siyaset dışı olmasını savunanların siyaset yapmadığını sanmayın. Bunun adı sermaye ideolojisinin savunucusundan başka birşey değildir. Çünkü çağımızda iki karşıt sınıfın ideolojisi vardır. Sermayenin ve emekçi sınıfının ideolojisi. Her kim bunun ortası bir yol olduğunu söylüyorsa yalancı ve iki yüzlüdür.

MEMUR ARKADAŞ; NEDEN ADAYIZ?

18 Ocak'ta yapılan grev ve toplu sözleşmeli sendikal hakkı protestosunda aralarında şube başkanımızda bulunduğu on kişi gözaltına alınıp tutuklanmıştır. Ne kadar zoraki sendikaya üye olmuş hatta yönetici olarak görevlendirilmiş bazı reformist anlayış sahipleri fırsatı ganimet bilerek tekrar sahneye çıktılar. Ve mücadeleyi grev ve toplu sözleşme alımı için mücadeleyi yaratmaya çalışan bizlere saldırıya geçtiler. Cevabımız şudur: "HAK VERİLMEZ, ALINIR" Hiçbir mücadele bedelsiz değildir. İşçi ve emekçilerin en küçük kazanımına dahi gözünü dikmiş sermaye sınıflarının ekonomik, siyasal baskılarına, yozlaştırma çabalarına ancak sınıf sendikacılığının ilkeleri

hayata geçirilerek karşı koyulabilir. Bizim siyasetimizde ve tüzüğümüzde yazan da budur.

Kuşkusuz memur sendikalarının en başta gelen işlevleri arasında üyelerin ekonomik mesleki çıkarlarını koruyup geliştirmek yer alır. Gericici reformcu revizyonist sarı sendika yönetimlerinin, üyelerinin ekonomik çıkarlarını nasıl baltaladıklarını emekçi sınıfın alın terini kendilerine sunulan kırıntılar ve ayrıcalıklar karşısında sermayeye nasıl peşkeş çektikleri, ülkemiz işçi sendikaları pratiğinde defalarca yaşanan ve gözlenen bir olgudur. Emekçi sınıf sendikacılığı ilkelerini benimseyen memur sendikaları, emekçi memurların acil güncel talep ve çıkarlarının en kararlı savunucusudurlar. Ancak, harekete salt daha iyi yaşam ve çalışma koşulları için sendika kurma amacıyla katılan üyelerin niyetlerinden de bağımsız olarak mücadele daha baştan politik bir nitelik kazanmıştır. Çünkü, ülkemizde en küçük bir ekonomik talep isteminde dahi devletin polisi ve mahkemesiyle karşı karşıya gelmektedir. Memurların grevli toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkının tanınması gibi doğrudan hükümetten sökülüp alınması gereken demokratik bir talep için bu fazlasıyla geçerlidir. Böylece, tamamen "A POLİTİK" bir memur hareketi yaratma olasılığı daha baştan ortadan kalkmaktadır.

BİZ NİÇİN ADAYIZ? Öncelikle grevli toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkının kazanılması, memur hareketinde kitle eyleminde sökülüp alınmış bir mevzi ve kilometre taşı olacaktır. En geniş memur kitlelerinin seferber edildiği eylemler, aktif, protesto ve gösteriler, grev ve toplu iş sözleşmesi hakkını kazanmak için bu hakların fiilen kullanıldığı iş bırakma eylemleri yapılmalıdır. Aksi bir anlayışla hareket edilirse sermaye güdümlü sarı sendika olmaktan kurtulamayacağımız bilincimize kazınmalıdır.

Öncelikle grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı taleplerimizin birinci sırasındadır. Çalışmalarımızı ve mücadelemizi bu perspektifle yürüteceğiz. Fakat grevli ve toplu sözleşmeli sendikal hakkını kazanabilmenin grev silahını kullanmaktan geçtiği bi-

linciyle hareket ediyoruz. Yanısıra emekçi sınıfının eylemlerine dayanışma, grev ve eylemlerine omuz vermesi, Anayasa ve iş yasalarında grev silahını yasaklayan hükümlere karşı mücadele yürütmeliyiz. Hak ve dayanışma grevi genel grev hakkı taleplerimiz arasındadır. Henüz memurların dar kesimini kapsamaktayız. Hedeflerimiz arasında geniş kitleleri sendika çatımız altında toplamak ve sendikamızın işlev ve amaçlarını kavratarak mücadeleye çekme görevlerimiz bulunmaktadır. Memur arkadaşlarımıza sendikamızla sahip çıkma ve çıkarları için savaşma bilincini kazandırmalıyız. Hedefimiz budur.

Diğer taleplerimiz:

- 1) İnsanca yaşam ve koşullarının sağlanması,
- 2) Erken emeklilik hakkı,
- 3) İnsanca barınma koşullarına sahip işyeri dışında lojman,
- 4) Tüm çalışanlara konut yardımı,
- 5) Gerçekçi doğum ve ölüm, evlenme, çocuk yardımı,
- 6) Gebelik süt izinlerinin artırılması,
- 7) İdari baskılara, cezalandırmalara ve sürgünlere son verilmesi,
- 8) Mesleki niteliğe uygun görevlendirme yapılması,
- 9) Yedi günlük rapordan sonra maas kesme uygulamasının kaldırılması,
- 10) Tüm çalışanlara özgür ve sınırsız örgütlenme, toplu pazarlık ve grev hakkı,
- 11) Kadın çalışanların doğal özgül sorunlarının çözülmesi mesleki, sosyal gelişimlerinin önündeki engellerin kaldırılması,
- 12) Memurların giyim ve yiyecek sorunlarının çözülmesi, önümüzde koymuş olduğumuz hedeflerdir.

Tüm Bel-Sen'li Grevli Toplu Sözleşmeli Sendikal Hakkı İçin Yürüyen Memurlar.

TARIM-SEN 1. OLAĞAN GENEL KURULU YAPILDI

İstanbul Valiliği'nin Tarım-Sen Genel Kuruluna karşı almış olduğu ihtiyat-i tedbir kararının kaldırılma-

sından sonra, Tarım-Sen 1. olağan kurulu 30-31 Mayıs 1992 tarihinde DİSK toplantı salonunda yapıldı.

Kongrenin açılış konuşmasını yapan Tarım-Sen Genel Başkanı Vahit GENÇ Türkiye'deki memur sendikalarının gelişimini ve mücadelesini anlattıktan sonra, Türkiye'deki insan hakları ihlallerine ve üyelerinin akademik, demokratik, ekonomik taleplerine değinerek tarımsal açıdan ülkemizin içinde bulunduğu çöküşü ve tarımsal sorunlarının çözümü için bir takım istemleri dile getirdi.

Diğer demokratik kitle örgütleri adına konuşma yapan konuk konuşmacılar genellikle memur sendikalarının demokratik bir hak olduğunu ve engellenmesinin insan hakları ihlali olduğuna değindiler. Konuşmacılar ayrıca, seçimden önce memurlara grevli ve toplu sözleşmeli sendika yasası çıkartarak bu işi yasal güvenceye alacağız diyen şu anki iktidar sahiplerini de eleştirerek, kongreye gönderilen Başbakan yardımcısının mesajını ve polis kamerasına da tepki göstererek, tepkilerini "mesaj göndereceklerine memur sendikaları üzerindeki kapatma istemi ile açılan davaları kaldırsınlar, polis kamerası göndereceklerine bir hükümet komiseri göndersinler" diyerek dile getirdiler.

Daha önce Tarım-İş sendikasının yurt çapında almış olduğu grevin, 29.5.1992 günü akşam Bakanlar Kurulunun TİGEM (Tarım İşletmeler Genel Müdürlüğü)ne bağlı işyerlerinde 2 ay ertelenmesine yönelik olarak almış olduğu karar eleştirildikten sonra kongrenin yapıldığı salona Tarım-İş İstanbul il müdürlüğü işyeri grev sözcülerinin gelmesi coşkuyla karşılandıktan sonra dakikalarca ayakta alkışlandılar ve grev sözcüsünün Bakanlar Kurulunun almış olduğu kararı eleştirmesiyle Tarım-İş ve Tarım-Sen'in birbirlerine karşı destek olmaları pekiştirildi. Grev sözcülerinin işyerlerine gitmek üzere salonu terketmesiyle gündem maddelerine geçildi.

Kongreye katılan Ankara delegasyonunun Tarım-Sen genel merkezinin İstanbul'dan Ankara'ya taşınması gerektiğine ilişkin önergesi İzmir ve Tunceli temsilcilikleri tarafın-

dan tepkiyle karşılanarak eleştirildi. Eleştirinin odak noktasını şu ana kadar yapılan mücadelede İstanbul çalışanlarının aktif ve mücadeleci olduğu, Ankara'daki örgütlenmenin yetersiz olduğu, direngen sendikaların, mücadeleci sendikaların İstanbul'da olduğu, pasif sendikaların Ankara'yı esas almaları, sendikal örgütlenmede genel merkezin bulunduğu yerin önemli olmadığı, önemli olanın sendikal örgütlenmede aktif bir çaba sarfetmek olduğu oluşturuyordu. Genel merkezin yerinin değiştirilmesi oy'a sunuldu ve oy çokluğuyla reddedildi.

Tarım-Sen Genel Sekreteri Gürol ŞİMŞEK'in delegelerin kabulüne sunduğu ve okuduğu Tarım-Sen faaliyet raporu oy birliğiyle kabul edildi. İzmir delegasyonunun tüzükteki eksikliklerin giderilmesi amacıyla 1993 yılına kadar tüzük kurultayı yapılmasına ilişkin önergeside oybirliğiyle kabul edildikten sonra Yönetim Kuruluna girmek isteyenlerin başvurularıyla kongrenin birinci günü sona erdi.

31.5.1992 tarihinde delegelerin Tarım-Sen genel merkezinde büyük bir çoğunluğunun oy kullanmasından sonra seçim sonuçlarının açıklanmasını beklemeyen delegeler hep birlikte İstanbul İl müdürlüğü binasında grevde olan Tarım-İş'e bağlı işçilerin grevini ziyarete gittiler. 100'e yakın delegenin grevci işçileri ziyareti alkışlarla başladı. Bakanlar Kurulunun neden sadece TİGEM'e bağlı işyerlerindeki grevi ertelediği sorusuna tarımsal üretimin yoğunlukla yapıldığı yer olmasından kaynaklanacak olan maddi kayıpların neden olduğu cevabı ve dayanışmalarla ilgili diğer soru ve cevaplarla devam eden ziyaret devrimci marş ve türkülerin söylenmesiyle son buldu.

Seçim sonuçlarının açıklanmasından ardından eski yönetim kurulunu oluşturan 9 üyeden 7'sinin değiştiği 2'sinin ise yerini koruduğu gözlemlendi. Delegelerin ifadelerine göre, yeni yönetim kurulu tamamen delegelerin iradesini temsil ediyor ve delegeler kongrede oynamak istenen bazı politik oyunlara kanmamıştı. Sandıktan çıkan sonuç ise tamamen sınıf ve

kitle sendikacılığı şiarının temsilcisiydi.

Kongre, resmi sonuçlarının açıklanmasının ardından basına verilen Kongre sonuç deklarasyonu ile son buldu.

BELEDİYE İŞÇİLERİ EYLEMDE

Ankara'da Belediye-İş 1 No'lu Şube ile Belediye İşvereni Arasında Süren Toplu İş Sözleşmesi Tikandı. Grev Kapıda!

Mart ayı içerisinde, 92-94 dönemi kapsayacak toplu iş sözleşmeleri (TİS) görüşmeleri için bir araya gelen Belediye-İş 1 Nolu şube ve Anakent Belediyesi işvereni anlaşamadılar. Belediye yetkilileri sendikanın talep ettiği maddelerden 35'ini imzalamayınca grevin yolu göründü.

TİS görüşmelerini başından beri yaşayan DDSB'(Devrimci Demokratik Sendikal Birlik)li bir işçinin süreç değerlendirmesini aşağıda sunuyoruz:

Bizler Belediye-İş 1 Nolu şube işçileri olarak önümüzdeki TİS sürecine müdahale edebilmek için Ocak, Şubat 1992 aylarından itibaren iş birimlerimizde düzenli toplantılara başladık.

Toplantılarımızın ana gündem maddelerini, sendikal örgütlenme (işyeri komiteleri), toplu sözleşme politikamız, önümüzdeki diğer pratik sorunlar olarak sıralayabiliriz.

Bu tartışmalara duyarlı işçiler dışarıda kalan geniş işçi kesimini katabildik. Bunun en temel nedeni kökleşmiş geleneksel sendikal ilişkilerdir. Kuşkusuz bu nesnel duruma karşın bizlerin de en temel yanlışlığı işyeri temsilcilikleriyle bütünleşememek, temsilcilerin düzeyleri belli olmasına karşın bu durumu değerlendirip onları kazanmaya yönelik pratikler üretmemektir. Gerçi dar da olsa bizlerin düzenli toplantılar yapması temsilcileri ve onları sürekli bizlere karşı cephe almaya zorlayan sendika icra kurulunu kendi alternatiflerini üretme noktasında harekete geçirmiştir.

İcra kurulunun, işçi kitlesinin TİS sürecini anket yoluyla katılması önerisi yerine bizim toplu sözleşme tas-

laklarının tabanda hazırlanması talebimiz onca uğraştan sonra kabul gördü. Böylece toplu sözleşme görüşmeleri öncesinde, işyeri birimlerinde TİS taslakları işçi inisiyatifinde hazırlanmaya başlandı.

Bu süreçte DDSB'li işçiler taslakların hazırlanmasında aktif görevler aldılar. İşçiler arasındaki en ileri unsurları yakalamayı başardılar. Bu işçilerle bütünleşmeyi kendilerine esas aldılar.

İşçilerce hazırlanan taslak işverenlerden çok sendika başkanını ve onun uzantılarını rahatsız etti. Taslağın son halini alması sürecinde sendika başkanı: "Ben bu taslağı savunamam. Bari benim yerime sözleşmeye siz oturun" diyerek masayı defalarca terketti. Sendika icra kurulunun kararıyla taslak nihayet son halini aldı.

Ancak bu kez de icra kurulu bir manevra yaparak TİS masasına oturacak komiteyi kendi inisiyatifinde oluşturdu. Bir emrivaki olarak dayatılan bu durum, işçiler arasında yoğun tepkilere neden oldu. Ama işçilerin birliğini bozmamak için (çünkü TİS Komitesine icra kurulu, denetleyebileceği temsilcilerini de almış ve onlarda bilinçsizce de olsa bu oyuna alet olmuşlardır.) zorunlu olarak kabullenildi.

Bizler bu süreçten sonra TİS masasına oturan komiteye, görüşmelerin işçilere günü gününe aktarılmasını imza altına alınmış maddelerin fotokopilerinin işyeri panolarına asılmasını istedik. Ayrıca işçilerce hayati öneme sahip olan disiplin kurulu, ücretlerle ilgili maddeler, 1 Mayıs'ın birlik, mücadele ve dayanışma günü sayılması, haftalık çalışma süresinin kısıtlanması vb. sınıfın ekonomik, demokratik mücadelesinde mevzii sayılabilecek maddelerin imza altına alınmadan önce tabanın onayının mutlaka alınması gerektiğini vurguladık. TİS komitesinden bu konulara ilişkin işçilerin önünde söz aldık.

Görüşmelerde 35 madde dışındaki tüm maddeler imza altına alındı, bunların tutanakları işyeri panolarına asıldı. Bu 35 maddenin büyük çoğunluğu imzalanmadan önce işçilerce onaylanması gereken maddelerdi. Gelinek noktada TİS uyuşmaz-

lık tutanağı tutularak 24 Nisan'da Çalışma Bakanlığı'na bildirildi.

Bu süreçten sonra TİS görüşmeleri sürmesine rağmen görüşmeler ve verilen tavizler noktasında işçiler bilgilendirilmedi. Bu da işçilerin sendikaya karşı zaten varolan güvensizliğini giderek daha fazla derinleştirdi. İşçiler icra kuruluna güvensizliklerini belirttiklerinde sendika başkanı tam bir işveren tavrıyla işçilere: "Bu taslak gerçek dışıdır, kimi maddeler yasalardan da aşmaktadır. Ve siz hergün beni böyle sıkıştırırsanız bu sözleşme imzalanamaz" diyebilmiştir. Sendika başkanına karşın, işçiler masa başında geçmeyen maddeleri, eylemleriyle geçirebileceklerini vurgulayarak işverene uyarı anlamında sakal bırakma eylemine başladılar. Tümünü işçilerin direnişleriyle sürdürülen bu eylem gerek sendika başkanı, gerekse işveren tarafından baltalanmaya çalışıldı. Sendika başkanı eylemi açıktan baltalamaktan ziyade, eylemin erken ve yanlış zamanlamayla başladığını ileri sürdü. Daha sonra da işçilerin kararlılığını görünce, eylemi sahiplenmek zorunda kaldı.

İşverenle sendika arasındaki muhabbet öyle boyutlara ulaştı ki, uyarı eyleminin bitiş tarihini işçiler, işverenin ağzından duydular. Bu duruma tepki duyan işçiler eylemi iki gün daha uzattılar. İşçiler kendi inisiyatifleri ve sendikanın kararıyla eyleme son verdiler. İşçiler uyarı eyleminden sonra gerçekleştirdikleri yemek boykotunu bir miting alanına çevirdiler. Eyleme katılım yüzde 99'dur.

Önümüzdeki süreçte eylemlilik programımızda viziteye çıkma vesilesiyle bir günlük işi durdurma, daha sonra da çözümlenmezse üretimden gelen gücü kullanma kararı vardır. Artık üretimden gelen gücü kullanmadığımız müddetçe, sözleşmenin işçi lehine bağlanması imkansız görünmektedir.

-İŞÇİYİZ, GÜÇLÜYÜZ, KAZANACAĞIZ!
-YAŞASIN İŞÇİLERİN MÜCADELE BİRLİĞİ!
-YAŞASIN ÖRGÜTLÜ MÜCADELEMİZ!

TARIM-İŞ'TE GREV

TARIM -İŞ GREVİ SÜRÜYOR:

28 Mayıs'ta greve başlayan 15.000 tarım işçisinin grevi devam ediyor. Bakanlar Kurulunun 29 Mayıs'ta ertelediği 10.600 tarım işçisinin grevi ise 1 Haziranda başlayacaktı. Ancak erteleme nedeniyle başlayamadı. Bakanlar Kurulu'nun 29 Mayıs'ta aldığı grevi erteleme kararı 17 Haziran'da Danıştay tarafından bozularak yürütmeyi durdurma kararı alındı. Böylece Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüklerinde (TİGEM) çalışan 10.600 tarım işçisi 26 Haziran'da greve gidiyor. Bu durumda Türkiye genelinde var olan 27.600 tarım işçisinin tamamı greve çıkmış oluyor.

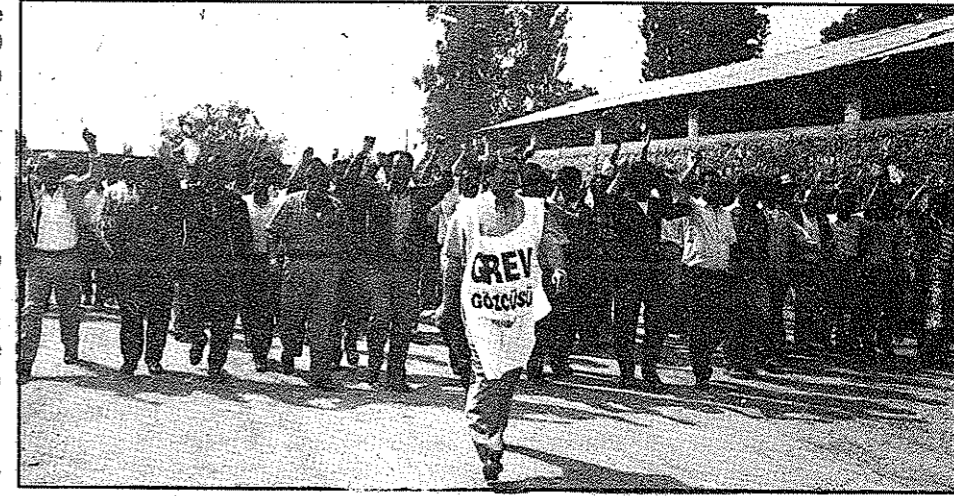
Grev nedeni ise, toplu iş sözleşmelerinin yapılmaması, Tarım-İş sendikası işçi ücretlerinde yüzde 164 artış isterken, işveren sadece yüzde 86 veriyor. 20 yıllık bir tarım işçisi 1 milyon 200 bin lira maaş alıyor. İşçiler "Bu maaşlarla geçinemeyiz, işverenin verdiği yüzde 86'lık artışın kendileriyle alay etmek olduğunu" söylüyorlar. Tarım işçileri otuzbir yıldan beri ilk kez greve gidiyorlar. Ancak kararlılar. Grev süresince çeşitli eylemlilerde bulunarak seslerini kamuya duyurmaya çalışıyorlar. Kurban Bayramı'nda maaş bordrolarını Başbakan Demirel'e bayram kartı olarak gönderen tarım işçileri, TİGEM'e bağlı çalışan arkadaşlarının grevlerinin ertelenmesine de tepki duyarak, çeşitli eylemlerle, Bakanlar Kurulu'nun iptal kararını protesto ettiler.

GREVCI İŞÇİLER "SAVAŞ ALANLARINDA" EĞİTİMLERİNİ SÜRDÜRÜYÖRLER

Hacıalı köyü pamuk üretim merkezinde 28 Mayıs'ta greve başlayan ve ilk kez greve giden tarım işçileri sınıf bilinçli işçilerin önderliğinde grevlerini, örgütlü ve kararlı biçimde çeşitli eylemlerle devam ettiriyorlar.

28 Mayıs günü coşkulu bir şe-

letmenin önünde toplu olarak otururuz" Oradan da kovarlarsa yolda yürürüz" sözleri ile yanıt veren işçiler oluşturdukları Basın ve Halk'la ilişkiler komitesi aracılığı ile yapacakları eylemleri önceden özellikle Devrimci Demokrat Basına haber veriyorlar. Bu tutumlarını "Biz günlük basınımızın sesimizi kamuya duyuracağına pek inanmıyoruz. Çünkü bu güne kadar grevimizle ilgili günlük basında gözle görülür bir haber çıkmadı. Bu

kilde greve başlayan işçiler temsilcilik odasında toplu halde duruyorlar. Grev komitesinin hazırladığı nöbet listesine göre grev gözcülüğü yapan kadın ve erkek işçiler sıraları geldiğinde sevinçli görevlerine gidip arkadaşlarından nöbeti devralıyorlar. İşverenin baskılarına rağmen temsilcilik odasını terk etmiyorlar. İşveren, işçilerin moralini bozmak için televizyon ve teypleri temsilcilik odasından kaldırdı. İşverenin "jandarma getirir temsilcilik odasını kapatırım" tehditine "temsilcilik odasını kapatırlarsa iş-

durum şunu açıkça gösteriyor ki günlük basın bizim değil patronların sesidir. Bu nedenle biz Devrimci Demokrat Basına önem veriyoruz. Çünkü Devrimci Demokrat Basının işçilerin ve emekçilerin sesi olduğuna inanıyoruz.

3 Haziran günü Adana'nın Solaklı köyünde yapılacak olan belediye seçimleri nedeniyle Solaklı köyüne Devlet Bakanı Mehmet Baltalı'nın geleceğini öğrenen işçiler saat 15:00 civarında yaklaşık 100 kişilik topluluk oluşturarak Hacıalı köyünden yürüyüşe geçtiler.

ULUSAL SORUN

X. Bölüm

Milli hareketlerin "ana eğilimine" ilişkin Lenin'ın, bir başka makalede ise şunu belirtmektedir.

"Bütün dünyada, kapitalizmin feodal düzene karşı nihai zaferinin sağlandığı dönem (18. yy'dan 19. yy'ın son çeyreğindeki dönem kastediliyor) milli hareketleri de birlikte getirmiştir. Meta üretiminin tam bir zafer kazanabilmesi için burjuvazi iç pazarı ele geçirmek zorundadır" (5)

Yukarıya aktardığımız Lenin yoldaşın belirlemesinden de anlaşılacağı üzere, ulusal hareketlerin esas amacının "iç pazarı ele geçirmek" olduğu gerçeğidir. Yine buradan hareketle şu belirlemeyi rahatlıkla yapabiliriz:

Demek ki, iç pazar ("iktisadi yaşantı birliği"), ulus ve ulusal bilinç oluşmasıdır, ulusal savaşlar diye bir olgudan da söz edemeyiz. Bu da şu demektir ki, ulusal savaş/ulusal bilinç ve ulus olgusunun altında yatan esas kaynak "pazarın" ta kendisidir. Bu olguların (ulus, ulusal bilinç ve ulusal savaşlar) altında yatan nesnel gerçeklik ekonominin kendisi ise, ulusal devletlerin kurulmasının altında yatan gerçeklikte pazarın ta kendisidir.

Yine yazımızın yukarıdaki bölümlerinde vurguladığımız gibi, "ezilen ulusun burjuvazisi, egemen ulusun burjuvazisi ile ekonomik rekabette olumlu sonuçlar almazsa, bu mücadelesini siyasal savaşım alanına aktarır" ve bu savaşımın başarıları içinde kendi ulusunun halkına başvurur ve onun desteğini almaya çalışır, işte bu desteği aldıktan sonra, egemen ulusun burjuvazisine karşı siyasal savaşımı başlatır. Yine bu hareketlerin önderliğini yapan, ya da ona soyunan sınıfın ise, söz konusu ulus yada ulusların "genç burjuvazi" olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Çünkü, "pazar sorunu" burjuvazinin sorunudur. İşte ezilen ulusun burjuvazi tarafından başlatılan bu ulusal savaşların başarıları, Lenin yoldaşın da işaret ettiği gibi; "...milletlerin kendi kaderlerini tayin etmeleri bu milliyetlerin yabancı milli yapılardan siyasal düzeyde ayrılmalan, ve bağımsız bir milli devletin kurulması demektir." (6)

Bu belirlemeden de açıkça anlaşılacağı gibi, ulusal burjuvazi tarafından başlatılan savaşımın başarıya ulaşması demek, "ulusal devletini yada devletlerini kurmak" değil, nasıl ki bir gerçeklikse öyle bir savaşımın utkuyla sonuçlanmaması halinde ezilen ulusun milli baskı altında tutulması da, somut bir gerçekliktir. Aynı zamanda, egemen ulusun burjuvazisinin ezilen ulusun ulusal burjuvazi üzerindeki baskı ve onun gelişmesi önündeki barajın devam etmesi anlamına da gelir. Ki bugün bu tür uygulama ve statüler devam etmektedir.

Yeri gelmişken belirtmekte fayda var: gerek geçmişte, gerekse günümüzde olsun tek ulusal devletlerini kurarak aynı zamanda feodalizmi tasfiye eden emperyalist devletler dışında kalan devletlerin ve ulusların ekonomik olarak bağımsız olmalarının yanı sıra siyasal olarak da

"tam bağımsız"dırlar, diye bir tanımlama da bulunamayacağımızı belirtelim. İşte tam bu noktada dikkat edilmesi ve kavranılması gereken asıl halka şu olmalıdır: Kendisi adına (ulusu) ulusal devleti olmayan tüm sömürge ve ezilen bağımlı uluslar, eğer kendi kurtuluşlarını (ulusal devleti kurma bağlamında) sosyal temelde değil, ulusal temelde, yani sadece ulusal bir devlet kurması/kurulması sağlanmışsa (ki bu da burjuva önderliğinde yapılmıştır demektir), o ulus yada ulusların pazarları geçmişte olduğu gibi gelecekte de emperyalizm baskısı ve sömürsü altında kurtulamayacaktır. Çünkü, ülke ve ulusal ekonominin başka devletler ve uluslar tarafından sömürülmesini ortadan kaldıracak tek bir devrim varsa, o da proletarya önderliğinde gerçekleştirilmiş yada gerçekleştirilecek olan DHD'leri ve sosyalist devrimlerdir. Bunun dışındaki devrimler, ulusu ve ülkeyi ekonomik ve siyasal olarak tam bağımsızlığa ulaştırabilecek güce muktedir değildir ve olamazlar da. Çünkü, tarihi tecrübeler bunu açıkça kanıtlamıştır. Daha açık bir deyişle, ezilen ulusun burjuvazisi önderliğinde gelişen ulusal savaşlar ve bunun arkasından kurulan ulusal devletlerin tümü de, bugün emperyalizmin ekonomik ve siyasal baskısı ve sömürsü altındadır. Bu konuya ilişkin ileriki bölümlerde ayrıntılı olarak değineceğimize, daha fazla durmayarak geçiyoruz.

Milli devletlerin ekonomik öznesini "iç pazarı ele geçirme" sorunu ve siyasal yanını da, "ulusal devletleri kurma" sorunu oluşturduğuna ilişkin teorik belirlemelerimizin nesnellliğini daha bir pekiştirmek için sözlerimizi, Lenin yoldaşın aktarmaları yaparak sürdürelim.

Lenin yoldaş "Ulusal ayaklanmalar" ilişkin yapılan bir tartışmada "ulusal ayaklanma"yı şöyle tanımlamaktadır.

"...öyleyse ulusal ayaklanma nedir? Ezilen ulusun siyasi bağımsızlığını kazanılmasını, yani ayrı bir ulusal devlet kurulmasını amaçlayan bir ayaklanmadır".(7) (abç)

Bu ayaklanmaların öncülüğünü, ulusal burjuvazinin yaptığı ne denli somut ve tarihsel bir gerçeklikse, bu ayaklanmalara burjuva ve köylülük dışında proletaryanın katılması da o denli somut ve tarihsel bir gerçekliktir. Çünkü gerek çok uluslu devletlerdeki ezilen bağımlı uluslarda olsun, gerekse emperyalizmin sömürgeci durumundaki uluslarda olsun, ulusal baskı sadece ezilen ulusun burjuvazisine değil, halkın diğer geniş katmanlarına da uygulanmakta, yani halkıda ezilmektedir.

Yine bu gelişme nasıl bir gerçeklikse, bu ayaklanmanın "özünde" bir "halk hareketi" olmadığı da bir gerçekliktir. Çünkü bir harekete (ayaklanmaya) halkın geniş katmanlarının katılması başka bir şey; o hareketin "halk hareketi" olması başka bir şeydir. Bunları birbirinden ayıran temel faktörleri, birisi burjuvazi içinse, diğerinin halk için olması, birisine önderliği proletarya yapar-

vekilleri gelince konuşmaların yapıldığı alana sloganlarla giren işçiler konuşma hakkı istediler. Grevci işçiler kendilerine söz hakkı verilmeyince slogan atarak protesto edip alanı terk ettiler.

Grev Günü Ve Grev Öncesi İşçilerle Yaptığımız Röportajı Sunuyoruz:

PARTİZAN: Greve hazırlanıyor-sunuz, mevcut yasalarla greve gidildiğinde grev amacına ulaşır mı?

İŞÇİLER: Biz mevcut yasaların işverenlerin istekleri doğrultusunda hazırlanmış, onlara hizmet eden yasalar olduğunu biliyoruz. Ancak mevcut yasalara rağmen üretimi tümüyle durduracağız.

PARTİZAN: 2822 sayılı toplu iş sözleşmeleri grev kanununa göre, işverenin belirli sayıda işçi çalıştırma hakkı var. Böyle bir durumda üretimi tümüyle durdurmak için ne yapmayı düşünüyorsunuz?

İŞÇİLER: Bizim bugün burada toplanmamızın amacı, işverenin grevi kırmak için başvuracağı yöntemler karşısında bizlerin ne yapacağını tartışmaktır. Üretimi tümüyle nasıl durduracağız sorusuna gelince, o konudaki düşüncelerimizi ve yöntemlerimizi söylemeyi uygun görmüyoruz.

PARTİZAN: Grev sadece üretimi tümüyle durdurmak mıdır? Grevden ne anlıyorsunuz?

İŞÇİLER: Grev bizim savaş alanımızdır.

PARTİZAN: Mevcut sendikalar-dan memnun musunuz?

İŞÇİLER: Bugünkü sendika yöneticileri çok pasif, işçilerden çok işverenlere hizmet ediyorlar.

PARTİZAN: Biraz önce mevcut yasaların işçilerin aleyhine olduğunu söylediniz, bu yasaların değişmesi için ne yapılmalı?

İŞÇİLER: Sendikaları harekete geçirmek gerekir.

PARTİZAN: Az önce mevcut sendika yöneticilerinin işçilerden

çok işverenlere hizmet ettiğini söylediniz. Bu durumda sendikaları nasıl harekete geçireceksiniz.

İŞÇİLER: İşçi sınıfı tabanda birliği sağlayarak örgütlü mücadeleyi geliştirirse sendikaları da dönüştürür. İşçiler şayet sendikaları denetlerse sendikalarda harekete geçer.

PARTİZAN: Grevin etkili olması için üretimi tümüyle durdurmanın dışında ne yapılması gerekir?

İŞÇİLER: Bölgedeki sınıf kardeşlerimizin ve emekçi kardeşlerimizin destek vermesi gerekir.

GREV GÜNÜ

PARTİZAN: Grev pankartınızı astınız, duygularınızı öğrenebilir miyiz?

İŞÇİLER: Biz ilk olarak greve gidiyoruz. Ve çok heyecanlıyız. Bazı arkadaşlarımız bu işlemede grev olacağını hiç düşünmüyorlardı, ama sizinde gördüğünüz gibi kendi aramızda birliğimizi sağladık çok coşukluyuz. Grevi haklarımızı alıncaya kadar sürdüreceğiz.

PARTİZAN: Siz bir bayan işçi olarak grev hakkında ne düşünüyorsunuz?

BAYAN İŞÇİ: Biz hepimiz işçiyiz kadın-erkek haklarımızı alıncaya kadar mücadelemizi sürdüreceğiz. Grev süresince erkek arkadaşlarımız ne yaparsa bizde aynı şeyleri yapacağız.

PARTİZAN: Sloganlarınız arasında "Hükümet istifa" şeklinde bir slogan var. Bu sloganla sorunlarınızı çözecek yasal partilerden birinin hükümet olmasını mı istiyorsunuz?

İŞÇİLER: Hayır. Biz "İşçiler birleşin iktidara yerleşin" derken işçi sınıfının sorunlarının işçilerin ve emekçilerin iktidarı tarafından çözülebileceğini söylüyoruz.

PARTİZAN: Mücadelenizde başarılar dileriz. Teşekkürler.

İŞÇİLER: Bizlerde size yakın ilginizden dolayı teşekkür ederiz.

Yol boyunca ellerinde taşıdıkları dövizlerle, "Kahrolsun Emeğin Düşmanları", "Grev Bizim Hakkımız Söke Söke alırız", "İşçi Köylü Birleşin İktidara Yerleşin", "İşçi Kardeş, Patron Kalles" sloganları ile yaklaşık iki saat yürüdüktan sonra Solaklı köyüne varan işçiler burada Bakanın gelmesini beklediler. Bakanın köye gelip konuşmaya başlamasıyla alkışlı protesto yapan işçiler, Bakanın içerisinde yarım ekmek ve kuru soğan olan bir poşet vererek, sorunlarını anlattılar.

4 Haziran günü öğleden sonra Partizan, Mücadele, Emeğin Bayrağı, İşçilerin Sesi, Sosyalizm yolunda Kurtuluş, Barikat, Devrimci Proletarya ve haftalık Gerçek dergileri muhabir ve temsilcileri toplu olarak Grevci işçileri ziyaret ettiler. Devrimci Demokrat Basını sevinçle karşılayan işçiler bir basın açıklaması yaptılar. Dergi temsilcileri ve muhabirlerinin grevle ilgili sorularını yanıtladılar. Devrimci Demokrat Basını olarak kendilerini haklı mücadelelerinde desteklediğimizi ve başarılar dilediğimizi söyledik. İşçiler, 5 Haziran günü Doğan- kent'teki belediye seçimleri dolayısıyla Devlet Bakanı Mehmet Kahraman'ın Doğan kent'e geleceği haberini aldıklarını ve oraya da gidip sorunlarını duyuracaklarını Devrimci Demokrat Basını da aralarında görmek istediklerini söylediler. Devrimci Demokrat Basın sözcüleri de orada olacaklarını belirtip oradan ayrıldılar.

5 Haziran günü saat 14:30'da Hacıali köyünden bir traktörle hareket eden işçiler Doğan kent Belediyesi'ne varmadan bir kilo metre beride inip kortej oluşturup "kahrolsun emeğin düşmanları", "Grev bizim hakkımız, Söke Söke alırız", "İşçiyiz Haklıyız Kazanacağız", "İşçi Köylü Birleşin İktidara Yerleşin" sloganları ile SHP seçim bürosu önüne geldiler. Burada bir süre SHP milletvekilleri ve Belediye Başkanlarını beklediler. SHP millet-

ken, diğerine (ulusal) burjuvazinin önderlik yapmış olmasıdır, diye sıralayabiliriz. Daha açık bir deyişle halk hareketi ile ulusal hareketler gerek amaçları bakımından, gerekse nitelikleri (birisi sosyal, diğeri ulusal) bakımından birbirinden tamamen farklıdır.

Yine Lenin yoldaşın ezilen ulus nüfusunun direnişine ilişkin şu sözlerini aktaralım.

"Ulus olarak ezilen bir ulusun nüfusu her zaman ulusal ayaklanmaya meyillidir." (8)

Ulusal savaşların ana eğilimine ilişkin aktardığımız düşünce ve belirlemeler katılmamak bir olgunun özünde yatan nesnel gerçekliği görmektir. Bu yaklaşım tarzında, sorunlara sadece dış görünüşleriyle değerlendiren mekanik materyalistlerin işi olduğunu da belirtelim. Çünkü, bir harekete halk katılmışsa, bu, o hareketin "halk hareketi" diye tanımlamak için yeterli kriterdir anlayışı başka bir anlama gelmez. Bu bakış açısının ideolojik olarak idealizm, yöntem olarak ise metafizik olduğunu ve bunun pratik uygulamalarının ise, burjuva ve küçük burjuvalar olduğunda belirtelim. Oysa, sınıf bilincini proletaryanın konuya ilişkin yaklaşımı tamamen farklıdır ve yazımızın giriş bölümünde de vurguladığımız gibi kısaca şöyledir: "Herhangi bir savaşı değerlendirirken öncelikle sözkonusu savaşa yolaçan nedenleri ve bunun amaçlarını bilmek zorundayız." Marksizm, savaşı şöyle tanımlamaktadır. "Savaş, siyasetin başka araçlarla devamıdır." Bu nokta konumuzla yakından ilişkili olduğu için üzerinde kısacıkta olsa durmakta yarar var: Başta, kendisine bilimsel sosyalizmi kılavuz edinen herkesin yukarıdaki tanımlamayı kabul etmesi gerektiğini vurgulayalım. Buna göre, "savaş, siyasetin devamı ise", öyle ise siyaset neyin devamıdır? diye bir soru sorulabilir, yada sorulmalıdır. Bu soruya yanıtı Marksizm şöyle vermektedir: "Siyaset ekonominin yoğunlaşmış ifadesidir." demek ki, gerek savaş, gerekse siyasetin ana kaynağı ekonominin ta kendisidir. Bu olguların ana kaynağını ekonomi de değil de, başka şeylerde aramak "öküzün altında buzağı aramaya benzer." Yukarıdaki teorik tanımlamalardan ve belirlemelerden hareketle çıkan yada çıkacak olan tüm savaşları doğru olarak nitelendirmek için, "savaş öncesinde güdülen siyaset ve savaşa yol açan siyaseti" incelemek zorunludur. Ancak bu yöntem uygulanırsa, doğru tanımlamalara gidilebilir. Yoksa, yanlış ve yanlışlıklar yapmak kaçınılmaz olacaktır. Daha açıkçası, haklı savaşlarla haksız savaşları, ulusal savaşlarla sosyal kurtuluş savaşları arasındaki farkları göremeyiz. Yada tıpkı sap ile samanı, ak ile karanın birbirine karıştırılması gibi bu savaşları da birbirine karıştırmış oluruz. Yukarıda altını çizdiğimiz kriterlerden hareketle savaşların niteliğini rahatlıkla ortaya koyabilir, yada bu savaşlara karşı doğru ve nesnel tavırlar takınabiliriz dedik. Şimdi bunun üzerinde biraz duralım. "Eğer savaş öncesi güdülen siyaset

ve de savaşı ortaya çıkaran siyaset emperyalist siyasetse, o zaman bu savaşa, emperyalist savaştır demek zorundayız. Çünkü söz konusu siyaset, kendi tekelci sermayesinin ömrünü uzatarak, garantiye almak, yani daha açıkçası kendi tekelci sermayesinin çıkarlarını koruyup aklamak için sömürge, yarı-sömürge ve kendisi dışındaki tüm ülkeleri soymak, ezmek ve sömürmek amacını güdüyordur, demektir. İşte bu siyasetin yoğunlaşmış hali olarak da ortaya çıkan savaşta, emperyalist savaştır. Aynı zamanda gerici ve haksızdır da. Çünkü bu gibi savaşlar, tarihsel ve toplumsal olarak ilerici bir muhteva taşımayan ve ezilen tüm halkları ezmeye, onları baskı altında tutmaya yöneliktir. Burada kavranılması gereken nokta, savaşın ana kaynağını ekonomik çıkarlar (tekelci kapitalizmin) oluşturduğu gerçekliğidir. Bunun gibi, ulusal savaşlarında 'ekonomik' özlü olarak ortaya çıktığını da yukarıda belirtmiştik. Burada sorunun bu yanı üzerinde taktik durmayacağız. Bilince çıkarılması için üzerinde durmak istediğimiz esas nokta şu: Herhangi bir savaşı değerlendirirken, bu savaşlar içerisinde "ulusal savaşların" hangisi olduğunu nasıl belirtebiliriz hususudur.

Konuya ilişkin görüşlerimize ışık tutması için Lenin yoldaşın şu sözlerini aktaralım:

".....eğer bir ulusal kurtuluş siyaseti ise (savaş öncesi güdülen siyaset-bn) yani ulusal baskıya karşı kitle hareketlerinin ifadesi ise, o zaman bu siyasetten çıkacak savaş bir ulusal kurtuluş savaşıdır." (9)

Lenin yoldaşın da belirttiği gibi, ulusal kurtuluş siyaseti sonucu ulusal baskıya karşı verilen mücadele ve bunun sonucu ortaya çıkan savaşın da bir ulusal savaş olduğu, somuttur. Bir savaşın ulusal savaş olup olmadığını değerlendirmek ve tanımlamanın kriteri, Lenin yoldaşın parmak bastığı gibidir. Bunun dışında başka bir yöntemle başvurarak, çıkan yada çıkacak olan savaşları nesnel bir gözle değerlendirmek mümkün

değildir.

Yine bir savaşı sosyal (toplumsal) kurtuluş savaşları olarak değerlendirmek için de şu kriterlerden hareket etmek zorundayız. Eğer savaş öncesi güdülen siyaset sosyal (toplumsal) kurtuluş siyaseti ise, yani tüm halkın farklı olgulardır. - konuya ilişkin ayrıntılı bilgi için Bak. Ulusal Sorun I. Bölüm) çıkarlarını savunan ve ezen-egemen sömürücü sınıflara ve bunların iktidarı değiştirelerek kendi iktidarlarını kurma yolunda bir siyaset ise, yani proletarya ve halk hareketinin ifadesi ise, bu gibi savaşlar da, sosyal (toplumsal) kurtuluş savaşlarıdır. Hemençe vurgulamak isteriz ki, bu gibi savaşların öznesini ekonomi oluşturmaktadır. Yani, halkın ekonomik çıkarları (maddi) daha açık bir deyişle, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin kaldırılarak bunun yerine tüm halkın yararına olan toplumsal mülkiyeti geçirmektedir. Her üç savaşında birleştiği bir ortak nokta varsa oda, hepsi-

Demek ki, iç pazar ("iktisadi yaşantı birliği"), ulus ve ulusal bilinç oluşmasaydı, ulusal savaşlar diye bir olgudan da söz edemeyiz. Bu da şu demektir ki, ulusal savaş/ulusal bilinç ve ulus olgusunun altında yatan esas kaynak "pazarın" ta kendisidir. Bu olguların (ulus, ulusal bilinç ve ulusal savaşlar) altında yatan nesnel gerçeklik ekonominin kendisi ise, ulusal devletlerin kurulmasının altında yatan gerçeklikte pazarın ta kendisidir.

nin ana kaynağının "ekonominin" oluşmasıdır. Yani amaçları ve nitelikleri bakımından farklı olmalarına karşın, her üç savaşında öznesini "ekonomik" çıkarların oluşturduğu gerçekliğidir.

Toparlayacak olursak:

Ulusal hareketler, ulus olgusu ortaya çıktıktan sonra başlamıştır. Yani, ulusal hareketlerin anası kapitalizmdir. Daha açık bir ifadeyle söyleyecek olursak; uluslar kapitalizmin şafağında ortaya çıktı. Ve bununla birlikte ulusal pazar oluştu. Yani ulus ile "pazarın" doğum tarihi aynıdır. Ulusal pazarların şekillenmesine koşut olarak ise, yeni ve gelişmekte olan kapitalizmin sınıfsal temsilcisi "genç burjuvazi" şekillendi. Ulusal pazarların ortaya çıkması sonucu da ulusu meydana getiren bireylerin kafasında ulusal bilinç doğarak güçlendi. İşte, ulusun tüm bireyleri gibi, henüz şekillenmiş olan "genç burjuvazi" de milliyetçiliği ilk kez "pazar"da öğrendi. Çünkü, "pazar" öncesi, ne ulusal bilinç, ne de "genç burjuvazi" vardı. Genç burjuvazinin milliyetçiliği öğrendiği bu ilk okul (pazar), ona kendi pazarına sahip çıkma daha açıkçası kendi pazarını kendisinin sömürüp denetim altında tutması ve kendi sermayesini daha bir güçlendirmesi fikri egemen ulus burjuvazisine karşı savaşmasını emreder. İşte genç burjuvazi ile egemen ulus burjuvazisi arasındaki ekonomik savaşın, ezilen ulusun burjuvazisinin lehine sonuç vermeyince o zaman siyasal anlam taşıyan bu savaşı da, ezilen ulusun genç burjuvazisi kitleleri savaşıma çağırır. Bunda etkileyici temel faktör ise, egemen ulus burjuvazisinin uyguladığı milli baskının sadece ezilen ulusun burjuvazisine değil, ulusun diğer katmanlarını da yani burjuvazi dışında kalan diğer sınıflar ve katmanların da "milli baskıdan" ağır şekilde etkilenmesidir. Egemen ulusun burjuvazisi ve emperyalizm tarafından dört bir yandan sıkıştırılan ezilen ulusun geniş halk katmanları, genç ve ulusal burjuvazinin başlattığı ulusal savaşa işte böylelikle katılır. Daha açıkçası, ezilen ulusun ulusal burjuvazisinin "bayrağı altında" toplanmaya başlarlar. Geniş halk kitlelerinin söz konusu harekete katılımı, ve bu hareketin (savaşın) "halk hareketi" olduğu anlamına gelmez. Bu sadece "görünürde" bir "halk hareketi" olur. Yoksa özünde yine ulusal yine "burjuva" hareketidir.

Ulusal hareketlerin başlangıç nedenleri bunlar iken bu hareketlerin (savaşların) "ana eğilimi" (amaçları) ise, tamamıyla "ulusal devletleri" kurma yönündedir. Bu durum emperyalizm öncesi ulusal savaşlar için geçerli olduğu gibi, günümüz (yani Ekim Devrimi ve emperyalizmin çıkışı sonrası) içinde geçerli olduğunu vurgulayalım.

Açıkçası, "her ulusal hareketin tabii eğilimi ulusal devletleri kurma yönünden" başka bir anlama gelmez. Konuya ilişkin sözlerimizi Lenin yoldaşın belirlemesiyle noktalayalım:

"Her ulusal hareketin (ulusal-bn) iktisadi temeli, meta üretiminin tam zaferini sağlamak için yurt içi pazarı ele geçirmek tarzında olması, aynı dili konuşan bir halkın yaşadığı bölgeleri siyasal bakımdan birleştirme zorunda olması, gerçeğinde yatar....

....her ulusal hareketin eğilimi, modern kapitalizmin gereksinmesinin en iyi karşılanabileceği ulusal devletlerin oluşumuna doğru bir eğilimdir." (10) (abç)

Buraya kadar ulusal hareketlerin "doğuşu" ve "ana eğilimi"ne ilişkin görüşlerimizi Lenin ve Stalin yoldaşın dayanarak ortaya koymaya çalıştık. Şimdi ise, yukarıdaki teorik belirlemelerin ışığında Ekim Devrimi ve emperyalizm öncesindeki ulusal savaşların genel durumu ve niteliği üzerinde duralım.

B- EKİM DEVRİMİ VE EMPERYALİZM ÖNCESİ ULUSAL HAREKETLERİN DURUMU VE NİTELİĞİ:

Kapitalizmin ortaya çıkması ile birlikte ulusal bilinç ve buna bağlı olarak da ulusal uyanış ve bu gelişmelerin sonucu olarak da ulusal savaşların "fiili" olarak ortaya çıktığını yazımızın yukarıdaki bölümünde belirttik. Yine bütün ulusal hareketlerin (savaşların) doğal eğilimlerinin ulusal devletleri kurma yönünde olduğunu da ayrıntılı bir şekilde ortaya koyduk. Şimdi ise, adı geçen hareketlerin (ulusal) Ekim Devrimi ve emperyalizm öncesi niteliklerine ilişkin görüşlerimizi günümüz ulusal hareketlerini doğru ve nesnel değerlendirmek, yani doğru bir bakış açısına sahip olmak ve ışık tutması için ortaya koyacağız.

Daha konumuzun başında iken, gerek emperyalizm ve Ekim Devrimi öncesi olsun, gerekse Ekim Devrimi sonrası, yani çağımızda olsun, "tüm ulusal hareketlerin doğal eğiliminin, ulusal devletlerini kurma yönünde olduğu" gibi, bu hareketlere (savaşlara) önderlik eden sınıflarında burjuvazinin (ezilen ulusların milli ve küçük burjuvazisi) olduğunu belirtelim. Daha açık bir deyişle ifade edecek olursak, ulusal savaşların tümü burjuva önderlikli ve dolayısıyla da burjuva karakterlidir.

Ulusal soruna ilişkin yazımızın ilk bölümünde de işaret ettiğimiz gibi, "eğer kavramlar yerli yerinde oturtularak kullanılmazsa, bu, sonuçta insanı ideolojik olarak kaosa sürükler. Bu belirlemenin doğruluğuna inandığımızdan yeri gelmişken bir kez daha tekrarladık. Ve buradan yola çıkarak ta şunu söylüyoruz: Herhangi bir ulusal hareketin (milli) "fiili" olarak varolması başka bir şeydir, bu sorunun herhangi somut bir durumda "nasıl" çözüme ulaştırılacağı sorunu ise başka şeydir. Yani "milli hareketlerin fiili ve tarihi" olarak varlığı sorunu ile "çözümü" sorunu, geçmişten günümüze hep karıştırıldı. Ya da bilincini olarak karıştırılıyor. Ve hala da bu bakış açıları devam etmektedir. Bu sorun (milli) varlığını sürdürünceye dek de devam edecektir. Çünkü, bu yönlü burjuva düşüncelerinin maddi kaynağı, ekonomik-siyasi eşitsizliklerin (uluslararası alanda) varlığıdır. Bu iki farklı olgu birbirine karıştırılarak harmanlayanların da ancak ezilen ulusun milliyetçi devrimcileri olduğunu vurgulayalım. Ve bu konuda müthiş demagojilerin yapıldığını ayrıca İ.KAYPAKAYA yoldaşa fütursuzca saldırılar yapılarak suçlamalarda bulunulduğunu da biliyoruz. Bizim burada üzerinde duracağımız esas husus, Ekim Devrimi öncesi ulusal savaşların niteliği olduğundan, sorunun "özü" ve "çözümüne" ilişkin görüşlerimizin ayrıntısını sonraya (ileriki bölümlere) bırakarak geçeceğimizi belirtelim.

Ulusal hareketlerin niteliğine ilişkin Lenin yoldaşın sözlerini aktararak görüşlerimizi sürdürelim.

"Kapitalizm, gelişmesi sırasında, ulusal sorun konusunda iki tarihsel eğilim gösterir. Birincisi, ulusal yaşantının ve ulusal hareketlerin uyanışıdır, her türlü ulusal

baskıya karşı savaşım ulusal devletin kuruluşudur. İkinci, uluslararası her türlü ilişkilerin gelişmesi ve çoğalmasındır, ulusal çitlerin yıkılması ve sermayenin, genel olarak ekonomik yaşantının, siyasetin, bilimin vb. uluslararası birliğinin yaratılması." (11) (abc)

Biz, kapitalizmin gelişmesi sırasında ulusal sorun konusundaki birinci eğilimin üzerinde duracağız. Çünkü, konumuzu yakından ilgilendiren "birinci eğilimdir" ikinci eğilime ilişkin değinmeyi sonrası konumuzla ilişkilidir diyerek geçiyoruz.

Evet, Lenin yoldaşın da belirttiği gibi kapitalizmin gelişmesine paralel olarak bir yandan ulusal yaşantı ve ulusal uyanışları; diğer yandan bunun sonucu olarak her türlü ulusal baskıya karşı savaşım ve ulusal devlet yada devletlerin kuruluşunu beraberinde getirmiştir.

Bu noktanın açılımını azıcıkta olsa (örneklerle birlikte) yapmakta fayda var.

Öncelikle kapitalizmin Batı Avrupadaki gelişim seyri ve bunun sonucu olarak ulusal sorun konusundaki tarihsel eğilimine bakalım.

Kapitalizm, Batı Avrupa ülkelerinde gelişirken; bir yandan feodalizmi çözüyor, diğer yandan çözümlerinin sonucu olarak da bir burjuva devrim ile feodalizmi tasfiye ediyordu. Bunun sonucu olarak tek ulusal (homojen) devletler biçiminde örgütlenmesini ortaya çıkıyordu. Daha da açarsak: Batı Avrupada, kapitalizm, 1700-1800 lerde hem feodalizm tasfiyesini sağladı, hem de ora uluslarının tek ulusal devletler olarak şekillenmesini sağladı. Feodalizmin tasfiyesini, aynı zamanda köylü sorununun (toprak) çözümlendiği anlamına geldiğinden, bura ülkelerinde köylülük sorununun da hallolduğunu belirtelim. Bu yanıyla o ülkelerin komünist partilerinin programlarında burjuva-demokratik (yeni biçimiyle "yeni demokratik devrim") devrimi, "önce yapma" diye bir görev yoktur ve olamaz! Bu gerçekliği Marksizmden azıcık da olsa haberi aklı-selim olan herkes rahatlıkla görebilir. Ve bu hareketlere önderlik eden, yani sözkonusu sorunları çözümedeki misyonu yerine getiren sınıflar ise burjuvazi olduğunu rahatlıkla görebilir. Dolayısıyla daha fazla ayrıntıya girmiyoruz. Yalnız Batı Avrupadaki durum ile Doğu Avrupa vd. ülkelerdeki durumların farklılık arzettiğine ilişkin ayrımın bilince çıkarılması için de sözü Stalin yoldaşa bırakıyoruz.

"Ulus, yalnızca tarihsel bir kategori değil, ama belirli bir çağın, yükselen kapitalizm çağının tarihsel bir kategorisidir. Feodalizmin tasfiye ve kapitalizmin gelişme süreci, aynı zamanda insanların uluslar biçiminde kuruluşu sürecidir de. Örneğin, Batı Avrupada bu böyledir. İngilizler, Fransızlar, Almanlar, İtalyanlar vb., feodal parçalanmayı yenen kapitalizmin muzaffer yürüyüşü sırasında ulus olarak kurulmuşlardır.

Ama ulusların oluşması, orada, aynı zamanda onların bağımsız ulusal devletler durumuna dönüşmeleri anlamına da geliyordu. İngiliz, Fransız ulusları ve öbür uluslar, aynı zamanda, İngiliz vb. devletleridirler de. Bu sürecin dışında kalmış bulunan İrlanda, genel tabloda hiçbir şeyi değiştirmez." (12) (abc)

Batı Avrupadaki gelişmelerin seyri bu biçimde iken, Batı Avrupada feodalizm tasfiye olup kapitalizm gelişirken ve buna bağlı olarak da tek (homojen) ulusal devletler şekillenirken, Doğu'daki uluslar ne tek ulusal devletler biçiminde şekilleniyordu, ne de feodalizm tasfiye ediliyordu. Doğu'daki uluslar ise, çok uluslu devletler biçiminde (heterojen) şekillenmekteydiler. Ki buna bağlı olarak da uluslar da egemen, ezilen ulus (siyasi olarak geçmişte devlete hakim olan ulus, egemen ezen ulus olarak şekillenirken diğerleri ezilen-bağımlı ulus olarak şekillenmekteydiler) olarak şekillenip örgütlenmekteydiler. Yine, bura ülkelerinde feodalizm tasfiye olmadıkları için köylülük sorunu halende devam etmekteydi. Hatta bu devlet ve ulusların ezici çoğunluğu (Rusya hariç) daha "burjuva demokratik devrimlerini" tamamlamadan emperyalist devletlerin yarı-sömürge ve sömürgeleri durumuna dönüştüler. Daha açık bir deyişle, Batıda "burjuva demokratik devrimleri 18. ve 19. yüzyılda (ortalara kadar) tamamlanırken Doğu Avrupa ve Asyada ise 20. yüzyılın başlarında (1905 Rus B. Demokratik devrimi) henüz başlamıştı.

Evet, Batıda kapitalizm, ulus ve ulusal devletler bu şekilde bir seyir izlerken Doğu (Doğu Avrupa ve Asya)da kapitalizm gelişmeye başlar, fakat bunun tarihi çok geçtir. Yani Doğuya kapitalizm, Batıya nazaran çok daha sonraları girip geliştiğinden doğal olarak bura ülkelerinde de ulusal hareket ve burjuva-demokratik devrimler "hareketler geç başlamıştır. Bu arada, Batıda milli meselenin çözüldüğü (köylülük sorunu ve tek bağımsız ulusal devletlerin kuruluşunu kastediyoruz) dolayısıyla sözkonusu hareketlere önderlik eden ve sorunun çözümünü gerçekleştiren sınıfların burjuvazi olduğunu bir kez daha belirterek geçelim. Bu noktayı, belirttikten sonra biz tekrar konumuza dönelim. Ve Stalin'in Doğu Avrupadaki "milli" yetlerin (ulusların) oluşumuna ilişkin söylediklerini aktaralım.

"Milliyetlerin oluşmasının merkezi devletlerin oluşmasıyla aşağı yukarı aynı zamana rastladığı yerlerde milliyetler doğal olarak devlet çatısı altına girdiler. Ve bağımsız burjuva milli devletler haline geldiler. İngiltere de (İrlanda dışında), Fransada, İtalyada, böyle oldu. Buna karşılık Türklerin, Moğolların vb. istitalarına karşı kendini savunma ihtiyacı Avrupanın doğusunda merkezi devletlerin oluşumunu hızlandırdı. Merkezi devlet buralarda feodalizmin yıkılmasından önce, dolayısıyla milliyetlerin oluşmasından önce ortaya çıktı. Bunun sonucu

milliyetler, buralarda milli devletler haline gelemediler; fakat bazı karışık burjuva milliyetler, devletlerini oluşturdular. İçlerinde genellikle bir güçlü hakim devlet ve bir çok zayıf bağımlı milletler vardı. Avusturya, Macaristan, Rusya böyle (Türkiye, İran, Hindistan vb. gibi ülkelerin durumunda aynılık taşıdığını belirtelim-bn) devletlerdi." (13) (abc)

İşte Stalin yoldaş, Doğu Avrupada ortaya çıkan milliyetlerin somut tarihi temellerini böyle ortaya koyuyor. Ve buna Doğu Avrupada sözkonusu olan milli mesele ile Batıda sözkonusu olan milli mesele arasındaki farklılıkları tarihi olarak böyle açıklıyor.

Yukarıda Stalin yoldaşın da aktardığımız gibi, Doğu Avrupada (buna Türkiye de dahil) en gelişmiş durumda olan yani devletlere hakim olma konusunda daha avantajlı olan milletler (siyasi olarak geçmişten gelme üstünlük/hakimiyet gibi avantajlar) hakim egemen milletler olarak şekillenirken, diğer milletleri de kendilerine bağımlı kıldılar. Ki bu milletlerin bir avantajı, geçmişten gelme siyasi (devlete) hakimiyetlerinin, diğer avantajları işe-kapitalizmin buralara daha erken girmiş olmasıdır.

Kapitalist gelişme sürecine daha sonra giren milliyetler, ulusal devlet özlemi ile ortaya çıktıklarında artık geç kalmışlardı. Çünkü bu gibi ulusların milli hareketleri, merkezi devletlerin engellemesi ile karşılaştı, dolayısıyla, milli devletler haline gelemediler. Ve ezilen bağımlı ulus olarak milli baskı altında yaşamaya devam ettiler. Çok uluslu devletlerin olduğu yerlerde (gerek Doğu Avrupa, gerekse diğer çok uluslu devletlerin hepsini kastediyoruz) kendi ulusal devletlerini kuramadan, milli baskı altında yaşamaya devam eden ezilen ulusların ulusal devletlerini kuramamasının nedenini, Stalin yoldaş şöyle açıklamaktadır.

"Kendilerine özgü bir yaşamın bilincine varmaya başlamış bulunan ezilmiş uluslar, henüz bağımsız ulusal devletler biçiminde örgütlenemezler: Yolları üzerinde egemen ulusların artık uzun zamandan beri devletin BAŞINA GEÇMİŞ BULUNAN yönetici katmanların sert direnci ile karşılaşırlar." (14) (abc)

Yukarıdaki tümceler yoruma açık kapı bırakmayacak kadar ortada. Ki, sözkonusu çok uluslu devletlerden birisinde Türkiye olduğunu ve Türkiye'de egemen ezen ulus olarak Türk ulusu şekillenirken, Kürtlerin ise ezilen bağımlı ulus olarak şekillendiğine dair yazımızın 2. bölümünde ayrıntılı olarak değinmiştik. Dolayısıyla tekrar değinmeyeceğiz.

Doğu Avrupada uluslar sorunu böyle oluşurken Afrika ve Asya'nın bazı yerlerinde ise merkezi devletler yoktu. Yani, buraların bazı yerlerinde eskiden kalma "merkezi devletler" in olmadığı nesnel bir gerçekliktir. Kısaca da olsa bu hususun açılımını yaparak ve üzerinde durmakta fayda var:

Avrupada kapitalizmin gelişmesi ile birlikte sözkonusu yerler (Afrika ve Asya'nın bazı yerleri) ve eskiden beri merkezi devletleri olan bazı yerler sözkonusu kapitalist devletler tarafından sömürgeleştirildi. Daha açık bir deyişle Avrupanın gelişmiş kapitalist devletleri sözkonusu yerleri sömürge eyaletleri biçiminde kendi aralarında paylaştılar ki bu sömürgelerin bir kısmı tek uluslu devletler iken (Vietnam, Kamboçya vb.) bir kısmı ise çok uluslu devletler olarak şekillenen yerlerdi.

İşte kapitalizmin bu sömürgelere girmesi sonucunda milli uyanışı da birlikte getirdi. Ve bundan dolayıdır ki, yani sözkonusu yerlerin "milli kurtuluş"unun gerçekleşmesi içinde, sömürgeci boyunduruğu kırmak/kaldırmak kaçınılmazdır. Daha açık bir deyişle Afrika, Asya'nın sömürge uluslarının, kendi ulusal devletlerini kurmaları için, sömürgeci boyunduruktan kurtulmaları zorunludur. Yoksa ulusal devletlerini kuramazlar. İşte tüm bu gelişmeler sonucudur ki, bu gibi yerlerde "milli mesele" sömürgeler meselesiydi. Yeri gelmişken, sömürgeci kapitalist devletlerin sözkonusu yerlerde (çok uluslu) ki milliyetlerden bazılarını çeşitli imtiyazlar tanıdığını da vurgulayalım. Bunu yapmasındaki temel faktör; kendi çıkarlarını daha bir emniyetle sürdürmesi/korumasından başka bir şey değildir. Şöyleki: "İmtiyazlar" tanıma adı altında milliyetleri birbirine düşürmekti esas amacı. Yani, milliyetler arasında kavga çıkartarak kendi kapitalist çıkarlarını garanti altına almaktır. Ki aynı yöntemleri zamanımızda da uygulamaktalar. Bu politikanın kendisi, kendi sermaye düzenlerini korumak için "böl", "parçala", "yönüt" taktiğinden başka bir şey değildir. Ki bu politika gerek "sömürgeci" devletlerin gerekse tüm hakim sınıfların ve iktidarların tümüne ait olduğu da bir gerçekliktir.

Sözgelimi, Hindistan bu yönlü uygulamalara en fazla sahne olan bir ülkedir. Geçmiş bölümde de (2. Bölüm) vurguladığımız gibi, Hindistan, çok uluslu bir devlet olmakla birlikte İngiltere'nin sömürgesi idi.

Özcesi, bu gibi yerlerde ulusal savaşlar çeşitli milliyetler arasında ortaya çıkıyor ve "sömürgeler meselesinin bir sonucu olarak" "milli sorun" haline geliyor. Bu durum zamanımızda da farklı biçimler alarak hala da varlığını sürdürüyor.

Buralarda yeni, yani ezen-ezilen uluslar arasında çıkan bu savaşlara önderlik eden sınıfların ise, burjuvazi olduğu da tartışılabilir yer bırakmayacak kadar açıktır.

Yalnız, konumuzla bağlantılı olarak ve yanlış algılama ve yorumlara meydan vermemek için, kavгада ezen ulusun burjuvazisinin tamamen gerici rol oynadığını, ezilen ulus burjuvazisinin ise ilerici karakter taşıdığını belirtelim. Birisi (egemen) başka bir ulusun pazarını ilhak etmek ve onunun devletini ortadan kaldırmak için savaşa tutuşur, diğeri kendi ulusal pazarını kendisinin koruması/ele geçirmesi ve kendi ulusal devletini kurmak ya da korumak için mücadele etmektedir.

Yine bunlara bağlı olarak, Batı Avrupa kapitalizminin ve onun sınıfsal temsilcisi olan burjuvazinin 1870'ler sonrasında ilerici yanını yitirerek gericileştiğini de vurgulayalım.

Kapitalist "emperyalist" devletlerin denetimi altında (gerek sömürge, gerek yarı-sömürge, gerekse ezilen-bağımlı uluslar da olsun) bulunan ulusların komprador değil, ulusal burjuvasinin ilerici/demokratik muhtevalarının da olduğunu, geçmeden belirtelim. Çünkü bu ulusların ulusal burjuvaları emperyalizme, komprador kapitalizme ve feodalizme (baskı altında tutulduğundan) karşıdır.

Emperyalizm öncesi bu yerlerde ulusal savaşımın, iki ulusal burjuvazisi arasında geçtiğini söyledik. Ki, aynı zamanda çok uluslu devletlerde devletin "bir iç sorunu" olarak tezahür etmekteydi. Bundan dolayıda tümü bu sa-

vaşlardan etkilenmiyordu.

Bunda en belirleyici faktör şudur: Kapitalizmin henüz emperyalizm aşamasına gelmemiş olması, dolayısıyla kapitalist ekonomi bütün dünyayı ahtapot ağı gibi sarar. amaktaydı. Daha açıkçası, kapitalist ekonomi emperyalizm döneminde olduğu gibi, "uluslararası durumun özünü henüz teşkil ederek belirlemiyordu. Dahası da bütün ülke ve ulusların ekonomilerini henüz denetimi altına alacak tek bir dünya ekonomik sistemi haline getirememişti. İşte, bundan dolayıdır ki, çok uluslu devletlerde ezilen-ezen ulus arasındaki mücadele devlet içerisinde kalarak dışı etkilememekteydi. Oysa, görüldüğü gibi emperyalizm ile birlikte yani emperyalizmin bütün dünyaya ahtapot gibi yayılması ve oraları sömürmesi sonucu, buralarda gelişen ulusal ve sosyal hareketlerde doğal olarak emperyalizmi etkiliyor. Yani onları da hedefliyordur. Ve hedeflemek zorundadır da.

Ekim Devrimi ve emperyalizm öncesi çok uluslu yerlerde ulusal savaşım, egemen-ezen ulus burjuvazisi ile ezilen ulus burjuvazisi arasında bir savaşım olarak sürmekteydi. Bunun sonucu olarak da, yani bu hareketlere önderliği burjuvazinin yapmasına bağlı olarak da bu hareketleri burjuva karakterde ulusal savaşım olarak değerlendirmek en doğru belirlemedir. Çünkü, bir mücadeleye hangi sınıf ya da sınıflar önderlik ediyorsa, o hareket tabii olarak önderlik eden sınıfın adıyla anılır. Bunun dışındaki belirlemeler, Marksizmden uzak gerici, idealist belirlemeler olur.

Yine Batı Avrupa dışında kalan, diğer yerlerde, yani gerek çok uluslu yerlerde, gerekse tek uluslu yerlerde olsun, uluslar kendi ulusal devletlerini kursalar da, buna karşın köylülük sorunu olan toprak sorununu çözemezdi. Çünkü, bu gibi yerlerdeki uluslar daha kendi milli kapitalizmini geliştirip hakim hale getirmeden hepsi de (Rusya hariç) emperyalizmin yanı-sömürgeleri haline dönüştüler. Çünkü, çağımızda emperyalizm, girip denetimi altında tuttuğu ülkelerde milli kapitalizmin gelişmesini istemez ve onun önünde engel teşkil eder. Aynı şekilde feodal kalıntıların ayakta kalmasını ister ve de korumayı görev bilir. Çünkü bu statü ile daha fazla sömürüsünü yapabilmektedir. İşte, tüm bu nedenlerden dolayıdır ki, burjuvazinin gericileşmesi yanı-sömürgelerde komprador burjuvazi, ile ulusal burjuvazinin feodalizmi tasfiye edecek güçte olmamasından, köylülük sorunu ve ulusların gerçek özgürlüğü sorunu proletaryanın omuzlarına yüklenmiştir.

Konuya ilişkin Lenin yoldaş 1913 yılında yazdığı bir makalede şöyle demektedir:

"Zamanımızda ulusların gerçek özgürlüğünü ve bütün ulusların işçileri arasında birliği yüce tutan, yalnızca proletaryadır." (15)

Bu duruma ilişkin bir kaç örnek verebiliriz.

Sözgelimi: Balkan Devletlerinin bir çoğu çok uluslu (heterojen) devletlerdir. Fakat, bu devletlerin bir çoğu daha demokratik halk devrimlerini (2. dünya savaşı öncesi) yapmadan önce, yanı-sömürge ülkelerdi. Ki, bu ülkelerin çoğu Osmanlı İmparatorluğuna karşı ulusal bağımsızlık savaşları vererek ulusal devletlerini kurmayı başarmışlardı. Fakat, hiç birisi de daha feodalizmi tasfiye etmeden, yani sanayi devrimlerini yaparak kapitalizmi hakim hale getirmeden, büyük kapitalist/emperyalist devletlerin yanı-sömürgeleri statüsüne dönüştüler. Burada bilince çıkarılması gereken şu olmalıdır: Ezilen ulusun burjuvazisi önderliğinde siyasi bir devlet kurulabilir, fakat bu devlet ve burjuvazinin gücü toprak sorununu çözmeye yetmez ve yetmeyecektir. Bu belirlemenin somutluğunu ML'i kendine kılavuz edinen herkes kabul etmek zorundadır. Bunun siyasi olarak ifadesi ise şudur: Bir ulus, burjuvazi önderliğinde "siyasi olarak bir devlet kurmayı başarabilir, fakat bu devlet yanı-sömürge olamaz. Çünkü, bu hareketler burjuva nitelik taşıdığı için sonuçta gerici dünya ile bütünleşmek durumundadır.

Ve konumuzun toparlanmasına geçmeden önce Ekim Devrimi ve öncesinde 19. yılın başlarında gerek Türklerin ve gerekse Kürtlerin kayda değer ulusal savaşlarından söz edilemez.

Bu dönemde genel olarak Kürdistan'da baş gösteren yalnızca iki ulusal hareketten söz edilebilir. Onlarda şunlardır:

1908 yılında, milli aşiret reisi, ve aynı zamanda 20. "Hamidiye Alayının" (Abdül Hamit tarafından çoğunluğu kürtlerden oluşturularak kurulan askeri birliklerdir) komutanı İbrahim Paşa önderliğinde başlatılan isyandır. Fakat bu isyan kısa süre sonra da yenilgiye uğramaktan kendisini kurtaramamıştır. Diğer bir ulusal hareket ise, Musul'da Şeyh Abdülislam Barzani isyanıdır (1908-

14).

Söz konusu tarihlerden önce Kürtlerin Osmanlılara karşı ayaklanmaları olmuştur, fakat bunlar ulusal hareketler olmayıp "halk hareketleridir" 19. yüzyıl ve öncesi Kürt isyanlarını ulusal hareketler olarak değil Kürt halk ayaklanmaları olarak değerlendirebiliriz ancak. Çünkü, bu hareketler döneminde Kürdistan'da ne kapitalizm gelişmişti, ne de buna koşut olarak ulusal bilinç daha açıkçası, Kürdistan'da ulusal hareketler 20. yüzyıla birlikte gelişebilmiştir.

Kürdistan ulusal hareketlerinin geç kalmışlığının altında yatan nesnel olgunun buralarda kapitalizmin geç girmesi, dolayısıyla milli uyanışın ve savaşımında buna koşut olarak geç başlamış olduğudur. Bu durum, yalnızca Kürdistan ve Türkiye için değil tüm yanı-sömürge, sömürge ve ezilen bağımlı uluslar için de geçerlidir.

Konuya ışık tutması için Lenin yoldaşın 1916'da yazdığı bir makalesinde ulusal hareketlerin gelişimi bakımından ülkeleri üç türe ayırarak yaptığı belirlemeyi aktaralım.

"Birinci tür: Ulusal hareketlerin geçmişe ait bir mesele olduğu gelişmiş Batı Avrupa (ve Amerika) ülkeleri.

İkinci tür: Bu hareketin bugünün meselesi olan Doğu Avrupa.

Üçüncü tür: Daha çok geleceğin bir meselesi olduğu yanı-sömürgeler ve sömürgeler." (16)

Ve bu tür ülkelerin ulusal hareketlerinin tarihsel gelişimine ilişkin yaptığı açılımda, "yanı-sömürge ve de sömürgelerde ulusal hareketler, tarihi olarak, Doğu Avrupadan daha da geçtir." diye de somut bir belirlemede bulunmaktadır. Yazımızın, yukarıdaki akışı içinde bu gibi ülkelerde neden daha geç ulusal hareketler başlamıştır? sorusunu yanıtladığımızdan geçiyoruz. Burada bir kez daha belirtmemizin nedeni Kürdistan ve Türkiye'deki ulusal savaşların "geç" başlamasının somut gerçekliğinin kaynağının bilince çıkarılması içindir. Unutmadan, konumuzla ilintili olarak "1908 Jön Türk Devriminin", ne bir "ulusal" ne de bir halk devrimi olduğunu, fakat hakim sınıf klikleri arasındaki çatışmanın bir tezahürü olarak farklı bir kliğin iktidara gelmesinden başka, bir anlama gelmediğini belirtelim. (konuya ilişkin ayrıntılı bilgi edinmek için bak. U.S. Bölüm 2)

ÖZETLEYELİM:

Ekim Devriminin ve emperyalizm öncesi bütün ulusal hareketlerin ana eğilimi ulusal devletlerini kurma yönünde olduğu, bu hareketlere önderlik eden sınıf ise, burjuvazidir. Dolayısıyla söz konusu savaşların tümü de burjuva karakterli idi.

Ulusal savaşların baş göstermesinin ana motifi "yurt içi ulusal pazarın" kendisi (yani, sözkonusu ulusun genç burjuvazisinin pazarı korumak ya da ele geçirmek kavgası) olduğundan ve bu pazar başka (yabancı) ulusların burjuvazisi tarafından sömürülüp baskı altında (milli tutulduğundan, daha açıkçası, "milli baskı"nın yalnızca burjuvaziye değil ulusun diğer kesimini de (proletarya ve köylülük) etkilediğinden, sözkonusu ulusal savaşa halkın katılımına bakarak, bu hareketlerin "halk hareketleri" olarak değerlendirmek, oldukça yanlış ve saçma bir anlayıştır. Bu hareketler olsa olsa ancak "görünürde" halk hareketi olabilirler, yoksa özünde burjuva ulusal hareketlerdir.

Emperyalizm öncesi ulusal hareketler kapitalizm henüz emperyalist aşamaya varmadığından, dolayısıyla kapitalist ekonomi dünyanın bütün pazarlarını henüz denetimi ve sömürüsü altına almadığından/alamadığından dolayı iki ulusun burjuvazisi arasında gelişmekteydi. Daha açıkçası, emperyalizm öncesi ulusal hareketler sadece egemen ulusun burjuvazisini ve devletini hedeflemekteydi. İşte bundan dolayıdır ki ulusal hareketler devletin bir iç sorunu olarak kendisini göstermekteydi.

Emperyalizm öncesi dönemde, Batı Avrupada "milli mesele" çözümlenirken (18. yüzyıl ile 19. yüzyılın son çeyreğine kadar) Doğu Avrupa ve Asyada bu sorun henüz çözümlenmediği gibi, daha 1905 Rus Burjuva Demokratik Devrimi ile yeni baş göstermişti. Ve bu sorunun (köylülük sorununu kastediyoruz) bu yanı herkesinde bildiği gibi, ancak proletarya önderliğindeki DHD ve

sosyalist devrimlerle çözümlenmiştir. Ki o da çok az ülkede. Çünkü, bura uluslarının ve devletlerinin ezici çoğunluğunu da ulusal devletler kurulmuş olsada (UKKTH) yanını teşkil eder bu) buralardaki köylülük (toprak sorununu) sorununu çözecek tek bir devrimci sınıf varsa o da proletaryadır. Yani, onun önderliğindeki devrimlerdir. Çünkü gerek geçmişte (Batı Avrupa hariç) gerekse günümüzde burjuvazi köylülük sorununu çözebilecek güçte değildir. Ve Lenin yoldaşın da dediği gibi, "artık burjuvazi devrimci barutunu tüketerek gericileşmiştir." Burada tekrar belirtelim ki, ezilen ulusun ulusal burjuvazi ile egemen emperyalist ulusların tekelci burjuvazisinin nitelikleri birbirine karıştırılmamalıdır. Yani birincisi ilerici ve demokratik muhtevaya sahip iken, ikincisi ise, tamamiyle gericileşerek başka ulusları ezip sömürmektedir.

Ekim Devrimine kadar gerek yanı-sömürge, gerek sömürgelerde ve gerekse diğer uluslarda (ezilen bağımlı ulusları kastediyoruz) ulusal kurtuluş hareketleri oldukça yavaş bir şekilde gelişmekteydi. Ve bu yerlerin çoğuna henüz kapitalizm girmemiştir.

1850'lerden önce milli hareketlerin tümü burjuvazi önderliğindeydi (bu, gerek feodalizme, gerekse diğer uluslara karşı böyleydi. Bu durum esas olarak Batı Avrupa'ya özgüydü. Çünkü, Batı Avrupa dışında kalan (Amerika hariç) diğer yerlerde henüz milli hareketler başlamamıştı. Dolayısıyla, bu dönemde milli meselenin çözümleyicisi burjuvaziydi ve tek çözüm yöntemi de şuydu: Milli mücadelenin verilmesi ve burjuva ulusal devletlerinin kurulmasıydı. Ki, bu çözüm yöntemi o günün şartlarında doğrudu. Fakat 1850'ler sonrası Marksizm ortaya çıkmasıyla birlikte milli mesele artık genel devrim meselesinin bir parçası olması şeklinde proletaryanın görüşü de gündeme geldi. Yani ulusal sorun, sınıfsal kurtuluşa tabi kılınarak, ikinci sorun olarak ele alındı.

Tanımlamalarda "cambazlıklar" yaparak ya da soyut tanımlamalar icat ederek değil, somut tanımlamalardan hareket ederek ulusal hareketlerin tarihsel ve iktisadi koşullarını irdelerek incelemek isteyen aklı-selim herkesin varacağı sonucun; söz konusu ulusal savaşların öznesini "ekonomik olarak" yurtiçi pazarlar, siyasi olarak ulusal devletleri kurma yönünde olduğunu ve önderlik yapan sınıfların ise ulusal burjuvazi ve küçük burjuvazi, dolayısıyla da bu hareketlerin hepsinin niteliğinin de burjuva karakterli olduğu gerçekliğine varacaktır.

Sözlerimizi, konuya ilişkin Lenin yoldaşın 1920 yılında yaptığı bir konuşmasında dile getirdiği şu sözleri ile bağlayalım:

"Hiç şüphe yok ki, her ulusal hareket, ancak bir demokratik burjuva hareketi olabilir. Çünkü geri kalmış ülkelerde nüfusun büyük çoğunluğu burjuva kapitalist ilişkileri temsil eden köylülerdir." (17) (abç)

C- EMPERYALİZM VE EKİM DEVRİMİ SONRASI ULUSAL HAREKETLER VE BUNLARIN NİTELİĞİ ÜZERİNE

a) Dünyada'ki ulusal hareketler ve savaşlar

Konuya girerken, çağımızda (emperyalizm ve proletar devrimler çağı)ki bu ulusal hareketler ve savaşları doğru ve nesnel bir gözle değerlendirmek için, öncelikle

DEVİRCİ POLİTİKA, KENDİNE GÜVEN VE DÜRÜST OLMAYI GEREKTİRİR

Yılda bir kez, (her 18 Mayıs'tan 18 Mayıs'a) birileri çıkmışta İbrahim KAYPAKKAYA'nın Komünistliğinden dem vurup çılgınlık yaparsa; ama öte yandan İbrahim KAYPAKKAYA'nın siyasal düşüncelerinin tasfiyeciliğini bayrak edenlere ne denir. Aslında bu tiplere ne dense mübahdır. Birincisi; bu tipler riyakarlardır. ikincisi, bu tiplerin kendilerine güvenleri yoktur. Üçüncüsü; İbrahim'in şapkası altına gizlenerek parsa toplamaya çalışanlardır.

İşte, iki haftada bir çıkan Emegün Bayrağı Gazetesi böyle lekeli bir bayraktır. Yani bu "bayrak" kırmızı olmayan; sarı, pembe, mor renklerle bezenmiş bir bayraktır. Şimdi birileri haksızlık ettiğimizi düşünecektir. Öyle olup olmadığına buyrun hep birlikte karar verelim.

Bakin Emegün Bayrağı sayı 64'te "komünist önder İbrahim Kaypakkaya'yı anlamak ve anmak" başlıklı makalesinin en tepesine şu sözcükleri yerleştirerek "TKP-ML Hareketi'nin 20. kuruluş yıl dönümü"nden dem vurmaktadır. Şimdi bu arkadaşlar eğer kendilerini kastediyorlarsa -ki öyledir- Onların TKP-ML'nin programatik görüşlerini reddedip örgütlerini oluşturdukları tarih 1976'dır. Yani siyasal tarihleri 20 yıl değil 16 yıllıktır. Peki neden 16 yılı 20 yıl olarak gösterme gereği duyuyorlar? Yok eğer TKP-ML'nin mücadele tarihinden söz ediyorlarsa o zamanda sormak gerekir, sizin TKP-ML ile ne alakanız var? TKP/ML'nin programatik görüşleriyle taban tabana zıt siyasal düşünceler savunan bir yapılanmanın kalkıp kendisini TKP-

ML'nin devamı olarak lanse etmesi kadar saçma bir şey olabilir mi? Bu insanlar THKP/C ile ne kadar birbirlerinden uzaklarsa; TKP-ML ile de o denli uzaklar. Buna rağmen kalkıp kendilerini TKP-ML'nin devamcıları olarak nitelendirmeleri sahtekarlıktan, riyakarlıktan başka bir şey değildir. İllerde bir misyonun devamcısı olmak zorunda değilsiniz arkadaşlar. Kendi "Komünistliğinizden"(!) şüpheniz mi var yoksa? Ama size şunu söyleyelim. İbrahim Kaypakkaya'nın şapkasının altına gizlenerek komünist olunmuyor. Acınacak bir haldesiniz, ama acıyanınız yok. Siz siz olun o müthiş "komünistliğinizle" yetinmeye çalışın. Yok eğer biz illede komünist İbrahim Kaypakkaya'nın takipçisi olmak istiyoruz diyorsanız, o zaman ona layık olmaya çalışın, şapkasına değil programatik görüşlerine sahip çıkın ve onun çizdiği yolda yürüyün. Ama sizde o bilinç ve yüreğin olmadığını çok iyi biliyoruz.

"Reformizm ve revizyonizmin bu saltanatına 71 başkaldırısının tamamlayıcı sac ayağı olarak devrimci vuruşlarıyla gerçek anlamda son veren İBRAHİM KAYPAKKAYA'nın Komünist Manifestosu oldu" (abc) devamla "Kaypakkaya'nın ideolojik teorik formasyonu, ML'nin temel öğretileri üzerinde yükselmekteydi. ML formasyonu, Leninist devlet, devrim, parti, vb. gibi bir dizi temel Marksist tezler genel olarak ülkenin maddi toplumsal gerçekliğiyle rasyonel bütünselliği içerisinde oluşturulmuştur" Bütün bu laflardan sonra ne hikmetse "İbrahim Kaypakkaya, ÇKP revizyonizminden etkilenmiş ve küçük burjuva

düşünceler motifinin savunucusu olmuş" yani hem komünist, hem de "küçük burjuvadır" Kaypakkaya. Bir cümle yukarıda komünist iken, bir cümle sonra "küçük burjuva" oluyorsa bunu başka biçimde yorumlamak mümkün değil. Bunun bir tek açıklaması var. Kitlenin İbrahim Kaypakkaya'ya ve onun şahsında TKP/ML'ye olan güven ve sempatisini sömürerek, kendi oportünist düşüncelerini kitlere empoze etmek...

İşin bu yanı üzerinde fazlaca durmaya gerek yok. Gelelim yukarıdaki söylemlerine. "İbrahim Kaypakkaya'nın Komünist manifestosu" deniyor. Dikkatinizi çekelim, devrimci veya demokrat bir manifestodan söz edilmiyor, Komünist bir manifestodan söz ediliyor. Elbetteki İbrahim'in manifestosunun komünist manifesto olduğundan zerre kadar kuşku-muz yok. Bu bizim tek silahımız. Ya peki sizin içinde böyle midir? Hem komünist manifesto diyeceksiniz, hemde onun kenarından bile geçmeyeceksiniz. O manifestodaki siyasal düşünceleri reddedeceksiniz. İbrahimi sömürmek parasına ne dediğinizi kulaklarınız duymuyor herhalde. Bakın arkadaşlar eğer İbrahim'in manifestosu Komünist bir manifesto ise -ki öyledir- siz o zaman komünist değilsiniz. Çünkü o manifestoda sizinde dediğiniz gibi "Leninist devlet, devrim, parti vb." ve benzerlerini de biz söyleyelim; Kemalizm, ulusal sorun, esas ve tali mücadele alanları, ordu, Halkın Birleşik Cephesi, ülkenin sosyo ekonomik yapısı, kısacası 5 temel belge ve 11 ilke biçiminde özetlenmiştir o manifesto. Bu manifesto komünistse sizin komünistliğiniz

egemen-efendi uluslar ve sınıflara karşı başlayıp alevlenmektedir. bu belirleme her ne kadar 1913 yılında yapılmış olsa da günümüz ulusal savaşları ve bu hareketlere önderlik eden sınıflar için de geçerliliğini korumaktadır.

Yine, söz konusu belirleme her ne kadar Doğu-Avrupadaki çok uluslu devletler için söylenmiş (o özgülde) olsa da, aynı durumun Asya ve Afrika ve de çok uluslu devletler ve sömürgeler için geçerli olduğunu/olacağını vurgulayalım.

Aynı şekilde söz konusu hareketlere (ulusal savaşlar) önderlik yapan sınıfların da kent küçük burjuvazisi, kırsal burjuvazi ve ulusal (milli) burjuvazinin olduğu gerçekliği bugün için de geçerlidir. Buradan hareketle konumuzun daha bir anlaşılması için düşüncelerimizin açılımını sürdürüelim.

Stalin'in somut temelleriyle ortaya koyduğu gibi, Ekim Devrim öncesi ulusal hareketlere önderlik eden söz konusu sınıflar Ekim Devrimi olgusu ortaya çıkıktan sonra da önderlik etmişlerdir. Ve etmektedirler. Daha açık bir deyişle bu hareketlere önderlik eden sınıflar değişmemiştir. Söz konusu savaşlara önderlik eden sınıflar değişmezken ancak bu savaşların hedeflediği güçlerin kapsamının da genişlediğini belirtelim. Yani, ulusal savaşlara önderlik eden sınıfların değişmediği nasıl somut bir gerçeklikse, bu savaşların hedeflediği güçlerin kapsamının genişlediği de somut bir gerçekliktir. Bunu yadsımak, tarihsel ve toplumsal gelişmelere gözleri kapamakla eşdeğerdir. Bu hususun açılımını yapmakta fayda var:

Bilindiği üzere Stalin yoldaşın da işaret ettiği gibi geçmişteki ulusal hareketler sadece efendi (devlete egemen ulus)-ezen ulusun büyük burjuvazisini, büyük toprak ağalarının ve soyluluğuna karşı iken, günümüzde ise hedeflenen ya da hedefleri içindeki güçlere emperyalizm de katılmıştır. İşte tam da bu nedenden dolayı, geçmişte "devlet içi" bir sorun olan ulusal savaşım bir iç sorun olmaktan çıkarak uluslararası bir sorun haline dönüşmüştür.

Bu ne demektir? Bu, emperyalizm sonrası ulusal hareketlerin bir yandan emperyalizme darbe vurması, diğer yandan da proleter devrimlerin bir parçası yani ona güç katması demektir.

KAYNAKÇALAR:

- (5) Age. Sf.101
- (6) Age. Sf.101
- (7) Lenin, Marksizmin Bir Karikatürü Emperyalist Ekonomi, Sf.79
- (8) Age. Sf.65
- (9) Age. Sf.35
- (10) Lenin, U.K.K.T.H., Sf.
- (11) Age. Sf. 25
- (12) Stalin, MUSS. Sf.20
- (13) Stalin, Proleter Devrim Çağında Milli Mesele, Sf.8
- (14) Stalin MUUS Sf. 21-22
- (15) Lenin, Ulusal Sorun ve Kurtuluş Savaşları Sf. 84
- (16) Lenin, Marksizmin Bir Karikatürü Em. Ekonomizm. Sf. 42
- (17) Lenin, III. Enternasyonal Konuşmaları, Sf. 65
- (18) Stalin, MUSS. Sf. 22

DEVAM EDECEK

söz konusu hareketlerin niteliği ve bu savaşlara önderlik eden sınıfların hangileri olduğunu bilmek ve ortaya koymak zorunda olduğumuzu belirtelim. Yoksa, günümüzde varlığını sürdüren bu hareketlere ilişkin ML tanımlamalar yapamaz ve pratikte doğru ve yerinde tavır takınamayız. Özcüsü, bu noktaları kavradıktan sonra gerek Türkiye, gerekse dünyamızdaki ulusal hareket ve savaşlara ilişkin görüşlerimizi da hiç zorlamadan doğru ve yerinde ortaya koyabiliriz. Aksi yaklaşımlar, bizleri yanılgı ve hatalara sürükleyeceği gibi, sosyal-şoven ve ezilen ulus milliyetçiliğine de götürür, ya da onların nüfusu altına alır.

Konuya ilişkin düşüncelerimizin açılımına geçmeden burada ulusal hareket ve savaşların ortaya çıkışı ve bunların "ana eğilimi" üzerinde tekrar durmayacağımızı belirtelim. Çünkü, konuya ilişkin düşüncelerimizi geçen bölümde ayrıntılı olarak ortaya koymuştuk. İşte şimdi bu fikirler ışığında çağımızdaki (geçmişten günümüze dek) ulusal hareket ve savaşları değerlendireceğiz.

Konumuza başlarken, hemence belirtelim ki: Gerek Ekim Devrimi ve emperyalizm öncesi olsun, gerekse sonrası çağımızda olsun, tüm ulusal hareket ve savaşların ana kaynağını (öznesini) ulusal pazarları ele geçirmek ve korumak, "ana eğilimini" ise ulusal devletleri kurma, bu hareket ve savaşlara önderlik eden sınıfların ise ezilen ulusun burjuvazisi ve bu hareketlerin de burjuva nitelikte olduğudur. Yine yazımızın yukarıdaki akışı içerisinde belirttiğimiz üzere ulusal sorunun "sınıfsal çözüm yöntemi" sorunuyla "ulusal devlet ya da devletleri kurmanın" farklı nitelikte olgu ve kavramlar olduğunu, dolayısıyla birbirine karıştırılmaması gerektiğini de vurgulamıştık. Birincisi, proletaryanın omuzlarında olan, yani günümüzde köylülük sorunu olan toprak sorunsalını proletaryadan başka bir sınıf çözemeyen, ikincisini, yani "UKKTH" anlamına gelen "siyasal olarak bir ulusal devlet kurma" sorunsalı, esas olarak burjuvazinin sorunu olduğundan ezilen ulusun küçük burjuvazisi ve ulusal burjuvazisi de kurabilir. Yarı-sömürge biçiminde de olsa, yine de ulusal devletlerini kurmuş demektir o ulus. Başka bir ifadeyle, köylülük sorunuyla (feodalizmin tasfiye edilmesi, toprak sorunun çözülmesi ve ülkenin demokratikleşmesi), siyasal bir devlet kurma anlamına gelen UKKTH, sorunuyla özdeşleştirilemez. Çünkü, bunlar ulusal sorunun iki farklı yanını oluşturmaktadır ve iki farklı nitelikte olgu ve kavramlardır.

İşte bu bilinç ve perspektifle günümüzde ulusal hareket ve savaşlara gözetdiğimizde, geçmişte olduğu gibi günümüzde de söz konusu hareket ve savaşlara önderlik eden sınıfların ezilen ulusun ya da küçük burjuvazisi ya da ulusal (milli) burjuvazisi olduğunu görebiliriz. Bu hareketler ulusun tüm katmanları arasında değil, efendi uluslar ile ezilmiş ulusların egemen sınıfları arasında başladı ve alevlendi. "Savaşım, genel olarak, ya ezilen ulusun kendi küçük burjuvazisi tarafından efendi ulusun büyük burjuvazisine karşı (Çekler ve Almanlar), ya ezilen ulusun kırsal burjuvazisi tarafından egemen ulusun büyük toprak sahiplerine karşı (Polonya'daki Ukraynalılar), ya da ezilen ulusların "tüm ulusal "burjuvazisi tarafından efendi ulusun hükmeden soyluluğuna karşı (Rusya'da Polonya, Litvanya, Ukrayna) yürütülmüştür." (18) (abc)

Stalin yoldaşın belirttiği gibi (1913) ezilen ulusların ulusal savaşımı, gerek geçmişte, gerekse günümüzde

nerede kalıyor. Ve işin garibi İbrahim'in tespitlerinin "ülkenin maddi toplumsal gerçekliğiyle rasyonel bütünselliği içerdiği"ni"de söylüyorsunuz. Bu ne demektir biliyor musunuz? Demek ki sizin tespitleriniz ülkenin maddi toplumsal gerçekliğiyle bütünleşmiyor. Çünkü sizin tespitlerinizle, İbrahim Kaypakkaya'nın tespitleri arasında dağlar kadar fark var. Örneğin İbrahim, ülkenin ekonomik durumunu yarı feodal, yarı sömürge değerlendirir. Siz ise ülkede kapitalist üretim ilişkilerinin hakim olduğunu söylüyorsunuz. İbrahim, ülkenin ekonomik ve siyasal yapılanmasından ötürü devrimin yolunu halk savaşı yolu olduğunu ve silahlı mücadeleyi savunur. Siz ise toplu ayaklanmacısınız. Silahlı mücadelenin ş'isini bile ağızınıza almazsınız. İbrahim, ulusal sorunun pazar sorununu olduğunu söyler. Siz ise ulusal soruna köylü toprak sorunu diyorsunuz. Ne hikmetse aynı yazınızda İbrahim'in Ulusal soruna bakışını öve öve göklere çıkarmışsınız. İbrahim'le aranızdaki bu önemli sorunu geçiştirmişsiniz. Garip değil mi? İbrahim, esas mücadele alanları kırlar der. Siz ise, şehirlerden dışarı çıkmazsınız. Sözde proletarinsiniz ya (!) İbrahim, en önemli örgütlenmelerden birinin ordu örgütlenmesi olduğunu söyler, sizinse orduya ihtiyacınız yok. Gerçi meşhur "M. 18" gerillaları var. Oylesine heybetli ve hisimla geldiler ki, metropollerin asfaltlarını ayaklarının altında zangır zangır titreterek (!) aynı hisimla geçip gittiler. Ve en önemlisi İbrahim TKP-ML'yi kurdu, siz onu inkar ettiniz. Ve daha pek çok farklı görüş ayrılıklarınızı sıralamak mümkün. Ama sanıyoruz bunlar yeterde artar.

İşte İbrahim'in manifestosu, işte sizin tarih olmuş düşünceleriniz! İbrahim'in manifestosuna komünist demeniz gerçeğin ifadesidir. Ve kendinizi komünist

görmemenizin de açık ilanınıdır. Ki siz zaten hiç bir zaman komünist olamadınız. Ama şunu da belirtmeden edemeyeceğiz. Gerçekleri ifade ederken bile içiniz dışınız fesatlık kokuyor. Madem İbrahim'in manifestosu komünist bir manifestodur, siz neden bu manifestonun takipçileri olmuyorsunuz? Şimdi diyeceksiniz ki, "aradan 20 yıl geçti, İbrahim'in savundukları o zaman doğruydular, bugünün şartlarına uymuyor" Bu kurnazlığınıza da izin vermeyeceğiz. Oye yağma yok. Siz bu düşüncelerinizi yeni üretmediniz. İbrahim'in katledilmesinden hemen sonra ürettiniz. Yani aradan 20 yıl falan geçmiş değildi. Komünist olarak itiraf etmiş oldunuz o manifestonun yazılışından çok kısa bir süre sonra ona sırt döndünüz. Yani 1972'de TKP-ML kuruldu ve 1973'te ki objektif nedenlerden kaynaklanan örgütsel yenilgiye kadar "TKP-ML Hareketi"nin kurucuları TKP-ML saflarındaydı. 1974'den, 76'ya kadar parti içinde TKP-ML'nin tasfiyeciliği işiyle uğraştılar ve başaramayınca 1976'da siyasal, ideolojik ve örgütsel olarak sözünü ettiniz o komünist manifestonun dışına çıktılar. Şimdi kalkıp "bugünün şartlarıyla, o günün şartları aynı değildir" demagojisiyle kimi kandıracağınızı sanıyorsunuz? Herkesin şu soruyu saormasını istiyoruz. Madem İbrahim'in manifestosu komünist manifestoydu ve ülke gerçekleriyle uyum içindeydi; 1974'den 76'ya yani iki yıl içinde ülke şartlarında neler değiştiği siz o komünist manifestonun dışına çıktınız, İbrahim'in kurduğu partiyi inkar ettiniz? Körlerin bile gördüğü, sağırın bile duyduğu bir gerçeği inkar etmek gerçekten kolay bir iş olmasa gerek. İbrahim partiyi kuruyor, yoldaşlarıyla kurduğu patinin, diğer partilerden ayırdedilmesi ve partinin adı aynı zamanda nihai hedefi amaçlamalı gibi önemli konular üzerinde titizlikle durup, "partimizin adı

TKP-ML'dir" diyor, ama siz kalkmış bütün bunları inkar ediyorsunuz. Oportünizmin bel kemiksiz olduğunu biliyordukta, iskeletsiz olduğunu bilmiyorduk. Yani vücudunda kemik namına bir şey olmayanlardansınız. Adı neyse artık.

Aynı yazınızdan bir cümle daha aktaralım. "Kaypakkaya'nın işkence hanelerde takındığı soylu komünist tutum ve direniş bilincisizce bir hareket yada kaba bir "yiğitlik" değildir. (elbetteki değildir) Bu tavır tamamen bilimsel ve ML ideolojik temelden güçlüce kavranmasına dayalı proletaryaya, örgüte, devrime, halka ve komünizme bağlılığın ideolojik, pratik, hukuksal düzlemde ifade edilmesidir" Bütün bunların hepsi doğru. İyi hoş da siz İbrahim'in neresindesiniz? Bunca güzel sözleri, gerçekleri paşa paşa söyleyen siz ve yine İbrahim'i inkar eden siz. Ya siz pirlerin piri gibi, komünistlerin komünistlerisiniz, yada kendinden korkup gerçeklerin arkasına gizlenenlerdensiniz. Bunun başka bir açıklaması yok. Bizce siz ikinci gruptansınız.

İbrahim'e yaptığınız onca methiyelerden sonra (ki bizce gerçeklerin acımasızlığıdır sizi öyle istemeye istemeye söyleten) şöyle demişsiniz "Komünist önder Kaypakkaya" şimdi okuyucu diyecek ki ne var bunda zaten hep komünist demiyorlarmı? Şimdiye kadar komünist dedikleri için, iki yüzlülük yapıyorsunuz deyip adamları eleştiriyordunuz. Şimdi bu sözcüğe hangi açıdan karşı çıkıyorsunuz? Buda başka bir uyanıklık. Çünkü bu kez komünist önder Kaypakkaya sözcüğünü tırnak içine almışlar. Bu ne demektir? İbrahim'i komünist görmemektir. İmla kurallarını yeterince bilmeyen insanlarımız onu anlayamayacaklardır. İşte başından beri ifade etmeye çalıştığımız bu iki yüzlülük ve tilki kurnazlığıdır. Asıl

niyetlerini bu cümleyle ifade etmiş oluyorlar. Ama gerçek düşüncelerini açık açık söyleme cüretini gösteremiyorlar. Çünkü onu yaptıkları an onların sonu olur. Tabanlarındaki bilincisiz bir çok insan İbrahim Kaypakkaya'ya olan sempatilerinden dolayı oradadır. İbrahim Kaypakkaya'ya açıktan açığa saldırırlarsa elde avuçta birşeyin kalmayacağını bilincindedirler. İşte bu yüzden bir yandan istemeye istemeye İbrahim Kaypakkaya'ya komünist derler, öte yandan kitlelerin anlayamayacağı imla kuralları diliyle söylediklerini onlardan sözüm ona gizleyerek inkar ederler. Bizde diyoruz ki birazcık devrimci ahlak kurallarına uyun, dilinizin altındaki baklayı çıkartın düşüncelerinizi açık açık söyleme cesaretini gösterin. Nasıl olsa bir gün gerçeklerin karşısında tuzla buz olacaksınız. Bari hiç değilse kendi küçük burjuva medeni cesaretinizle kendi ipinizi kendiniz çekin. İbrahim'in şapkası altında gizlenme sevdasından vazgeçin. Ya o komünist manifesto ruhuna uygun hareket edin, yada kendi gerçekliğinizle çıkın kitlelerin önüne.

Aynı sayıda yayınlanan "siyasal durum ve görevlerimiz" başlıklı makaleye de kısaca değinelim. Bakın kendinizi nasıl görüyorsunuz. "sağ hatalardan bütünüyle arınmamış komünist hareket (...) küçük burjuva devrimci demokrasinin geniş kesimlerinin tasfiyeciliğinin bataklığından henüz çıkamamış olmasından", "küçük burjuvazinin bataklığından çıkmamış" onların nasıl komünist olduklarını anlamak mümkün değil diyerek ilk kez kendi gerçekliğini ifade etmiş oluyorsunuz, ama yine de komünistliği elden bırakmıyorsunuz. Bravo doğrusu. Devam edelim "Sol" anlayış ve hataların altedilemesi, diğer şeylerin yanısıra devrimci güç ve kadroların ölçüsüzce yitirilmesine ve devrim

mücadelesinin zayıf kalmaya devam etmesine..." Arkadaşlar iktidara giden yolun, dikensiz gül bahçesine giden yol sandıkları için kavgada şehit düşen devrim şehitlerini "ölçüsüzce yitirilmiş" şehitler olarak görmekte dirler. Bu bir anlamda devrim şehitlerinin gereksiz yere şehit olduklarını söylemektir ki artık bu kadarı fazla, bir şehitlerimiz kalmıştı onlara da dil uzatacak kadar ileri gidilmeye başlandı. Ölümünden bu kadar korkanlar lütfen yorganlarına göre ayaklarını uzaştırınlar. Eğer devrim mücadelesi her gün biraz daha şiddetleniyorsa, bu sanıldığı gibi dergi ve bildiri dağıtımıyla sağlanmamıştır. Ve yine iddia ettikleri gibi fazla şehit verilmediği için devrim mücadelesi gerilememiş, daha da şiddetlenerek devam ediyor. Hakim sınıflar bile bu gerçeği inkar edemezken, bu baylar orta yerdeki objektif gerçeği bile inkar edebilmektedirler. Tabi milyonlarca emekçi bir anda ayaklanıyor ya, o yüzden devrim mücadelesi zayıf kalmış oluyor ve şehitlerimizde boş yere şehit oluyor. (!)

Peki bu bukalemun dostlarımız devrimi nasıl hızlandıracakmış, birde oraya bakalım. "Bu koşullarda, Marksist-Leninistlerin temel görevi, işçi sınıfının gelişmekte olan kitle eylemlerine katılma ve sınıfın anti kapitalist savaşımına militan ve devrimci bir karakter vermek için her şeyi vermek" Bunu nasıl başaracaklarını bilmiyoruz. Ama söyledikleri tek şey var: "İşçi sınıfını eğitmek" Birincisi: Bizce siz önce kendinizi eğitin. Çünkü hali hazırda "küçük burjuvazinin bataklığında" debelendiğinizi kendiniz söylemektesiniz. İkincisi: Salt dergilerle, bildiriyle işçi sınıfını eğitip iktidar yolunda bir anda yürütebileceğinizi (üstelikte militan bir şekilde) sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Bu mantıkla kendiniz çalıp, kendiniz dinlenmekten başka bir şey yapamazsınız.

Militan ruh, sadece dergi sayfalarına yazı yazmakla olmaz. Bu olsa olsa kavgaya kaçını bürokratik bir ruh olur.

Aslında incileriniz çok, ama hangi biriyle uğraşalım. Zaten amacımızda bu değil. Amacımız bir kaç örnekle inkarcılığınızı, belkemiksizliğinizi gözler önüne sermekti. Son olarak bir konuya daha değinelim. Komünistliğimize bir kez daha helal gelecek ama ne yapalım bunu siz kendiniz istiyorsunuz. Söyle deniyor; "...Kürt ulusunun savaşımını -en azından- lokalize etmeyi ve batıdaki komünist ve devrimci demokratik harekete daha da ağır bir darbe indirmeyi amaçlayan..." (abc) Şu komünist harekete bakinki, Türkiye Kürdistanında kan gövdeyi götürüyor o buralara gitmemiş gitmeyi de düşünmüyor. Türkiye Kürdistanı onları ilgilendirmiyor artık. "Batıdaki komünist hareket" teriminden herhalde bundan başka bir şey anlaşılabilir. Tabi niye oralara gitsinler. Orada silahlı savaş var, orada ölüm var. Zaten şimdiye kadar devrimin zayıf kalmasının bir etmeni de "kadroların ve devrimci güçlerin ölçüsüzce yitirilmesi" değildir?

İbrahim'in dediği gibi "Aya gidin baylar aya" orada ne silahlı mücadele var, nede gereksiz (!) ölümler olur. Ama unutmayalım ki fizana'da gitseniz "ecel" bir gün kapınızı mutlaka çalacaktır. Bize dağlarda, sokaklarda, işkencehanelerde ölmek yaraşır. Size de yumuşak yatağınızda. Biz iktidara şehitlerimizimiz omuzlarına basarak yürüyeceğiz ve bunda da gurur duyuyoruz. Siz hayallerinizle ancak bu yolu yürüyebilirsiniz. Sakın kurduğunuz düş aleminde uyanmayın, yoksa kadrolarınızı ölçsüz bir biçimde yitirebilirsiniz ki o zaman Türkiye devrimi yetim kalır (!)

Diyarbakırdan bir grup
PARTIZAN okuru.

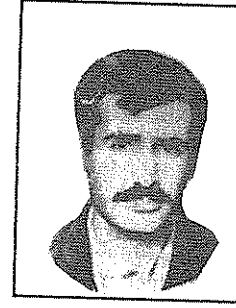
HÜSEYİN CEVAHİR

VEDAT AYDIN

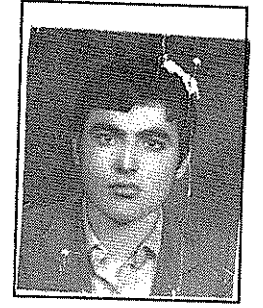
HASAN TELCİ

HAYRETTİN BAKIŞ

N. TOPUZOĞLU

METİN EKER

ABDULLAH MERAL

FATİH ÖKTÜLMÜŞ

HAYDAR BAŞBAĞ

A. ASKER DOĞAN

EFENDİ DİRİL

İBRAHİM ERDOĞAN

NIYAZI AYDIN

HASAN ELİUYGUN

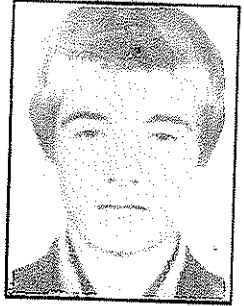

Z. EDA BERK

AZİZ ERKOÇ

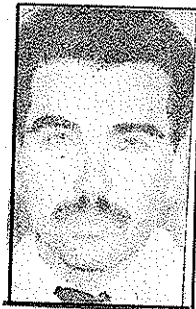
"ONLAR,
HA GELDİ,
HA GELECEKLER.
BİLİYORUM,
ONLAR
BURADAN DOLUDİZGİN GEÇECEKLER.
TOPRAK DOST, ONLARA
SU DOST
KAN VERECEKLER.
BİLİYORUM, ONLAR
BURADAN DOLUDİZGİN GEÇECEKLER.
DUR YOK, DURAK YOK.
YARI YOLDA BIRAK YOK.
GÖZLERİNDE KORKU,
KALPLERİNDE NİFAK YOK.
BİLİYORUM,
ONLAR
BURADAN GEÇECEKLER."

HÜSEYİN GÖZLÜ

PERİHAN DEMİRER

NAZMİ TÜRKCAN

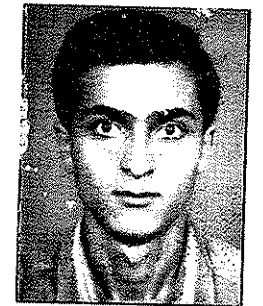
CAVİT ÖZKAYA

M. ŞEFİK KARAAĞAÇ

HAŞİM GÖZOĞLU

GÜRSEL ÇELEBİ

HAZİRAN VE TEMMUZ'DA; BAĞIMSIZLIK, HALK DEMOKRASİSİ
VE SOSYALİZM MÜCADELESİNDE YAŞAMINI YİTİREN TÜM
DEVİRİM ŞEHİTLERİNİ SAYGIYLA ANIYORUZ!